

JAARSTUKKEN 2016

Olst-Wijhe, 2017
doc. nr.: 17.000728

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
VOORWOORD EN SAMENVATTING	4
KERNGEGEVENS	13
HOOFDSTUK 1 JAARVERSLAG-PROGRAMMAVERANTWOORDING	16
PROGRAMMA 1 WOON- EN LEEFOMGEVING	17
PROGRAMMA 2 VEILIGHEID	25
PROGRAMMA 3 ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME	29
PROGRAMMA 4 DUURZAAMHEID	35
PROGRAMMA 5 JEUGD EN ONDERWIJS (INCL. JEUGDZORG)	41
PROGRAMMA 6 WELZIJN, SPORT EN CULTUUR	48
PROGRAMMA 7 WERK, INKOMEN EN ZORG	53
PROGRAMMA 8 DIENSTVERLENING	60
PROGRAMMA 9 BESTUUR EN COMMUNICATIE	66
10. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	73
HOOFDSTUK 2 JAARVERSLAG – PARAGRAFEN	78
PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN	79
PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	85
PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	92
PARAGRAAF 4 FINANCIERING	98
PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING	101
PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN	103
PARAGRAAF 7 GRONDBELEID	114
HOOFDSTUK 3 JAARREKENING	123
3.1 BALANS EN TOELICHTING	124
3.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING	145
3.2.1 TOELICHTING VAN DE VERSCHILLEN PER PROGRAMMA	149
3.2.2 TOELICHTING BEGROTINGSRECHTMATIGHEID	186
3.2.3 OVERZICHT AANWENDING ONVOORZIENE UITGAVEN	189
3.2.4 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	190
3.3. SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)	192
RAADSBESLUIT	193
BIJLAGEN	195
Bijlage 1 Overzicht personeelslasten	196
Bijlage 2 Overzicht vaste activa	198
Bijlage 3 Overzicht reserves en voorzieningen	208
Bijlage 4 Overzicht langlopende schulden	209
Bijlage 5 Overzicht gewaarborgde geldleningen	210

VOORWOORD EN SAMENVATTING

Geachte raad,

Voor u liggen de jaarstukken 2016, bestaande uit het jaarverslag 2016 en de jaarrekening 2016. In het jaarverslag en de jaarrekening 2016 leggen wij verantwoording af over de realisatie van het voorgenomen beleid uit de Beleids- en financiële begroting 2016.

De opzet van het jaarverslag is gebaseerd op de indeling van de Beleidsbegroting 2016. In het jaarverslag is de verantwoording opgenomen met betrekking tot de negen programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de zeven paragrafen uit de beleidsbegroting 2016. Kenmerkend voor de programmabegroting is het drieluik: wat willen we bereiken, wat gaan we daar voor doen en wat mag het kosten? Het jaarverslag geeft antwoord op de vragen wat wilden wij bereiken, wat hebben wij bereikt, wat hebben wij hiervoor gedaan en wat heeft het gekost?

Resultaat

Het financiële resultaat ten opzichte van de begroting 2016 is afgerond € 2.030.000 positief. In dit voordelig resultaat zijn de voorgenomen toevoegingen en onttrekking (mutaties) aan reserves verwerkt.

In het volgende overzicht zijn de resultaten op programmaniveau weergegeven.

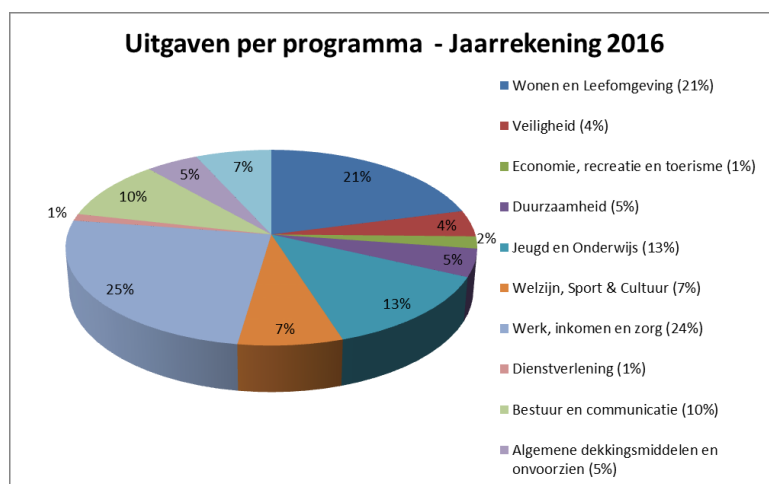
nr.	Programma	Saldo 2016	V/N
		(* €1.000)	
1	Wonen en Leefomgeving	795	
2	Veiligheid	43	
3	Economie, recreatie en toerisme	413	
4	Duurzaamheid	54	
5	Jeugd en Onderwijs	134	
6	Welzijn, sport en cultuur	107	
7	Werk, inkomen en zorg	1.722	
8	Dienstverlening	40	
9	Bestuur en communicatie	- 241	
-	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	- 22	
	Gerealiseerd Saldo van baten en lasten	3.045	V
	Mutaties reserves	-1.015	
	Gerealiseerd Resultaat	2.030	V

Het is een mooi financieel resultaat, maar wordt bepaald door incidentele componenten: een andere fasering van projecten en uitkomsten uit de grondexploitaties, incidentele voor- en nadelen en voor een groot deel door de vrijval van middelen uit het Sociaal Domein. Het resultaat heeft geen structureel karakter. Van dit resultaat zal de helft voor bepaalde doeleinden worden herbestemd. Hieronder wordt dit nader toegelicht.

In het volgende overzicht zijn de lasten en baten per programma weergegeven:

Overzicht van baten en lasten		Primitieve begroting	Begroting 2016 n.w.	Rekening 2016	Vershil Realisatie
Lasten (excl. mutatie reserves)					
1	Wonen en Leefomgeving	10.354.538	10.330.831	9.486.461	-844.370
2	Veiligheid	1.996.467	2.011.667	1.975.625	-36.042
3	Economie, recreatie en toerisme	1.499.022	1.416.145	906.484	-509.661
4	Duurzaamheid	2.063.264	2.145.237	2.073.157	-72.080
5	Jeugd en Onderwijs	5.140.687	6.104.511	5.962.842	-141.669
6	Welzijn, Sport & Cultuur	3.191.591	3.343.655	3.279.656	-63.999
7	Werk, inkomen en zorg	12.533.490	12.617.651	11.343.471	-1.274.180
8	Dienstverlening	506.525	526.525	519.465	-7.060
9	Bestuur en communicatie	3.504.688	4.014.888	4.519.324	504.436
-	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.564.425	2.143.074	2.134.563	-8.511
-	Reserve mutaties	774.357	2.340.669	3.078.029	737.360
Totaal lasten (incl. mutatie reserves)		43.129.054	46.994.853	45.279.078	-1.715.775
Baten (excl. mutatie reserves)					
1	Wonen en Leefomgeving	6.705.587	5.699.885	5.650.316	-49.569
2	Veiligheid	91.716	91.716	98.417	6.701
3	Economie, recreatie en toerisme	1.424.262	1.117.538	1.021.089	-96.449
4	Duurzaamheid	1.654.523	1.637.628	1.619.611	-18.017
5	Jeugd en Onderwijs	96.143	81.143	73.466	-7.677
6	Welzijn, Sport & Cultuur	456.053	705.738	749.257	43.519
7	Werk, inkomen en zorg	2.528.696	2.826.496	3.273.952	447.456
8	Dienstverlening	296.380	296.380	329.139	32.759
9	Bestuur en communicatie	626.450	1.164.850	1.428.510	263.660
-	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	28.401.206	29.010.980	28.980.354	-30.626
-	Reserve mutaties	1.068.167	4.362.499	4.085.204	-277.295
Totaal Baten (incl. mutatie reserves)		43.349.183	46.994.853	47.309.317	314.464
Gerealiseerd Resultaat		-220.129	0	-2.030.239	-2.030.239

De verdeling van de lasten over de verschillende beleidsvelden is grafisch:

Samenvatting

Wij stippen in deze samenvatting een paar zaken aan die beleidsinhoudelijk in het oog springen. Verder geven we beknopt weer, waardoor het resultaat grotendeels is bepaald. Voor gedetailleerde informatie verwijzen wij naar de toelichting per programma/paragraaf en de jaarrekening.

Programma 1	Beleidsinhoudelijk ✓ Voor het centrum van Wijhe is een paraplu bestemmingsplan en een beeldkwaliteitsplan vastgesteld. ✓ Een Voorziening Ruimtelijke Kwaliteit is ingesteld. ✓ De nieuwe Woonvisie 2016-2020 is vastgesteld. ✓ Het Integraal Beheer Openbare Ruimte (het IBOR-plan) is vastgesteld, inclusief het beschikbaar stellen van financiële middelen voor de uitvoering. ✓ De subsidieverordening afkoppelen dakoppervlak en de verordening afvoer hemel- en grondwater is vastgesteld. Resultaat De vaststelling van de actualisaties van de bestemmingsplannen Uiterwaarden, Olst-West en Boskamp zijn deels doorgeschoven naar 2017. Voor de invoering van de Omgevingswet is een startnotitie vastgesteld. De niet bestede budgetten voor de uitvoering van de Omgevingswet worden overgeheveld naar 2017. Gelet op het vastgestelde reconstructieschema en de specifieke besluiten betreffende inhaalslag onderhoud wegen (m.n. reconstructie De Grienden) is het budget voor reconstructie wegen in 2016 niet ingezet, maar dient beschikbaar te blijven voor 2017 en volgende jaren. Het bomenbeleidsplan is in uitvoer genomen.
Programma 2	Beleidsinhoudelijk ✓ De vernieuwde beleidsnota Integrale Veiligheid is vastgesteld. ✓ Er is een startnotitie aangeboden over de (on)mogelijkheden tot het schrappen en leesbaar weergeven van de bepalingen in de APV. Resultaat De regionale brandweer en crisisbeheersing zijn binnen het budget uitgevoerd. De lagere onderhoudskosten brandweerkazernes zijn gecompenseerd door een storting in de reserve onderhoud.
Programma 3	Beleidsinhoudelijk ✓ Er zijn afspraken gemaakt over snel internet in het buitengebied. ✓ De drijvende horecavoorziening aan de loswal te Wijhe is gerealiseerd. Resultaat Door de verkoop van 34% van het aandelenbezit Enexis is een aanzienlijk voordeel ontstaan.
Programma 4	Beleidsinhoudelijk ✓ De tweede fase Omgekeerd Inzamelen is volledig geïmplementeerd in de vijf grote kernen. Besloten is tot uitrol van Omgekeerd Inzamelen in het buitengebied en de kleine kernen. Resultaat Door positieve afvalscheiding is het aantal containerledigingen lager dan geraamd. Hierdoor is de opbrengst afvalstoffenheffing lager. Dit wordt gecompenseerd door een lagere eindafrekening van de afvalinzamelaar.
Programma 5	Beleidsinhoudelijk ✓ De nota 'Plan van aanpak transformatie jeugdhulp Olst - Wijhe 2017-2020 is vastgesteld. ✓ Er is extra budget vrijgemaakt voor ambulant jongerenwerk. ✓ De uitgangspunten voor het op te stellen Integraal huisvestingsplan onderwijs zijn vastgesteld. Resultaat De uitvoering van de jeugdzorg kent een overschrijding in 2016. Hier zijn de

	oorspronkelijk geraamde risicobudgetten voor ingezet. De provinciale subsidie voor transformatie en transitie wordt ingezet voor de uitvoering Plan van aanpak transformatie jeugdhulp Olst-Wijhe vanaf 2017. Het budget wordt overgeheveld. De taakstelling op onderwijshuisvesting als gevolg van overheveling buitenonderhoud naar de schoolbesturen is ingevuld door een lagere storting in de reserve.
Programma 6	Beleidsinhoudelijk ✓ Er is concreet uitvoering gegeven aan de verzelfstandiging van Zwembad De Welters. ✓ Het jeugdcompliment is ingesteld. Resultaat De onderhouds- en beheerskosten voor sportaccommodaties zijn lager uitgevallen. Het zwembad is verzelfstandigd. 't Olde postkantoor is verkocht.
Programma 7	Beleidsinhoudelijk ✓ De jaarlijkse campagne "Blijk van waardering" voor mantelzorgers is ongewijzigd voortgezet. ✓ Het Beleidsplan Wmo 2013-2016 is samen met het Beleidskader Individuele Voorzieningen Wmo 2014-2017 geëvalueerd. Resultaat Binnen het Sociaal Domein zijn niet alle middelen ingezet. Zowel voor Wmo huishoudelijke hulp als voor Wmo begeleiding was dit in de begroting voor een deel voorzien. De middelen blijven beschikbaar voor het Sociaal Domein en worden via de resultaatbestemming gestort in de reserve Sociaal Domein. Het masterplan Wonen, zorg en welzijn is door de provincie definitief beschikt. Voor de extra opvang van statushouders zijn middelen ontvangen (o.a. voor begeleiding, integratie en participatie), die voor een deel in 2017 worden ingezet.
Programma 8	Beleidsinhoudelijk ✓ In 2016 is de Dienstverleningsvisie geëvalueerd. Resultaat Niet alle middelen voor het referendum zijn besteed. Daarnaast zijn er meer reisdocumenten verkocht dan geraamd.
Programma 9	Beleidsinhoudelijk ✓ De startnotitie Doorontwikkeling Kernenbeleid is opgesteld. ✓ De nota Overheidsparticipatie is vastgesteld. ✓ Het integriteitsbeleid en de gedragscode voor politiek bestuurders is geactualiseerd. ✓ Er is een nieuwe Archiefverordening en een nieuwe Financiële verordening vastgesteld. ✓ Per 2016 is de hondenbelasting afgeschaft. Resultaat De voorziening voor wachtgeld en pensioenen voormalig wethouders is aangepast op basis van actuele berekeningen. De dotatie aan deze voorzieningen is daardoor hoger. De RUD heeft door transitie naar de nieuwe Omgevingsdienst en nieuwe ICT meer lasten en baten gerealiseerd.

Sociaal Domein

Voor het Sociaal Domein is met uw raad afgesproken dat alle hiervoor verkregen middelen worden ingezet voor deze taken. Het beschikbare budget sociaal domein omvat de integratie-uitkering Sociaal Domein voor jeugd, Wmo begeleiding en participatie en de integratie-uitkering Wmo huishoudelijke hulp. Deze budgetten zijn onderdeel van de Algemene uitkering en worden verantwoord onder Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. De besteding van deze budgetten vindt u terug onder de programma's 5 Jeugd en onderwijs en programma 7 Werk, inkomen en zorg. In totaliteit laat het Sociaal Domein een onderbesteding zien van bijna 1,1 miljoen. Voor een deel is dit in de begroting ook voorzien. Het resultaat is als volgt over de verschillende programma's verdeeld:

Programma	Resultaat 2016
5 Jeugd en onderwijs	-44.300
6 Welzijn, sport en cultuur	-4.100
7 Werk, inkomen en zorg	1.121.200
	<u>1.072.800</u>

In de Toelichting op de verschillen per programma (vanaf pag. 149) zijn de bedragen specifiek benoemd en toegelicht.

Vennootschapsbelasting (Vpb.)

Per 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in werking getreden. Alle resultaten die worden behaald met activiteiten waarmee een onderneming in fiscale zin wordt gedreven, zullen daardoor met ingang van 1 januari 2016 met vennootschapsbelasting worden belast (tarief tot en met € 200.000 is 20%, daarboven 25%).

De activiteiten van onze gemeente zijn allemaal fiscaal beoordeeld op de aanwezigheid van een fiscale onderneming. Hieruit is naar voren gekomen dat de grondexploitatieactiviteiten door de "ondernemerspoort" gaan en derhalve onder de heffing van vennootschapsbelasting gaan vallen. Uit de fiscale doorrekeningen ten aanzien van de grondexploitatie volgt dat er over 2016 waarschijnlijk geen Vpb verschuldigd is. De materie is echter nog niet uitgekristalliseerd. Deloitte Belastingadviseurs zal ons ondersteunen in het aangifteproces.

Resultaat na bestemming

Uw Raad wordt voorgesteld om van het rekeningresultaat, gesaldeerd € 1.094.278, aan resultaat te herbestemmen, waardoor uiteindelijk een voordelig rekeningresultaat overblijft van € 935.961.

Voorgesteld wordt dit voordelige rekeningresultaat toe te voegen aan de reserve nader te bestemmen middelen.

	* € 1	* € 1	* € 1
Resultaat 2016			
Totaal saldo baten en lasten 2016			3.044.894 V
Mutaties reserves 2016			<u>-1.014.655 N</u>
Gerealiseerd resultaat 2016			2.030.239 V
Voorstel aanvullende resultaatbestemming			
1. Overheveling budgetten voorgaande jaren incl toevoeging 2016	554.165		
Met dekking uit:			
- reserve nader te bestemmen middelen	-412.601		
- investeringsreserve	-37.310		
- reserve decentralisatie onderwijshuisvesting	-20.625		
- subsidie	<u>-50.000</u>		
		33.629	
2. Overheveling incidentele budgetten 2016	536.814		
Met dekking uit:			
- investeringsreserve	-152.117		
- reserve sociaal domein	<u>-285.000</u>		
		99.697	
3. Overheveling incidentele budgetten via Algemene Uitkering 2016		75.886	
4. Overheveling structurele budgetten 2016	54.513		
Met dekking uit:			
- reserve nader te bestemmen middelen (deel 2015)	<u>-4.592</u>		
		49.921	
5. Dotatie reserve sociaal domein		1.072.815	
6. Resultaatbestemming incidentele resultaten 2016		7.930	
7. Vrijval reserve grondexploitaties op basis van risicobepaling		<u>-245.600</u>	
		1.094.278 N	
Resultaat na bestemming			<u>935.961 V</u>

Toelichting op dit voorstel van resultaatbestemming:

1. Overheveling budgetten voorgaande jaren
Het betreft incidentele budgetten die in 2015 zijn overgeheveld naar 2016, maar waarvoor de werkzaamheden nog niet zijn afgerond. Deze budgetten zijn bijna volledig afgedekt door onttrekking aan reserves. Alleen voor reconstructie is het overschot budget 2016 toegevoegd. De budgetten blijven beschikbaar voor de resterende uitvoering in 2017.
2. Overheveling incidentele budgetten 2016
In 2016 zijn incidentele budgetten beschikbaar gesteld voor projecten. De uitvoering van de werkzaamheden starten in 2017 of lopen door in 2017. Voor de bestemmingsplannen stedelijk gebied, invoering omgevingswet, Plan van aanpak transformatie Sociaal Domein en organiseren woonmarkt worden de lasten gedekt uit verschillende reserves. De andere projecten zijn digitaal werken, project leader, aanjaagbudget recreatie & toerisme, voorziening De Welters en geografische informatievoorziening.
3. Overheveling incidentele budgetten via Algemene Uitkering 2016
Voor het Kennispunt Energie van de RUD en de opvang statushouders zijn in 2016 middelen ontvangen via de Algemene Uitkering. De uitvoering ligt voor een deel in 2017, zodat de niet ingezette budgetten worden overgeheveld naar 2017.
4. Overheveling structurele budgetten 2016
Structurele budgetten worden in het lopende jaar ingezet. Als er voordelen ontstaan, omdat de middelen niet volledig zijn benut, dan zijn deze voordelen onderdeel van het rekeningresultaat van dat jaar en worden in principe niet gereserveerd voor een volgend jaar. In 2016 is een uitzondering gemaakt voor de middelen wegbeheer, actualisatie bestemmingsplannen en cultuurhistorische waarden kaart. Voor deze budgetten worden nog extra werkzaamheden verwacht in 2017.
5. Dotatie reserve Sociaal Domein
Volgens afspraak met uw raad blijven de middelen Sociaal Domein beschikbaar voor dit doel. De niet ingezette middelen in 2016 worden gestort in de reserve Sociaal Domein.
6. Resultaatbestemming incidentele resultaten 2016
Via een anterieure overeenkomst zijn middelen ontvangen die gestort moeten worden in de reserve Bovenwijkse voorzieningen.
7. Vrijval reserve grondexploitatie
Het saldo van de reserve grondexploitatie is eind 2016 € 1.069.817. Op basis van de geactualiseerde risico-inschatting is de benodigde reserve grondexploitatie bepaald op € 824.220. Voorgesteld wordt om € 245.600 vrij te laten vallen.

Toelichting op het uiteindelijke resultaat na bestemming:

Programma	Saldo 2016	Reserve mutaties 2.016	Resultaat- bestem- ming 2.016	Resultaat na bestem- ming 2016	Toelichting
bedragen (* €1.000)					
1 Wonen en Leefomgeving	795	-807	-132	-144	Er zijn extra kosten gemaakt bij de totstandkoming van de structuurvisie, rente is toegerekend aan de Meente Noord (is geen grondexploitatie meer) en er is een extra voorziening getroffen voor de Molenstraat vanwege mogelijke oninbaarheid van een uitstaande vordering.
2 Veiligheid	43	-23	0	20	Voordeel op de bijdrage aan de Veiligheidsregio en lagere opleidingskosten crisisbeheersing.
3 Economie, recreatie en toerisme	413	358	-19	752	Door de verkoop van 34% van het aandelenbezit Enxsis is een aanzienlijk voordeel ontstaan.
4 Duurzaamheid	54	-3	0	51	Er zijn voordelen gerealiseerd op de externe inhuur voor de uitvoering van milieutaken (taken uitgevoerd door eigen medewerkers), extra subsidiebijdragen duurzaamheid en inkomsten uit opgelegde dwangsommen.
5 Jeugd en Onderwijs	134	-120	44	58	Een gesaldeerd resultaat met voordelen op het jeugdgezondheidsbeleid door de gewijzigde financieringsstructuur van de GGD en de terugkeer van een voorschot op de zorg voor 0-4 jarigen, de speelvoorzieningen door uitstel van werkzaamheden en de exploitatie gymkolen door hogere huurinkomsten. Een klein nadeel door hogere lasten leerlingenvervoer als gevolg van de extra huisvesting statushouders.
6 Welzijn, Sport & Cultuur	107	-68	-10	29	Er is op de verschillende sportaccommodaties een besparing op inhuur van extern personeel gerealiseerd.
7 Werk, inkomen en zorg	1.722	-285	-1.192	245	Een incidenteel voordeel door een hogere vaststelling van de provinciale subsidie masterplan Wonen, zorg en welzijn. Voor de extra opvang van statushouders zijn middelen ontvangen (o.a. voor begeleiding, integratie en participatie), waarvan de kosten op andere programma's zijn verantwoord. Daarnaast voordelen op leef- en woonvoorzieningen gehandicapten, algemeen maatschappelijk werk en ondersteuning/uitvoering huishoudelijke hulp door inzet interne capaciteit.
8 Dienstverlening	40	0	0	40	Er zijn incidenteel meer opbrengsten gerealiseerd met onze dienstverlening aan onze inwoners, met name door een grotere afname van reisdocumenten en rijbewijzen.
9 Bestuur en communicatie	-241	0	0	-241	De voorziening wachtgeld voormalige wethouders en de voorziening pensioenen wethouders zijn door een extra storting aangepast op de actuele berekeningen.
- Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-22	-67	-31	-120	Een gesaldeerd resultaat met nadelen door de herziening van de vrijval kapitaalstorting afval, op (uitvoering) lokale heffingen door extra proceskosten en door het niet invullen van de stelpost onderuitputting. Voordelen door een hogere Algemene Uitkering en vrijval van de post onvoorzien.
- Reserve grondexploitaties			246	246	Een gesaldeerd resultaat met nadelen door de herziening van de vrijval kapitaalstorting afval, op (uitvoering) lokale heffingen door extra proceskosten en door het niet invullen van de stelpost onderuitputting. Voordelen door een hogere Algemene Uitkering en vrijval van de post onvoorzien.
Gerealiseerd Saldo van baten en lasten	3.045	-1.015	-1.094	936	
Mutaties reserves	-1.015	1.015	0	0	
Gerealiseerd Resultaat	2.030	0	-1.094	936	

Detailoverzicht resultaatbestemming 2016

Budget	Lasten €	Baten €	Toelichting
1. Overhevelen budgetten voorgaande jaren			
1 Versterking winkelgebied (Langstraat)	2.000	-2.000	Ten laste van investeringsreserve algemeen
1 Reconstructie wegen incl 2016	184.707	-155.300	Ten laste van reserve nader te bestemmen
1 Reconstructie wegen incl 2016	35.310	-35.310	Ten laste van investeringsreserve algemeen
1 Transformatie Rabobank Olst	50.000	-50.000	cf. 2e berap 2015, € 50.000 subsidie
1 Dorpsontwikkelingsplannen	5.200	-5.200	Ten laste van nader te bestemmen middelen
3 Recreative fietspaden	4.222		Inzetten bij reconstructie wegen
3 Beleef de ijssel (projectmiddelen)	10.000	-10.000	Ten laste van nader te bestemmen middelen
3 Beleidsvisie recreatie, toerisme en cultuur	12.300	-12.300	Ten laste van nader te bestemmen middelen
5 Invoeringsbudget transformatie jeugdzorg	30.210	-30.210	Ten laste van nader te bestemmen middelen
5 Subsidie provincie transitie en transformatie jeugdzorg	165.991	-165.991	Ten laste van nader te bestemmen middelen
5 exploitatiebudget OBS De Elshof	20.625	-20.625	Ten laste van reserve onderw ijs huisvesting
10 Overlopende kapitaallasten ICT	8.568	-8.568	Ten laste van nader te bestemmen middelen
10 Digitalisering bouw vergunningen	8.215	-8.215	Ten laste van nader te bestemmen middelen
10 Vervangingschema Materieel buitendienst	16.817	-16.817	Ten laste van nader te bestemmen middelen
2. Overhevelen incidentele budgetten 2016			
1 Bestemmingsplannen stedelijk gebied	21.510	-21.510	Ten laste van investeringsreserve algemeen
1 Voorbereiding invoering Omgevingsw et	126.337	-126.337	Ten laste van investeringsreserve bsv
1 Vitaal platteland	30.802		
1 Volkshuisvesting, organisatie woonmarkt	4.270	-4.270	Ten laste van investeringsreserve bsv
1 Geografische informatie voorziening (Obsurv)	14.000		Budgetoverheveling naar 2017
3 Aanjaagbudget 2016 Recreatie, toerisme en cultuur	14.395		Budgetoverheveling naar 2017
6 Voorziening Stichting zw embad de Wellers	14.500		Budgetoverheveling naar 2017
7 Plan van aanpak transformatie Sociaal Domein	285.000	-285.000	Ten laste van reserve Sociaal Domein
10 Programma digitaal werken onderdeel KP	15.000		Budgetoverheveling naar 2017
10 Programma digitaal werken onderdeel KCC	11.000		Budgetoverheveling naar 2017
3. Overhevelen incidenteel ontvangen bedragen via de Algemene Uitkering 2016			
7 Restant bestuurakkoord opvang statushouders	71.000		Budgetoverheveling naar 2017
10 Uitvoering EED-richtlijn	4.886		Bijdrage voor Kennispunt Energie RUD
4. Overhevelen structurele budgetten 2016			
1 Rationeel w egbeheer	23.578		Voor w eginspectie en Wittenbergsw eg in 2017
1 Actualisatie bestemmingsplannen	24.480	-4.592	Voor actualisatie bestemmingsplannen in 2017
1 Cultuur historische w aarden kaart	6.455		Voor proces cultuurhistorische kaart in 2017
5. Reserveren budget Sociaal Domein			
div Budgetten Sociaal Domein	1.072.815		Niet ingezet in 2016
6. Overige resultaatbestemmingen 2016 incidentele resultaten 2016			
1 Anterieure overeenkomst J. Hooglandstr 36	7.930		Storten in reserve bovenw ijkse voorzieningen
7. Vrijval reserve grondexploitatie *)		-245.600	Onttrekking op basis raadsbesluit
Totaal lasten en baten	2.302.123	-1.207.845	
Saldo	1.094.278		

*) Vrijval reserve grondexploitaties

De benodigde reserve grondexploitaties is eind 2016 bepaald op:

Stand reserve grondexploitatie per 31/12/2016 (inclusief rentetoevoeging)

Vrijval reserve grondexploitatie

824.220

1.069.817

245.597-

KERNGEGEVENS

A. Sociale structuur:	eind 2015	eind 2016
Aantal inwoners:	17.884	17.959
waarvan:		
- < 20 jaar	4.128	4.100
- > 20 jaar en < 65 jaar	10.230	10.221
- > 65 jaar	3.526	3.638
Aantal bijstandsontvangers:	173	205
waarvan:		
- Participatiewet tot 65 jaar	159	189
- I.O.A.W.	12	13
- I.O.A.Z.	2	3
B. Volkshuisvesting:		
- woningen	7.448	7.529
- niet woningen	846	849
C. Overige kerngegevens 1):		
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs:	521	490
waarvan:		
- o.j.s. de Klimboom	93	77
- o.b.s. de Holsthoek	43	24
- o.b.s. Ter Stege	114	131
- o.b.s. Dijkzicht	27	24
- o.b.s. A. Bosschool	104	93
- o.b.s. de Peperhof Wijhe	87	89
- o.b.s. Tellegen Wijhe	53	52
Aantal leerlingen bijzonder basisonderwijs:	874	809
waarvan:		
- k.b.s. St. Aloysius	83	70
- k.b.s. St. Willibrord	174	170
- p.c.b.s. Prins Willem Alexander	162	133
- k.b.s. de Bongerd	166	177
- k.b.s. St. Jozef	139	119
- p.c.b.s. Matzerschool	150	140
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs:		
de Capellenborg:	455	440

Nieuwe cijfers zijn gebaseerd op (voorlopige) cijfers van het CBS.

1) peildatum: 1 oktober.

Zetelverdeling gemeenteraad Olst-Wijhe 2014 (in aantallen) na de gemeenteraadsverkiezingen:

CDA	4 zetels
Gemeentebelangen	4 zetels
PvdA	3 zetels
D66	3 zetels
VVD	3 zetels

In de loop van 2016 heeft een afsplitsing in de VVD fractie plaatsgevonden. Vanaf dat moment heeft de VVD 2 zetels en de fractie Olst-Wijhe Nieuw Liberaal 1 zetel.

Portefeuilleverdeling 2014, college van burgemeester en wethouders:

Ton Strien (burgemeester)

- algemeen bestuurlijke zaken en coördinatie (inclusief 3D's)
- openbare orde en veiligheid (inclusief water buitendijs)
- integriteit
- integrale handhaving
- personeel en organisatie
- dienstverlening
- informatie en communicatie
- onderwijs
- monumentenzorg
- volksgezondheid
- loswal Wijhe

Herman Engberink (CDA)

- eerste locoburgemeester
- maatschappelijke zorg, WMO
- maatschappelijke participatie, WMO/welzijn,
- participatiewet, inkomensondersteuning
- ruimtelijke ordening (inclusief structuurvisie)
- plattelandsbeleid

Marcel Blind (Gemeentebelangen Olst-Wijhe)

- tweede locoburgemeester
- volkshuisvesting, grondbeleid
- duurzaamheid, milieu, water (binnendijs), afval
- openbare werken, verkeer(sveiligheid) en vervoer
- jeugdzorg
- project verkeer en leefbaarheid

Anton Bosch (VVD)

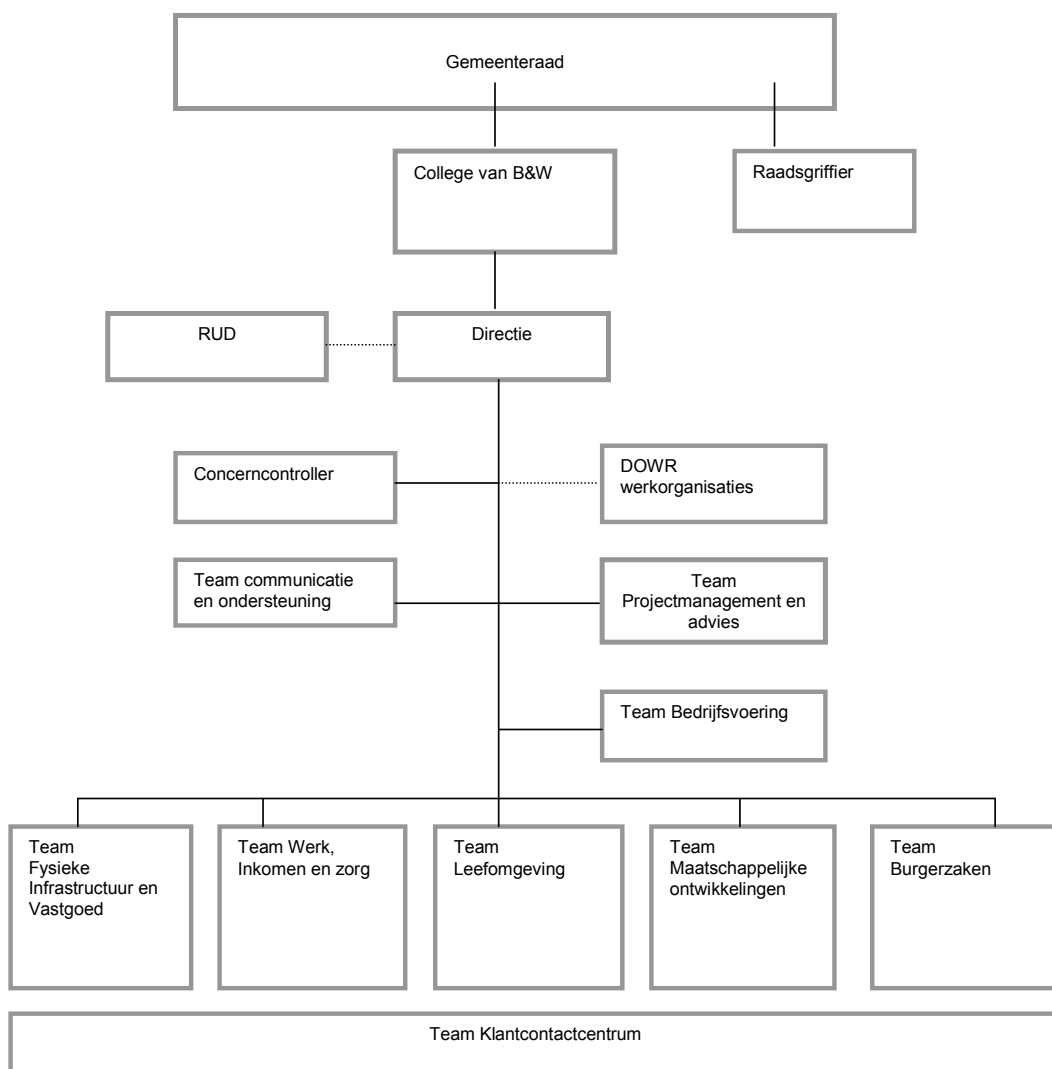
- derde locoburgemeester
- financiën
- economische zaken, recreatie en toerisme
- kleine kernenbeleid
- welzijn: sport, cultuur, accommodaties
- project maatschappelijk vastgoed

Besturingsfilosofie en Organogram Gemeente Olst-Wijhe

De besturingsfilosofie van onze gemeente is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- (be-)sturen op hoofdlijnen;
- de afstand tussen bestuur en bestuurd is zo klein mogelijk;
- de verantwoordelijkheden van de onderscheiden bestuursorganen en de ambtelijke organisatie zijn goed ten opzichte van elkaar afgebakend;
- de gemeentelijke organisatie functioneert klantvriendelijk;
- de nadruk ligt op integraal werken en op voorwaarden die dit mogelijk maken;
- verantwoordelijkheden liggen zo laag mogelijk in de ambtelijke organisatie (sterke mandatering).

ORGANOGRAM

HOOFDSTUK 1 JAARVERSLAG- PROGRAMMAVERANTWOORDING

PROGRAMMA 1 WOON- EN LEEFOMGEVING

Wat wilden wij bereiken?

Olst-Wijhe is een aantrekkelijke gemeente om te wonen en te werken. De verschillende functies, zoals wonen, werken, recreëren, natuur en water, landbouw en verkeer ontwikkelen zich in samenhang en versterken elkaar waar mogelijk. De beoordeling van de inwoner met betrekking tot de woon- en leefomgeving krijgt een voldoende¹.

Hoofddoelstelling/maatschappelijk effect

1. Het creëren van een uitstekende leefgemeente, waarin de verschillende functies zoals wonen, werken, recreëren, natuur en water, landbouw en verkeer zich in samenhang ontwikkelen en elkaar waar mogelijk versterken;
2. Het behoud en versterken van de leefbaarheid in alle kernen;
3. Het handhaven van een goede bereikbaarheid voor alle woningen, bedrijven en overige voorzieningen;
4. Het handhaven van het huidige verkeersveiligheidsniveau;
5. Het hebben van wegen en paden, die voor alle soorten verkeersdeelnemers begaanbaar zijn en waar we onderhoud plegen op een "minimaal" niveau volgens de CROW richtlijn;
6. Het handhaven van het niveau van het openbaar vervoer;
7. In verband met de inzameling en het transport van afvalwater is er sprake van een duurzame bescherming van de volksgezondheid, handhaving van een goede leefomgeving en duurzame bescherming van natuur en milieu.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

Doel	Indicator	Streefcijfer ²	Meest recente cijfer ³
Woon- en leefomgeving	Oordeel inwoners over woon- en leefomgeving: Cijfer inwoners voor prettig wonen in uw buurt. Cijfer inwoners voor de waardering van de zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving	voldoende ⁴ 6 6	90% voelt zich thuis in de buurt 2016: 6,5 2014: 6,5
Woningbouw	Realisatie woningen in de periode 2006-2020	800-900	Zie verderop in dit programma.
Duurzaamheid	Sociale huurwoningen hebben energielabel C	Minimaal 70% per 1-1-2015	Is ruimschoots (80%) gehaald.
Goede bereikbaarheid	Straten, paden en trottoirs in de buurt zijn goed begaanbaar	Niet benoemd	61% vindt straten, paden en trottoirs in de buurt goed begaanbaar
Verkeersveiligheid	Onveilige verkeerssituaties in de buurt (% zelden/nooit)	Niet benoemd	38% vindt deze zelden of nooit verkeersonveilig
Onderhouden perken, plantsoenen en parken in de buurt	Oordeel burger of deze goed onderhouden zijn	Niet benoemd	45% vindt deze in de buurt goed onderhouden
Schoonhouden buurt	Oordeel inwoner over de	Niet benoemd	66% vindt de buurt

¹ Uit Coalitieakkoord 2014-2018

² In de begroting was niet bij alle indicatoren een streefcijfer vermeld.

³ Ontleend aan waarstaatjegemeente.nl (onderzoek 2016)

⁴ Coalitieakkoord 2014-2018

	buurt is schoon	schoon
	Aantal 's nachts brandende lampen van de openbare verlichting op ieder willekeurig moment	minimaal 97% 2016: 98%
Tevredenheid openbaar vervoer	Oordeel burger over tevredenheid openbaar vervoer	Niet benoemd 73 % is tevreden over openbaar vervoer

RUIMTELIJKE ORDENING

Structuurvisie Olst-Wijhe

Nadat in februari 2016 besloten werd om een geheel nieuwe Structuurvisie op te stellen, zijn er in het tweede en derde kwartaal diverse bijeenkomsten georganiseerd om de samenleving te betrekken bij het opstellen van de nieuwe Structuurvisie. Het concept van de Structuurvisie heeft ter inzage gelegen van eind november tot eind december 2016, waarbij een ieder in de gelegenheid is gesteld zienswijzen te geven op het voorgenomen ruimtelijk beleid. Door in totaal 35 personen of organisaties is daarvan gebruik gemaakt. De zienswijzen zijn verwerkt in een zienswijzennota en tezamen met de aangepaste Structuurvisie opiniërend voorgelegd aan uw raad. Een specifiek element in de structuurvisie is de verkeerssituatie in Olst. Na de zomer wordt het voorstel aan uw raad voorgelegd.

Uitvoering Centrumvisie Wijhe

In 2016 is de herontwikkeling van park Wijhezicht nagenoeg afgerond. Er zijn nog enkele kavels, waarop particuliere woningbouw plaatsvindt. Verder resteert nog een gedeelte van de woningbouw op de locatie Tuurweide. De zes appartementen zijn in 2016 nog niet gerealiseerd. In 2017 wordt daarmee een aanvang gemaakt.

Noordmanshoek

Een aantal maatschappelijke organisaties en bewoners zijn in 2015 gestart met het uitwerken van een duurzaam initiatief op het gebied van natuur, zorg, duurzame energie en beleving. In 2016 is de samenstelling van de initiatiefgroep veranderd en heeft deze een plan van aanpak gemaakt waarbij de groep heeft aangegeven hoe ze willen komen tot een gedragen plan voor Noordmanshoek. Dit plan is ook gepresenteerd aan uw raad, waarbij de rol en de verwachtingen van de gemeente en die van de initiatiefgroep met elkaar is gedeeld. Dit plan van aanpak laat zien dat de initiatiefgroep van plan is om met de Wijhese samenleving eind 2017 een plan te presenteren om op een duurzame manier invulling te geven aan Noordmanshoek.

Kracht van Salland

In 2016 zijn er weer enkele Salland Cafés georganiseerd met verschillende thema's, zoals lokale voedselinitiatieven (van bodem tot bord bij Fooddock Deventer) en het Durf te doen Festival in Luttenberg. In het kader van de SallandDeal is er gekozen voor een verbrede inzet van de gebiedscoördinatoren. Met organisaties en ondernemers werken de gebiedscoördinatoren aan een verbeterde landbouwstructuur door kavelruil, aan een gezamenlijke aanpak van het agrarisch natuurbeheer en aan een nieuwe oriëntatie op de toekomst van verschillende agrarische ondernemers. Wat Leader betreft zijn er momenteel twee aanvragen in procedure die voor onze gemeente relevant zijn, namelijk intensieve boerderijeducatie (De Boerderijschool) en Salland boert en eet bewust. Door onze gemeente is daarvoor cofinanciering verleend onder de voorwaarde dat de RVO instemt met de aanvragen.

Ruimtelijke kwaliteit

De omzetting van het landschapsfonds voor Rood voor Rood-projecten naar een breder fonds voor ruimtelijke kwaliteit is in 2016 gerealiseerd door het instellen van de Voorziening Ruimtelijke Kwaliteit door uw raad.

Voor het borgen van cultuurhistorische waarden in het gebied Langstraat/Kerkstraat te Wijhe zijn in 2015 de waarden van het gebied geïnventariseerd. Voor dit waardevolle dorpsgezicht is in 2016 een paraplu bestemmingsplan en een beeldkwaliteitsplan door uw raad vastgesteld.

Actualisatie en digitalisering van bestemmingsplannen

Het actueel houden van het ruimtelijke beleidskader voor het bestaande gebied is een continu proces. In 2016 is de actualisatie van het bestemmingsplan Uiterwaarden voorbereid. Het ontwerpplan wordt begin 2017 ter inzage gelegd voor zienswijzen. De vaststelling is voorzien in 2017.

De voorbereidingen van de actualisatie van het bestemmingsplan Olst-West zijn gereed, maar het opstellen en in procedure brengen van het ontwerpplan is vertraagd, doordat de provincie nog geen duidelijkheid kon geven over de nieuw aan te leggen kruising in de Rijksstraatweg voor de ontsluiting van Abbott en De Meente. De verwachting is dat het plan in de eerste helft van 2017 in procedure kan worden gebracht en het bestemmingsplan in de tweede helft van 2017 ter vaststelling aan uw raad kan worden voorgelegd. In het nieuwe bestemmingsplan worden de verwachte nieuwe ontwikkelingen meegenomen (project "Olst mooier aan de IJssel", ontsluiting Abbott, herinrichting Olasfaterrein).

Het ontwerpplan voor de actualisatie van bestemmingsplan Boskamp heeft in 2016 ter inzage gelegen voor zienswijzen. Het plan wordt begin 2017 aan uw raad ter vaststelling aangeboden. De voorbereiding van de actualisaties van de bestemmingsplannen Wesepe en NoorderKoeslag zijn in volle gang. Beide plannen zullen in 2017 aan uw raad ter vaststelling worden aangeboden. Om ruimte te kunnen geven aan de afronding van de structuurvisie is besloten de tweede herziening van het bestemmingsplan Buitengebied door te schuiven naar 2017 en om de planning voor het bestemmingsplantraject 'stedelijk gebied' aan te passen. Het opstellen van de Nota van Uitgangspunten voor dit grote plan is hiermee doorgeschoven naar 2017. Dit actualiseringstraject wordt aangegrepen om stappen te zetten in de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. Uw raad heeft voor dit laatste in 2016 een startnotitie vastgesteld.

Leegstand agrarische gebouwen

Onder aansturing van de gemeente Raalte zijn in een brede samenstelling van betrokken marktpartijen en (overheids-)organisaties mogelijke oplossingsrichtingen geïnventariseerd voor de verwachte groei aan leegkomende agrarische gebouwen in Salland. Omdat ook de provincie dit thema actief gaat oppakken, is besloten nu nog geen keuzes hierbinnen te maken. Wel is in de concept structuurvisie alvast opgenomen dat we de planologische ruimte voor vervolgfuncties willen verruimen. Het thema zal in 2017 een vervolg krijgen.

VOLKSHUISVESTING

Nieuwe Woonvisie 2016-2020

Mede in verband met de herziene Woningwet is in 2016 voortvarend gewerkt aan de totstandkoming van de nieuwe Woonvisie 2016-2020. Na een participatietraject met verschillende thema avonden is de nieuwe Woonvisie in juni 2016 door uw raad vastgesteld. De Woonvisie gaat uit van een integrale benadering op thema's als leefbaarheid, duurzaam en kwalitatief wonen. Ook is ingezoomd op de verschillende doelgroepen, zoals de groeiende groep ouderen en de instroom van statushouders. Extra aandacht is er voor de doelgroep jongeren. Bezien wordt op welke wijze actiever kan worden betrokken bij het wonen en leven in onze gemeente en op welke wijze daarop kan worden ingehaakt. Als eerste stap daartoe is in het najaar een woonwensenonderzoek onder jongeren uitgevoerd.

Regionale woonvisie

In 2016 is een start gemaakt met de uitvoering van de gemaakte regionale afspraken. Zo zijn de afspraken over de woningbouwprogrammering verder concreet gemaakt en vindt er conform de gemaakte regionale afspraken meer afstemming plaats over deze woningbouwprogrammering. Uitgangspunt is daarbij dat gemeenten gezamenlijk ervoor zorgdragen dat overprogrammering regionaal wordt tegengegaan. Andere thema's die in 2016 op de agenda hebben gestaan zijn de taakstelling statushouders en de transformatie opgaven als gevolg van de leegstand van kantoren en andere gebouwen.

Starterslening

In het kader van de vaststelling van de nieuwe Woonvisie is besloten om de starterslening per 1 januari 2017 te beëindigen. Onze gemeente heeft bij SVn een bedrag uitstaan dat per datum 1 januari 2016 een omvang heeft van € 539.432. Daarvan is momenteel het grootste deel (€ 454.610) gereserveerd voor het gebruik van de Starterslening. Per 1 januari 2017 gaat de Starterslening behoorlijk veranderen als gevolg van wettelijke wijzigingen. In 2017 worden voorstellen gedaan op welke wijze de SVn gelden ingezet gaan worden.

Prestatieafspraken met SallandWonen

In november 2015 zijn de nieuwe prestatieafspraken met SallandWonen vastgesteld. Deze prestatieafspraken zijn gebaseerd op de Nieuwe Woningwet en de nieuwe Woonvisie. De huurdersorganisaties hebben actief geparticipeerd in het proces van de totstandkoming van deze afspraken en hebben deze afspraken ook mede ondertekend. In de nieuwe prestatieafspraken zijn over uiteenlopende zaken als woningbouw, verduurzaming woningen, huurprijsbeleid en samenwerking op het gebied van leefbaarheid en onderhoud van wijken afspraken gemaakt. Wat betreft verduurzaming woningen voldoet SallandWonen ruimschoots aan de beschreven indicator (minimaal 70 % label C). Op dit moment voldoet ruim 80% van het huurwoningenbestand daar al aan.

Woningbouw

In het Coalitieakkoord 2014-2018 wordt benadrukt dat nieuwbouw van woningen moet blijven passen bij de vraag. Daarbij dient er aandacht te zijn voor levensloopbestendig, aanpasbaar en duurzaam bouwen. De prognoses betreffende de demografische ontwikkelingen laten op dit moment een positiever beeld zien dan enkele jaren geleden.

Jaartal	Gerealiseerde aantal toevoegingen aan de woningvoorraad (nieuwbouw minus sloop)
2012	108
2013	Minus12
2014	105
2015	50
2016	34
2012-2016	Gerealiseerd: 285

Het negatieve aantal over 2013 heeft te maken met de sloop van 29 woningen op park Wijhezicht, waarvan de herbouw in 2014 grotendeels is afgerond, terwijl er in 2013 maar 17 woningen aan de voorraad zijn toegevoegd.

Uitgaande van een gemiddelde van 55 toe te voegen woningen in de periode van 2006-2020 komen we ongeveer uit op een aantal van 825 woningen. Dit komt overeen met de aangegeven indicator (800-900 woningen in die periode).

De belangrijkste ontwikkelingen:

- NoorderKoeslag Wijhe: vertraging in de realisatie. In 2016 is het eerste deel van woonveld N in de markt gezet. Al deze kavels zijn gereserveerd. Het tweede deel wordt in 2017 aangeboden.
- Afronding Zonnekamp-West Olst: er liggen nog twee ruime kavels in dit plan die niet verkocht zijn (Inmiddels is er een koopovereenkomst getekend voor een kavel). De overige kavels zijn als geheel aan de Vereniging Vriendenerf verkocht.
- Zonnekamp-Oost Olst: in 2016 zijn er meer woningbouwkavels uitgegeven dan verwacht, dit betreffen voornamelijk kavels voor twee-onder-een-kapwoningen.
- Wesepe, pilot woonlandschappen, ter uitvoering van de gebiedsvisie Wesepe: fase 1 is grotendeels gerealiseerd. Verkoop fase 2 komt op gang.
- Jan Meesterweg Wijhe: Door onvoldoende verkoop komt het plan in de huidige opzet niet van de grond. Momenteel worden er alternatieven onderzocht op haalbaarheid.

OPENBARE RUIMTE

IBOR

In april 2016 is aan uw raad het Integraal Beheer Openbare Ruimte, het IBOR-plan, gepresenteerd. De bouwstenen van IBOR bestaan uit de zichtbare delen van de openbare ruimte; groen, wegen, openbare verlichting, bermen (te hoog/te laag), bermen (maaibestek) bomen, watergangen, kunstwerken, verkeersvoorzieningen, straatmeubilair, speelvoorzieningen en onkruid in verhardingen. Met behulp van de IBOR kunnen bestuurlijke keuzes gemaakt worden op verschillende ambitieniveaus, waarbij direct de financiële consequenties in beeld worden gebracht. Op basis van het voorstel zijn in de (meer)jarenbegroting door uw raad de volgende budgetten beschikbaar gesteld:

- Vanaf 2017: € 122.000 jaarlijks structureel bovenop het huidig beschikbare budget, om vast te kunnen houden aan het huidige, vastgestelde minimale kwaliteitsniveau. Daaraan wordt € 39.000 structureel toegevoegd in verband met uitbreiding van areaal (nieuwbouwwijken) waaraan ook onderhoud moet plaatsvinden.
- Incidenteel € 350.000 in 2017 voor wegwerken achterstallig onderhoud van bermen en sloten.
- Jaarlijks € 210.000 gedurende 4 jaar (2018 t/m 2021) voor aanleg van bermverhardingen
- Vanaf 2019 structureel jaarlijks € 165.000 extra om daarmee het onderhoud van de infrastructuur op scenario 'voldoende' te kunnen onderhouden.

Activiteiten Nota wegbeheer Olst-Wijhe

Jaarlijks wordt regulier onderhoud aan onze wegen uitgevoerd volgens de systematiek van het rationeel wegbeheer. Het in 2016 voorgestelde onderhoud is uitgevoerd. De maatregelen voor het afwaarderen van de Eikelhofweg en de Boxbergerweg van 80 km/uur naar 60 km/uur zijn tijdens het onderhoud meegenomen.

In 2013 is het reconstructieschema tgv bezuinigingen opnieuw aangepast. Conform dit schema is in 2016 de voorbereiding van de reconstructie van de omgeving van De Grienden, Veerstraat, De Kupe, Achter de Hoven en (een deel van) Dijkzicht te Wijhe ter hand genomen. De uitvoering van de reconstructie vindt in 2017 plaats. Met de kosten voor de uitvoering van deze werkzaamheden is in de begroting rekening gehouden. Alle overige reconstructies vinden plaats na 2020.

Activiteiten i.v.m. uitvoering Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan

De voor 2015 geplande aanleg van twee extra overstorten in Olst zijn in 2016 gerealiseerd. Verder is het bemalen overstort aan de Jan Meesterweg te Wijhe conform planning omgebouwd en is de oude zuivering in zijn geheel gesloopt. Afronding van deze werken vindt begin 2017 plaats. In 2016 is de voorbereiding opgepakt van de rioolvervangings- en aanleg hemelwaterafvoer van De Grienden e.o. Uitvoering staat gepland voor 2017.

Eind 2016 zijn de subsidieverordening afkoppelen dakoppervlak en de verordening afvoer hemel- en grondwater zoals gepland door uw raad vastgesteld.

De voor 2016 geplande vervanging van het rioolgemaal aan de Prins Bernhardlaan te Wijhe, de vervanging van de elektrische en mechanische installatie van drie rioolgemaal en de ombouw van de besturing van 5 andere rioolgemaal is in verband met de werkdruk doorgeschoven naar uitvoering in 2017.

Verbeteren verkeersveiligheid

De ongevals cijfers over 2016 zijn nog niet bekend. De algemene trend voor Olst-Wijhe is dat wij "goed" scoren op de verkeersveiligheid ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Aandacht is gegeven aan een e-bike cursus voor met name ouderen. Hiervoor hebben zich weinig personen aangemeld. Aanpassingen van de infrastructuur hiervoor is nog niet nodig gebleken. Afstemming wordt gezocht met de Sallandse gemeenten om te komen tot een gezamenlijke aanpak van de verkeersveiligheid. Dit heeft in 2016 nog niet geleid tot concrete plannen. Wel hebben wij vooruitlopend op een gezamenlijke aanpak de Boxbergerweg en Eikelhofweg afgewaardeerd van 80 naar 60 km per uur.

Actualisatie van het bewegwijzeringsbeleid

Wij hebben de eerste helft van 2017 een besluit genomen over de actualisatie van het bewegwijzeringsbeleid. De recreatieve en toeristische verwijzingen maken nu ook onderdeel uit van dit beleidstuk en er is afstemming gezocht met het in 2014 verschenen CROW publicatie 322 "richtlijn bewegwijzering 2014".

Openbare verlichting.

In het eerste kwartaal van 2016 is het kaderstellende beleidsplan "Licht in de Openbare Ruimte" (LIOR) voor de periode van 10 jaar door ons vastgesteld. Onze openbare verlichting maakt hiervan onderdeel uit.

Landschapontwikkelingsplan (LOP)

Het LOP loopt door tot 2023. Het uitvoeringsprogramma van het LOP is gestart met het PMJP en dit programma is gestopt in 2013. Er is nog geen vervolg op het PMJP, maar mogelijk komen er mogelijkheden binnen de Kracht van Salland.

De uitvoering van de Groene en Blauwe Diensten is opgedragen aan de Stichting Kostbaar Salland. In 2016 zijn er geen projecten in deze regeling uitgevoerd en inmiddels is er opnieuw een wachtlijst van potentiële deelnemers ontstaan. De Stichting is actief op zoek naar nieuwe financieringsbronnen, buiten de provincie en gemeenten om. De Provincie is voornemens om in de loop van 2017 met een nieuwe regeling voor de Groene en Blauwe Diensten te komen. De Stichting heeft aan de 3 gemeenten (DOWR) verzocht om indien de Provincie deze regeling open gaat stellen ook aan te sluiten en cofinanciering te regelen.

Middelen hiervoor kunnen beschikbaar worden gesteld vanuit de voorziening Ruimtelijke Kwaliteit.

Bomenbeleidsplan

Het bomenbeleidsplan is door uw raad in 2014 vastgesteld. Alle gemeentelijke bomen en bomen die op gemeentegrond staan maar niet in eigendom zijn van de gemeente (pootrechtbomen), zijn in kaart gebracht en in een geautomatiseerd beheersysteem ingevoerd. Daarnaast zijn alle bomen met een stamdiameter boven 40 cm gecontroleerd op veiligheid (VTA controle) i.v.m. de zorgplicht. Deze inspectie voeren wij conform het nieuwe bomenbeleid eens per 3 jaar uit.

Bij de vaststelling van het bomenbeleid zijn eenmalig middelen beschikbaar gesteld voor het wegwerken van achterstallig onderhoud, zodat wij voldoen aan de zorgplicht. Voor dit werk is een bestek geschreven en dit bestek is prijstechnisch gunstig aanbesteed. Hierdoor zijn ruim 7.000

bomen onderhouden en is een groot deel van het achterstallig beheer weggewerkt. De afronding van deze werkzaamheden vindt plaats medio 2017.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Programma 1 Wonen en Leefomgeving					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
1.10 Ruimtelijke ordening					
- lasten	709.262	578.345	1.108.257	875.560	232.697
- baten	169.549	154.920	212.720	162.524	-50.196
	539.713	423.425	895.537	713.037	182.500
1.20 Woningbouw					
- lasten	2.026.384	4.936.137	3.829.013	3.599.835	229.178
- baten	1.981.248	4.536.058	3.578.245	3.651.381	73.136
	45.137	400.079	250.768	-51.546	302.314
1.30 Leefomgeving					
- lasten	156.838	153.278	366.228	343.820	22.408
- baten	37.196	0	49.850	63.227	13.377
	119.642	153.278	316.378	280.594	35.784
1.40 Openbare ruimte - wegen					
- lasten	1.894.482	1.794.300	2.045.649	1.875.052	170.597
- baten	114.650	6.705	6.705	52.716	46.011
	1.779.832	1.787.595	2.038.944	1.782.695	216.608
1.50 openbare ruimte - verkeer					
- lasten	263.802	248.708	361.258	355.119	6.139
- baten	21.723	22.500	22.500	23.875	1.375
	242.079	226.208	338.758	331.244	7.514
1.60 Openbare ruimte - groen					
- lasten	872.030	797.697	955.892	925.427	30.465
- baten	1.700	0	0	2.370	2.370
	870.330	797.697	955.892	923.057	32.835
1.70 Openbare ruimte - riolering					
- lasten	1.728.707	1.700.554	1.519.015	1.390.916	128.099
- baten	1.938.555	1.910.404	1.756.865	1.628.766	-128.099
	-209.848	-209.850	-237.850	-237.850	0
1.80 Begraven					
- lasten	122.230	145.519	145.519	120.731	24.788
- baten	62.194	75.000	73.000	65.459	-7.541
	60.036	70.519	72.519	55.273	17.246
Totaal lasten programma 1	7.773.735	10.354.538	10.330.831	9.486.461	844.370
Totaal baten programma 1	4.326.815	6.705.587	5.699.885	5.650.316	-49.569
Totaal saldo van baten en lasten	3.446.920	3.648.951	4.630.946	3.836.145	794.801
Storting in reserves (+)	559.216	75.940	259.287	1.073.236	-813.949
Onttrekking aan reserves (-/-)	356.691	36.838	1.113.790	1.120.700	6.910
Resultaat	3.649.445	3.688.053	3.776.443	3.788.681	-12.238

1.10 Ruimtelijke ordening

Het actualiseren van het bestemmingsplan Olst-West, Wesepe en Boskamp is deels doorgeschoven naar 2017. De niet bestede budgetten voor het implementatietraject nieuwe Omgevingswet worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2017.

1.20 Woningbouw

Voor complex Boerhaar en complex Wesepe zijn de verwachte verliezen op basis van geactualiseerde gegevens hoger dan geraamd. Voor complex Zonnekamp-West heeft in verband met winstneming een toevoeging aan de reserve grondexploitatie plaats gevonden.

1.30 Leefomgeving

Het budget voor de dorpsontwikkelingsplannen voor de kern Wesepe is in 2016 niet volledig aangewend. Via resultaatbestemming wordt voorgesteld een bedrag naar 2017 over te hevelen.

1.40 Openbare ruimte: wegen

Gelet op het vastgestelde reconstructieschema en de specifieke besluiten betreffende inhaalslag onderhoud wegen (m.n. reconstructie de Grienden) is het budget voor reconstructie wegen in 2016 niet ingezet, maar moet voor 2017 en volgende jaren beschikbaar blijven.

1.60 Openbaar ruimte: groen

Het bomenbeleidsplan is dit jaar in uitvoering genomen. Een groot deel van het achterstallig beheer is weggewerkt. De afronding van de werkzaamheden vindt plaats medio 2017.

1.70. Openbare ruimte: riolering

De voordelen op de riolering ten opzichte van de begroting worden toegevoegd aan de voorziening riolering.

1.80 Begraven

Door vermindering van het aantal begrafenissen blijven de inkomsten uit begraafplaatsrechten achter bij de raming. In aansluiting met het vastgestelde beleids- en beheerplan begraafplaatsen is het onderhoud op de begraafplaatsen in afgesproken omvang uitgevoerd.

PROGRAMMA 2 VEILIGHEID

Wat wilden wij bereiken?

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

Opgroeien en leven in een veilige leefomgeving is belangrijk. Van belang is dat inwoners zich veilig voelen. Enerzijds dragen de inwoners zelf verantwoordelijkheid voor de veiligheid door onder meer (inbraak)preventieve maatregelen te treffen, zich aan de verkeerssnelheid te houden en noaberschap. Anderzijds ligt hier een taak voor de gemeente. De gemeente moet in de richting van alle andere partners in de veiligheidsketen de regiefunctie nemen en invullen.

In de beleidsbegroting 2016 zijn de doelstellingen en indicatoren van de beleidsperiode 2011-2014 opgenomen.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

Doel	Indicator	Streefcijfer ⁵	Meest recente cijfer
Burgers nemen de eigen verantwoordelijkheid voor hun (brand-)veiligheid. Gemeentelijke inzet vooral gericht op voorlichting en risicocommunicatie	Vergroten bewustzijn ten aanzien van (brand)veiligheid	Niet benoemd	
Het niveau van subjectieve veiligheid blijft gelijk of is hoger dan het niveau in 2009 (7,3)⁶	Inwoner voelt zich veilig in de buurt	Niet benoemd	2016: 91% van de inwoners voelt zich meestal/altijd veilig in de buurt
	Oordeel burger over overlast van buurtbewoners	7,5 in 2014	2016: 77% ervaart weinig/tot geen overlast ⁷
Het niveau van objectieve veiligheid op het gebied van woninginbraak en diefstal en inbraak bedrijven	Niveau 2014 is gelijk of hoger dan in 2010	Maximaal 53 woninginbraken (aantal in 2010)	2016: 33 2015: 32 2014: 53
Door middel van proactieve en preventieve maatregelen streven naar het omlaag brengen van de slachtofferkans	Omlaag brengen van de slachtofferkans	Niet benoemd	Slachtofferkans per 1.000 inw. 2016: Niet meer aangeleverd door politie. Aantal misdrijven betrof 334. 2015: 4,4 (aantal misdrijven 417)
De brandweer is doorgaans binnen de vastgestelde opkomsttijd ter plaatse.	Opkomsttijd brandweer bij te branden bij objecten conform het dekkingsplan Veiligheidsregio	90% en nooit later dan 18 minuten in de overige 10% van de gevallen	2016: 96% ⁸ 2015: 94% 2014: 78,4%

⁵ Uit Beleidsnota Integrale veiligheid 2011-2014

⁶ Bewonersonderzoek 2009

⁷ Onderzoeksvragen gewijzigd.

⁸ Informatie Veiligheidsregio

Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2015

In januari 2016 is de vernieuwde beleidsnota Integrale Veiligheid vastgesteld. In juni 2016 is het daarop gebaseerde jaarplan 2016-2017 vastgesteld. Hierna wordt beschreven welke activiteiten hebben plaatsgevonden en welke resultaten daarmee behaald zijn:

Verstevigen van de regierol en de persoonsgebonden aanpak

In de aanpak van complexe casuïstiek (multi-problem) werken we samen met de partners op het gebied van zorg en veiligheid. Alle partners nemen deel aan het Zorg en veiligheidsoverleg. In het geval van zeer complexe casussen waar veel partijen bij betrokken zijn, wordt procesregie georganiseerd. Deze procesregie is in handen van het toegangsteam of de medewerker openbare orde & veiligheid (afhankelijk van de aard van casus). In minder complexe casussen waarbij het wel nodig is om de zorg met elkaar af te stemmen, is de casusregie neergelegd bij één van de betrokken partners.

Toezicht in de openbare ruimte

Sinds september 2016 huren wij, gemiddeld 10 uur per week, Buitengewone Opsporings Ambtenaren (BOA's) in van de gemeente Deventer. De BOA's hebben voornamelijk toezicht gehouden en controles uitgevoerd bij markten, evenementen en in de woonwijken vanwege parkeeroverlast. In 2016 is alleen gewaarschuwd bij overtredingen en zijn er nog geen verbalen uitgeschreven.

Leefbaarheid in wijken en buurten

In Den Nul is in samenwerking met woningstichting SallandWonen een onderzoek naar de waardering van de woning en de leefomgeving uitgevoerd. De resultaten worden in 2017 opgeleverd en betrokken bij het plan van aanpak om de leefbaarheid in de wijken en buurten te vergroten.

Woninginbraken – high impactcrimes

Na een sterk dalende trend is het aantal woninginbraken afgelopen jaar gelijk gebleven. Samen met politie en Plaatselijke Belangen zijn in de afgelopen twee jaar 27 Whatsappgroepen opgericht. Die groepen zijn gefaciliteerd met stickers en in sommige gevallen een opstartbudget. Deze activiteit maakt net als de onderdelen Waaks en Witte Voetjes deel uit van het Donkere Dagen Offensief. De gemeente voert daarbij de regie, politie en Openbaar Ministerie participeren in de totstandkoming en uitvoering van de plannen.

Georganiseerde criminaliteit

In 2016 zijn in beperkte mate signalen met betrekking tot ondermijning bij de burgemeester binnen gekomen. In voorkomende gevallen betrof het een hennepbericht van de politie. Daarin wordt na de ontmanteling van een hennepkwekerij daarvan mededeling gedaan aan de burgemeester, zodat hij bestuurlijke maatregelen op basis van het Damoclesbeleid kan nemen.

Wet BIJ (Bestuurlijke informatie justitiabelen)

In 2016 hebben we ons aangesloten op de BIJ-informatievoorziening van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, waarbij aan de door de burgemeester gemandateerde personen een informatierapport wordt versterkt. Aan dat hand van dat informatierapport kan de gemandateerde persoon een risico-inventarisatie opstellen met betrekking tot de kans op het ontstaan van maatschappelijke onrust voor de terugkeer van een ex-gedetineerde (veroordeeld voor ernstige gewelds- of zedendelicten en van personen die zijn veroordeeld tot een tbs-maatregel met dwangverpleging). In aansluiting daarop is een protocol aanpak maatschappelijk onrust opgesteld.

Radicalisering

In 2016 hebben we samen met de gemeente Raalte een aantal trainingen georganiseerd voor medewerkers van de gemeente. Tijdens deze bewustwordingsbijeenkomsten zijn de medewerkers

getraind in het herkennen van signalen en geïnstrueerd wat ze met dergelijke signalen moeten doen.

Preventie- en handhaving Drank en Horecawet

In 2016 zijn drie controles bij supermarkten door Mysterykids uitgevoerd. Niet alle controles zijn in 2016 uitgevoerd. Afronding van de afspraken die voor 2016 zijn gemaakt, vindt plaats in de eerste helft van 2017. Daarna zullen de bevindingen naar aanleiding van deze controles via de in 2017 geplande evaluatie van het preventie- en handavingsplan teruggekoppeld worden.

Buurtbemiddeling

Buurtbemiddeling is er voor alle inwoners van de gemeente Olst-Wijhe die in een conflictsituatie zitten of dreigen te komen met buurt/buurtgenoten. Ten aanzien van het slagingspercentage kunnen we het volgende melden: In 2016 zijn 12 zaken in behandeling genomen én afgesloten. 67% daarvan is geslaagd.

Bemiddelingsproces	2016		2015	
	Opgelost	Niet opgelost	Opgelost	Niet opgelost
Opgelost na intakegesprekken	1		4	
Opgelost na buurtbemiddeling	4		9	
Doorverwezen	1		1	
Informatie en advies gegeven	2		1	
Opgelost na coaching			1	
Verhuizen		2		
Geen oplossing na buurtbemiddeling		1		1
Eerste partij weigert bemiddeling				1
Tweede partij weigert bemiddeling		1		2
Totaal afgeronde zaken	8	4	16	4
*) ongeschikt voor bemiddeling	0		3	
In behandeling	0		0	
Totaal	12		23	

*) Zaken die in eerste instantie zijn opgepakt, maar later in het proces ongeschikt voor Buurtbemiddeling bleken te zijn en daarom tussentijds werden afgesloten.

In 2016 zijn veel minder conflicten doorverwezen naar Buurtbemiddeling. Het budget is daarom ingezet voor training van de buurtbemiddelaars en communicatie voor het project. Deze daling lijkt tijdelijk te zijn, want half februari 2017 zijn er al zes nieuwe zaken aangemeld.

Externe Veiligheid

Ter uitvoering van het Meerjarenprogramma Externe veiligheid Overijssel zijn onder meer de volgende acties uitgevoerd.

Het Kennispunt Externe Veiligheid van de RUD en de Veiligheidsregio hebben gewerkt aan verdere professionalisering van de advisering, het stimuleren van de aandacht voor Externe Veiligheid en risicocommunicatie. De subsidie van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu voor Externe Veiligheid aan de provincie is daarvoor aangewend.

In 2016 is bij het Kennispunt Externe Veiligheid advies gevraagd voor vier ruimtelijke plannen. Voor deze adviezen is subsidie verleend door de provincie.

Er zijn in 2016 geen omgevingsvergunningen voor (milieu-) inrichtingen aangevraagd, waarbij Externe Veiligheid speelt. Voor het bijhouden van risicokaart moeten het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) en het Informatie Systeem Overige Ramptypen (ISOR) worden bijgehouden. Eind 2016 is het bijhouden van het RRGS overgedragen aan het Kennispunt Externe

Veiligheid. Vanwege een achterstand in het bijhouden van het RRGs is nog een aparte opdracht gegeven om het bestand te actualiseren. Deze opdracht is in 2016 uitgevoerd door het Kennispunt Externe Veiligheid en gesubsidieerd door de provincie.

Crisisbeheersing

In 2016 zijn vanuit de Veiligheidsregio verschillende trainingen en oefeningen aangeboden, waaraan bestuurders en medewerkers van onze gemeente deel hebben genomen. Daarnaast is de jaarlijkse GBT-oefening (gemeentelijk beleidsteam) georganiseerd door de Veiligheidsregio. In het laatste kwartaal van 2016 is veel tijd geïnvesteerd in de voorbereiding op de kanteling van de regionale crisisorganisatie en de aansluiting van de lokale crisisorganisatie daarop.

APV

In het voorjaar van 2016 hebben wij uw raad een startnotitie aangeboden over de (on)mogelijkheden tot het schrappen en leesbaar weergeven van de bepalingen in de APV. In het vierde kwartaal is, zoals aangegeven in de startnotitie, gestart met de uitvoering in combinatie met het traject Omgevingswet. In het kader van het project Omgevingswet is begonnen met een inventarisatie van de regels en het beleid met effecten op de fysieke leefomgeving. Hieronder valt ook de APV. In december 2016 is een actualisatie van de APV aan uw raad aangeboden.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Programma 2 Veiligheid					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
2.10 Brandweer en rampenbestrijding					
- lasten	1.819.840	1.772.241	1.769.441	1.731.235	38.206
- baten	226.126	70.841	70.841	79.703	8.862
	1.593.713	1.701.400	1.698.600	1.651.532	47.068
2.20 openbare orde en veiligheid					
- lasten	225.132	224.226	242.226	244.390	-2.164
- baten	18.624	20.875	20.875	18.715	-2.160
	206.507	203.351	221.351	225.676	-4.325
Totaal lasten programma 2	2.044.971	1.996.467	2.011.667	1.975.625	36.042
Totaal baten programma 2	244.751	91.716	91.716	98.417	6.701
Totaal saldo van baten en lasten	1.800.221	1.904.751	1.919.951	1.877.208	42.743
Storting in reserves (+)	22.912	0	0	22.804	-22.804
Onttrekking aan reserves (-/-)	0	0	15.200	15.200	0
Resultaat	1.823.133	1.904.751	1.904.751	1.884.812	19.939

2.10 Brandweer en rampenbestrijding

De kosten van de Veiligheidsregio IJsselland zijn voor de regionale brandweer en opleiding lager uitgevallen. De onderbesteding op onderhoud kazernes is toegevoegd aan de reserve voor toekomstige jaren.

2.20 Openbare orde en veiligheid

Geen bijzonderheden.

PROGRAMMA 3 ECONOMIE, RECREATIE EN TOERISME

Wat wilden wij bereiken?

Olst-Wijhe is een aantrekkelijke gemeente om te wonen en te werken. Om werkgelegenheid te bevorderen wordt onderzocht welke nieuwe instrumenten nodig zijn om bestaande en startende ondernemers te faciliteren. Bestaande bedrijven moeten zo goed mogelijk in staat gesteld worden om te vernieuwen of uit te breiden op de bestaande locaties. Het midden- en klein bedrijf wordt gezien als de banenmotor van de economische ontwikkeling in de gemeente.

Recreatie en toerisme zijn belangrijke dragers van de (lokale) economie. De gemeente wil dit faciliteren en stimuleren, maar het zijn vooral ook uitdagingen die door de ondernemers in deze sector uitgewerkt moeten worden tot economische dragers.

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

1. Met betrekking tot stimulering van de lokale economie en het bevorderen van het lokaal ondernemerschap komt de focus vooral te liggen op samenwerking, innovatie en een goede dienstverlening en aandacht voor startende ondernemers en het behoud van de bestaande bedrijvigheid en werkgelegenheid.
2. Het verder ontwikkelen van een toeristisch-recreatieve sector, waarin het recreatieve aanbod rust, ruimte, natuur en cultuur de boventoon voeren.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Uitbreiden economische structuur	Uitgifte van bedrijventerrein in 2015	0,5 -1,0 ha. In 2015-2016	2015: uitgifte op De Enk. 2016: 0,24 ha bedrijventerrein verkocht door een particulier.
Stimuleren werkgelegenheid, o.a. door deelname aan Regio Zwolle	Waar mogelijk betrekken lokale ondernemers bij gemeentelijke aanbesteding	Niet benoemd	2015: 5,4% van het totaalbedrag van inkoop is uitgegeven aan in de gemeente gevestigde leveranciers ⁹ . 2015: het aantal ingeschakelde in de gemeente gevestigde leveranciers bedraagt 162. Dit is 23,6% ten opzichte van het totaal.
Nabijheid winkels voor dagelijkse boodschappen¹⁰	Oordeel inwoners over voldoende nabij zijn van winkels voor dagelijkse boodschappen	Niet benoemd	2016: 77% van de inwoners vinden winkels voldoende nabij

⁹ Uit de spendanalyse inkoopbeleid

¹⁰ Ontleend aan waarstaatjegemeente.nl

Economische zaken

Regio Zwolle

In 2016 is er een onderzoek gedaan naar de mate van participatie van alle O's in de Regio Zwolle (ondernemers, organisaties, onderwijsinstellingen en onderzoeksinstituten) en de meetbare indicator(en) die (al dan niet) gebruikt kunnen worden om de meerwaarde van de Regio Zwolle voor onze gemeente te kwantificeren. De memo met de resultaten van dit onderzoek is ter kennisgeving aan u toegestuurd.

De cijfermatige resultaten van de Regio Zwolle over 2015 zijn te lezen in de Regio Zwolle monitor 2016. Deze is te downloaden via <http://www.regiozwollecongres.nl/regio-zwolle-monitor>. Enkele conclusies:

- De werkloosheid is in 2015 gedaald en ligt lager dan het landelijk percentage.
- Het bedrijfsleven realiseerde in 2015 een bruto toegevoegde waarde van bijna € 21,5 miljard.
- De winst nam met 15% toe.
- De investeringsgroei is voor het eerst in vier jaar positief.

Enkele andere concrete resultaten zijn:

- De Regio Zwolle staat in de TOP-3 van best presterende regio's.
- Voor MKB ondernemers met een internationale ambitie is er een International Business Coach aangesteld.
- De Regio Zwolle is een van de proeftuinen die door het ministerie van Binnenlandse Zaken, is aangewezen om in te zetten op effectief openbaar bestuur.
- Ondernemers en bestuurders hebben een Regiodeal aangeboden aan Haagse politici, waarin zij aandacht vragen voor belangrijke uitdagingen en bedreigingen voor het succes.
- De Provincie Overijssel, de hogescholen Windesheim en Saxion en werkgeversorganisaties VNO-NCW Midden en MKB Midden een intentieverklaring ondertekend, om gericht aandacht en ondersteuning aan familiebedrijven te geven.

Via de Regio Zwolle is onze gemeente ook aangesloten op de verschillende innovatiecentra. De resultaten van deze partijen van 2016 zijn te vinden op <http://www.kennispoortregiozwolle.nl/nieuws-details/~items/innovatielunch-2016.html>. Kennispoort en haar partners hebben in 2016 13 ondernemers uit Olst-Wijhe geholpen bij hun innovatievraagstukken.

Werkgelegenheid en ondersteuning bestaande en startende ondernemers / ondernemerschap

Er zijn in 2016 drie projecten uitgevoerd om bestaande en startende ondernemers en ondernemerschap te faciliteren.

- 1) Allereerst heeft de gemeente Olst-Wijhe deelgenomen aan het project ZomerOndernemer. ZomerOndernemer heeft als doel om ondernemerskwaliteiten te ontwikkelen bij jongeren (15-22 jaar) en hiermee zelfstandig ondernemerschap te bevorderen. Twee jongeren uit Olst-Wijhe hebben zich aangemeld voor Zomerondernemer en hebben zich ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.
- 2) In 2016 hebben er in het kader van de implementatie van de Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen gesprekken plaatsgevonden tussen onze gemeente (Werk en Inkomen en Economische Zaken) en het Ondernemershuis Deventer, om te komen tot een zogenaamde ondernemerswerkplaats. Het primaire doel van onze gemeente is het bieden van eerstelijns startersondersteuning om mensen te begeleiden vanuit de participatiewet naar ondernemerschap. Het belang is dat iemand weer zelfstandig zijn of haar inkomen genereert en daardoor uitstroomt uit de participatiewet zodat de uitkeringslasten voor de gemeente worden beperkt. Het tweede doel van de ondernemerswerkplaats is het bieden van eerstelijns (starters)advies en informatie aan potentiële ondernemers uit Olst-Wijhe. In 2017 gaat de ondernemerswerkplaats van start. Vooruitlopend hierop hebben de gemeente

Olst-Wijhe en het Ondernemershuis Deventer samen opgetrokken bij het Startival: Een festival voor en door ondernemers en waar men alles te weten kan komen over ondernemerschap.

- 3) Een beroep in de techniek biedt perspectief en techniek levert een bijdrage aan de oplossing voor vele complexe vraagstukken in deze wereld. Er is een dreigend tekort aan technisch personeel. Daarom heeft ons college besloten om een structurele bijdrage te leveren aan de Techniekdag Salland. Een initiatief van onderop, waarbij scholen en ondernemers in Olst-Wijhe en Raalte samenwerken.

Netwerkbijeenkomst

Samen bereiken we meer en realiseren we een krachtige en ondernemende gemeente Olst-Wijhe. Om invulling aan 'samen' te geven, hebben enkele ondernemers in 2016 het idee opgevat om een netwerkbijeenkomst te organiseren. Ondernemers ontmoeten ondernemers. De eerste netwerkbijeenkomst vond plaats op de 'Dag van de ondernemer 2017' (18 november 2016), onder de naam 'Olst-Wijhe werkt'. Onze gemeente heeft bij de organisatie van deze activiteit een faciliterende rol gehad. De netwerkbijeenkomst was zo'n succes en krijgt een vervolg. Deze wordt 3 tot 4 keer per jaar georganiseerd. Ondernemers in Olst-Wijhe (detailhandel, MKB, en ZZP'ers) kunnen hierbij aansluiten.

Daarnaast zijn wij gestart met het concept "De gemeente over de vloer", waarbij wij op een informele manier kennis willen maken met het bedrijfsleven.

Werkgelegenheidscijfers

Onderstaande cijfers over het aantal vestigingen en arbeidsplaatsen in onze gemeente komen van het Bedrijven en Instellingen Register Overijssel (B.I.R.O.). De cijfers hebben als peildatum mei 2016. Over de periode 2015-2016 is toename van de werkgelegenheid zichtbaar. Totaal waren in 2016 bij 1.342 bedrijven 5.485 banen beschikbaar. Dat zijn 94 banen meer dan in 2015, een toename van 1,7%. Vooral in de sectoren informatie en communicatie, handel en zakelijke dienstverlening is groei van het aantal banen te zien. Uitschieter hierin is de handelssector waar 141 meer banen zijn geteld dan in 2015. Bouwnijverheid (-55) en horeca (-49) zijn sectoren die de meeste banen zijn kwijtgeraakt. Het aantal bedrijven steeg in 2016 met 47, een toename van 3,6%. De landbouw sector heeft in onze gemeente de meeste vestigingen (311). Qua werkgelegenheid is handel de sector met de meeste arbeidsplaatsen (921).

Sector	Aantal bedrijven per sector in Olst-Wijhe op 1 mei			Aantal full- en partime banen per sector in Olst-Wijhe op 1 mei		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Landbouw, bosbouw en visserij	303	303	311	778	704	761
Industrie	44	45	43	892	921	854
Waterbedrijven en afvalbeheer	1	0	1	0	0	1
Bouwnijverheid	110	115	122	249	303	248
Handel	245	249	249	869	871	1 012
Vervoer en opslag	23	21	21	277	280	239
Horeca	59	52	55	385	251	202
Informatie en communicatie	44	49	51	53	58	76
Financiële dienstverlening	6	7	7	53	52	46
Verhuur van en handel in onroerend goed	13	12	11	19	19	18
Specialistische zakelijke diensten	155	161	176	304	293	325
Verhuur en handel van roerend goed	45	50	48	80	91	99
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	1	1	1	150	135	130
Onderwijs	32	29	34	240	228	237
Gezondheids- en welzijnszorg	79	80	82	772	782	833
Cultuur, sport en recreatie	60	60	63	117	286	280
Overige dienstverlening	63	61	67	125	117	124
Totaal	1 283	1 295	1 342	5 363	5 391	5 485

Actualisatie Detailhandelstructuurvisie

De actualisatie van de Detailhandelstructuurvisie is geïntegreerd in de planning van de actualisatie van de Structuurvisie Olst-Wijhe. In het najaar van 2016 zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd voor pandeigenaren en ondernemers in de centrumgebieden van Olst en Wijhe. De vernieuwde detailhandelsvisie zal in het voorjaar van 2017 aan uw raad worden voorgelegd.

Snel internet in het buitengebied

In februari 2016 werd het besluit "Hoofdpijnenakkoord breedband buitengebied CIF" door ons college vastgesteld, op basis waarvan er gewerkt wordt aan het opstellen van een Convenant met CIF. Door het bewonersinitiatief GlasvezelBuitenaf is in de Sallandse gemeenten, waaronder Olst-Wijhe, een zeer succesvolle vraagbundeling uitgevoerd. CIF is de uitvoering van de aanleg aan het voorbereiden. Welsum en Marle worden mee genomen in het initiatief van Breedband Noord Veluwe.

Werklocaties

Prognoses uit 2015 gaven aan dat met betrekking tot de werklocaties in Overijssel sprake is van over-programmering en een kwalitatieve mismatch. Vraag en aanbod van werklocaties, specifiek bedrijventerreinen, sluiten in Overijssel onvoldoende op elkaar aan. Onder begeleiding van de Provincie Overijssel hebben de gemeenten in West Overijssel, net als in Twente, een proces doorlopen om regionaal te komen tot programmeringsafspraken, die over een termijn van 3 (komende) jaren de balans moeten herstellen tussen vraag en aanbod. Bestuurlijke besluitvorming is voorzien voor het tweede kwartaal van 2017.

Recreatie en Toerisme

Beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur

Hieronder volgen enkele concrete resultaten uit de beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur:

Samenwerking en kennisdeling

- De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen op en rond de IJssel geweest. Na Ruimte voor de Rivier en Natura 2000, kwamen er maatregelen en acties in het kader van Kaderrichtlijn Water en het programma Stroomlijn van Rijkswaterstaat. In 2016 hebben verschillende ontwikkelingen, mede in relatie tot de nieuwe Structuurvisie Olst-Wijhe, er toe geleid dat er vanuit alle geledingen geopteerd wordt voor een integrale aanpak van het IJselfront Olst-Wijhe. Daarbij is het streven om te komen tot een integraal uitvoeringsprogramma, waaraan lokale initiatieven, zoals 'Olst, mooier aan de IJssel' zoveel mogelijk gekoppeld worden. Het document 'IJselfront, ontwikkeling dijkzone Olst-Wijhe: verkenning van opgaven en ambities' is een belangrijk basisdocument voor de verdere uitwerking.
- In 2016 heeft de Regiegroep IJssel & IJsselvallei een volgende stap gezet in de wijze waarop zij haar activiteiten invulling geeft. Er zijn 2 sporen. Enerzijds is met de betrokken partners gewerkt aan het opzetten en invullen van activiteiten voor de IJsselregio Olst-Wijhe, Deventer, Voorst, Epe en Heerde, gericht op het aanjagen van nieuwe producten op het gebied van de vrijetijdseconomie voor de binnenlandse markt. Anderzijds is (samen met Hanzesteden Marketing, Visit Veluwe en Achterhoek Marketing) de basis gelegd voor een gezamenlijke Interreg-aanvraag, waarin toegewerkt wordt naar een project waarbij ook de Rheinische Hanzestädte zullen deelnemen. De bundeling van krachten tussen de Hanzesteden langs de IJssel en de plattelandsgebieden langs de IJssel, zodat ook de buitenlandse markt kan worden bediend.
- Er is een digitaal gemeentelijk subsidie loket opgericht.

<https://www.olst-wijhe.nl/subsidieloket>. Dit loket geeft initiatiefnemers en organisaties een duidelijk overzicht van de subsidiemogelijkheden in Olst-Wijhe. Ook kunnen initiatiefnemers gemakkelijk een subsidie indienen. De aanjaagsubsidie Recreatie, Toerisme en Cultuur heeft intussen al redelijk wat bekendheid gekregen. De aanjaagsubsidie is onder andere gebruikt voor grotere initiatieven als het 10-jarig bestaan van de IJsseltheaterfietstocht en de Over de IJssel landgoedmarathon. Ook kleine(re) initiatieven zoals de sfeerverlichting in het centrum van Wijhe en de doorontwikkeling van het Oogstfeest Herxen hebben een subsidie ontvangen.

Beleving en vermarketing

- Er zijn drie verhalenpalen geplaatst met verhalen over de IJssel (bij het veer in Olst, bij het Infocentrum IJssel den Nul, bij de TOP in Wijhe).
- De Sallandse Zandloper dreigde te verdwijnen. Met name in Olst-Wijhe waren problemen, door aangepast beleid bij het Waterschap. De Sallandse Zandloper is nieuw leven ingeblazen. De route is opnieuw bewegwijzerd. Salland Marketing heeft het beheer overgenomen. Er is een nieuw wandelboekje gedrukt en de website www.sallandsezandloper.nl is vernieuwd. Op 21 april is de vernieuwde Sallandse Zandloper officieel geopend.
- NBTC Holland Marketing heeft een strategie ontwikkeld om de groei van het internationaal toerisme optimaal te benutten. Nederland wordt daarbij internationaal gepositioneerd als één grote stad. Onderdeel daarvan is het spreiden van internationale bezoekers in tijd en ruimte. Hierbij worden meerdere plekken in ons land verbonden rondom een passie van de bezoeker. Twee van de lijnen binnen HollandCity zijn de Hanzestedenlijn en de Liberationroutelijn. Twee lijnen, waar Olst-Wijhe ook op kan meeliften.

Fysieke kwaliteit en zichtbaarheid

- Er is een quick scan uitgevoerd naar de mogelijkheden van opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatiegemeenschap Salland. Tevens heeft een nadere verkenning plaatsgevonden naar de consequenties van de opheffing. De drie betrokken gemeenteraden hebben hun aandachtspunten en voorwaarden kenbaar gemaakt. Deze worden betrokken bij de nadere uitwerking in 2017.
- In 2016 is de definitieve horecagelegenheid aan de Loswal gerealiseerd. Er zijn afspraken gemaakt met de horeca-exploitant, waardoor de exploitatie van de passantenhaven met ingang van 2017 voor het eerst in jaren positief is.
- Door het faillissement van het Twents Bureau voor Toerisme (TBT) heeft het project Kwaliteitsimpuls Routestructuren geruime tijd stilgelegen. TBT was penvoerder en beheerde de provinciale middelen. Het grootste gedeelte van de provinciale middelen zijn weer in handen gesteld van Salland. Het fietsroutenetwerk en het wandelroutenetwerk zijn in 2016 aangepast. Uitgangspunten hierbij waren het beter verbinden van dorp en platteland; het beter doorkruisen van dorpen en steden; het integreren van nieuwe fietspaden, wandelpaden en belevenisplekken; het vermijden van rijks- en provinciale wegen; en het verbeteren van aansluitingen met naburige regio's. Ook zijn er verschillende bewegwijzerde themaroutes in het netwerk opgenomen.
- Er zijn in Salland diverse borden geplaatst op strategische plekken, om de zichtbaarheid van Salland te vergroten. Vier van deze borden staan in Olst-Wijhe (bij het Olsterveer, bij het Wijhese Veer, bij het Kozakkenveer en tussen Zwolle en Wijhe).
- Wij hebben besloten om de evenementenladders en de toeristische informatieborden beschikbaar te stellen voor initiatieven van onderop. Gastvrij Wijhe en Stichting de IJssellinie hebben al gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.
- De historische panden in het centrum van Wijhe bieden een decor waar de bezoeker met bewondering om zich heen kijkt. Om dat bijzondere karakter van Wijhe te behouden, heeft onze gemeente het hart van het centrum aangewezen als beschermd dorpsgezicht (zie ook programma 1a).

Verblijfsrecreatie

- Er zijn verschillende (oriënterende) gesprekken gevoerd met initiatiefnemers op het gebied van verblijfsrecreatie.

Cittaslow

Als vervolg op de besprekingen met maatschappelijke organisaties en de toezegging in de Beleidsbegroting 2017, heeft het college in de tweede helft van 2016 een haalbaarheidsstudie laten uitvoeren naar het internationale keurmerk Cittaslow. De haalbaarheidsstudie is geagendeerd voor bespreking uw raad in 2017 met een positief advies.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Programma 3 Economie, recreatie en toerisme					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
3.10 Economische aangelegenheden					
- lasten	706.085	1.307.967	1.044.590	624.976	419.614
- baten	433.906	1.414.262	1.107.538	1.012.281	-95.257
	272.179	-106.295	-62.948	-387.305	324.357
3.20 Recreatie					
- lasten	185.051	191.055	371.555	281.508	90.047
- baten	11.699	10.000	10.000	8.808	-1.192
	173.352	181.055	361.555	272.700	88.855
Totaal lasten programma 3	891.136	1.499.022	1.416.145	906.484	509.661
Totaal baten programma 3	445.605	1.424.262	1.117.538	1.021.089	-96.449
Totaal saldo van baten en lasten	445.531	74.760	298.607	-114.605	413.212
Storting in reserves (+)	3.422	17.173	12.463	0	12.463
Onttrekking aan reserves (-/-)	478.309	0	161.400	507.300	345.900
Resultaat	-29.356	91.933	149.670	-621.905	771.575

3.10 Economische aangelegenheden

Voor de complexen De Enk en Meente Zuid zijn de verwachte verliezen op basis van geactualiseerde gegevens hoger dan geraamd. Op deelneming nutsbedrijven is een aanzienlijk voordeel ontstaan door de verkoop van 34% van het aandelenbezit Enexis.

3.20 Recreatie

De nieuwe beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020 is in 2015 vastgesteld. Niet bestede (project)budgetten 2016 worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2017. De verdere uitvoering van Olst mooier aan de IJssel/IJsselzone Olst is in 2017 voorzien.

PROGRAMMA 4 DUURZAAMHEID

Wat wilden wij bereiken?

Door al jaren in te zetten op duurzaamheid en innovatie heeft onze gemeente een goede reputatie op weten te bouwen. Het doel is enerzijds een schone en gezonde leef- en werkomgeving voor de inwoners te bereiken (zuinig op grondstoffen en beperking van CO² uitstoot). Anderzijds is duurzaamheid ook een kans voor economische ontwikkeling, dus voor werkgelegenheid, en voor het verhogen van economisch rendement (lagere energiekosten). Duurzaamheid is een harmonieuze balans tussen de drie elementen People (mensen) - Planet (planeet/milieu) - Profit (opbrengst/winst).

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

Een schone, hygiënische, veilige en duurzame leefomgeving voor de burgers en het verminderen van de belasting van het milieu.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

Doel	indicator	Streefcijfer	meest recente cijfer
Voldoen aan het klimaatakkoord VNG-Rijk voor duurzaamheid	Reductie CO ² t.o.v. 1990	30% vermindering in 2020 t.o.v. 1990	8% in 2016 17% in 2015
Voldoen aan het klimaatakkoord VNG-Rijk voor duurzaamheid	Duurzame energieopwekking in 2020	20% in 2020	6% in 2016 4% in 2015
Afvalinzameling	Afvalinzameling voldoet aan de VANG ¹¹ -2 doelstellingen	Voor het totaal aan huishoudelijk afval het verhogen van de nuttige toepassing van 51% naar 65 % in 2015 ¹²	79% in 2016 70% in 2014
Afvalinzameling	Verdere reductie van de hoeveelheid restafval	25% reductie ten opzichte van 2010 ¹³	98 kg in 2016 114 kg in 2014
Bodemkwaliteit	Gelijk blijven bodem kwaliteit	0% verslechtering bodemkwaliteit	-

Afval

Afvalbeleidsplan

De koers die ingezet wordt in ons Afvalbeleidsplan moet tevens leiden tot de realisatie van de landelijke doelstellingen en normen uit het Landelijk Afvalbeheerplan 2009-2021, waarbij het uiteindelijke streven is om in de toekomst een afval loze samenleving te hebben volgens het Cradle to Cradle principe.

Het Afvalbeleidsplan uit 2010 hangt onder de paraplu van de Duurzaamheidsvisie 2010-2020, die in 2010 door uw raad is vastgesteld. Het Afvalbeleidsplan had een looptijd tot en met 2015. Omdat nog niet alle onderwerpen uit het beleidsplan zijn gerealiseerd, waaronder het Omgekeerd Inzamelen is het Afvalbeleidsplan ook nog van toepassing in 2016 en 2017. Eind 2017 wordt het Afvalbeleidsplan geëvalueerd en vervolgens geactualiseerd. Hieronder worden in chronologische volgorde een aantal punten uit het Afvalbeleidsplan genoemd.

¹¹ De oude LAP-doelstellingen (Landelijk Afval Plan) per grondstofstroom worden vervangen voor de nieuwe VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) van het Rijk.

¹² De nieuwe streefwaarde is: meer dan 75% hergebruik en minder dan 100kg restafval per 2020, met een doorkijk naar 90% hergebruik en 30kg restafval per inwoner in 2025.

¹³ Zie noot 11.

Na de evaluatie van de eerste fase Omgekeerd Inzamelen (OI) is in 2015 gestart met de voorbereidingen van de tweede fase Omgekeerd Inzamelen. De eerste fase OI heeft geresulteerd in 30% minder restafval en een verdubbeling van de hoeveelheid gescheiden ingezameld gft¹⁴. Uiteindelijk is 65% hergebruik gehaald. In 2016 is de tweede fase OI volledig geïmplementeerd in de vijf grote kernen. In 2017 gaan we verder met een uitrol van OI in het buitengebied en de kleine kernen conform uw besluit van 12 december 2016.

Inzamelresultaten 2016

Afval component	LAP/VANG-doelstelling		Realisatie					
			2011	2012	2013	2014	2015	2016
GFT	140	kg per inwoner	75	125	129	146	153	160
Papier	95	kg per inwoner	73	71	66	63	59	59
Glas	23	kg per inwoner	21	22	23	24	23	25
Textiel	5	kg per inwoner			5	5	5	5
KCA*	2	kg per inwoner	1	1	1	1	1	1
GHA*	75%	hergebruik GHA	80%	83%	89%	82%	92%	79%

* KCA = klein chemisch afval

* GHA = Grof huishoudelijk afval

Oud papier

De gescheiden inzameling van oud papier is ten opzichte van de voorgaande jaren verder afgenomen. De afname heeft te maken met de toename van digitalisering (het is een landelijke trend). U heeft besloten dat een optimalisatie van de oud papierinzameling gewenst is, om te voldoen aan de hoge service voor recyclebare afvalstromen. De inzamelaar met een papiercontainer aan de Industrieweg in Wijhe, waar geen overeenkomst of vergunning voor is afgegeven, is gestopt met inzamelen.

Restafval

In 2016 is 1.496 ton restafval ingezameld. Ten opzicht van 2015 is 166 ton minder ingezameld. De aanbiedingsfrequentie van containers kan niet worden vergeleken met de aanbiedingsfrequentie van 2015 omdat halverwege 2016 een groot deel van de huishoudens zijn overgegaan naar ondergrondse systemen. Eind 2016 zijn 6.471 huishoudens aangesloten op een ondergronds systeem.

PMD (Plastic-, Metaal- en Drankenverpakkingen)

In september 2009 is gestart met de gescheiden inzameling van kunststofverpakkingen. Per 1 januari 2015 zijn daar blik- en drankenkartons bij gekomen. In 2016 zijn alle huishoudens voorzien van een container met een oranje deksel voor PMD. De inzameling is hierdoor uit te voeren met een 'zijbelader' en minder menskracht. Wegwaaien of kapot scheuren van plastic zakken is hiermee verleden tijd. Voor hoogbouw werken we nog met de plastic zakken. In december heeft uw raad vastgesteld dat we de inzameling van PMD bij hoogbouw ondergronds gaan plaatsen. Hier kan ook, indien nodig, gebruik van worden gemaakt als er huishoudens zijn met meer dan gemiddeld PMD.

¹⁴ gft: groente-, fruit- en tuinafval

Resultaten inzameling kunststofverpakkingen (2010 t/m 2014) en inzameling PMD:

2010	201.200 kg	29 kg per hh	
2011	233.000 kg	32 kg per hh	
2012	276.000 kg	39 kg per hh	
2013	281.000 kg	39 kg per hh	
2014	279.000 kg	38 kg per hh	
2015	435.000 kg	59 kg per hh	Invoering van metaal en drankenkartons
2016	500.000 kg	67 kg per hh	Invoering van PMD container

Mooi Schoon

Hieronder worden een aantal projecten genoemd die onder de titel "Mooi Schoon" hebben plaatsgevonden in 2016

Er is een oproep geplaatst via Facebook, website en buitenreclame om vuurwerkresten in te leveren bij verkooppunten. Hier is in Olst en Wijhe weinig gebruik van gemaakt. Wel wordt er in de straten geveegd en zijn er geen meldingen over vuurwerkafval. December 2016 is opnieuw de Nieuwjaarsvegen campagne opgestart via Facebook, website en advertenties. Er is geen voorziening geboden om vuurwerkresten in te leveren.

In Den Nul is een groep bewoners, op initiatief van Plaatselijk Belang Den Nul, actief aan het opruimen gegaan. Hiervoor hebben ze materiaal ontvangen of geleend van het Mooi Schoon programma. Ook zijn er zes zwerfvuil opruimsetjes beschikbaar gesteld aan de zwerfafvalgroep in Wijhe.

De meeste basisscholen zijn dit jaar begonnen met 'Schoon Belonen', zodat ook zij gebruik kunnen maken van de huishoudelijke inzameling. Hier zit een educatief doel aan. Daarbij is het voor kinderen logisch dat afval scheiden thuis en op school hetzelfde is. Als tegenprestatie maken scholen hun omgeving vrij van zwerfafval.

Naast deze acties zijn er herhalingen van succesvolle projecten, zoals een schone Avond4daagse en de opschoonactie langs de IJssel.

Bodem

Olasfa

Het einde van de stoomsanering is nog niet bereikt. Een eindtijd wordt niet meer genoemd door het bedrijf en is daardoor onzeker. Duidelijk is wel dat na beëindiging van de stoomsanering de ISCO-sanering nog een tijd zal doorlopen en dat er nog een periode zal worden gemonitord. Ook zullen na afloop van de stoomsanering damwanden worden getrokken met overlast voor de omgeving tot gevolg. Vanwege alle werkzaamheden en de vele klachten uit de directe omgeving zullen we de werkzaamheden nauwlettend volgen. Waar nodig worden nadere maatregelen in het werk geëist.

Duurzaamheid

In 2016 is door de raad het Duurzaamheidsprogramma 2016-2020 vastgesteld. De ambitie uit het vorige programma is blijven staan: 30% CO2 reductie ten opzichte van 1990 en 20% duurzame energieopwekking in 2020.

Aan het begin van de vorige programmaperiode is een klimaatscan uitgevoerd. Om een duidelijk vertrekpunt te markeren voor het nieuwe programma is ook in 2016 een onderzoek uitgevoerd om te duiden waar we staan ten opzichte van onze ambities. Uit het onderzoek is gebleken dat de aannames bij de eerste klimaatscan niet juist zijn geweest op basis van de toen voorhanden zijnde gegevens. Inmiddels beschikken we over betere gegevens en op basis van deze gegevens blijkt dat we een CO2-reductie hebben gerealiseerd in het eerste programma van 8% en een duurzame energieopwek van 6%. Duidelijk is dat we nog grote stappen moeten maken om de ambities in 2020 te realiseren. In een tweetal thematische sessies is de situatie besproken met uw raad en de stakeholders uit de samenleving en is gesproken over de rol van de gemeente ten aanzien van het

thema grootschalige energieopwek voor de toekomst. De uitkomst van deze sessies wordt verwoord in een koersdocument Duurzaamheid dat in de eerste helft van 2017 aan u zal worden voorgelegd.

Vanwege de focus op de sessies met uw raad en de vraag welke rol wij als gemeente zullen aannemen voor de toekomst als het gaat om de programmalijs energie is het Uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2017 nog niet opgesteld. Naar verwachting zal het Uitvoeringsprogramma in het voorjaar van 2017 door ons zijn vastgesteld. Ondertussen wordt voortgeborduurd op het Uitvoeringsprogramma 2016.

Duurzame energieopwekking

Door Solwind is bepaald wat op dit moment voor Olst-Wijhe het energieverbruik, duurzame energie opwek en CO₂ uitstoot is. We realiseren op dit moment 6% duurzame energie van ons totale energiegebruik.

Onderstaand overzicht komt uit de het rapport van Solwind.

Tabel Opwek d.m.v. zon en kleinverbruik (bron: Energie in Beeld)

Tabel Spreek d.m.v. zon en kleinverbruik (bron: Energie in Beeld)					
Jaar	Aantal installaties	Productie	Vermeden verbruik	Vermeden Co2-emissie	
		kWh	GJ	GJ-primair	ton
2008	8				
2009	12				
2020	18				
2011	47				
2012	183				
2013	368				
2014	564	2.567.218	9.242	21.693	1.702
2015	891	3.636.139	13.090	30.725	2.410

De cijfers van 2016 zijn nog niet compleet. De prognose van Enexis is 1.025 installaties en 4.100.000 kWh productie.

Wabo

Vergunningverlening

In 2016 is een begin gemaakt met de voorbereidende werkzaamheden voor de Omgevingswet die in 2019 in werking zal treden.

In een apart jaarverslag wordt expliciet de resultaten van de vergunningverlening binnen de Wabo in beeld gebracht. Het jaarverslag wordt als apart document bij de jaarstukken van 2016 gevoegd.

Privatisering Bouw- en woningtoezicht

Momenteel wordt nog steeds gewerkt aan een wetsvoorstel voor nieuwe regelgeving om in gevallen dat voor bouwplannen de bouwtechnische voorschriften op een verantwoorde wijze via private toetsing en toezicht worden gerealiseerd, de gemeentelijke bemoeienis om te komen tot een vergunning, uitsluitend te betrekken op bestemmingsplan, eventueel welstand en veiligheid van de omgeving. Omdat het nog onduidelijk is wat de wetwijziging zal inhouden, zullen wij in 2017 de consequenties van deze regelgeving voor u in beeld brengen

Handhaving

Toezicht en handhaving heeft plaatsgevonden op basis van het Handhaving Uitvoeringsprogramma 2016 (HUP) dat gezamenlijk in DOWR-verband is opgesteld, bestaande uit een gezamenlijk en een lokaal deel. De provincie voert de regie op het handhavingproces en is voor de gemeenten de toezichthouder. Ieder jaar toetst de provincie het gemeentelijk HUP en het WABO-jaarverslag. Deze toetsing is vanaf 2016 uitgebreid naar alle WABO-taken. Dit betekent dat Gedeputeerde Staten (GS) nu ook onze taken op het gebied van vergunningverlening meeneemt in de toetsing. GS heeft ons voor 2016 weer de code groen toegekend voor de uitvoering van onze handhavingstaak.

Zoals hierboven is aangegeven worden de handhavingresultaten apart in beeld gebracht in het Wabo-jaarverslag.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

VTH-wet

Op 14 april 2016 is de VTH-wet (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) in werking getreden. De wet is een aanpassing van de Wabo en regelt de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van VTH te komen.

Zo wordt het basistakenpakket van de omgevingsdiensten wettelijk vastgelegd en worden gemeenten en provincies verplicht een verordening kwaliteit VTH te hebben.

Volgens de bovengenoemde nieuwe VTH-wet is het in Overijssel gehanteerde netwerkmodel niet mogelijk. Gemeenten en provincie zijn verplicht om ten minste het Basispakket Milieutaken onder te brengen in een Openbaar Lichaam (WGR) met eigen publieke verantwoordelijkheid. Die nieuwe Omgevingsdienst (OD) moet uiterlijk 1 januari 2018 operationeel zijn. Op 22 december 2016 is de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omgevingsdienst IJsselland opgericht.

Alle RUD-medewerkers krijgen een nieuwe werkgever, de OD in plaats van de gemeente of de provincie. Hoeveel medewerkers dit betreft zal afhankelijk zijn van het uiteindelijke takenpakket van de OD. Binnen het wettelijke kader hebben de gemeenten de vrijheid om meer taken onder te brengen bij de OD. In 2016 is een start gemaakt met het proces waarin het RUD-bestuur een keuze moet maken bij welke alliantiepartner de OD wordt gehuisvest en wie van de alliantiepartners de bedrijfsvoering toebedeeld krijgt. Daarnaast is de werkvoorraad gevalideerd op basis hiervan is een formatie- en organisatieplan opgesteld.

Verordening kwaliteit VTH

Zoals hierboven aangegeven dient op grond van de VTH-wet gemeenten en provincie een verordening kwaliteit VTH op te stellen. De VNG en het IPO hebben een modelverordening opgesteld over kwaliteit voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De verordening gaat over alle Wabo-taken en bevat output- en outcomedoelen. Binnen de RUD is in 2015 een werkgroep opgestart om invulling te geven aan de op te stellen verordening. De verwachting was dat de verordening in het najaar van 2016 zou worden voorgelegd aan uw raad, maar deze is in maart 2017 ter vaststelling voorgelegd.

Milieuwachtdienst

Op 1 januari 2016 is het MeldPunt Milieu van start gegaan met een team van tien handhavers van gemeenten en Provincie. Dit is een wettelijke verplichting waar ook een medewerker van het team Leefomgeving in mee draait.

Informatievoorziening

In 2016 heeft de Europese aanbesteding plaatsgevonden voor de nieuwe informatievoorziening van de RUD. Uiteindelijk is het een systeem van Genetics geworden (IJVI) waarvan het beheer is belegd bij de DOWR. Op dit moment wordt het systeem ingericht en geïmplementeerd bij de partners voor de milieutaken.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Programma 4 Duurzaamheid					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
4.10 Afvalstoffen					
- lasten	1.429.300	1.460.368	1.443.473	1.384.458	59.015
- baten	1.603.410	1.634.478	1.617.583	1.558.568	-59.015
	-174.110	-174.110	-174.110	-174.109	-1
4.20 Milieutaken					
- lasten	464.107	477.442	523.410	511.242	12.168
- baten	3.389	2.500	2.500	15.566	13.066
	460.718	474.942	520.910	495.676	25.234
4.30 Duurzaamheidsmaatregelen					
- lasten	181.421	125.454	178.354	177.457	897
- baten	18.657	17.545	17.545	45.478	27.933
	162.764	107.909	160.809	131.980	28.829
Totaal lasten programma 4	2.074.828	2.063.264	2.145.237	2.073.157	72.080
Totaal baten programma 4	1.625.456	1.654.523	1.637.628	1.619.611	-18.017
Totaal saldo van baten en lasten	449.371	408.741	507.609	453.546	54.063
Storting in reserves (+)	0	0	9.500	9.500	0
Onttrekking aan reserves (-/-)	45.000	0	88.350	85.511	-2.839
Resultaat	404.371	408.741	428.759	377.535	51.224

4.10. Afvalstoffen

Door positieve afvalscheiding is het aantal containerledigingen lager dan geraamd. Hierdoor is de opbrengst afvalstoffenheffing lager. Dit wordt gecompenseerd door een lagere eindafrekening van de afvalinzamelaar. Het extra voordeel op afvalstoffenheffing ten opzichte van de begroting wordt toegevoegd aan de voorziening.

4.20 Milieutaken

De kosten van externe inhuur voor uitvoering van milieutaken zijn lager dan voorzien. Taken zijn uitgevoerd door eigen medewerkers.

4.30 Duurzaamheidsmaatregelen

In 2015 is het meerjarenprogramma "Samen Duurzaam" 2016-2020 vastgesteld. Dekking van het programmabudget 2016 vindt plaats uit de reserve Duurzaamheid.

PROGRAMMA 5 JEUGD EN ONDERWIJS (INCL. JEUGDZORG)

Wat wilden wij bereiken?

Kinderen in onze gemeente moeten optimale kansen blijven krijgen om zich te ontwikkelen tot gelukkige jongvolwassenen. Ieder kind en jeugdige heeft het recht om op te groeien in een veilige omgeving. Ouders zijn daar in de eerste plaats voor verantwoordelijk. We bieden zorg en ondersteuning van goede kwaliteit aan kwetsbare kinderen en jeugdigen, waardoor ook zij gelijke ontwikkelingsmogelijkheden hebben. We streven naar de optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren door kwalitatief onderwijs en deelname aan sport en cultuur. Kwalitatief onderwijs is de basis om zich te kunnen ontplooiën en een zelfstandige toekomst op te bouwen.

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

Jeugd

1. Alle kinderen kunnen veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot volwaardige burgers die naar vermogen meedoen in onze maatschappij.
2. Het realiseren van een 'zachte landing' voor cliënten en aanbieders jeugdzorg. De herindicaties voor cliënten vinden voor 1 december 2015 plaats. De inkoopafspraken die met de aanbieders voor 2015 zijn gemaakt, worden minimaal gewijzigd in 2016.
3. Het realiseren van een integrale samenwerking met als basis een hecht Toegangsteam binnen het gekozen toegangsmodel.
4. Het vormgeven van een nieuwe brede welzijnsorganisatie voor Olst-Wijhe, die de sociale cohesie in de buurt versterkt en een belangrijke rol krijgt in het vroegtijdig signaleren, bieden van lichte hulp en ondersteuning.
5. Op langere termijn (vanaf 2018) realiseren van kwalitatief hoogwaardige en doelmatige integrale hulp voor jeugd, geïntegreerd in het sociale domein van Olst-Wijhe.

Onderwijs

6. De gemeente beschikt over een pluriform onderwijsaanbod dat aansluit op de behoeften van onze inwoners waarbij gestreefd wordt naar een zo breed mogelijk aanbod van voortgezet onderwijs en de verdere groei van de aanwezige school voor voortgezet onderwijs wordt gefaciliteerd;
7. De gemeente handhaaft de scholen in de kleine kernen vanwege de maatschappelijke functie, zolang de kwaliteit van het onderwijs dat toelaat;
8. Leerlingen uit onze gemeente volgen een compleet onderwijsprogramma zonder verzuim met als uiteindelijke resultaat een startkwalificatie;
9. De gemeente stimuleert inwoners op het gebied van taal en lezen om te voorkomen dat laaggeletterdheid een reden is om niet volwaardig deel te nemen aan onze maatschappij.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

Doel	indicator	Streefcijfer	meest recente cijfer
Jeugd kan veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot volwaardige burgers	Totaal aantal cliënten met een verstrekt maatwerkarrangement	Een verschuiving realiseren van de tweede naar de eerste lijn en van de eerste naar de nulde lijn	ZIN¹⁵: Totaal: 374
	Jeugd per type instelling/per type maatwerkarrangement/per ZIN/PGB/VPT		Met verblijf: 16
			Zonder verblijf: 370
			Gesloten plaatsing: 2
			GGZ: 283
			Jeugd&opvoedhulp: 61

¹⁵ 2016

			PGB: Totaal: 47 Met verblijf: 6 Zonder verblijf: 43 Gesloten plaatsing: 0 GGZ: 0 Jeugd&opvoedhulp: 0
	Totaal aantal verstrekte maatwerkarrangementen		ZIN: Totaal: 662 Met verblijf: 30 Zonder verblijf: 632 Gesloten plaatsing: 5 GGZ: 396 Jeugd&opvoedhulp: 61 PGB: Totaal: 60 Met verblijf: 6 Zonder verblijf: 54 Gesloten plaatsing: 0 GGZ: 0 Jeugd&opvoedhulp: 0
	Jeugd per type maatwerkarrangement/per type instelling/ per ZIN/PGB/VPT		
	Totaal aantal cliënten Jeugd naar reden beëindiging per individuele voorziening		--
Basisonderwijs voldoende nabij	Basisonderwijs voldoende nabij	Niet benoemd	2016: 90% vindt dit voldoende nabij
Aanbod Voor- en vroegschoolse educatie	Toegankelijk voor doelgroepkinderen	Voor alle doelgroepkinderen 100%	2016: 100% 2015: 100%
	Aanmelding alfabetiseringscursus	Iedereen die zich aanmeldt voor een alfabetiseringscursus kan binnen een maand deelnemen	100 %
	Het hebben van een startkwalificatie	In 2014 is het aantal jongeren dat het onderwijs zonder een startkwalificatie verlaat ten opzichte van het schooljaar 2012/2013 lager dan het regionale gemiddelde	1% ofwel 17 jongeren hebben in het schooljaar 2014-2015 zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten (Stedendriehoek: 1,6%, landelijk: 1,8%). (daling t.o.v. schooljaar 2013-2014).
Tevredenheid speelvoorziening	Tevredenheid speelvoorzieningen in de nabije omgeving	Niet benoemd	2016: 61% van de burgers is tevreden hierover

Zorg voor jeugd

Vormgeving ouderparticipatie ('Ouders aan Zet')

In 2016 is zowel lokaal als regionaal ingezet op ouderparticipatie. Lokaal zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd tussen ouders en medewerkers vanuit de gemeente en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) over het thema dienstverlening. Doel hiervan was om de vraag van

ouders inzake dienstverlening rondom jeugdhulp en/of ondersteuning in beeld te brengen en de dienstverlening hierop aan te passen. Vanuit het 'Regionaal Cliëntenplatform Jeugdhulp IJsselland' zijn inspraakbijeenkomsten georganiseerd voor ouders van kinderen die jeugdhulp ontvangen of hebben ontvangen over regiothema's zoals de inkoop jeugdhulp 2017 en de 'Regiovisie Jeugdhulp IJsselland 2017 – 2020'.

Jeugdhulp en transformatie

In 2016 zijn zowel lokaal als regionaal de eerste stappen gezet om te komen tot de zowel procesmatige als inhoudelijke vernieuwing van de jeugdhulp, de 'Transformatie'. De dynamiek van de jeugdhulp (o.a. de spanning tussen de zorgkosten en het beschikbare rijksbudget, wachtlijsten etc.) maakt de reeds bij de transitie aangekondigde opdracht tot transformatie van de jeugdhulp extra urgent. Dit heeft in 2016 dan ook geresulteerd in een andere prioriteitsstelling dan aanvankelijk beoogd. Bij de eerste bestuursrapportage 2016 hebben we in het bestuurlijk dashboard aangegeven dat de focus in 2016 vooral ligt op de transformatie in de toegang tot de jeugdhulp waardoor het eerder geplande document "Preventief jeugdbeleid" (inclusief de evaluatie van de nota Opvoeden en opgroeien) een smallere insteek heeft gekregen. In 2016 hebben wij lokaal met alle bij de jeugdhulp betrokken partners (o.a. jeugdige en hun ouders, vrijwilligers en professionals) uitvoerig gesproken over de mogelijkheden en kansen van transformatie. De resultaten hiervan zijn verwerkt in de nota 'Plan van aanpak transformatie jeugdhulp Olst - Wijhe 2017 – 2020'. Dit plan, opgesteld in 2016, bevat concrete op transformatie gerichte acties en interventies en wordt ter vaststelling aangeboden aan uw raad in het 1^e kwartaal 2017. Het plan loopt parallel met de nieuwe 'Visie Jeugdhulp IJsselland 2017 – 2020, eveneens middels een interactief traject opgesteld in 2016 en vastgesteld in januari 2017. Uitgangspunt is dat de lokale toegang het vliegwiel is voor de transformatie en dat de regionale samenwerking op dit punt (o.a. de ontwikkeling van een nieuw bekostigings - en contracteringsmodel), de weg vrij maakt voor de lokale transformatie.

Veilig Thuis IJsselland

In 2016 zijn de voorbereidingen getroffen om (in 2017) te komen tot een zelfstandige stichting voor Veilig Thuis IJsselland en zijn concrete werkafspraken gemaakt en vastgelegd tussen Veilig Thuis en het gemeentelijk toegangsteam (Sociaal Domein Breed).

Regionale samenwerking/inkoop jeugdhulp gemeenten IJsselland

De regionale samenwerking in 2016 tussen Olst – Wijhe, tien IJssellandgemeenten, vertegenwoordigers van jeugdige cliënten en hun ouders en jeugdhulpaanbieders heeft geresulteerd in:

- Voorbereiding en tijdige afronding van de inkoop jeugdhulp 2017.
- Regionale afspraken over hoe om te gaan met wachtlijsten bij jeugdhulpaanbieders (kind centraal).
- Een interactief participatietraject over de toekomst van de regionale samenwerking samen met de raden van de tien IJssellandgemeenten, de cliëntenraden (regionaal/lokaal) en jeugdhulpaanbieders. Dit traject heeft geresulteerd in concrete afspraken over de wijze waarop wij de komende vier jaar (2017 – 2020) met elkaar samenwerken op het vlak van bedrijfsvoering en transformatie.
- In 2016 zijn tevens de eerste stappen gezet om te komen tot een nieuw resultaatgericht bekostigings- en contracteringsmodel per medio 2018.

Onderwijshuisvesting

In de raadsvergadering van 22 februari 2016 is "de Rapportage bestuursopdracht herijking beleid onderwijshuisvesting" vastgesteld. Daarin zijn tevens de uitgangspunten voor het op te stellen Integraal Huisvestings Plan 2016-2019 opgenomen met bijbehorend financieel kader:

- Het doen van een extra dotatie aan de reserve onderwijshuisvesting van € 107.000 structureel per jaar. Deze dotatie wordt vanaf 2018 structureel in de meerjarenbegroting opgenomen;
- Eerder vrijvallende kapitaallasten (vanuit b.v. vrijvallende locaties) eveneens in te brengen als dekking van de te formuleren huisvestingsscenario's.

Dit past in de randvoorwaardelijke rol van de gemeente op het gebied van financiën en de ruimtelijke aspecten, verbonden aan de uitwerking van de verschillende huisvestingsscenario's. Vervolgens zijn de besturen van de Mare en mijnplein een onderzoek gestart naar de gevolgen van de leerlingendaling voor de regio Salland: om die reden participeert ook de gemeente Raalte in dit project. De genoemde besturen zijn opdrachtgevers voor het project "Antwoord op de Krimp" dat drie fases kent:

1. inventarisatie basisgegevens en analyse van knelpunten;
2. bespreking knelpunten en het formuleren van oplossingen;
3. afronding met een inhoudelijke en financiële uitwerking van de voorkeursscenario's in een eindadvies "*Naar een toekomstbestendig en passend onderwijsaanbod voor Salland*".

Gezien de diepgang die voor een aantal scenario's nodig was, is de doorlooptijd langer geweest dan vooraf kon worden ingeschat. Hierdoor schuift vaststelling van het eindadvies door naar 2017. Wij zullen u op de hoogte houden van de verdere ontwikkelingen.

Evaluatie ambulant jongerenwerk

Bij de heroverwegingsoperatie, fase 4) is besloten om het budget ten behoeve van professioneel jeugd- en jongerenwerk vanaf 2015 met 75% te korten.

In maart 2014 heeft uw raad besloten om gehoor gegeven aan het pleidooi van Landstede Welzijn om 50% in plaats van 75% te korten en voor 2015 een extra budget van € 15.000 vrij te maken voor ambulant jongerenwerk. Met deze extra middelen is de inzet van de jongerenwerkster in 2015 en 2016 tijdelijk vermeerderd naar 22 uren per week.

Een structureel besluit over de inzet is overgelaten aan de nieuwe raad, omdat er nog teveel onduidelijkheden waren over het toekomstig jeugdzorgbeleid en de benodigde budgetten hiervoor. In de evaluatie is onderzocht of de extra inzet (22 uur i.p.v. 16 uur per week ambulant jongerenwerk vanaf 1 januari 2015) voldoende meerwaarde heeft en of het noodzakelijk is om op een verantwoorde manier het ambulant jongerenwerk in onze gemeente vorm te geven. De conclusie van de evaluatie was bevestigend. Door het besluit van uw raad blijft de inzet van de jongerenwerker daarmee op hetzelfde niveau als in 2015.

Jeugdcompliment

Naar aanleiding van een motie van uw raad, is de mogelijkheid onderzocht tot het instellen van een jeugdcompliment voor jongeren. In september heeft uw raad besloten het jeugdcompliment in te stellen. Het jeugdcompliment is bedoeld voor jongeren tot 18 jaar die zich inzetten in en voor de samenleving van Olst-Wijhe. Alle aangemelde jongeren die aan de voorwaarden voldoen, ontvangen een jeugdcompliment (oorkonde en cadeaubond van €30). Een jury, bestaande uit jongeren, gaat uit de aanmeldingen het jeugdcompliment van het jaar kiezen. Deze jongere ontvang een oorkonde en een cadeaubon van € 100. Op 1 maart 2017 (complimentendag) vindt de eerste uitreiking plaats.

Onderwijs aan nieuwkomers

De meeste kinderen van nieuwkomers in de basisschoolleeftijd volgen bij aankomst in de gemeente eerst een periode taalonderwijs op de TiNtaan in Deventer. Door extra aandacht te besteden aan de Nederlandse taal, kunnen kinderen daarna beter meedoen in het reguliere onderwijs.

In 2016 is een start gemaakt met de verkenning van taalonderwijs binnen het samenwerkingsverband (Olst-Wijhe en Raalte). Mogelijk voordeel daarvan is nabijheid en doorlopende leerlijnen; ook voortgezet onderwijs en mbo maken deel uit van de verkenning. Het

belangrijkste onderwerp in de verkenning is de kwaliteit van het onderwijs. Ook wordt bij de verkenning uitgegaan van de bestaande financiële kaders.

Volwasseneducatie

Vanaf 2015 is centrumgemeente Apeldoorn verantwoordelijk voor de besteding van de educatiemiddelen (aanpak laaggeletterdheid). Voor de uitvoering is een 'Regionaal Educatieplan Arbeidsmarktregio Stedendriehoek & Noord Veluwe' opgesteld. Conform regionale afspraken hebben wij in 2016 het formeel onderwijs voor 50% ingekocht bij ROC Deltion College en voor 25% bij Toptaal. De overige 25% is ingezet voor non formeel onderwijs, dat wil in ons geval zeggen voor het Taalpunt Olst-Wijhe. Vanaf de start van het Taalpunt Olst-Wijhe (november 2015) zijn er 67 mensen geholpen met een taalvraag en zijn er 34 enthousiaste vrijwilligers die zich willen inzetten als taalmaatje.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Programma 5 Jeugd en Onderwijs					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
5.10 Jeugd- en jongerenwerk					
- lasten	81.106	66.949	66.949	81.510	-14.561
- baten	0	0	0	0	0
	81.106	66.949	66.949	81.510	-14.561
5.20 Jeugdgezondheidszorg					
- lasten	4.322.033	3.186.352	4.173.531	3.973.690	199.841
- baten	169.171	0	0	-3.180	-3.180
	4.152.863	3.186.352	4.173.531	3.976.870	196.661
5.30 Lokaal onderwijsbeleid					
- lasten	252.058	238.254	232.899	221.285	11.614
- baten	44.399	22.200	22.200	25.645	3.445
	207.659	216.054	210.699	195.641	15.059
5.40 Huisvesting onderwijs					
- lasten	834.211	695.095	715.795	791.865	-76.070
- baten	0	15.000	0	0	0
	834.211	680.095	715.795	791.865	-76.070
5.50 Overige onderwijs aangelegenheden					
- lasten	764.703	713.712	698.712	749.725	-51.013
- baten	45.863	52.293	52.293	46.938	-5.355
	718.840	661.419	646.419	702.787	-56.368
5.60 Speelvoorzieningen					
- lasten	77.426	90.859	90.859	69.894	20.965
- baten	670	3.650	3.650	618	-3.032
	76.757	87.209	87.209	69.276	17.933
5.70 Kinderopvang					
- lasten	96.295	149.466	125.766	74.872	50.894
- baten	2.166	3.000	3.000	3.445	445
	94.129	146.466	122.766	71.427	51.339
Totaal lasten programma 5	6.427.832	5.140.687	6.104.511	5.962.842	141.669
Totaal baten programma 5	262.267	96.143	81.143	73.466	-7.677
Totaal saldo van baten en lasten	6.165.565	5.044.544	6.023.368	5.889.376	133.992
Storting in reserves (+)	285.789	368.670	368.670	275.864	92.806
Onttrekking aan reserves (-/-)	294.750	246.673	480.764	268.105	-212.659
Resultaat	6.156.604	5.166.541	5.911.274	5.897.135	14.139

5.10 Jeugd- en jongerenwerk

Voor ambulant jongerenwerk is de verhoging van de subsidie conform voorgaand jaar gehandhaafd met dekking uit het budget sociaal domein. In de begroting 2017-2020 is de hogere subsidie structureel verwerkt.

5.20 Jeugdgezondheidszorg

Het nadeel op de regionale uitvoering jeugdzorg, zoals in de 2e Berap gemeld, wijkt op basis van de conceptcijfers, iets voordeliger af. De verschillen op jeugdzorg, zowel voor het regionaal als lokaal deel, worden verrekend met de andere budgetten binnen het sociaal domein en per saldo

gestort in de reserve sociaal domein. De incidentele budgetten voor het Plan van aanpak transformatie jeugdzorg en automatisering zijn voor een groot deel nog niet ingezet in 2016 en worden overgeheveld naar 2017. Het voordeel wordt geneutraliseerd door een lagere onttrekking aan de reserve nader te bestemmen middelen.

5.30 Lokaal onderwijsbeleid

Het lokaal onderwijsbeleid betreft vooral het gymvervoer en de exploitatie gymlokalen. De lagere onderhoudskosten worden gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de reserve onderhoud.

5.40 Huisvesting onderwijs

De taakstelling overdracht buitenonderhoud schoolgebouwen wordt gecompenseerd door een lagere toevoeging aan de reserve decentralisatie onderwijs huisvesting. Het exploitatiebudget voor voormalig schoolgebouw De Elshof wordt overgeheveld naar 2017.

5.50 Overige onderwijsaangelegenheden

Het budget voor voor-en vroegtijdse educatie is voor € 36.000 geraamd op 5.70 Kinderopvang. De indicaties hiervoor nemen wel toe. De kosten voor leerlingenvervoer zijn iets toegenomen door de extra huisvesting statushouders in 2016. De eigen bijdrage neemt af.

5.60 Speelvoorzieningen

Door uitstel van een aantal activiteiten, waaronder de vervanging van de speeltoestellen op de Boerhaar zijn de kosten veel lager dan geraamd.

5.70 Kinderopvang

Het geraamde budget 2016 is € 36.000 te hoog. Dit betreft budget voor voor- en vroegtijdse educatie onder 5.50 Overige onderwijsaangelegenheden. Door een toename van het aantal sociaal medische indicaties nemen de kosten voor kinderopvang toe. Een tegengesteld effect wordt veroorzaakt door een toename van het aantal peuters, waarvoor bij de Belastingdienst kinderopvangtoeslag kan worden aangevraagd, zodat minder gebruik wordt gemaakt van de door de gemeente beschikbaar gestelde en betaalde opvangplekken.

PROGRAMMA 6 WELZIJN, SPORT EN CULTUUR

Wat wilden wij bereiken?

Olst-Wijhe is een aantrekkelijke gemeente om te wonen. De inwoners van onze gemeente voelen zich prettig en veilig en er zijn voldoende mogelijkheden om mee te doen aan onze samenleving. Iedere inwoner is primair zelf verantwoordelijk voor zijn of haar rol in de maatschappij. De inwoners van de twaalf kernen in onze gemeente zorgen er voor dat er een rijk verenigingsleven is voor jong en oud. In de diverse buurt- en dorpshuizen, het Holstohuis en bij de sportaccommodaties worden een breed scala aan activiteiten georganiseerd. De kernen blijven hierdoor levendig en aantrekkelijk om in te wonen. De door raad vastgestelde Sociale Toekomstvisie Olst-Wijhe vormt hiervoor het kader.

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

1. De gemeente draagt zorg voor de instandhouding en de kwaliteit van de primaire voorzieningen binnen dit programma (openbaar bibliotheekwerk; Kulturhusconcept Olst-Wijhe; peuterspeelzaalwerk en jeugd- en jongerenwerk);
2. De gemeente schept randvoorwaarden (in de sfeer van aanbod accommodaties en subsidies) voor de secundaire voorzieningen in onze gemeente op het terrein van sport, kunst en cultuur, oudheidkunde/musea en overige recreatieve voorzieningen waarbij het accent wordt gelegd op participatie door jongeren, gehandicapten en inwoners met een minimuminkomen.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Prettig en veilig wonen	Waardering buurt als leef- en woonomgeving	Niet benoemd	2016: ¹⁶ 2014: 7,7
Participatie/maatschappelijke ondersteuning	Waardering van inspanningen van de gemeente om burgers volledig te laten deelnemen aan de maatschappij	Niet benoemd	2016: 6,6 2014: 6,5
	Waardering inwoner dienstverlening via digitale faciliteiten van de gemeente	Niet benoemd	2016: 6,7 2014: 6,6
Voorzieningenniveau	in iedere kern een ontmoetingsfunctie	In iedere kern	Ja
Tevredenheid welzijnsvoorzieningen	Tevredenheid welzijnsvoorzieningen in de nabije omgeving	Niet benoemd	2016: 55% van de burgers is tevreden hierover
Tevredenheid sportvoorziening	Tevredenheid sportvoorzieningen in de nabije omgeving	Niet benoemd	2016: 77% van de burgers is tevreden hierover
Sporten en bewegen	Jongeren lid van een sportvereniging of actief op het gebied van sporten en bewegen in de vrije tijd	2018: alle jongeren lid sportvereniging of actief	2016: 1.588 (er zijn 4.100 jongeren < 20 jaar)

¹⁶ Wordt niet meer op deze wijze gemeten. Ontwikkeling leefbaarheid buurt wordt gemeten: 15% ziet vooruitgang (2014: 18%). 64% ziet geen vooruit- of achteruitgang (2014: 56%).

Bibliotheek

In 2016 is er sprake van een stijging van het aantal leden in onze gemeente, vooral een stijging van het aantal jeugdleden door deelname aan de Bibliotheek op School (totaal 1.983) ten opzichte van 1.497 in 2015. De Bibliotheek op school is inmiddels op acht basisscholen ingevoerd. Het aantal uitleeningen daalt opnieuw zowel in Olst-Wijhe als in Overijssel, maar in relatie tot landelijke cijfers lenen de inwoners uit Overijssel nog relatief veel bij de 'klassieke bibliotheek'.

Deelname jeugd aan sportverenigingsleven

Sportverenigingen kunnen subsidie ontvangen op basis van het aantal jeugdleden. Over het algemeen hadden alle sportverenigingen minder jeugdleden in 2016 (totaal 1.588) dan in 2015 (1.824). Gymnastiekvereniging Olympus is opgeheven in 2016, daar staat tegenover dat er een nieuwe sportvereniging is opgericht: Volleybalvereniging De Hooiberg.

Maatschappelijk Vastgoed

In 2016 is verder uitvoering gegeven aan de Notitie Maatschappelijk Vastgoed, vastgesteld in december 2015. De notitie is richtinggevend voor onderwerpen gerelateerd aan maatschappelijk vastgoed, zoals de veranderende behoefte aan accommodaties en leegstand. Beheer, exploitatie en eigendom van accommodaties liggen bij voorkeur niet in handen van de gemeente. In 2016 is concreet uitvoering gegeven aan de verzelfstandiging van Zwembad De Welters. Voor het sportveld in Welsum en 't Olde Postkantoor in Olst wordt gewerkt aan overdracht van beheer en eigendom. In 2016 is gestart met een inventarisatie van activiteiten en plannen van onze dorps- en buurthuizen. Hoewel we hier als gemeente in de meeste gevallen geen rechtstreekse relatie hebben, vinden wij het van groot belang dat we toekomstbestendige ontmoetingsplekken hebben in de kernen. In 2017 wordt hieraan een vervolg gegeven door het organiseren van een bijeenkomst waarin samenwerking, nieuwe exploitatiemodellen en kansen vanuit de Wmo centraal staan.

Zwembad De Welters

In 2016 is het beheer en exploitatie van Zwembad de Welters overgedragen aan de beheerstichting. De afspraken zijn vastgelegd in een beheer- en exploitatieovereenkomst en een huurovereenkomst. De stichting ontvangt van de gemeente een jaarlijkse subsidie. Het badpersoneel wordt door de gemeente gedetacheerd bij de stichting. De definitieve verantwoording over 2016 is nog niet beschikbaar. Wel blijkt uit het voorlopige exploitatieresultaat dat de stichting erin geslaagd is het eerste jaar in de nieuwe vorm positief af te sluiten.

De bezoekersaantallen zijn in 2016 (38.541) ten opzichte van de vorige jaren hoger uitgevallen (36.635 in 2015). Dit is zeer waarschijnlijk een gevolg van de actieve betrokkenheid van inwoners voor behoud van het zwembad.

Ook in de verkoop van abonnementen is een positieve trend waar te nemen.

De stichting kijkt zelf tevreden terug op het afgelopen jaar. 2016 stond in het teken van opstarten en de basis op orde. Voor zowel stichting als gemeente is het wennen aan de nieuwe rol.

Gemeente en beheerstichting beschouwen elkaar als partners in het behoud voor het zwembad voor de Wijhe en omgeving. Er is vertrouwen om ook in 2017 en verder hierop voort te bouwen.

Leefbaarheidsbudget

Nog één kern zit in de uitvoeringsperiode van de dorpsontwikkelingsplannen: Wesepe. Dit plan eindigt in november 2017. In 2014 startten we met de doorontwikkeling van onze kernenaanpak. Deze doorontwikkeling is sterk verbonden met de ambities die uw raad heeft uitgesproken in het Communicatiebeleidsplan. De doorontwikkeling van de kernenaanpak is onderdeel geworden van het uitvoeringsplan van dit Communicatiebeleidsplan.

In 2016 is het Leefbaarheidsbudget opgericht. Dit budget is ontstaan door het samenvoegen van

het welzijnsfonds en het budget voor dorpsontwikkelingsplannen, totaal is het budget € 21.100. Het Leefbaarheidsbudget is bedoeld voor initiatieven van onderop ten bevordering van de leefbaarheid in onze kernen. In 2016 zijn 18 subsidieaanvragen gedaan voor het Leefbaarheidsbudget. Hiervan zijn 15 aanvragen gehonoreerd en drie aanvragen voldeden niet aan de voorwaarden van het Leefbaarheidsbudget.

Bestuurskracht en samenwerking

In 2016 hebben er oriënterende 'benen op tafel' gesprekken plaatsgevonden met Ut Huus, 't Nut, de Theaters Olst-Wijhe en onze gemeente, met als doel om de bestuurskracht in Olst-Wijhe te verbeteren. In 2017 zal dit proces meer vorm gaan krijgen.

Sportstimulering

Vanaf 1 januari 2015 zijn de combinatiefunctionarissen en het team Sport- en cultuurstimulering contractueel ondergebracht bij Ut Huus, de lokale welzijnsorganisatie. Samen met de combinatiefunctionarissen van het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs de ambulante jongerenwerker en de combinatiefunctionaris aangepast sporten vormen zij het team Sportstimulering.

In 2016 kreeg het team meer vorm en zijn de onderlinge banden versterkt. Ook vond het team steeds meer dwarsverbanden met de welzijnsactiviteiten vanuit Ut Huus, maar ook binnen andere organisaties van onze gemeente.

In 2015 onderzochten we of en in hoeverre de betrokken sportverenigingen een rol met betrekking tot sportstimulering kunnen overnemen. We concludeerden dat de contacten met de sportverenigingen zijn geïntensiveerd, het overnemen van combinatiefunctionaristaken blijkt ook in 2016 nog te vroeg. De betrokken besturen en andere vrijwilligers geven aan het lastig te vinden hun vrijwilligerswerk te combineren met hun reguliere werkzaamheden. In 2017 gaan we met verenigingen vanuit sport en cultuur hiermee verder aan de slag.

De samenwerking van de sportverenigingen met het team sportstimulering maar ook tussen de sportverenigingen onderling wordt intensiever. Ook zijn de banden met het MKB steeds hechter.

Deze samenwerking wordt in 2017 verder ontwikkeld.

In 2016 zijn de volgende activiteiten georganiseerd:

- Sportactiviteiten voor kinderen met een beperking, buitenschoolse activiteiten voor kinderen van het basisonderwijs, zoals de sportinlopen en leefstijlprojecten op de Capellenborg.
- Een inhoudelijke activiteitenprogrammering samen met de gebruikers van het SPOC-park.
- Beweegimpuls voor Kwetsbare senioren. Dit project is zeer succesvol verlopen. Door dit project zijn veel meer verbindingen gemaakt tussen de eerste- en tweedelijnszorg en de sport. Mensen weten elkaar te vinden en er zijn nieuwe activiteiten ontwikkeld speciaal voor deze kwetsbare groep. Hoewel de provinciale subsidie voor dit project is gestopt, blijven de activiteiten bestaan.
- Project 'Aangepast Sporten'. Dit project met provinciale subsidie is verlengd tot 2018. Aanvullend op dit project is de gemeente ook aangehaakt bij het landelijke project Grenzeloos Actief. Het sport- en beweegbeleid Grenzeloos actief is opgezet om een landelijk dekkende structuur en passend sport- en beweegaanbod te creëren, waarbij iedereen in Nederland met een beperking de mogelijkheid heeft om te sporten en bewegen. Sport Service Overijssel verzorgt de coördinatie. Alle gemeenten in Overijssel doen hieraan mee.
- Het Wmo-project: "Sport en jeugdhulp scoren samen" is in 2016 opgestart en de uitvoering vindt plaats in 2017. Dan starten we ook met twee nieuwe provinciale Wmo-projecten, namelijk: "Sociaal vitaal in kleine kernen" en "Zorg voor sport en bewegen!"

Sportplatform Olst-Wijhe

Het sportplatform Olst-Wijhe is opgericht na de laatste heroverwegingsoperatie, waarin de continuïteit en de hoogte van de jeugdsubsidies die sportverenigingen ontvingen ter discussie

stond. Sportverenigingen kampen grotendeels met dezelfde thema's, zoals bijvoorbeeld het vinden van vrijwilligers voor het bestuur en het kader. Zij besloten hun krachten te bundelen waardoor zij niet steeds zelf het wiel hoeven uit te vinden en sommige zaken goedkoper en efficiënter kunnen regelen. Bij het sportplatform zijn alle sportaanbieders van de gemeente aangesloten, zowel verenigingen als commerciële partijen. Het sportplatform wordt ondersteund vanuit team Sportstimulering van Ut Huus.

Naast het delen van hun zorgen diende het sportplatform ook, met ondersteuning van de gemeente, een aanvraag met de titel "Sportdorpen Olst-Wijhe" in bij de landelijke Sportimpuls. De uitslag hiervan ontvangen zij medio 2017. Daarnaast is door ons in 2016 een aanvraag voor de sport- en cultuursector ingediend bij de provincie Overijssel voor het WMO-project: "Sociaal vitaal in kleine kernen". Dit project is toegekend. Dit is een tweejarig project dat in januari 2017 is gestart. De twee projecten sluiten goed op elkaar aan en versterken elkaar.

Cultuur in relatie tot de vrijetijdseconomie

De beleidsonderdelen 'Cultureel Erfgoed', 'Cultuuroerisme' en 'Samenwerking' uit de voormalige nota Kunst en Cultuur 2010 – 2014 zijn opgenomen in de Beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020. Voor een verantwoording verwijzen wij u naar programma 3.

Cultuurstimulering

Binnenschoolse cultuureducatie primair onderwijs

Onze gemeente ontvangt € 4.875 subsidie per (school)jaar van de provincie Overijssel om er voor te zorgen dat cultuureducatie verankerd wordt binnen het onderwijscurriculum. Zo ook in 2016 (het laatste jaar van de subsidieregeling 'Cultuur aan de Basis'). Deze middelen zullen in de tweede helft van schooljaar 2016/2017 worden besteed. De helft van dit subsidiebedrag is/wordt aangewend voor de jaarlijkse voorstellingen op de basisscholen in onze gemeente. De andere helft is/wordt besteed aan het project 'binnenschoolse leerorkesten' van het Muzieknetwerk Salland en de deskundigheidsbevordering van leerkrachten op het gebied van cultuureducatie. In 2016 heeft de provincie Overijssel nieuw cultuurbeleid vastgesteld. De provincie heeft in dit kader ook weer nieuwe middelen beschikbaar gesteld voor de subsidieregeling 'Cultuur aan de Basis 2017-2020'. In 2016 zijn de eerste stappen gezet om te komen tot een nieuwe subsidieaanvraag. Deze subsidieaanvraag zal in het eerste kwartaal van 2017 worden ingediend bij de provincie. Hiermee is de continuering van onze financiële en inhoudelijke inzet op cultuureducatie op basisscholen geborgd (mits de subsidie wordt toegekend).

Combinatiefunctionaris cultuur en Cultuurmakelaar

In 2016 was de combinatiefunctionaris cultuur actief. Dankzij de cultuurmakelaarsregeling van de provincie, konden de uren van de Combinatiefunctionaris Cultuur (ook) in 2016 worden uitgebreid. De cultuurmakelaar / combinatiefunctionaris cultuur heeft zich in 2016 onder andere bezig gehouden met:

- Het bevorderen van binnenschoolse- en buitenschoolse cultuureducatie en participatie.
- Het bevorderen van de samenwerking tussen de basisscholen.
- Het uitoefenen van de loketfunctie op het gebied van bemiddeling, advies, fondsenwerving en projectontwikkeling.
- Het bouwen aan arrangementen op het gebied van Kunst en Cultuur en Recreatie en Toerisme.
- Het versterken van de culturele infrastructuur door middel van het leggen van verbindingen, bijvoorbeeld tussen binnenschoolse en buitenschoolse cultuureducatie.

Eind 2016 werd er door de provincie Overijssel een nieuwe cultuurmakelaarsregeling beschikbaar gesteld voor de jaren 2017 en 2018. In samenwerking met de gemeente Raalte, heeft onze gemeente wederom een subsidieaanvraag ingediend. Deze is gehonoreerd, waardoor de continuïteit van de cultuurmakelaar geborgd is voor de komende 2 jaar.

Week van de Amateurkunst 2016

In 2016 hebben Ut Huus en onze gemeente gezamenlijk een subsidieaanvraag ingediend voor de Week van de Amateurkunst 2016. De provincie Overijssel heeft € 5.000 toegekend. De Week van de Amateurkunst is in 2016 gekoppeld aan het project 'Olst-Wijhe got talent'. Jongeren werd een podium geboden en werden gestimuleerd en geënthousiasmeerd door middel van het aanbieden van diverse workshops voorafgaand aan de talentenshow. De Week van de Amateurkunst was een samenwerking van diverse partners en heeft daarom ook bijgedragen aan het creëren van diverse dwarsverbanden, (cross)sectorale samenwerking, nieuwe initiatieven en stevige relaties.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Programma 6 Welzijn					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
6.10 Welzijn en welzijnsaccommodaties					
- lasten	573.287	558.174	716.797	739.223	-22.426
- baten	32.801	19.154	231.154	257.830	26.676
	540.486	539.020	485.643	481.393	4.250
6.20 Sport en sportaccommodaties					
- lasten	2.226.570	2.017.083	2.002.949	1.924.419	78.530
- baten	696.886	395.516	429.201	450.540	21.339
	1.529.685	1.621.567	1.573.748	1.473.879	99.869
6.30 Kunst en cultuur					
- lasten	678.326	616.334	623.909	616.014	7.895
- baten	303.091	41.383	45.383	40.887	-4.496
	375.235	574.951	578.526	575.127	3.399
Totaal lasten programma 6	3.478.183	3.191.591	3.343.655	3.279.656	63.999
Totaal baten programma 6	1.032.778	456.053	705.738	749.257	43.519
Totaal saldo van baten en lasten	2.445.405	2.735.538	2.637.917	2.530.399	107.518
Storting in reserves (+)	216.125	157.630	135.985	135.485	500
Onttrekking aan reserves (-/-)	141.459	340.217	230.240	162.031	-68.209
Resultaat	2.520.072	2.552.951	2.543.662	2.503.853	39.809

6.10 Welzijn en welzijnsaccommodaties

Het Olde Postkantoor is dit jaar verkocht. De meeropbrengst van het pand is conform besluitvorming bij de 2e berap gestort in de reserve nader te bestemmen middelen. De exploitatie van de welzijnsaccommodaties is binnen de beschikbare middelen uitgevoerd. In 2016 is de resterende provinciale subsidie voor het project subsidiecoördinator accommodaties ontvangen. De Overijsselse verenging van kleine kernen voert dit project uit.

6.20 Sport en sportaccommodaties

De onderhouds- en beheerskosten voor sportaccommodaties zijn lager uitgevallen. Om deze reden is er ook een lagere onttrekking aan de reserve. Het zwembad is dit jaar overgegaan naar stichting De Welters. De opstartsubsidie voor stichting De Welters is in 2016 niet ingezet en wordt overgeheveld naar 2017. In 2016 hebben wij van stichting sportraad Overijssel een subsidie gekregen voor het project "Sport en jeugdhulp scoren samen". Deze subsidie is volledig verleend aan stichting Welzijn Olst-Wijhe, die het project uitvoert

6.30 Cultuur

De projectsubsidie voor kunst en cultuur is in 2016 niet volledig benut.

PROGRAMMA 7 WERK, INKOMEN EN ZORG

Wat wilden wij bereiken?

De gemeente streeft naar een samenleving, waaraan iedere inwoner naar vermogen meedoet en waarbij mensen naar elkaar omkijken. Iedere inwoner is primair zelf verantwoordelijk voor zijn of haar rol in de maatschappij. De gemeente draagt bij aan een klimaat, waarin inwoners zelf en met elkaar in staat zijn mee te doen in onze samenleving. De gemeente biedt daarbij zorg en ondersteuning van goede kwaliteit aan kwetsbare inwoners.

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

1. Een optimale zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van onze inwoners zowel economisch als sociaal waarbij de eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners voorop wordt gesteld;
2. Hierbij wordt extra accent gelegd bij onze inwoners tot 23 jaar en mensen met beperkingen;
3. De gemeente draagt zorg voor de instandhouding en de kwaliteit van de primaire voorzieningen binnen dit programma (voorzieningen voor ouderen en gehandicapten).

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Gezondheid inwoners	Waardering inwoner van de eigen gezondheid ¹⁷	Niet benoemd	2016: 7,7 2014: 7,5
Voorzieningenniveau	Aanwezigheid van een ontmoetingsfunctie	In iedere kern	Ja
	Wonen in een woon-servicegebied	In 2015 woont 50% van onze inwoners in een woonservicegebied	77% (evaluatie Masterplan WZW 2016)
Tevredenheid gezondheidsvoorziening	Tevredenheid over gezondheidszorgvoorziening in de nabije omgeving	Niet benoemd	2016: 85% van de burgers is tevreden hierover
Maatschappelijke participatie	Waarderingscijfer van de inwoners m.b.t. de inspanningen van de gemeente om burgers volledig te laten deelnemen aan de maatschappij	6	2016: 6,6 2014: 6,5
	Alle klanten die een periodieke uitkering van de gemeente ontvangen, moeten een voor hen passend traject volgen	De ontwikkeling van de omvang van het klantenbestand van de gemeente moet positief afwijken van de ontwikkeling in vergelijkbare gemeenten in Nederland	Is het geval. 2016: 16,9 ¹⁸

¹⁷ Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl

¹⁸ Aantal bijstandsuitkeringen per 1.000 inwoners. In de categorie gemeenten <25.000 inwoners: 21,5 (waarstaatjegemeente.nl).

Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen

Vanwege o.a. de stijging van het aantal huishoudens met een uitkering en om de doelstellingen van het vastgestelde Beleidskader Participatiewet nog beter te kunnen realiseren hebben wij in september 2015 de bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen vastgesteld. Dit heeft uiteindelijk geleid tot de Rapportage Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen, waarvan uw raad medio mei 2016 kennis heeft genomen. De uitkomst van de Rapportage is dat de consulentencapaciteit vanaf 2017 ten gevolge van autonome ontwikkeling (groei van het klantenbestand) structureel met 2 fte wordt uitgebreid. Daarnaast wordt voor de pilotduur van 2 jaar versterkt ingezet op uitstroom uit de uitkering door een extra Consulent Werk aan te stellen, extra budget voor trajectkosten vrij te maken en de werkgeversbenadering te intensiveren door nog nauwer te gaan samenwerken met Deventer Werk talent. Verder wordt er in deze pilotfase gebruik gemaakt van de dienstverlening van het Ondernemershuis Deventer en wordt het instrument Olst-Wijhe scoort vanuit Deventer Werk talent ingezet. Bij het uitwerken van de bestuursopdracht wordt ook de vastgestelde motie Werken aan Werk meegenomen die door de fracties van het CDA, de PvdA en D66 is ingediend.

Participatiewet

In 2014 zijn het Beleidskader Participatiewet en de noodzakelijke verordeningen ter besluitvorming voorgelegd. Er is onder andere besloten dat de focus in de uitvoering van de Participatiewet ligt op uitstroom naar betaald werk, zodat iemand weer in zijn of haar eigen bestaan kan voorzien, zelfredzaam is en participeert in de maatschappij. Verder wordt er vanuit het Participatiebudget alleen nog maar geïnvesteerd in trajecten voor klanten met een groeipotentieel. De Participatiewet is 1 januari 2015 in werking getreden. In het najaar van 2016 is een eerste evaluatie uitgevoerd van de vastgestelde documenten. De kwantitatieve evaluatie was een vervolg op hetgeen al in de hiervoor genoemde Rapportage Bestuursopdracht grotendeels was weergegeven. De belangrijkste bron voor de kwalitatieve evaluatie vormde het gehouden klanttevredenheidsonderzoek. Over het geheel genomen kon daaruit worden geconcludeerd dat de uitkomsten positief tot zeer positief zijn. De uitkomsten hebben geleid tot een aantal verbeterpunten die in samenspraak met de Cliëntenraad WWB zijn opgesteld. Tot slot zijn een viertal prestatie-indicatoren vastgesteld, aan de hand waarvan na 2 jaar kan worden bepaald of de ingezette instrumenten in de pilotfase van de Bestuursopdracht het gewenste resultaat hebben opgeleverd en mogelijk volledig of deels gecontinueerd moeten worden.

Ontwikkeling cliëntenbestand 2014-2016

Uitkering	Aantal per 01-01			Instroom			Uitstroom			Aantal per 31-12		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
WWB 65-	139	146	159	78	112	85	71	99	55	146	159	189
IOAW	8	12	12	6	7	7	2	7	6	12	12	13
IOAZ	1	2	2	2	1	1	1	1	0	2	2	3
Totaal	148	160	173	86	120	93	74	107	61	160	173	205

Uit de tabel blijkt dat het aantal huishoudens dat van onze gemeente een bijstandsuitkering (of soortgelijke uitkering) ontvangt in 2016, conform de aannames uit de Rapportage Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen, behoorlijk is toegenomen. Begin 2016 ontvingen 173 huishoudens een uitkering, terwijl dit er eind 2016 205 waren.

Dat de inzet op uitstroom extra versterkt moet worden, zoals in de Rapportage Bestuursopdracht al werd onderbouwd, wordt door deze cijfers nog eens bevestigd. De extra werkgelegenheid leidt voornamelijk met name voor mensen met een werkloosheidswetuitkering tot een terugkeer in een betaalde baan. Het blijft, ondanks de aantrekkende economie, voor inwoners met een uitkering van de gemeente lastig om een betaalde baan te vinden. De extra inzet vanuit de Bestuursopdracht moet ertoe leiden dat de uitstroom, en dan bij voorkeur met als reden dat iemand weer aan het werk is gegaan, over 2017 en 2018 sterk toeneemt.

De meest voorkomende redenen van uitstroom zijn het aanvaarden van arbeid in dienstbetrekking en de verhuizing naar een andere gemeente. De meest voorkomende redenen van instroom zijn einde arbeid in dienstbetrekking, einde werkloosheidsuitkering of verhuizing naar onze gemeente.

Vangnetregeling

Voorgaande ontwikkelingen hebben er over heel 2016 toe geleid dat de totale uitkeringslasten (dus niet alleen Participatiewet, maar ook IOAW, IOAZ en Bbz) na aftrek van de ontvangen baten € 2.595.000 bedragen. Aangezien de lasten in ieder geval meer dan 5% het beschikbare rijksbudget van € 2.128.200 overschrijden, wordt er een aanvraag in het kader van de Vangnetregeling ingediend over 2016. Als deze aanvraag van in totaal € 307.000 volledig wordt toegekend dan wordt het tekort op de uitkeringslasten voor ons beperkt tot een bedrag van afgerond € 160.000. Binnen de begroting is hiermee al rekening gehouden. In december 2017 wordt de definitieve beslissing over de aanvraag verwacht.

Tot slot wordt nog opgemerkt dat het indicatieve rijksbudget voor 2017 met ruim € 300.000 een stuk hoger ligt dan het definitieve budget voor 2016, maar het rijksbudget voor 2017 ligt wel nog altijd lager dan de netto uitkeringslasten over 2016. In de loop van 2017 kan meer duidelijkheid worden gegeven of het rijksbudget toereikend zal zijn.

Visie doorontwikkeling Sallcon

De gemeenten Deventer en Olst-Wijhe vormen samen de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Sallcon. Met de komst van de Participatiewet en in het verlengde hiervan dat er geen nieuwe klanten in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) meer kunnen instromen en het steeds verder afnemende subsidiebedrag per Wsw-er vanuit het Ministerie is het van belang dat er een visie werd opgesteld op welke wijze Sallcon zich door kan ontwikkelen om toekomstbestendig te zijn. Daarnaast moest vanwege een wijziging in de Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr) de GR Sallcon en de Akte van statutenwijziging Sallcon worden aangepast. Medio maart 2016 heeft uw raad ingestemd met de Visie doorontwikkeling Sallcon en de Startnotitie bestuurlijk juridische vormgeving Sallcon. U hebt daarnaast de bestaande Gemeenschappelijke Regeling ingetrokken en ons college toestemming verleend tot het treffen van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Sallcon en de Akte van statutenwijziging.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Huishoudelijke Hulp

Op 18 mei 2016 heeft de Centrale Raad van Beroep uitspraak gedaan over de Huishoudelijke Hulp. Naar aanleiding hiervan hebben wij besloten het beleid Huishoudelijke Hulp hierop aan te passen. Eind september 2016 is een herindicatieteam Huishoudelijke Hulp aan de slag gegaan. Er zijn ongeveer 240 mensen aangeschreven met het verzoek om met ons in gesprek te gaan om de mogelijkheden van het aangepaste beleid te bespreken. De scope van het project bestond uit de groep mensen die in 2015 en verder een indicatie Huishoudelijke Hulp hadden en die op enig moment is afgelopen.

Naast het eventueel (opnieuw) afgeven van een indicatie voor het afnemen van toekomstige Huishoudelijke Hulp op grond van de Wmo is er beoordeeld of mensen die in de tussentijd zelf kosten hebben gemaakt in aanmerking komen voor een vergoeding. In de teruggave is rekening gehouden met een eigen bijdrage regeling en eventuele vergoedingen vanuit de Bijzondere Bijstand. Er zijn in totaal ongeveer 220 gesprekken gevoerd. Ongeveer 80 procent heeft teruggave van kosten ontvangen. 20 procent heeft geen teruggave van kosten ontvangen. Het merendeel van deze groep was al gecompenseerd vanuit de Bijzondere Bijstand en een aantal mensen had verder geen kosten gemaakt omdat de hulp kosteloos uit eigen omgeving was verleend.

Over het algemeen is het project goed verlopen. Mensen waren tevreden over de snelheid en kwaliteit waarmee er gehandeld werd. Ook waren mensen tevreden over de hoogte van de vergoeding die men ontving. Hierbij is maatwerk toegepast.

Aanvragen individuele voorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning 2014-2016

	Aanvragen			Toegekend			Afgewezen			Ingetrokken		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Woonvoorziening	12	20	17	10	18	16	2	2	1	0	0	0
Vervoersvoorziening	72	50	73	57	40	70	12	10	2	3	0	1
Rolstoelvoorziening	39	43	43	33	39	43	2	4	0	4	0	0
Huishoudelijke Hulp	159	100	249	144	11	247	6	89	2	9	0	0
Begeleiding	0	214	228	0	210	227	0	3	0	0	1	1
Totaal	282	427	610	244	318	603	22	108	5	16	1	2

Uit de tabel blijkt vooral de toename van het aantal aanvragen op het gebied van de Huishoudelijke Hulp, wat geleid op het hiervoor beschreven nieuwe beleid een logisch gevolg is. Vanaf 2015 valt de functie Begeleiding ook onder de Wmo en de impact van deze nieuwe taak voor de gemeente blijkt uit het forse aantal aanvragen die zijn afgewerkt in 2015 en 2016.

Bij de tabel over het aantal aanvragen wordt overigens nog opgemerkt dat niet alle meldingen die klanten hebben ingediend in het kader van de Wmo tot een aanvraag hebben geleid. Klanten kunnen een melding doen dat zij een beperking ervaren en bij het huisbezoek zal dan de aard en omvang van de beperking worden vastgesteld. In het verlengde hiervan wordt dan bekeken in hoeverre iemand op eigen kracht (deels) een oplossing kan vinden door bijvoorbeeld gebruik te maken van zijn of haar netwerk of door gebruik te maken van voorliggende algemene voorzieningen. Pas als voorgaande niet of niet geheel tot een goede oplossing leidt, dan zal de melding worden omgezet in een aanvraag en dan zal er vaak een voorziening door de gemeente worden ingezet. In 2016 zijn er 794 meldingen ingediend waarvan er dus 610 een aanvraag zijn geworden. Bijna een kwart van de meldingen heeft dus uiteindelijk niet geresulteerd in een aanvraag, doordat de indieners de ervaren beperkingen door middel van eigen kracht en/of het gebruik maken van voorliggende voorzieningen hebben kunnen oplossen.

Tijdelijke opvang statushouders

In 2016 werd een grotere toestroom van statushouders verwacht in gemeenten. Om deze toestroom in goede banen te leiden, heeft onze gemeente meegedaan aan de regeling Gemeentelijk Versnellings Arrangement (Gva). Dit betekent dat statushouders eerst in een gezamenlijke opvang worden gehuisvest alvorens door te stromen naar reguliere woningen in de gemeente. Een ander beoogd positief effect is dat statushouders eerder een start kunnen maken met integratie en participatie in de gemeenschap, waar zij gaan wonen, in plaats van langdurig en tijdelijk verblijf in een andere gemeente.

Gezamenlijke opvang is geopend op drie locaties: in het voormalige parochiegebouw De Bron te Olst (maximaal 10 plekken), een woning bij Het Zwervel te Wijhe (maximaal 3 plekken) en in de voormalige basisschool De Elshof (maximaal 16 plekken).

In De Elshof is de opvang met de nodige problemen gepaard gegaan. In december is besloten, na een meerlaagse evaluatie en afstemming met de bewoners van De Elshof, om de opvang in De Elshof te beëindigen.

Door gebruik te maken van het Gva heeft Olst-Wijhe in 2016 aan haar taakstelling voldaan. In 2016 zijn 45 statushouders in de gemeente komen wonen (Gva en reguliere woningen).

Participatie statushouders

In onze *Notitie participatiebeleid statushouders* en *Plan van aanpak participatie statushouders*, hebben wij beschreven hoe we integratie en participatie willen vormgeven. Belangrijke partners daarbij zijn Vluchtelingenwerk en Ut Huus.

Op de in het voorjaar georganiseerde brainstormavond over dit onderwerp is de DeNKtaNK ontstaan: een groep inwoners die mee willen denken over het vormgeven van participatie van statushouders.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Vanwege de Wmo-wetgeving zijn gemeenten sinds 2015 verantwoordelijk voor de onderwerpen beschermd wonen, maatschappelijke opvang, verslavingszorg en bemoeizorg. Waar eerst sprake was van centrumgemeenten, wordt nu toegewerkt naar een samenwerking met de gemeenten. In januari 2016 hebben wij de *Startnotitie transformatieagenda Regionaal Kompas 2.0* vastgesteld. De startnotitie was een aanzet voor de nieuwe visie, die we met de gemeenten van de voormalige centrumgemeente Midden-IJssel vorm willen geven (Deventer, Lochem, Olst-Wijhe, Raalte, Zutphen). In 2016 is op interactieve wijze hard gewerkt aan deze visie. Besluitvorming vindt plaats in 2017.

Masterplan Wonen, zorg en welzijn (2011-2020)

In 2011 is het Masterplan Wonen, Welzijn en Zorg vastgesteld, met daarin de ambitie dat in 2015 de helft van onze inwoners in een woonservicegebied zou moeten wonen. Om dit te realiseren is sindsdien, met behulp van provinciale subsidie, aan diverse (fysieke en sociale) projecten gewerkt. In 2016 is het uitvoeringsprogramma van het Masterplan geëvalueerd en is aan de provincie verantwoording afgelegd. Een deel van de aanbevelingen uit de evaluatie is opgenomen in de nieuwe Woonvisie, de overige aanbevelingen komen terug in het in 2017 nieuw op te stellen Wmo Beleidsplan 2017-2020.

Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers

Mantelzorgers en vrijwilligers zijn belangrijke steunpilaren in een krachtige samenleving waarin burgers zoveel mogelijk zelfredzaam zijn. Door alle veranderingen in de zorg zal er steeds meer van hen gevraagd worden. Er is de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in een goede ondersteuning van deze groepen. In 2012 is de notitie "Olst-Wijhe (ont)zorgt, beleid voor mantelzorgers en vrijwilligers in Olst-Wijhe" 2012-2016 vastgesteld. Deze notitie is in 2016 geëvalueerd. Een tevredenheidsonderzoek onder beide groepen maakte hier deel van uit. Daarnaast vond een tussentijdse evaluatie plaats van ons in 2015 ingevoerde "Blijk van waardering" voor mantelzorgers van zorgvragers uit onze gemeente. Deze jaarlijkse campagne wordt erg gewaardeerd. Besloten is daarom om deze jaarlijkse campagne ongewijzigd voort te zetten. In 2016 was sprake van 344 uitgereikte Blijken van waardering.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Op 1 januari 2015 trad de vernieuwde Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) in werking. Sindsdien zijn gemeenten, naast de bestaande taken, ook verantwoordelijk voor het ondersteunen van inwoners die tot die datum via de Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz) begeleiding ontvingen. In 2016 vroeg in dit tweede uitvoeringsjaar vooral de communicatie naar onze inwoners extra aandacht. Belangrijk bleef ook een regelmatige afstemming met zorgverzekeraar/zorgkantoor (over afstemming Wmo, Wet langdurige zorg en Zorgverzekeringswet) en aandacht voor de financiële monitoring/tussenrapportages. De regionale Raamovereenkomst Maatwerkvoorzieningen Wmo kende een looptijd van twee jaar (2015-2016) en werd met enkele aanpassingen voor een jaar verlengd. In het kader van de transformatie (ontwikkelen van algemene voorzieningen) is besloten tot een structurele jaarlijkse bijdrage aan De Huuskamer (voor licht dementerenden en hun partner) en aan het Noaberhuus (laagdrempelig inlooppunt voor ontmoeting en informatie). Met de Wmo Adviesraad en de Cliëntenraad Wwb zijn gesprekken gestart over de inrichting van een brede adviesraad voor het sociale domein.

Het Beleidsplan Wmo 2013-2016 is eind 2016 samen met het Beleidskader Individuele Voorzieningen Wmo 2014-2017 geëvalueerd. Een belangrijk onderdeel van deze evaluatie was de uitkomst van een klantervaringsonderzoek. Ook evalueerden wij de nota Ouderenbeleid. Het beleid voor deze doelgroep wordt daarna opgenomen in het Wmo Beleidsplan (2017-2020).

Ons Platform Wonen, Zorg en Welzijn was ook in 2016 voor ons een beleidsmatig klankbord. Het platform kwam drie maal bijeen en zowel woningcorporatie als de belangrijkste zorg- en welzijnsaanbieders zijn erin vertegenwoordigd.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Programma 7 Werk, inkomen en zorg					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
7.10 Werk en inkomen					
- lasten	6.492.600	6.746.106	7.012.743	7.291.209	-278.466
- baten	2.374.646	2.353.829	2.638.929	2.994.916	355.987
	4.117.954	4.392.277	4.373.814	4.296.292	77.522
7.20 Maatschappelijk werk					
- lasten	782.645	804.746	804.746	748.778	55.968
- baten	107.433	0	0	57.671	57.671
	675.212	804.746	804.746	691.107	113.639
7.30 Maatschappelijke ondersteuning					
- lasten	3.613.283	4.850.830	4.668.354	3.177.049	1.491.305
- baten	300.749	174.867	187.567	221.250	33.683
	3.312.534	4.675.963	4.480.787	2.955.800	1.524.988
7.40 Gezondheidszorg					
- lasten	142.157	131.808	131.808	126.435	5.373
- baten	2.070	0	0	115	115
	140.087	131.808	131.808	126.320	5.488
Totaal lasten programma 7	11.030.685	12.533.490	12.617.651	11.343.471	1.274.180
Totaal baten programma 7	2.784.898	2.528.696	2.826.496	3.273.952	447.456
Totaal saldo van baten en lasten	8.245.786	10.004.794	9.791.155	8.069.519	1.721.636
Storting in reserves (+)	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves (-/-)	0	0	285.000	0	-285.000
Resultaat	8.245.786	10.004.794	9.506.155	8.069.519	1.436.636

7.10 Werk en inkomen

De rijksvergoeding voor de bijstandsuitkeringen, het zgn. BUIG-budget, is in 2016 niet toereikend door de toename van het aantal bijstandsgerechtigden. Voor € 307.000 is rekening gehouden met een extra bijdrage via de vangnetregeling. Bij re-integratie is een start gemaakt naar de uitvoering van de bestuursopdracht in 2017. Door het rijk zijn middelen beschikbaar gesteld voor de extra huisvesting statushouders. Voor een deel worden deze middelen in 2017 ingezet.

7.20 Maatschappelijk werk

Door de komst van Veilig Thuis, een nieuw meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, is de gemeentelijke subsidie voor de ketencoördinatie in 2016 niet nodig geweest. De inzet van de middelen sociaal domein voor onder andere mantelzorgcomplimenten is achtergebleven bij de raming, ondanks bijstellen van het beleid.

De provincie heeft de subsidie Masterplan Wonen, welzijn en zorg in 2016 definitief vastgesteld. Op basis van de uitgevoerde activiteiten valt deze hoger uit.

7.30 Maatschappelijke ondersteuning

Zowel voor Wmo Begeleiding als voor Wmo huishoudelijke hulp was in de begroting al voorzien dat niet alle beschikbare middelen in 2016 zouden worden ingezet. Voor de Wmo begeleiding blijven daarnaast de uitgaven voor de zorg in de vorm van PersoonsGebondenBudget ver achter bij de raming. In 2015 was dit ook het geval. Dit lijkt een structureel voordeel zonder dat de kosten voor andere vormen van zorg toenemen.

Voor de overige voorzieningen blijven vooral de uitgaven voor woningaanpassingen onder de raming, doordat er minder aanvragen zijn.

Het incidenteel beschikbare budget voor plan van aanpak transformatie sociaal domein wordt met ingang van 2017 ingezet.

7.40 Gezondheidszorg

De budgetten voor volks- en overige gezondheidszorg zijn in 2016 toereikend.

PROGRAMMA 8 DIENSTVERLENING

Wat wilden wij bereiken?

Het uitgangspunt is dat het bestuur en de ambtelijke organisatie ten dienste staan van inwoners, bedrijven en instellingen in de gemeente en niet omgekeerd. De gemeente draagt zorg voor een efficiënte dienstverlening van haar producten, waarbij de vraag van de inwoner centraal staat en waarbij de inwoners zoveel mogelijk onafhankelijk van tijd en plaats via één loket de gevraagde producten kunnen betrekken.

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

1. De gemeente draagt zorg voor een efficiënte dienstverlening van haar producten waarbij de vraag van de burger centraal staat en waarbij de burger zoveel mogelijk onafhankelijk van tijd en plaats via één loket de gevraagde producten kan betrekken;
2. De inwoners van de gemeente verstrekken maar één keer hun gegevens c.q. de gemeente vraagt geen gegevens waarover reeds beschikt kan worden (Andere Overheid);
3. De gemeente beschikt over kwaliteitshandvesten en servicenormen met betrekking tot haar dienstverlening;
4. De gemeente participeert actief in de ontwikkeling en investeert in de kwaliteit van het dienstverleningsniveau van derden in onze gemeente en toont zich daarbij een actieve partner.

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Dienstverlening	Waardering inwoner van dienstverlening van de gemeente	Niet benoemd	2016: 6,7 2014: 6,7
	Waarderingscijfer van de inwoners m.b.t. de dienstverlening via de digitale faciliteiten van de gemeente	Niet benoemd	2016: 6,7 2014: 6,6

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

Visie Dienstverlening

In 2016 hebben wij de dienstverleningsvisie 2012-2015 geëvalueerd en zijn wij gestart met de actualisatie, inclusief de daaraan gekoppelde doelstellingen. De evaluatie van de visie heeft plaatsgevonden op basis van de geformuleerde doelstellingen per dienstverleningskanaal. De actualisatie van de visie vindt plaats op basis van de ervaringen en de (landelijke) ontwikkelingen op het terrein van de gemeentelijke c.q. overheidsdienstverlening. Daarbij worden ook de ervaringen van klanten, partners, en de organisatie meegenomen. De geactualiseerde dienstverleningsvisie wordt u in de eerste helft van 2017 aangeboden ter opiniëring en besluitvorming.

Dienstverleningsconcept en Kulturhusgedachte

Naast inhoud geven aan de landelijke ontwikkelingen hebben wij in 2016 verdere samenwerking gezocht met externe partijen.

Inlooppreekuren verzorgingshuizen

Voor sommige inwoners is het erg lastig om de publieksbalies in het gemeentehuis in Wijhe of het Holstohuis in Olst te bezoeken. Na het succesvol organiseren van inlooppreekuren in de verzorgingshuizen in 2015, hebben wij besloten om de inlooppreekuren in de verzorgingshuizen jaarlijks te organiseren.

Totaal zijn er 43 identiteitskaarten aangevraagd en hebben wij voor 2 personen een proces verbaal laten opmaken door de politie in verband met het vermissen van hun document, 1 rijbewijs ingenomen en 1 verhuisaangifte gedaan.

Project Samen werken aan adreskwaliteit

Onze gemeente neemt sinds de zomer van 2015 actief deel aan het project Samen werken aan adreskwaliteit. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en enkele uitvoeringsorganisaties, die wettelijke taken van de overheid uitvoeren. Landelijk nemen inmiddels tweehonderd gemeenten deel aan dit onderzoek en zijn in 2016 ruim vijftienduizend adressen (met de status afgerond gesprek, geparkeerd, drie keer bezocht, weigering en onbewoond) afgerond. Het onderzoek is bedoeld om te controleren of de gegevens, zoals die zijn vastgelegd in de BRP overeenkomen met de werkelijkheid. Een goede adreskwaliteit levert niet alleen financiële baten op, maar is ook erg belangrijk tijdens rampen en crisissituaties. Wij bezoeken door het ministerie aangeleverde adressen en nemen eventuele maatregelen.

Operatie BRP

Operatie BRP (voorheen programma mGBA) werkt, in opdracht van het ministerie van BZK, aan de invoering van de Basisregistratie Personen (BRP). De BRP bevat de persoonsgegevens van alle inwoners van Nederland (ingezetenen) en van personen die niet in Nederland wonen maar wel een relatie met de Nederlandse overheid hebben (de niet-ingezetenen). De BRP wordt op den duur de centrale, volledig digitale voorziening die onder andere de plaats onafhankelijke dienstverlening mogelijk maakt, zeven dagen per week, vierentwintig uur per dag. Voor de invoering van de BRP moeten verscheidene veranderingen tegelijkertijd worden doorgevoerd: in gebruik nemen van de nieuwe programmatuur, migreren van data en invoeren van nieuwe werkwijzen. Daarbij is het cruciaal dat geen kwaliteitsverlies van gegevens wordt ervaren en dat de winkel open blijft. Binnen DOWR is een projectleider aangesteld voor de implementatie van de iBurgerzakenmodules in de loop van 2017. Hoewel de BRP een lokale voorziening is, betekent de gemeenschappelijke implementatie van iBurgerzaken een stukje technische harmonisatie binnen DOWR.

Referendum

Op 6 april 2016 is er een landelijk referendum over de Associatieovereenkomst met Oekraïne gehouden. Het associatieverdrag zorgt voor politieke en economische samenwerking tussen de EU en Oekraïne. Associatieovereenkomsten zijn bindende afspraken die de Europese Unie met derde landen sluit. Het is een specifiek soort internationale overeenkomst.

Opkomstpercentage: 29,78%.

Zelfevaluatie paspoort en Nederlandse identiteitskaart en zelfevaluatie BRP

Op grond van de Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001 zijn in (Caribisch) Nederland de uitgevende instanties verplicht elk jaar een controle uit te voeren op de toepassing van de beveiligingsmaatregelen en de overige aspecten van het aanvraag- en uitgifteproces van reisdocumenten. De behaalde scores liggen (ver) boven het normpercentage. Een hele goede score voor onze gemeente.

Invoering van de Wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand

Op 1 juli 2015 is de Wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand gefaseerd inwerking getreden. De wet bestaat uit een zogenoemd digitaal deel en een niet digitaal gerelateerd deel. Het staat iedere gemeente vrij om met ingang van die datum digitale aangifte van overlijden aan te bieden. De implementatie van de BRP iBurgerzakenmodules in de loop van 2017, faciliteert deze digitale dienstverlening burgerlijke stand. Dit betekent dat we de elektronische dienstverlening burgerlijke stand en daarmee de melding van voorgenomen huwelijk en geregistreerd partnerschap kunnen faciliteren, evenals de digitale overlijdensaangifte via eHerkenning. Het sluitstuk zal de digitale aangifte van geboorte vormen.

Dienstverlening KCC/Burgerzaken in cijfers

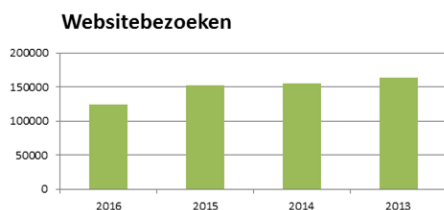
Omschrijving product	2013	2014	2015	2016
Paspoorten	1493			
Paspoorten voor personen van 18 jaar en ouder*		1483	1309	1343
Paspoorten voor personen jonger dan 18 jaar*		106	129	192
Ned. ID-kaarten voor personen van 14 jaar en ouder	1283			
Ned. ID-kaarten voor personen van 13 jaar en jonger	172			
Ned. ID-kaarten voor personen van 18 jaar en ouder*		1302	1578	1410
Ned. ID-kaarten voor personen jonger dan 18 jaar*		254	599	1102
Rijbewijzen	1160	1244	1238	1764
Uittreksels BRP	206	164	128	137
Uittreksels burgerlijke stand	177	156	168	210
Verklaring omtrent gedrag	486	458	299	304
Opgemaakte huwelijksakten in Olst-Wijhe	74	76	73	74
Idem akten partnerschapsregistraties	20	23	36	51
Idem akten geboorten	32	30	26	32
Idem akten overlijden	99	104	127	130

*) Sinds 9 maart 2014 zijn paspoorten en identiteitskaarten voor volwassenen 10 jaar geldig. Sindsdien is er niet langer een verschil in tarief tussen identiteitskaarten voor: a.) personen van 14 jaar en ouder en b.) voor personen van 13 jaar en jonger, maar een verschil in tarief tussen identiteitskaarten (en paspoorten) voor: a.) volwassenen (10 jaar geldig) en b.) voor personen jonger dan 18 jaar (5 jaar geldig).

Digitale dienstverlening

In 2016 hebben we de kwaliteitsslag van 2015 verder voortgezet. Met de gegevens uit Google Analytics hebben we de vindbaarheid van veel gezochte pagina's verbeterd en hebben we teksten herschreven. In 2016 is het aanbod e-formulieren vergroot en kunnen inwoners meer zaken digitaal met de gemeente regelen.

In 2016 bezochten in totaal 66.256 bezoekers onze website. Dat is wederom minder dan in voorgaande jaren. Er vindt een verschuiving plaats van bezoekers die nieuwsberichten lezen naar inwoners en bedrijven die daadwerkelijk zaken met de gemeente willen regelen. Meer mensen maken gebruik van de sociale media en lezen nieuwsberichten daardoor niet meer op onze website.

In 2016 maakten inwoners meer gebruik van onze digitale formulieren (e-formulieren). De top drie staat weergegeven in onderstaande tabel. Deze cijfers laten een flinke stijging in digitale aanvragen zien.

Ontvangen aanvragen met DigiD	2013	2014	2015	2016
Aangifte verhuizing	236	335	384	524
Aanvraag uittreksel BRP	37	23	44	57
Aanvraag akte burgerlijke stand	16	15	34	41

In onderstaande tabel staat weergegeven hoeveel procent van het totaal aantal genoemde aanvragen digitaal werd aangevraagd.

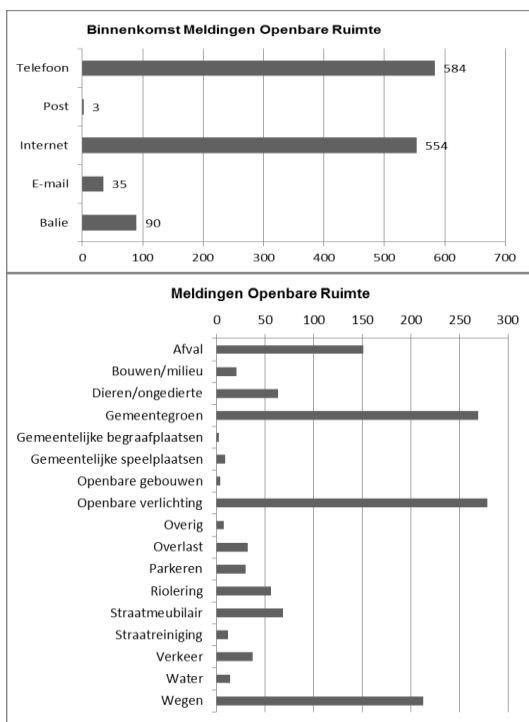
Ontvangen aanvragen met DigiD	Totale aanvragen	Digitaal aangevraagd	Percentage
Aangifte verhuizing	1084	524	48,3%
Aanvraag uittreksel BRP	137	57	41,6%
Aanvraag akte burgerlijke stand	210	41	19,5%

Daarnaast stonden in 2016 onderstaande digitale formulieren op onze website:

- Collectevergunning aanvragen
- Gehandicaptenparkeerkaart aanvragen
- Leerlingenvoer aanvragen
- Gevonden voorwerpen melden
- Belastingloket
- Melding Wmo
- Advies bezwaar indienen WOZ waarde
- Naamgebruik wijzigen
- Meldingen Openbare Ruimte
- Aansprakelijkheidstelling gemeente
- Bezwaarschrift indienen
- Klacht over de gemeente

Meldingen

Alle meldingen openbare ruimte die digitaal, telefonisch, aan de balie of schriftelijk bij de gemeente binnenkomen, worden door de medewerkers van het klantcontactcentrum geregistreerd. Inhoudsdeskundige medewerkers handelen de meldingen af. In 2016 kwamen er in totaal 1266 meldingen bij ons binnen.

Vanaf eind 2015 werken we met een nieuw meldingssysteem voor Meldingen Openbare Ruimte. We behandelen meldingen nu in het Medewerkerportaal, zodat inwoners in de toekomst de status van de melding kunnen volgen (zodra de Persoonlijke Internetpagina is opengesteld). We handelen meldingen zaakgericht af. Omdat de systemen niet hetzelfde zijn, kunnen we gegevens over Meldingen Openbare Ruimte niet vergelijken met eerdere jaren. Inwoners kunnen een melding online achterlaten op www.olst-wijhe.nl/online melden.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Programma 8 Dienstverlening					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
8.10 Publieksdiensten					
- lasten	530.534	506.525	526.525	519.465	7.060
- baten	297.751	296.380	296.380	329.139	32.759
	232.782	210.145	230.145	190.325	39.820
Totaal lasten programma 8	530.534	506.525	526.525	519.465	7.060
Totaal baten programma 8	297.751	296.380	296.380	329.139	32.759
Totaal saldo van baten en lasten	232.782	210.145	230.145	190.325	39.820
Storting in reserves (+)	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves (-/-)	0	0	0	0	0
Resultaat	232.782	210.145	230.145	190.325	39.820

8.10 Burgerdiensten

In 2016 zijn er door het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor het Oekraïne referendum. Deze middelen zijn niet volledig besteed.

Daarnaast zijn er dit jaar meer reisdocumenten verkocht. Deze toename kan worden verklaard, doordat vijf jaar geleden de wet veranderde en kinderen verplicht werden een eigen reisdocument te hebben.

PROGRAMMA 9 BESTUUR EN COMMUNICATIE

Wat wilden wij bereiken?

Bij dienstverlening is al vermeld dat het bestuur en de ambtelijke organisatie ten dienste staan van inwoners, bedrijven en instellingen in de gemeente. De overheid moet transparant en toegankelijk zijn. Informatie moet makkelijk te vinden zijn. De afstand tussen de gemeente en de inwoners wordt verkleind. Er wordt ook een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners gedaan¹⁹.

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

1. Een democratisch bestuur dat effectief, efficiënt en transparant is.
2. Beleid wordt zoveel mogelijk in samenspraak met burgers, instellingen en bedrijven opgesteld en uitgevoerd.
3. Communicatie wordt ingezet om kennis houding en/of gedrag van doelgroepen te beïnvloeden, met als beoogd resultaat een betere wisselwerking tussen het politiek bestuur, de ambtelijke organisatie en de burger, alsmede een duidelijker beeldvorming van de gemeente Olst-Wijhe bij andere relevante doelgroepen.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer ²⁰
Transparante en toegankelijke overheid	Waardering inwoners van alle inspanningen van de gemeente voor haar burgers	6	2016: 6,6 2014: 6,5
Relatie burger - gemeente	Vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd (% (heel) veel)	Niet benoemd	2016: 36 % 2014: 29 %
	Waardering wijze waarop gemeente burgers en organisaties betreft bij het beleid en de samenwerking zoekt	Niet benoemd	2016: 6,2 2014: 6,1
Communicatie	Waardering communicatie en voorlichting vanuit de gemeente	Niet benoemd	2016: 6,7 2014: 6,5

Communicatiebeleid

Ook in 2016 is verder gewerkt aan het doorvertalen en uitvoeren van de strategische uitgangspunten uit het Communicatiebeleidsplan 2013-2017. Uitgangspunt hierbij is dat we aandacht hebben voor de manier waarop we interactie met de samenleving aangaan, het bieden van ruimte aan initiatieven uit de samenleving, de transitie naar meer online communicatie zonder de traditionele communicatiemiddelen te veronachtzamen en de houding die nodig is om in te spelen op alle ontwikkelingen om ons heen. Ook blijven we aandacht houden voor ons taalgebruik.

Participatie

Het afgelopen jaar heeft de gemeente de werkwijze voortgezet waarbij we in trajecten kozen voor een vergaande vorm van burgerparticipatie (daar waar mogelijk). In 2016 is er veel aandacht geschonken aan het beleidsmatig verankeren van overheidsparticipatie. Dit door het interactief opstellen van de nota Overheidsparticipatie "In verbinding met onze kernen en inwoners", die door

¹⁹ Uit Coalitieakkoord 2014-2018

²⁰ Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl

uw raad is vastgesteld en het per 2017 beschikbaar stellen van een budget om burgerinitiatieven te kunnen faciliteren met ambtelijke uren.

In 2016 heeft de Rekenkamercommissie een onderzoek gestart naar burger- en overheidsparticipatie. De resultaten ervan worden in 2017 bekend gemaakt.

Doorontwikkeling kernenbeleid

In 2016 is de startnotitie Doorontwikkeling Kernenbeleid opgesteld. Deze hebben besproken met het GPBOW.

Digitale communicatie

Website

Het aantal bezoekers van de website is in 2016 jaar gedaald ten opzichte van het jaar daarvoor. Daarmee lopen we mee in de landelijke trend. Steeds meer mensen verkrijgen hun informatie via de sociale mediakanalen.

De sites van Duurzaamheid en Sportstimulering zijn in 2016 opgeheven. De informatie van Duurzaamheid is opgenomen op www.olst-wijhe.nl en Sportstimulering is ondergebracht op de site van UtHuus en maakt daarbij niet langer deel uit van het domein van Olst-Wijhe.

De sterke daling van de Gemeenteraadsite is te wijten aan het feit dat we sinds 2016 efficiënter kunnen meten met Google Analytics.

Subsites

De site van Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is in 2016 iets minder vaak bezocht dan in 2015, maar weer meer ten opzichte van 2014. Dit heeft wellicht te maken met de veranderingen op het vlak van het sociaal domein in 2015, wat in 2016 in een iets rustiger vaarwater is gekomen.

Ditzelfde geldt ook voor de site van het Wmo-loket. Daar is exact dezelfde trend te zien als bij het CJG.

Bezoeken	2016	2015	2014
www.olst-wijhe.nl	114.413	124.700	151.548
Gemeenteraad	1.822	4.766	7.653
Duurzaamheid	-	643	1.272
Sportstimulering	-	2.141	3.777
Wonen	4.356	4.940	4.002
CJG	6.636	7.558	6.136
Wmo-loket	7.326	8.032	5.866

Twitter

Op Twitter hebben we ruim 2.600 volgers. Dat zijn 200 volgers meer dan in 2015. De gestage stijging ten opzichte van 2015 voldoet aan de landelijke trend. Er komen nieuwe sociale media platforms bij, waardoor mensen zich ook meer verspreiden over de platforms. Onze volgers bestaan uit inwoners, bedrijven, instellingen, actiegroepen, etc. Daarnaast volgen wij 150 leden. Deze groep bestaat uit (buurt)gemeenten, wethouders, raadsleden, actiegroepen en overheidsorganisaties.

Opvallend ten opzichte van de landelijke cijfers is dat we ruim 17% meer volgers hebben in de leeftijdscategorie 35 tot 44 jaar en 19% meer in de leeftijdscategorie 45 tot 54 jaar. Bij de jong volwassenen van 18 tot 24 jaar hebben we 33% minder volgers dan de landelijke cijfers. Als we het aantal volgers afzetten tegen het aantal inwoners scoort Olst-Wijhe 14,6%, Deventer 9,8 % en Raalte 10,8%.

LinkedIn

We hebben 788 volgers op LinkedIn. Dat zijn ruim 115 meer volgers dan vorig jaar. De stijging heeft mogelijk te maken met het feit dat we LinkedIn zelf ook structureel inzetten bij vacatures. Deze worden dan ook vaker 'interessant' gevonden en gedeeld dan in de jaren ervoor.

Facebook

In april 2016 is de gemeente gestart met een pilot op Facebook. Deze is in eerste instantie alleen gericht op de verkoop van kavels. We hebben tot eind 2016 ruim 350 geïnteresseerden in onze bedrijfspagina. We zien dat op het moment dat er daadwerkelijk kavels worden uitgegeven de reacties en acties zoals delen en liken toenemen. De likers komen veelal uit Olst en Wijhe. Een enkeling uit Zwolle, Wesepe, Deventer en Raalte.

Interne communicatie

Vanaf begin 2016 is extra ingezet op de interne communicatie. Er zijn nieuwe middelen ingevoerd. Het totaal aan communicatiemiddelen zorgt voor een goede informatieoverdracht, zodat alle medewerkers weten wat er intern en extern speelt. Hierdoor zijn de medewerkers zich bewust zijn van de ambities van de organisatie en handelen hiernaar. Daarnaast draagt interne communicatie bij aan het verbeteren van het onderlinge contact en kennisuitwisseling.

Crisis- en risicocommunicatie

Het hele jaar door zijn er communicatieve speldenprikjes uitgedeeld om mensen te attenderen op veiligheid. Over waar zij zelf een rol kunnen spelen in hun eigen veiligheid en waar de overheid een rol heeft. Er is veel gedaan bewustwording rondom inbraakpreventie. Bijvoorbeeld door het project Waaks en de buurtpreventiegroepen met WhatsApp. Dit alles in samenwerking met de politie. De gemeente neemt deel aan de pool van de Veiligheidsregio als het gaat crisiscommunicatie. Iedereen die betrokken is bij het proces heeft een of meerdere trainingen gevolgd.

De taal van de gemeente

De gemeente heeft een correspondentiewijzer met als titel 'Elke brief een visitekaartje'. Deze correspondentiewijzer moet ertoe bijdragen dat medewerkers brieven c.q. e-mails schrijven in de taal van de inwoners. Nieuwe medewerkers krijgen deze correspondentiewijzer bij hun indiensttreding. Elke maand checkt Communicatie steekproefsgewijs enkele uitgaande brieven of begrijpelijkheid.

Projecten

De communicatie rondom de projecten sluit aan op de strategie, zoals verwoord in het Communicatiebeleidsplan 2013-2017. We hebben intensieve communicatietrajecten opgezet en uitgevoerd bij onderstaande projecten. Per project is de communicatie op maat uitgevoerd passend bij de aard van het project en de behoeften van de doelgroepen. Specifiek worden genoemd:

Communicatie over Vluchtelingen

Communicatie heeft voor alle opvanglocaties de informatie/inloopavonden voorbereid en omwonenden, professionals en alle andere betrokkenen op de hoogte gehouden door middel van brieven, e-mails, nieuwsbrieven, persberichten, de website en twitterberichten.

Scholen

In 2016 is een start gemaakt met het programma om basisscholen te betrekken bij de (gemeentelijke) politiek, staatsinrichting, burgerparticipatie, etc. De onderbouwklassen van de basisscholen maken op een laagdrempelige manier kennis met de gemeente. Uit de evaluatie met scholen blijkt dat dit erg positief ervaren wordt door de leerlingen, leerkrachten en ook de ambtenaren. Daarom wordt in 2017 gekeken naar een gepast programma voor de middenbouw en in 2018 voor de bovenbouw.

Daarnaast is in 2016 voor de tweede keer het examen debatteren gehouden voor de Havo-leerlingen van de Capellenborg. Zowel door de gemeente als door de Capellenborg wordt dit als een rijke ervaring ervaren en wordt daarom in 2017 wederom georganiseerd.

Sanering Olasfa

Communicatie adviseert de projectorganisatie van de provincie over de beleving van onze inwoners.

Omgekeerd inzamelen

Er is veel gedaan aan informatie geven, het creëren van draagvlak en het bepalen van de meest optimale plaatsen van de ondergrondse containers.

Reconstructies Herxen en De Grienden te Wijhe

Samen met inwoners die vertegenwoordigd waren in een werkgroep is gekeken naar wensen van inwoners en de renovaties die noodzakelijk waren in Herxen. Hierdoor kon maatwerk geleverd worden. Dit project is gestart in 2015 en in 2016 afgerond.

In 2016 is ook de communicatie gestart in verband met de voorbereiding van de reconstructie van de omgeving van De Grienden in Wijhe.

Communicatie m.b.t. de uitvoering van de drie decentralisaties, Jeugd, Participatiewet en de Wmo.

Archiefverordening

Er is een nieuwe Archiefverordening vastgesteld. Deze geeft een formele basis voor de doorontwikkeling van de organisatie en archieffunctie in de richting van een volledige digitalisering van processen.

Bezwaarschriften Algemene wet bestuursrecht

Wettelijke regeling	2016	2015	2014	2013
Afvalstoffenverordening	0	0	0	1
Algemene Plaatselijke Verordening	1	3	1	0
Algemene Subsidieverordening	1	2	0	1
Algemene wet bestuursrecht	0	0	0	1
Drank- en horecawet	1	1	0	0
Participatiewet (inclusief aanverwante sociale zekerheidsregelingen)	8	24	28	17
Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade	0	2	2	0
Regeling gehandicaptenparkeerkaart	0	1	0	1
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wet ruimtelijke ordening, Woningwet (inclusief handhaving)	14 (12)	12	8	9
Wet maatschappelijke ondersteuning	2	7	1	2
Wet openbaarheid van bestuur	0	5	0	3
Wet hergebruik overheidsinformatie	1	0	0	0
Totaal aantal bezwaarschriften (beschikkingen)	28 (26)	57	40	35

Vergelijking aantal bezwaarschriften met voorgaande jaren – gerubriceerd naar onderwerp

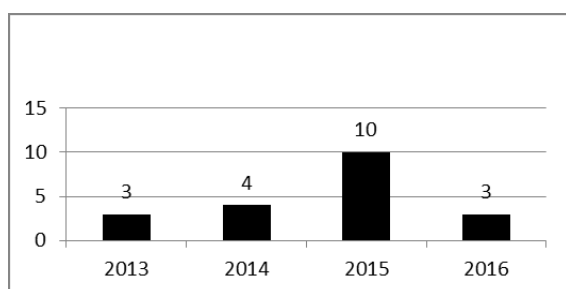
Beslissing/ resultaat	Gegronde	(Kennelijk) ongegronde	(Kennelijk) niet- ontvankelijk	Ingetrokken	Overig ²¹	Nog in behandeling	Totaal
Jaar							
2016	0	10	5	8	0	5	28
	-	35%	18%	29%	-	18%	

²¹ Onder 'overig' wordt verstaan: gedeeltelijk gegronde/ongegronde/niet-ontvankelijk, nieuwe beschikking genomen waardoor geen belang meer bestaat bij de behandeling van het bezwaarschrift.

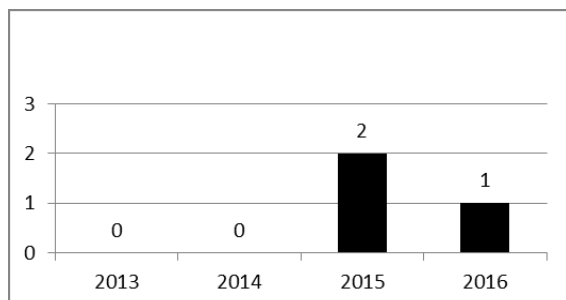
2015	9 16%	12 21%	9 16%	27 47%	0 -	1 0% (afrondding)	57
2014	2 5%	14 35%	4 10%	19 48%	1 2%	-	40
2013	0 0%	13 37%	7 20%	14 40%	1 ²² 3%	-	35

Resultaten in aantallen en percentages – vergelijking ten opzichte van voorgaande jaren

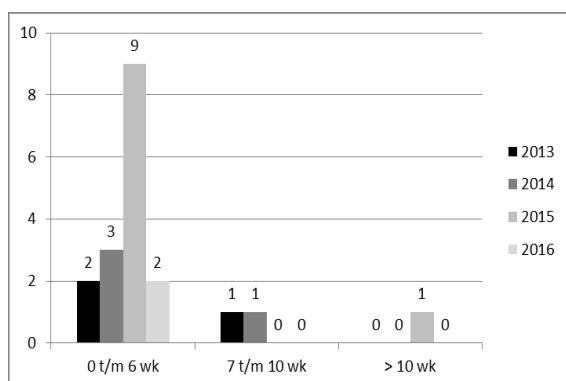
Klachten (intern en extern)

Vergelijking aantal interne klachten

Vergelijking aantal externe klachten (ingediend bij OO)

Vergelijking afdoeningstermijnen

²² Bezwaarde is niet meer op het bezwaarschrift teruggekomen. Het dossier is gearchiveerd.

Integriteit

In 2016 is het integriteitsbeleid en de gedragscode voor politiek bestuurders geactualiseerd. Daarmee is het onderwerp opnieuw onder de aandacht gebracht van alle medewerkers en bestuurders. Er zijn geen integriteitsschendingen geweest.

Interbestuurlijk toezicht Olst-Wijhe, toezichtbeeld 2017

Ter uitvoering van de Wet Revitalisering generiek toezicht (Wet Rgt) heeft de provincie Overijssel een kader voor interbestuurlijk toezicht en doorwerking provinciaal ruimtelijk belang vastgesteld. Op basis hiervan brengt de provincie jaarlijks een totaalbeeld over de Overijsselse gemeenten uit. Het totaalbeeld over 2016 ziet er als volgt uit.

Totaalbeeld Olst-Wijhe (groen)				
FINANCIEN	WABO	WRO	ARCHIEF	HUISVESTING STAUTSHOUDERS
(groen)	(groen)	(groen)	(groen)	(groen)

Motivering totaalbeeld door de provincie

Het totaalbeeld is opgebouwd uit vijf domeinen waarbij de provincie toezichthouder is. Dit zijn de domeinen financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), informatie- & archiefbeheer en huisvesting statushouders. Op de pagina's hierna staat per domein de beoordeling van de taakuitvoering en het daaruit volgend toezichtregime beschreven. De kleur van het totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de verschillende domeinen.

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen, evenals vorig jaar.

De Begroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020 zijn structureel en reëel in evenwicht. Olst-Wijhe heeft een nieuw Integraal Beheersplan Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. Er is incidenteel een bedrag beschikbaar gesteld voor het oplossen van achterstallig onderhoud. In het kader van de Wabo en de Wro voldoet de gemeente Olst-Wijhe aan de wettelijke eisen. Olst-Wijhe heeft een actueel uitvoeringsprogramma voor toezicht en handhaving en heeft dit programma binnen de gestelde termijn aangeleverd bij de provincie. De gemeente heeft de capaciteit inzichtelijk gemaakt. Olst-Wijhe stelt in het eerste kwartaal van 2017 de nieuwe structuurvisie Olst-Wijhe vast. De ruimtelijke plannen komen tot stand volgens de juiste procedures en passen binnen de gemeentelijke visies. De relevante wetgeving wordt daarbij in acht genomen. Informatie- en archiefbeheer voldoen aan de wettelijke eisen. De gemeente heeft veel gedaan als het gaat om de systemen en de processen voor digitaal zaakgericht werken, in het samenwerkingsverband met Deventer en Raalte (I-DOWR). Ook is een nieuwe archiefverordening vastgesteld.

Voor wat betreft de huisvesting van statushouders heeft de gemeente Olst-Wijhe niet voldaan aan de taakstelling van de tweede helft van 2016. Er is wel sprake van voldoende concrete huisvestingen, omdat de betreffende woningen al beschikbaar en gereserveerd zijn voor de statushouders. Slechts de verhuizing moet nog plaatsvinden. Om die reden blijft de kleur voor dit domein groen.

Het beeld is dat de gemeente Olst-Wijhe op de domeinen waarop de provincie toezicht houdt, haar wettelijke taken naar behoren uitvoert.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Programma 9 Bestuur en communicatie					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
9.10 Bestuursorganen					
- lasten	1.540.911	1.381.805	1.391.805	1.634.862	-243.057
- baten	0	0	0	35	35
	1.540.911	1.381.805	1.391.805	1.634.828	-243.023
9.20 Voorlichting en communicatie					
- lasten	394.762	402.701	402.701	402.769	-68
- baten	7.486	0	0	0	0
	387.276	402.701	402.701	402.769	-68
9.30 Bestuursondersteuning					
- lasten	1.049.667	1.008.653	970.453	983.546	-13.093
- baten	0	1.450	1.450	-123	-1.573
	1.049.667	1.007.203	969.003	983.669	-14.666
9.40 Bestuurlijke samenwerking					
- lasten	903.646	711.529	1.249.929	1.498.147	-248.218
- baten	822.702	625.000	1.163.400	1.428.599	265.199
	80.944	86.529	86.529	69.548	16.981
Totaal lasten programma 9	3.888.986	3.504.688	4.014.888	4.519.324	-504.436
Totaal baten programma 9	830.188	626.450	1.164.850	1.428.510	263.660
Totaal saldo van baten en lasten	3.058.799	2.878.238	2.850.038	3.090.814	-240.776
Storting in reserves (+)	0	0	45.000	45.000	0
Onttrekking aan reserves (-/-)	0	0	0	0	0
Resultaat	3.058.799	2.878.238	2.895.038	3.135.814	-240.776

9.10 Bestuursorganen

De voorziening wachtgeld en pensioenen voormalige wethouders zijn in 2016 middels een extra storting aangepast op de actuele berekening van eind 2016. De personeelslasten voor de gemeenteraad, college van B&W en griffier zijn in 2016 door loonstijging licht gestegen.

9.30 Bestuursondersteuning

De WW, waarvoor wij eigen risicodragers zijn, is in 2016, over voorgaande jaren, berekend. In 2016 is een intern onderzoek naar telefonische bereikbaarheid uitgevoerd. Dit onderzoek is een jaar later uitgevoerd dan was gepland (2015).

9.40 Bestuurlijke samenwerking

De RUD – ICS (Regionale uitvoerings Dienst, Informatie-, Coördinatie- en Sturingseensheid) is in 2016 gestart met het nieuwe ICT systeem. Ook is een start gemaakt met de transitie naar de nieuwe omgevingsdienst.

10. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Wat wilden we bereiken ?

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect:

Het voeren van een doelmatig financieel beleid dat leidt tot structureel sluitende begrotingen. In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) is de verplichting opgenomen om een overzicht Algemene dekkingsmiddelen op te stellen. Het verloop van de post onvoorziene uitgaven dient afzonderlijk te worden gepresenteerd.

De verantwoording bevat de volgende onderdelen:

- lokale middelen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- algemene uitkeringen;
- kosten heffing belastingen;
- saldi van kostenplaatsen;
- algemene baten en lasten;
- onvoorziene uitgaven.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

De Financiële verordening is geactualiseerd.

De financiële uitkomsten van de bovengenoemde onderdelen over het jaar 2016 zijn:

x € 1.000

Onderdeel	Baten raming 2016	Baten realisatie 2016	Lasten raming 2016	Lasten realisatie 2016
Lokale middelen	4.136	4.137		
Algemene uitkeringen	23.183	23.272		
Bespaarde rente	467	415	9	9
Dividend	136	132	2	6
Uitvoering wet WOZ			193	193
Kosten heffing belastingen	5	5	94	119
Saldi kostenplaatsen	926	1.019	1.338	1.404
Algemene baten & lasten	158		507	403
Totaal (exclusief reserveringen)	29.011	28.980	2.143	2.134

Toelichting per onderdeel:

Lokale heffingen

De gemeente kent de volgende bestedingsgebonden heffingen:

x € 1.000

Belastingsoort	Raming 2016 (na wijziging)	Realisatie 2016
Onroerende zaakbelasting	4.030	4.018
Hondenbelasting		
Baatbelasting	16	24
Toeristenbelasting	71	76
Reclamebelasting	19	19
Totaal	4.136	4.137

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is verantwoord op basis van de meest recente informatie. Behalve het verslagjaar 2016 zijn er ook bedragen verantwoord over de jaren 2015 en 2014. De totale bate van € 23.271.693 kan als volgt over de boekjaren worden gespecificeerd:

x € 1.000

Boekjaar	Realisatie 2016
Boekjaar 2016	23.249
Boekjaar 2015	5
Boekjaar 2014	18
Totaal	23.272

Uitkering dividend

In 2016 zijn de volgende dividenden verantwoord:

x € 1.000

Naam	Raming 2016 na wijziging	Realisatie 2016	Waarvan incidenteel	Verschil 2016 (per saldo)
BNG	72	19		- 53
Rova	64	113		49
Totaal	136	132		- 4

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de BNG is besloten € 1,02 (was € 0,57) per aandeel nominaal aan dividend over 2015 uit te keren. Gegeven ons aandelenbezit van 18.252 stuks resulteert dit in een dividendinkomst van € 18.617.

NV Rova

Door de vergadering van aandeelhouders van de ROVA is besloten over het jaar 2015 onderstaande dividenden uit te keren.

x € 1

Aandelen	Raming 2016 na wijziging	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Verschil 2016 (per saldo)
100 aandelen A		62.644	54.228	
90 aandelen B		50.675	45.402	
Totaal	63.300	99.630	95.052	50.019

Overige algemene dekkingsmiddelen

De gemeente rekent rentelasten aan de investeringen op de verschillende programma's toe zodat een integraal beeld ontstaat van de kosten die met de uitvoering zijn gemoeid. Daarbij wordt ook rente gecalculeerd over het werkzame vermogen van de gemeente. Aangezien de gecalculeerde rente over het eigen vermogen niet daadwerkelijk betaald hoeft te worden vloeit deze terug in de gemeentelijke baten. De rente over de vrije component van het eigen vermogen wordt daarbij als algemene dekkingsmiddel verantwoord.

Saldi kostenplaatsen

Voor de verantwoording en verdeling van de personeelslasten en overheadkosten wordt gebruik gemaakt van de kostenplaatsmethode. De saldi van de kostenplaatsen wordt in de exploitatie verantwoord op dit voorgeschreven product.

Algemene baten en lasten

Onder algemene baten en lasten zijn ramingen opgenomen voor onvoorzien, onderuitputting en verwachte dekking inzet gemeentelijke capaciteit op projecten en investeringen en Klantcontactcentrum.

Saldo financieringsfunctie

Het voordelig saldo vanwege de financieringsfunctie is in de begroting 2016 geraamd op € 926.000. Het saldo wordt bepaald door de lasten in de vorm van betaalde rente over de geldleningen en de aangetrokken middelen in rekening-courant, de bespaarde rente over reserves in mindering te brengen op de ontvangen rente over de uitzettingen en aan de investeringen doorbelaste rente. Het werkelijk voordelige resultaat bedraagt € 1.019.000 (2015: € 1.191.000). Een voordelige verschil van € 93.000.

Onvoorziene uitgaven

Op grond van de financiële uitgangspunten wordt een bedrag geraamd voor onvoorziene uitgaven. Raming voor 2016 bedraagt volgens de primitieve begroting € 41.400. In 2016 is geen beroep gedaan op dit budget.

Resultaten jaarrekening 2016

De onderdelen Totaal saldo van baten en lasten en Resultaat en de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden toegelicht bij het onderdeel jaarrekening.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan dit programma verbonden zijn.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
10.10 Treasury					
- lasten	14.777	10.595	10.595	14.777	-4.182
- baten	423.263	289.021	602.849	546.598	-56.251
	-408.486	-278.426	-592.254	-531.821	-60.433
10.20 Algemene uitkering					
- lasten	0	0	0	0	0
- baten	22.605.725	22.579.346	23.183.207	23.271.693	88.486
	-22.605.725	-22.579.346	-23.183.207	-23.271.693	88.486
10.30 Lokale heffingen					
- lasten	301.244	287.264	287.264	312.078	-24.814
- baten	4.149.882	4.152.823	4.140.718	4.142.763	2.045
	-3.848.638	-3.865.559	-3.853.454	-3.830.685	-22.769
10.40 Algemene baten en lasten					
- lasten	278.560	507.026	507.026	403.204	103.822
- baten	20	157.790	157.790	151	-157.639
	278.540	349.236	349.236	403.053	-53.817
10.50 Saldi kostenplaatsen					
- lasten	547.570	759.540	1.338.189	1.404.504	-66.315
- baten	1.190.628	1.222.226	926.416	1.019.149	92.733
	-643.058	-462.686	411.773	2.423.653	26.418
Subtotaal lasten algemene dekkingsmiddelen	1.142.151	1.564.425	2.143.074	2.134.563	8.511
Subtotaal baten algemene dekkingsmiddelen	28.369.518	28.401.206	29.010.980	28.980.354	-30.626
Totaal saldo van baten en lasten	-27.227.367	-26.836.781	-26.867.906	-26.845.791	-22.115
10.60 Reserveringen					
- lasten	1.813.696	774.357	2.340.669	3.078.029	-737.360
- baten	2.323.001	1.068.167	4.362.499	4.085.204	-277.295
	-509.305	-293.810	-2.021.830	-1.007.175	-1.014.655
Totaal lasten algemene dekkingsmiddelen	2.955.847	2.338.782	4.483.743	5.212.592	-728.849
Totaal baten algemene dekkingsmiddelen	30.692.519	29.469.373	33.373.479	33.065.558	-307.921
Resultaat	-27.736.672	-27.130.591	-28.889.736	-27.852.967	-1.036.769

10.10 Treasury

De vrijval kapitaalstorting afval is in de begroting te hoog opgenomen. Uit nader onderzoek is gebleken dat een deel van de vrijval al eerder is terugbetaald.

10.20 Algemene uitkering

De Algemene uitkering over 2014 is definitief vastgesteld conform begroting. Over de jaren 2015 en 2016 is er per saldo een positief resultaat als gevolg van bijstelling op recente informatie.

10.30 Lokale heffingen

Op alle lokale heffingen, waaronder de onroerende zaakbelasting, baatbelasting en toeristenbelastingen is, gesaldeerd, een voordeel gerealiseerd. Voor de uitvoering zijn de kosten hoger door de afwikkeling van lopende bezwaarschriften 2014 tot en met 2016 en de nabetaling van proceskosten als gevolg van gerechtelijke uitspraken.

10.40 Algemene baten en lasten

De stelpost onvoorzien is niet gebruikt in 2016. Daarnaast is de stelpost onderuitputting evenmin ingevuld. De voorziening dubieuze debiteuren is verhoogd ten laste van het resultaat.

10.50 Saldi kostenplaatsen

Het nadeel op saldo kostenplaatsen wordt met name veroorzaakt door een lagere doorbelasting naar projecten en investeringswerken. Daartegenover staat een financieringsvoordeel, doordat er lagere rentelasten van kortlopende financiering zijn.

10.60 Reserveringen

De storting in reserves is vooral hoger door herwaardering grondexploitaties, winstneming grondexploitaties en lager door de overdracht van het buitenonderhoud scholen aan de schoolbesturen.

De onttrekking aan reserves is lager, vooral als gevolg van het overhevelen van budgetten naar 2017 en lagere onderhoudskosten gebouwen. Er is sprake van een hogere onttrekking door herwaardering grondexploitaties.

HOOFDSTUK 2 JAARVERSLAG – PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

Inhoud

In deze paragraaf lokale heffingen is conform artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) informatie opgenomen over de volgende zaken:

- een overzicht van de gerealiseerde belastinginkomsten 2016;
- beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk 2016;
- een beschrijving van het kwietscheldingsbeleid;
- overzicht bezwaar en beroep.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de “eigen” inkomsten van de gemeente en zijn een integraal deel van het te voeren beleid. Zij dienen als instrument om tot afgewogen beslissingen rond de keuzen van (nieuwe) voorzieningen in relatie tot de belastingdruk voor de burgers te komen.

Inkomsten uit belastingen, tarieven en leges

Bij de gemeentelijke heffingen is er een onderscheid in belastingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen) en de heffingen die gekoppeld zijn aan tarieven en waarbij er sprake is van een kostendekking. Bij de algemene belastingen is er geen toets aan de kostendekking, maar bij tarief gebonden heffingen (retributies en) is dit wel het geval. Die mogen niet meer dan 100% kostendeekkend zijn. Een lagere dekking is een beleidsvrijheid van de gemeente. Het totaaloverzicht van de heffingen is als volgt (begroting is gecorrigeerd met therap):

	Realisatie		Begroting		Realisatie
Omschrijving	2015		2016		2016
Algemene dekkingsmiddelen					
OZB eigenaar	3.503.629		3.556.858		3.547.075
OZB gebruiker	459.596		473.037		470.859
Hondenbelasting	71.697		afgeschaft		-/- 303
Baatbelasting	21.700		15.599		24.016
Toeristenbelasting	64.685		70.790		75.862
Reclamebelasting	19.394		19.434		19.917
subtotaal	4.140.701		4.135.718		4.137.426
Tariefsgebonden belastingen					

Rioolheffing	1.873.922		1.619.652		1.586.086
Afvalstoffenheffing	1.235.996		1.291.746		1.257.427
Lijkbezorgingsrechten	62.194		73.000		65.459
Leges WABO	267.991		275.000		259.826
Leges bestemmingsplannen	14.744		17.647		13.988
Secretarieleges burgerzaken	297.334		296.380		327.944
Leges APV etc.	4.136		11.600		9.440
subtotaal	3.756.317		3.585.025		3.520.170
Totaal	7.897.018		7.720.743		7.657.596

Tarievenbeleid en overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Rijksbeleid

Macronorm OZB 2016

In de meicirculaire 2015 is aangegeven dat de besluitvorming over de vaststelling van de macronorm OZB voor het jaar 2016 en de overschrijding van de macronorm in 2015 uitgesteld zou worden tot het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) in het najaar van 2015. Achtergrond daarvan was het lopende onderzoek naar de verruiming van het belastinggebied van gemeenten in het kader van een herziening van het belastingstelsel. Vanwege op dat moment onvoldoende politiek draagvlak is afgezien van het voornemen tot een dergelijke verruiming.

Met het oog op de begrotingsvoorbereiding 2016 van gemeenten is daarom in het Bofv van 14 september jl. afgesproken de macronormsystematiek te continueren voor 2016. Tegelijkertijd is vastgesteld dat de overschrijding van de macronorm 2015 (€ 43,5 miljoen ofwel 1,17%) in mindering wordt gebracht op de macroruimte in 2016. De macronorm 2016 van 2,7% wordt gecorrigeerd met € 43,5 miljoen. Dit houdt in dat de maximale macro-opbrengststijging € 60,9 miljoen bedraagt ofwel een macronorm van 1,57% voor 2016.

Gemeentelijk beleid

Gemeentelijk beleid

Voor de lokale heffingen gelden de volgende gemeentelijke kaders:

- De Beleids- en financiële begroting 2016-2019 wordt gebaseerd op de beleids- en financiële begroting 2015-2018, vastgesteld door de raad d.d. 10 november 2014, inclusief de begrotingswijzigingen tot en met de 1e bestuursrapportage 2015
- De te volgen beleidslijn voor de belastingheffing vindt haar basis in de vigerende Begrotingsrichtlijnen voor het betreffende belastingjaar.
- De tarieven voor de leges en de lijkbezorgingsrechten stijgen met een inflatiecorrectie van 1% ten opzichte van 2015.

- De OZB wordt met 1% stijging in verband met inflatiecorrectie.
- Voor tariefsgebonden heffingen en leges geldt in principe het uitgangspunt om (gefaseerd) te streven naar 100% kostendekking.
- In het nieuwe GRP is opgenomen dat het basistarief voor de rioolheffing is bepaald op € 210,-.
- De toeristenbelasting is voor het jaar 2016 vastgesteld op € 0,50 per overnachting.

Het tarief in de reclamebelasting en voor het eenmalig rioolaansluitrecht blijft ongewijzigd

Onroerende Zaakbelastingen

De belangrijkste inkomstenbron van de gemeente waarover het gemeentebestuur zelf zeggenschap heeft zijn de onroerende zaakbelastingen (lees verder OZB). De werkelijke opbrengst OZB eigenaren is lager dan begroot (-/- € 10.210) en de opbrengst OZB gebruik niet-woningen is ook lager dan begroot (-/- € 8.141). De lagere opbrengst wordt veroorzaakt doordat de werkelijke waardes (obv afgeronde herwaardering) voor de categorie niet-woning lager uitvielen dan waar bij de raming van uit was gegaan. Bij het opstellen van de tarieven was een deel van de algehele hertaxatie nog niet geheel afgerond. Een deel van de taxatiewaarden was gebaseerd op schattingen.

In het jaar 2016 zijn tevens correcties doorgevoerd op oude belastingenjaren. Deze zijn verwerkt in de huidige belastingopbrengsten. De totale opbrengst heeft een afwijking van minder dan 0,5 % ten opzichte van de raming.

Belasting	Raming 2016		Realisatie		Verschil 2016
OZB - eigenaar:	€	3.556.858	€	3.547.075	-/- € 9.783
OZB - gebruiker	€	473.037	€	470.859	-/- € 2.178
totaal	€	4.029.895	€	4.017.934	-/- € 11.961

Toeristenbelasting

Begin 2017 zijn de belastingplichtigen uitgenodigd aangifte te doen van het aantal persoonsovernachtingen in 2016. De aanslagen worden met dagtekening 31 maart 2017 opgelegd. De werkelijke opbrengst wordt € 68.976. De realisatie is in overeenstemming met de begroting 2016.

De meeropbrengst wordt veroorzaakt door een hogere werkelijke opbrengst over 2015 dan verantwoord in de jaarrekening 2015.

Rioolheffing

Grondslag voor deze belasting is het direct of indirect afvoeren van afvalwater en/of hemelwater op de gemeentelijke riolering. De belastingplichtige is de gebruiker van een eigendom aangesloten op de gemeentelijke riolering. De tarieven voor de rioolheffing zijn gebaseerd op het gemeentelijke rioleringsplan.

De rioolheffing bestaat uit meerdere onderdelen, de heffing voor percelen onder de 500 m3 (vaak huishoudens), de heffing voor percelen boven de 500 m3 en de OZB heffingsobjecten voor rioolrecht garages).

Het uitgangspunt is dat de heffing 100% kostendekkend is voor de totale kosten rioleringszorg. In het nieuwe GRP (vastgesteld in december 2015) is het tarief opgenomen voor 2016. Het basistarief (waterverbruik tot 500 m3 per jaar) is voor 2016 € 210,00.

De werkelijke opbrengst is € 33.566 lager dan begroot. Het verschil zit met name in een minderopbrengst bij de woningen.

Belasting	Raming 2016	Realisatie	Verschil 2016
Rioolheffing	€ 1.619.652	€ 1.586.086	€ -/- 33.566

Afvalstoffenheffing

Gemeente Olst-Wijhe maakt in hoge mate gebruik van een goede infrastructuur voor inzameling van herbruikbare afvalstoffen. De gemeente kent al diverse jaren Diftar. Deze gecombineerde aanpak heeft als effect een reductie van de totale hoeveelheid afval en een flinke verbetering van de gescheiden inzameling. Het afval wordt in toenemende mate gezien als waardevolle grondstof. Het gescheiden inzamelen van de verschillende afvalstromen voor hergebruik is vanuit duurzaamheid een noodzaak. We zien steeds meer dat burgers heel bewust omgaan met hun afval.

Het basisbedrag is voor 2016 vastgesteld op € 116,- per perceel.

De volgende tarieven zijn van toepassing met betrekking tot de ledigingen van containers:

Volume container	rest-fractie		
	2016	2015	2014
240 liter	€ 9,21	€ 9,21	€ 9,21
140 liter	€ 5,63	€ 5,63	€ 5,63

Voor de ondergrondse systemen geldt een tarief van € 1,55 (huisvuilzak 40 liter).

Uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing is, dat er sprake is van 100% dekking van de kosten. Meer of minder opbrengsten worden via de voorziening afvalverwijdering verrekend met de burger. Rekening houdend met het werkelijk aantal aanbiedingen is in 2016 in totaal € 1.257.427,- ontvangen aan afvalstoffenheffing. De begrote opbrengst was € 1.291.746,-. De opbrengst is € 34.319,- minder dan begroot. De vastrecht-aanbiedingen laten een lichte daling zien. Vast recht wordt betaald door elk huishouden in de gemeente. Ten aanzien van de ledigingen zien we een neergaande trend voor de rest-fractie, dit is te verklaren door het beter gescheiden inzamelen. De gemiste opbrengsten van de lagere ledigingen vallen voor een deel weg tegen de lagere eindafrekening van de afvalinzamelaar.

In 2016 is omgekeerd inzamelen ingevoerd, omdat afvalscheiding en daarmee de inzameling van herbruikbare grondstoffen er door toeneemt en de hoeveelheid restafval afneemt.

De opbrengsten en de verdeling is nader uitgewerkt in de onderstaande tabel:

	Raming	Realisatie	Verschil
Basis bedrag	€ 846.568	€ 839.331	- € 7.237 (-0,85%)
Rest-fractie	€ 445.178	€ 418.096	- € 27.082 (-6,08%)
Totaal incl. afronding	€ 1.291.746	€ 1.257.427	- € 34.319 (- 2,66%)

Het resultaat uit 2016 is betrokken bij het vaststellen van de tarieven voor 2017.

Baatbelasting riolering Buitengebied

De opbrengst baatbelasting riolering buitengebied sluit € 8.416,89 hoger dan begroot. Dit komt doordat een 3-tal eigenaren de restantschuld hebben afgekocht in 2016. Een zestal baatbelastingen zijn door verkoop gewisseld van eigenaar. Voor de nieuwe eigenaren wordt de baatbelasting opgelegd. Zij treden in de rechten van de latende eigenaar. De baat loopt door tot de contractperiode is verstreken.

Belasting	Raming 2016	Realisatie	Verschil 2016
baatbelasting riolering	€ 15.599	€ 24.015,89	€ 8.416,89

Overige retributies en leges

Voor tariefsgebonden retributies (marktgeden, lijkbezorgingsrechten) en leges geldt in principe het uitgangspunt om (gefaseerd) te streven naar 100% kostendekking. Dit is niet in alle gevallen gerealiseerd. Er moet nog nader onderzoek plaats vinden naar de kostentoerekening en de toerekening van uren aan de diverse producten. Daarnaast dient onderzocht te worden in hoeverre het reëel is om in alle gevallen uit te gaan van 100% kostendekkendheid.

Lijkbezorgingsrechten

Bij het bepalen van de tarieven kunnen de kosten niet meer dan maximaal 100% worden verhaald. Het algemene beleid is de tarieven zo veel mogelijk kostendekkend te laten zijn. De opbrengst van € 65.459 sluit € 7.541,- lager dan begroot, aangezien er minder begrafenissen zijn geweest in 2016 dan verwacht.

Verwijderd: ¶

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is de verschuiving in belastingdruk van belastingjaar 2015 naar 2016 weergegeven. Uitgangspunt hierbij is een woning in eigendom en gebruik. Gehanteerd uitgangspunt is de gemiddelde vastgestelde waarde van een woning voor 2015 en 2016, bron: Waarderingskamer. Een huishouden met een REST-container van 240 liter (9 ledigingen) en een 140 liter GFT (9 ledigingen). En een rioolaansluiting met een waterverbruik < 500 m³.

Omschrijving	2015	2016
OZB tarief woning – eigenaar	0,1536%	0,1763%
WOZ waarde (gemiddelde) woning	€ 221.000	€ 219.000
OZB eigenaar	€ 383,66	€ 386,10
Rioolrecht	€ 249,17	€ 210,00
Afvalstoffenheffing (vast bedr. + 9 ledigingen RST (2014: +11 ledigingen))	€ 194,89	€ 198,89
Afvalstoffenheffing , GFT	Gratis	Gratis
Totaal	€ 827,67	€ 794,99

In individuele gevallen kan dit percentage uiteraard afwijken als gevolg van een meer of minder dan gemiddelde waardedaling van de woning.

Kwijtscheldingsbeleid

Voor de inwoners van Olst-Wijhe met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid om voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en het rioolrecht in aanmerking te komen. Er vindt een toets plaats naar het inkomen en het vermogen. Het inkomen mag niet hoger liggen dan 100% van het bijstandsniveau. Voor de ledigingen wordt slechts beperkt kwijtschelding verleend, zodat er ook voor de minima een prikkel blijft bestaan om bewust met het aanbieden van huishoudelijk afval om te gaan. In 2016 zijn 249 kwijtscheldingsverzoeken toegewezen. Er is voor 2016 € 93.737,- aan kwijtschelding verleend.

Omschrijving	Aantallen				
Onderdeel	Totaal	Afgewezen	Toegewezen	Toegewezen gedeeltelijk	Nog onderhanden op 31 dec 2016
Totaal 2016	325	65	249	nb	7
(Totaal 2015)	(290)	(74)	(214)	(nb)	(2)

Bezwaar en beroep

Bezwaarschriften:

Inwoners schakelen bij het indienen van een bezwaar of beroep steeds vaker de hulp in van een WOZ adviseur. Deze adviseur vraagt geen vergoeding aan de inwoner, maar aan de gemeente - op basis van de in de AWB vastgestelde uitgangspunten. Deze kostenvergoeding komt ten laste van de gemeente. In 2016 zijn een groot aantal hoger beroepszaken uit de belastingjaren 2014 en 2015 afgerond. Deze zaken hebben op ten aanzien van de waarde ongegrond verklaard, maar werden wel gehonoreerd ten aanzien van de proceskostenvergoeding.

Bezwaar onderdeel :	aantal			
		toegewezen	Afgewezen	In behandeling
Heffen	23	7	16	0
WOZ	59	27	32	0
totaal 2016	82	34	48	0
(totaal 2015) WOZ	(143)	(74)	(69)	0

Beroepschriften:

Beroep m.b.t.	aantal	Gevolg		
		Toegewezen/ Fiscaal compromis	afgewezen/ ingetrokken	In behandeling
WOZ beroep	3	1		2
WOZ hoger beroep	17	17		
kwijtschelding				
belastingen/leges				
totaal 2016	20	18		2
(totaal 2015)	25	7	12	6

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Inleiding

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan “de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten dan wel risico's te dekken waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het gaat bij weerstandsvermogen om die risico's die niet via verzekeringen of gevormde voorzieningen kunnen worden ondervangen. De niet verzekerde risico's hebben, als ze zich voordoen, (grote) financiële consequenties. Het is dus zaak voor een gemeente, dat ze zich bewust is van de risico's die ze loopt, en ze beheerst. Het uitsluiten van risico's is echter niet mogelijk. Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en de risicobebepaling is opgenomen in de door uw raad in 2013 vastgestelde Nota Weerstandsvermogen.

Begrip risico

Onder een risico wordt verstaan “het gevaar voor schade of verlies door interne en/of externe omstandigheden”. Het gaat hierbij om gevaar, schade en verlies van financiële aard.

Er wordt dus een omschrijving van alle redelijke voorzienbare risico's gegeven waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd (niet volledig kwantificeerbare risico's) of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Risico's gemeente Olst-Wijhe

Voor het verkrijgen van een getrouw beeld van de financiële positie is het nodig inzicht te krijgen in de risico's die niet in de begroting zijn verwerkt.

Er is een drietal categorieën risico's onderscheiden:

- A. Top 10 Budgettaire risico's (in volgorde van mate van risico);
- B. Risico's grondexploitatie;
- C. Overige risico's.

Voor het continu beheersen van de risico's hanteert de gemeente de cyclus van: identificeren, kwantificeren en risicoweging naar klassen. In deze paragraaf staat de top 10 risico's, de weerstandscapaciteit en de actuele ratio van het weerstandsvermogen.

Risico's en beheersing ervan

A. Top 10 risico's

Participatiewet

Het aantal uitkeringen (onder andere Participatiewet) is in 2016 toegenomen. Deze ontwikkelingen hebben er over heel 2016 toe geleid dat de totale uitkeringslasten (dus niet alleen Pw, maar ook IOAW, IOAZ en Bbz) na aftrek van de ontvangen baten € 2.595.000 bedragen. Aangezien de lasten meer dan 5% het beschikbare (rijks)budget van € 2.128.200 overschrijden wordt er een aanvraag in het kader van de Vangnetregeling gedaan. Voor de berekening van het risico wordt er voor 2016 van uitgegaan dat er bovenop het eigen risico van de gemeente van 5%, ca. € 310.000 aan vergoeding moet worden aangevraagd via de Vangnetregeling. Er wordt gerekend met een matige kans (50%) van voordoen dat de vergoeding niet wordt toegekend.

Aanleg breedband

Investeringsmaatschappij CIF wil glasvezel aanleggen in het buitengebied van Olst-Wijhe. CIF start met de aanleg van Salland-Noord, waaronder het noordelijk gedeelte van Olst-Wijhe valt. Voor Salland-Zuid is half november duidelijk of de door CIF gevraagde 50% van de bewoners meedoet. De gemeente verleent voor de aanleg een instemmingsbesluit. Ook is het belang van de gemeente dat de glasvezelkabel zo wordt aangelegd dat de weg en bermen na aanleg goed berijdbaar

blijven. Hiervoor is toezicht nodig. Met CIF zijn hoofdlijnsafspraken gemaakt over betaling voor het instemmingsbesluit en voor toezicht. We gaan er van uit dat het door CIF betaalde bedrag volstaat. Moet er toch extra toezicht worden gehouden, blijken er meer uren benodigd voor verlening van het instemmingsbesluit of is de staat van de bermen en wegen slechter dan verwacht, dan is er een risico. Het gaat om de aanleg van veel kilometers in het buitengebied, dus het kan om flinke kosten gaan. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 130.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Onverzekerd eigen risico

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) bevat een schadevergoedingsregeling voor vermogensschade. Hierbij kan worden gedacht aan geweigerde vergunningen of het toepassen van bestuursdwang. Op grond van het Burgerlijk Wetboek (BW) zijn bijvoorbeeld claims mogelijk bij schade aan voertuigen als gevolg van het in onvoldoende mate onderhouden van openbare wegen. Tegen bovengenoemde claims is de gemeente verzekerd.

De vaste activa van de gemeente zijn alle verzekerd tegen de meest voorkomende gevallen van schade. Samengevat is de gemeente onder andere verzekerd tegen schade door:

- brand, schade aan opstal en inventaris; - fraude; - aansprakelijkheidsstelling college en medewerkers; - vermogensaansprakelijkheid; - risico's bij de uitvoering van werken; - ongevallen.

Met het formuleren van een ARBO beleidsplan en ARBO actieplannen wordt ernaar gestreefd de medewerkers een veilige werkomgeving te bieden en ze bewust te maken van veilig gedrag.

Het aantal solide verzekeraars die gemeentelijke risico's willen verzekeren is de afgelopen jaren afgenomen. De verzekeringsmaatschappij heeft het eigen risico vastgesteld op € 2.500 voor schade aan zaken (per geval), € 2.500 voor schade aan personen (per geval) en € 12.500 voor vermogensschade per geval.

Bepaalde risico's zijn in het geheel niet meer bij een verzekering onder te brengen. Hierbij valt te denken aan het niet nakomen van toezeggingen of gewekte verwachtingen. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 45.000 met een grote kans (70%) van voordoen.

Het risico op cybercrime en datarisico's wordt meer manifest. Daarnaast is er wetgeving per 1 januari 2016, hetgeen betekent dat in eerste instantie dit jaar een bewustwordingstraject wordt opgestart, daarna volgt de keuze beheersmaatregelen. Kans en financiële impact is op dit moment moeilijk te bepalen.

Algemene uitkering

Periodiek wordt er "groot onderhoud" gepleegd aan de verdeling van het gemeentefonds om de werkelijke kosten aan gemeentelijke taken aan te laten sluiten met de ijkpunten in het gemeentefonds. Als gevolg van de onderhoudsoperatie wijzigt de (landelijke) omvang van het gemeentefonds niet. Wel worden gelden overgeheveld van clusters onderling. Dit leidt bij individuele gemeenten tot herverdeel-effecten. In 2015 heeft de eerste tranche van de herijking van het gemeentefonds plaatsgevonden, welke 75% van het gemeentefonds betrof. Deze verliep voor onze gemeente nagenoeg budgettair neutraal. Met ingang van 2016 is een derde van de resultaten van de tweede fase van de herijking doorgevoerd, waarbij besloten is een verdiepingsonderzoek in te voeren. Het gaf omvangrijke herverdeel-effecten te zien in het voordeel van gemeenten met een groot buitengebied. Voor onze gemeente resulteerde dit in een hogere uitkering van 17 euro per inwoner. Effecten (positief en negatief) zullen worden afgetopt tot € 15 per inwoner per jaar. De drempel stijgt dus jaarlijks € 15 per inwoner. Het maximale nadeel in de jaren 2016 t/m 2019 bedraagt op basis van 17.886 inwoners: van € 268.290 (2017) tot € 1.073.160 (2020). Aangezien recent het grootste deel van de uitkering is herijkt wordt voor de berekening van het risico uitgegaan van € 268.290 met een kleine kans (30%) van voordoen.

Implementatie heroverwegingsmaatregelen bedrijfsvoering

De implementatie van de heroverwegingsmaatregelen is zo goed als afgerond. Er loopt alleen nog het halen van de taakstelling bij het team Fysieke Infrastructuur. Vanuit financieel perspectief is het risico € 50.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Exploitatie maatschappelijk vastgoed

Bij het beheren en exploiteren van een belangrijk deel van het maatschappelijk vastgoed in onze gemeente is sprake van een alliantie tussen gemeente, ut Huus (voorheen stichting Kulturhus Olst-Wijhe) en woningstichting. De gemeente subsidieert, de stichting verzorgt de exploitatie en de panden Holstohus, Infocentrum IJssel Den Nul, de sporthallen op het SPOC-park in Wijhe zijn eigendom van de woningcorporatie. Inkomsten uit verhuur van ruimten aan derden maken een belangrijk deel uit van de exploitatie. De inkomsten uit vaste- en losse verhuur nemen af. Een groot deel van de uitgaven (bijv. verschuldigde huur aan de woningstichting i.v.m. langlopende huurcontracten) zijn niet of nauwelijks beïnvloedbaar. Vanwege de gedeelde verantwoordelijkheid voor beheer en exploitatie van het maatschappelijk vastgoed in onze gemeente vormen bovenstaande ontwikkeling een risico voor onze gemeente. Daarnaast bestaat het risico dat de dienstverlening via het Holstohus op termijn onder druk komt te staan. Vanuit financieel perspectief is het risico € 50.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Organisatierisico's

Met betrekking tot haar eigen organisatie loopt de gemeente continu werkgeverrisico's. Het gaat er dan vooral over of wel de juiste mensen op de juiste plaats zitten en of de organisatie in het geheel haar taken wel aankan. De risico's die hieruit voort kunnen vloeien worden beperkt via een adequaat stelsel van interne controle, het beschrijven en borgen van werkprocessen en het formuleren en bewaken van de HRM gesprekscyclus.

Een kleine organisatie kent over het algemeen veel 'solo' functies, functies die door slechts één medewerker worden uitgeoefend. Uitval van de medewerker of onvoldoende functioneren heeft tot gevolg dat taken onvoldoende worden uitgevoerd of tot werkloosheid. De gemeente is eigen risicodragers voor dergelijke werkgeverrisico's. De kosten die voortvloeien uit onvoorziene situaties zijn niet begroot. Voorts dient bij uitval achtervang of tijdelijke capaciteit ingezet te worden om de dienstverlening te kunnen garanderen. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 100.000 met een kleine kans (30%) van voordoen. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 100.000 met een kleine kans (30%) van voordoen.

Rente

Het totaal aan jaarlijkse aflossingen op de aangegane langlopende geldleningen bedraagt in de jaren 2017 t/m 2020 jaarlijks gemiddeld ca. 3 miljoen. De gemiddelde rentevergoeding over de aangetrokken leningen bedraagt ruim 3%. Voor de korte financiering van het financieringstekort wordt structureel een rentepercentage van 2,75% aangehouden. Rekening houdend met een financieringstekort van € 3 miljoen bedraagt de (jaarlijkse) financieringsbehoefte € 6 miljoen. 1% rentestijging leidt tot € 60.000 extra lasten. Gelet op de huidige historisch lage rentetarieven wordt op dit moment de kans als klein geschat. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 60.000 met een kleine kans (30%) van voordoen.

Wmo grote woningaanpassingen

Dit betreft een open einde regeling waarvan het erg lastig is te schatten is hoeveel grote dure woningaanpassingen jaarlijks worden toegekend. Door strengere selectie en een hogere eigen bijdrage wordt getracht om de kosten te beperken. De kans bestaat dat er meer grote woningaanpassingen moeten worden uitgevoerd dan begroot. In de afgelopen 5 jaar is dat één keer voorgekomen. Het risico wordt daarom geschat op ongeveer één extra grote, en dure woningaanpassing van € 50.000 met een kleine kans (30%) van voordoen.

Leerlingenvervoer

De regeling kent een open einde karakter, leerlingen die aan de voorwaarden voldoen komen in aanmerking voor een vervoersvoorziening. De risico's bij deze post worden gevormd door het aantal leerlingen dat er een beroep op doet en de kosten van de vervoerder. Voor het daadwerkelijke vervoer is de gemeente afhankelijk van de markt voor vervoersbedrijven. Hiervan is op voorhand een redelijke inschatting te maken. Als risico is opgenomen dat in een jaar 3 leerlingen extra naar een bijzonder instituut vervoerd moet worden. Kosten kunnen liggen in de orde van grootte van € 60.000 per jaar met een kleine kans (30%) van voordoen.

Risico's	Bedrag
Top 10:	
Participatiewet	155.000
Aanleg breedband	65.000
Onverzekerd eigen risico	31.500
Algemene uitkering	80.487
Implementatie heroverwegingsmaatregelen bedrijfsvoering	25.000
Exploitatie maatschappelijk vastgoed	25.000
Organisatierisico's	30.000
Rente	18.000
Wmo grote woningaanpassingen	15.000
Leerlingenvervoer	18.000
Subtotaal	462.987
Overige risico's	176.073
Totaal	639.060

B. Risico's grondexploitaties

Voor de risico's met betrekking tot grondexploitaties geldt een apart regime. De omvang van de risico's worden per exploitatie bepaald en voor voorziene verliezen wordt per exploitatie een verliesvoorziening getroffen. Het beleid is om het totaal van deze risico's als weerstandsvermogen in de Algemene Reserve Grondexploitaties (ARG) aan te houden. Het saldo is als mutatie in de Algemene Reserve verwerkt.

Voor een risicoanalyse wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

C. Overige risico's

Niet alle risico's hebben financiële consequenties, maar hebben wel impact, zoals imagorisico's. De twee belangrijkste zijn:

Leader

Leader staat voor: Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rural en is een Europees programma voor plattelandontwikkeling. Veel Europese plattelandsgedebieden kennen problemen zoals achteruitgang van de landbouw, vergrijzing van de bevolking, het verdwijnen van allerlei voorzieningen en vermindering van de leefbaarheid in de kernen. De gemeente faciliteert incidenteel initiatieven uit de samenleving. Er blijft een risico bestaan dat het voorzieningenniveau op het platteland minder wordt.

Imagorisico's

Als de gemeente op een ongunstige manier in beeld komt, kan dit aanzienlijke risico's met zich meebrengen. Hiervoor heeft Olst-Wijhe het Communicatiebeleidsplan 2013-2017 vastgesteld. De naleving hiervan en de controle hierop moet ervoor zorgen dat imagorisico's zich nauwelijks voordoen. Zowel de kans als het financiële gevolg zijn niet te berekenen.

Overige financiële risico's

De overige risico's met een beperkt financieel effect belopen een totaal van € 176.073.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit wordt het geheel van middelen en mogelijkheden verstaan, waarmee niet begrote en onverwachte substantiële kosten kunnen worden opgevangen. Het is als het ware een buffer om er voor te zorgen dat het bestaande beleid en voorzieningen niet in gevaar komen, wanneer risico's werkelijkheid worden. In de jaarrekening maakt de volgende component onderdeel uit van de weerstandscapaciteit:

Reserve nader te bestemmen middelen

In de exploitatie wordt niet beschikt over de bespaarde rente van deze reserve. Het aanwenden (eenmalig) van deze middelen leidt derhalve niet tot financiële consequenties, waarvoor verdere maatregelen nodig zijn. Het saldo van deze reserve vóór resultaatbestemming bedraagt ultimo 2016 € 1.488.750.

Ratio weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit}}{\text{Financiële impact risico's bij 90\% zekerheid}}$$

Op grond van de huidige gegevens bedraagt de ratio € 1.488.750 / € 639.060 = afgerond 2,33. In aansluiting op de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement betekent een ratio van 2,33 dat het weerstandsvermogen uitstekend van omvang is. Ten opzichte van de begroting 2017 is dit een enorme verbetering (was 1,22). Voor een groot deel komt dit door de verkoop aandelen Enxsis. Een ratio van 1,0 is voldoende van omvang.

Met de resultaatbestemming wordt voorgesteld een bedrag van € 417.193 te onttrekken aan de reserve Nader te bestemmen middelen. Tevens wordt voorgesteld het resultaat 2016 na bestemming ad € 935.961 toe te voegen aan de reserve Nader te bestemmen middelen. Daarmee krijgt die reserve een omvang van € 2.007.518.

Op grond van deze reserve-omvang bedraagt de ratio € 2.007.518 / € 639.060 = afgerond 3,14. Deze ratio is volgens de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uitstekend van omvang.

Financiële kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) schrijft sinds 2015 voor dat in deze paragraaf een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. Deze kengetallen gaan gelden voor de begroting vanaf 2016 en de jaarrekeningstukken vanaf 2015. Het gaat om een kengetal voor de:

1a. netto schuldquote, 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, 2. solvabiliteitsratio, 3. Grondexploitatie, 4. structurele exploitatieruimte en 5. belastingcapaciteit. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen.

De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de gemeente.

1a. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

2. De solvabiliteitsratio:

Dit kengetal geeft inzicht in de mate, waarin de gemeente in staat is aan haar financiële

verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Op grond van het Bbv wordt gevraagd om in de balans afzonderlijk op te nemen:

Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:

1. Niet in exploitatiegenomen bouwgronden; en
2. Overige grond- en hulpstoffen.

Tevens wordt 'onderhanden werk' vermeld, hieronder vallen ook bouwgronden in exploitatie. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel moet conform het BBV in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Op grond van het Bbv wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. Ook wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage. De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2015 - op basis van de cijfers van het Coelo - bedragen € 716. Het gemiddelde voor de jaren 2013 en 2014 is respectievelijk € 697 en € 704.

Kengetallen voor gemeente Olst-Wijhe bij de jaarrekening 2016	Rekening	Begroting	Rekening
	2015	2016	2016
1a. netto schuldquote	109,34%	118,85%	90,62%
1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	84,84%	95,55%	68,85%
2. solvabiliteitsratio	21,08%	17,99%	24,00%
3. grondexploitatie	30,25%	29,31%	22,80%
4. structurele exploitatieruimte	5,09%	0,68%	4,25%
5. belastingcapaciteit: woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde	118,58%	109,28%	111,34%

Toelichting kengetallen

De netto schuldquote en de netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, zijn flink afgenomen door een afname van de schuldpositie in 2016 en toename van de baten. De schulden nemen af door aflossing en verkoop aandelen.

De solvabiliteitsratio vertoont in de rekening 2016 een hogere waarde door toename van het Eigen Vermogen als gevolg van de lagere leningenportefeuille en het voordelig rekeningresultaat 2015.

Het kengetal grondexploitatie is in 2016 verder gedaald, doordat de Niet In Exploitatie Genomen Grondexploitaties (NIEGG's) niet meer worden meegerekend en er herwaardering op de bedrijventerreinen heeft plaatsgevonden.

Uit het (positieve) kengetal structurele exploitatieruimte blijkt dat de gemeente financieel gezond is. Dit blijkt uit het feit dat er sprake is van een positief resultaat in de jaarrekeningen. Dit resultaat is voor een deel incidenteel en hangt onder andere samen met de verkoop van aandelen.

Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan dat onze gemeente boven het landelijke gemiddelde uitkomt. Het verschil is ten opzichte van de jaarrekening 2015 wel kleiner geworden.

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) dient de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen tenminste de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen te bevatten. Van deze kapitaalgoederen moeten in deze paragraaf zowel het beleidskader als de daaruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting worden aangeven. De paragraaf geeft daarmee een dwarsdoorsnede van de begroting.

Het onderhoud van de kapitaalgoederen is van groot belang voor het optimaal functioneren van de gemeente, onder meer op het gebied van veiligheid, vervoer, recreatie en welzijn en welbevinden. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

De kapitaalgoederen van onze gemeente kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- infrastructuur (wegen, water, riolering, civieltechnische kunstwerken);
- voorzieningen (groen, verlichting, speel- en sportfaciliteiten);
- gebouwen.

Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue budgettaire middelen vergt.

Voor het verwezenlijken van de meeste gemeentelijke programma's spelen de kapitaalgoederen een rol. Omdat het onderhouden van de kapitaalgoederen veel geld kost en het uitstellen van onderhoud aanvankelijk niet tot problemen leidt (maar later des te meer), is het van belang er voor te waken dat onderhoud van kapitaalgoederen niet zonder nadere besluitvorming van de raad de sluitpost van de begroting wordt.

Dit wil niet zeggen, dat er geen flexibiliteit is bij het onderhoud van kapitaalgoederen. De vereiste kwaliteit is daarbij een sterk bepalende factor.

Voor de verschillende categorieën kapitaalgoederen zijn door ons afzonderlijke onderhoudsnota's en onderhoudsplanningen opgesteld. De uitgangspunten voor beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen zijn in deze paragraaf opgenomen.

Beleidskader, uitvoering en uitgaven

Het volgende beleidskader is voor het onderhoud van de kapitaalgoederen gehanteerd.

Openbare ruimte

Beleidskader

De kwaliteit van de openbare ruimte is in 2016 vastgesteld op onderstaande niveaus. Op basis van het raadsvoorstel van mei 2016 over het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) zijn in de Kadernota 2017 en in de begroting 2017 daarvoor de financiële middelen opgenomen.

Vanaf 2019 komen er extra middelen beschikbaar om het onderhoudsniveau op het scenario "voldoende" te brengen.

Het onderhoudsniveau vanaf 2017:

Met het budget dat beschikbaar is gesteld kan vastgehouden worden aan het huidige, vastgestelde minimale kwaliteitsniveau. In 2017 wordt direct zichtbaar voor de gebruikers dat de kwaliteit ook op deze niveaus gebracht wordt en onderhouden wordt.

Beheercategorie	Centrum	Hoofdinfra	Woongebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	Basis	Laag	Laag	Laag	Laag
Wegen en water	Basis	Laag	Laag	Laag	Laag
Meubilair	Basis	Laag	Laag	Laag	Laag
Reiniging	Basis	Laag	Laag	Laag	Laag
Technische installatie	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Kunstwerken	Basis	Laag	Laag	Laag	Laag

Het onderhoudsniveau vanaf 2019:

Extra middelen worden beschikbaar gesteld om daarmee het onderhoud van de infrastructuur op scenario 'voldoende' te kunnen onderhouden.

Beheercategorie	Centrum	Hoofdinfra	Woongebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Wegen en water	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Meubilair	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis
Reiniging	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Technische installatie	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis
Kunstwerken	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis

Wegen

Beleidskader	Beheer en onderhoud aan wegen vindt plaats op basis van de door de raad in 2003 vastgestelde Nota Wegbeheer. Dit gebeurt op basis van de landelijk gebruikte systematiek van rationeel wegbeheer van de CROW. Het kwaliteitsniveau is het basiskwaliteitsniveau (sober, maar zodanig dat net geen achterstallig onderhoud ontstaat en er geen aansprakelijkheidsclaims op de gemeente afkomen). Op grond van het raadsbesluit van de Heroverweging, 3^e fase, en gelet op de staat van de wegen in onze gemeente heeft uw raad voor de komende vier jaren (2014-2018) ingestemd met een temporisering en versobering van het onderhoud van de wegen. Temporisering en versobering betekent niet, dat de door uw raad vastgestelde ondergrens wordt overschreden. Om de twee jaar wordt ons gehele wegennet geïnspecteerd volgens deze systematiek. In 2015 is een inspectieronde geweest. De inspectiegegevens zijn verwerkt in ons geautomatiseerd wegbeheersysteem wegen van de Grontmij. Met behulp van deze gegevens en dit programma worden de jaarlijkse onderhoudsplannen vervaardigd. Binnen het beschikbare budget wordt gekeken waar accenten gelegd moeten worden in het onderhoudsniveau en waar niet. Uitvoering van onderhoud van wegen heeft prioriteit boven wegereconstructies. Reconstructies van wegen: In het rationeel wegbeheer worden wegen beheerd volgens het rationeel wegbeheer tot vijf jaar voor reconstructie. De laatste vijf jaar wordt alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud uitgevoerd. Reconstructies van wegen vinden plaats om uiteenlopende redenen, onder andere vanwege het einde van de
--------------	---

	levensduur van de gebruikte materialen, vervanging van riolering en verandering van de inrichting door wijziging van de functie van een weg. In programma 1 staat vermeld welke activiteiten in het kader van reconstructies in 2016 zijn uitgevoerd.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal - eenheid
	Aantal kilometers weg:	289 km
	waarvan buiten bebouwde kom	Ca. 67 %
	w.v. binnen bebouwde kom	Ca. 33 %
	Oppervlakte wegennet:	1.422.196 m2
	w.v. asfalt	62 %
	w.v. klinkers	30 %
	w.v. overig	8 %
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 1, beleidsproduct 1.40 Openbare ruimte – wegen.	
Openbare verlichting		
Beleidskader	Uitgangspunten bij het beheer en onderhoud zijn: • Periodieke controle van de lampen op hun goede werking. Defecte lampen worden vervangen. Uitgangspunt is dat minimaal 97% van onze openbare verlichting brandt. • Verouderde verlichting, masten en armaturen worden vervangen op volgorde van prioriteit, tijdens reconstructies en projectmatig. • Duurzaamheid. In het kader van duurzaamheid passen we armaturen toe met energie zuinige verlichting en een lange levensduur.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal - eenheid
	Lichtpunten	3.250 stuks
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 1, beleidsproduct 1.40 Openbare ruimte – wegen.	
Riolering en water		
Beleidskader	Naast de zorg voor het inzamelen van afvalwater heeft de gemeente de zorg voor hemelwater en grondwater. De daaruit voortvloeiende taken zijn geregeld in het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Olst-Wijhe 2016-2020, dat door uw raad in december 2015 is vastgesteld. In het plan staat aangegeven: • welk beleid de gemeente voert voor de zorgplichten riolering; • wat de gemeente aan rioleringsvoorzieningen heeft; • hoe deze worden beheerd; • welke voorzieningen aan vervanging of renovatie toe zijn; • welke verbeteringen nog nodig zijn, onder meer voor het milieu; • hoeveel dat alles kost; • hoe deze kosten op de burgers en bedrijven worden verhaald.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal - eenheid
	Vrijvervalriolering	94 km
	(Riool)gemalen	20 stuks
	Persleidingen	2.500 m1
	Pompunits drukriolering	908 stuks
	Drukriolering	178 km
	Gemengde overstorten	16 stuks
	Regenwateruitlaten/-overstorten	34 stuks
	Randvoorzieningen (BergBezinkBassins)	4 stuks
	Inspectieputten	2.450 stuks
	Kolken	5.678 stuks
	Lijngoten	1.800 m1

Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 1, beleidsproduct 1.70 Openbare ruimte – riolering.	
Kunstwerken		
Beleidskader	Onder kunstwerken worden verstaan: bruggen, duikers, loswal, steigers en beschoeiingen. Voor de uitvoering van het onderhoud op het niveau, zoals hierboven onder het kopje Onderhoud openbare ruimte is weergegeven, is een budget geraamd. Uitgangspunten bij dit niveau van beheer en onderhoud zijn: • Er vindt regulier onderhoud plaats. • Schades worden gerepareerd. • De brugdekken worden regelmatig gereinigd. • Het dek van de houten bruggen en betonnen bruggen wordt stroef gehouden d.m.v. een coating of slijtlaag. • Leuningen worden regulier geschilderd • Het totaalbeeld heeft een minimale beeldkwaliteit. Ten gevolge van de bezuinigingen besteden we meer aandacht aan veiligheid dan aan het aanzien. (Een stroef brugdek is belangrijker dan mooi geschilderde leuningen);	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Verkeersbruggen	29
	Spoortunnel	1
	Fietstunnel	1
	Fietsbrug	13
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 1, beleidsproduct 1.40 openbare ruimte - wegen.	
Openbaar groen/begraafplaatsen		
Beleidskader	Het Groenbeleidsplan Olst-Wijhe 2007-2017 is door uw raad in 2006 vastgesteld. Op basis van de besluitvorming over de IBOR in 2016 vindt het onderhoudsniveau plaats, zoals hierboven bij het kopje Onderhoud openbare ruimte is aangegeven. Bij de vaststelling van het Bomenbeleidsplan in 2014 is het groenbeleid geëvalueerd. De gemeentelijke bomen, groter dan 40 cm. diameter, worden eens per 3 jaar gecontroleerd op veiligheid en onderhoud. Hiermee voldoen we aan onze zorgplicht. Het onderhoudsniveau van de begraafplaatsen handhaven we op een hoog niveau. Met het oog op het kostendekkend maken van de begraafplaatsen is in 2014 een nieuw beleids- en beheersplan vastgesteld.	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Stedelijk groen (gazon, heesters, sier)	
	Landschappelijk groen (berm, bosplantsoen)	
	Begraafplaatsen	
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 1, beleidsproduct 1.60 openbare ruimte – groen en 1.80 begraven.	
Speelterreinen		
Beleidskader	Het beleidskader (Zo spelen wij in Olst-Wijhe) voor de periode 2011-2014 is door uw raad vastgesteld in 2011. De evaluatie van deze nota hebt u in oktober 2015 voor kennisgeving aangenomen. Voor de komende jaren blijft het huidige beleid overeind, waarbij de nadruk komt te liggen op het aantrekkelijk en uitdagend maken van de bestaande speelvoorzieningen. Een aantal beleidsuitgangspunten: • Alle speeltoestellen die in beheer van de gemeente zijn worden twee	

	keer per jaar geïnspecteerd. Onderhoud vindt plaats volgens het Attractiebesluit.	
	• In nieuwe woonwijken wordt 3% van de beschikbare ruimte als speelruimte bestemd. • Het budget voor onderhoud en vervanging van speeltoestellen is, als gevolg van de heroverwegingsoperatie 2011, met 20% gekort. Deze korting wordt opgevangen door een verruiming van de speelcirkels. Indien speeltoestellen aan vervanging toe zijn, wordt onderzocht of het betreffende speelterrein op grond van deze ruimere speelcirkels verwijderd kan worden. • Onderhoud en beheer wordt uitgevoerd op een sober niveau. • Efficiency in de uitvoering is gerealiseerd door samen met buurgemeente Deventer de inkoop van speeltoestellen en valondergronden aan te besteden.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal - eenheid
	Aantal speelplaatsen	73
	Aantal speeltoestellen	340
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn opgenomen onder programma 5, beleidsproduct 5.60 speelvoorzieningen.	
Gebouwen		
Beleidskader	Voor de in gemeentelijk beheer zijnde panden zijn Meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) opgesteld. Uitgangspunt daarbij is dat de technische staat van de panden conform wettelijke richtlijnen moet zijn/blijven en dat de staat van onderhoud op redelijk/goed niveau moet zijn.	
Kerncijfers	Areaal	Aantal - eenheid
	Welzijnsgebouwen	11
	Brandweerkazernes Olst en Wijhe	2
	Gymnastieklokalen	3
	Kerktorens	3
	Aula's begraafplaatsen	2
	Gemeentegebouwen	2
	Onderwijsgebouwen	Het groot onderhoud is vanaf 1-1-2015 niet langer een gemeentelijke verantwoordelijkheid.
Vertaling naar begroting	De lasten van de gebouwen zijn verwerkt binnen de verschillende programma's in de begroting.	
	Sinds 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen voor primair onderwijs verantwoordelijk voor de kosten van het buitenonderhoud aan de schoolgebouwen. Deze wetswijziging stelt de schoolbesturen voor een zeer complexe opgave. De schoolbesturen voorzien grote financiële gevolgen. Gelet op de leeftijd van de schoolgebouwen in onze gemeente zijn in de komende periode grote investeringen nodig, die bij lange na niet gedekt worden door de rijksvergoeding die zij vanaf 2015 hiervoor ontvangen. Investerings overigens waarvoor zij ook niet hebben kunnen reserveren. Daarnaast ontvangen de schoolbesturen minder rijksvergoeding dan wij eerder voor deze taak hebben ontvangen en is er sprake van een gewijzigde vergoedingssystematiek (leegstand wordt niet langer vergoed). Dit, samen met de wetenschap dat het leerlingaantal op vrijwel alle basisscholen sterk daalt, plaatst de schoolbesturen voor een complexe opgave. In de raadsvergadering van 22 februari 2016 is "de Rapportage bestuursopdracht herijking beleid onderwijshuisvesting" vastgesteld. Daarin zijn tevens de uitgangspunten voor het op te stellen Integraal Huisvestings Plan	

	2016-2019 opgenomen met bijbehorend financieel kader. Verwezen wordt naar programma 5.
--	--

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

Inleiding

De wet Financiering Decentrale Overheid (FIDO) stelt regels voor het financieringsgedrag van decentrale overheden. In het kader van deze wet is in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) een paragraaf 'financiering' voorgeschreven, in zowel de begroting als in het jaarverslag. De wet FIDO definieert treasury als volgt: het sturen, beheersen, verantwoorden over en toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Het beleid op dit punt van onze gemeente is vastgelegd in het treasurystatuut. Het Treasurystatuut Olst-Wijhe 2011 is op 7 februari 2011 ter kennisname gebracht aan uw raad.

Doelstellingen van de treasuryfunctie

De treasuryfunctie dient tot:

- het verzekeren van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities;
- het tegengaan van ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheeren van de geldstromen en financiële posities;
- het optimaliseren van de renteresultaten binnen de gegeven kaders en richtlijnen.

Risicobeheer financiering

Algemeen

Om de risico's te beperken is in het treasurystatuut een aantal uitgangspunten en verplichtingen opgenomen. Zo is in het statuut bepaald dat de gemeente in principe geen leningen aan derden verstrekt uit hoofde van haar "publieke taak". Ook staat de gemeente niet garant voor de betaling van rente en aflossingen van leningen die door derden worden aangegaan wanneer er sprake is van een zogenoemde voorliggende voorziening. Op deze algemene regel kan een uitzondering worden gemaakt voor welzijnsinstellingen.

Koersrisico's

Om het koersrisico te beperken is in het treasurystatuut bepaald welke producten gehanteerd mogen worden in de situatie van uitzettingen uit hoofde van treasury. Van structurele financieringsoverschotten op lange termijn (langer dan twee jaar) is op dit moment geen sprake.

Renterisicobeheer

In het kader van het renterisicobeheer mag de gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal van een openbaar lichaam de kasgeldlimiet niet overschrijden en mag het renterisico op het begrotingstotaal van een openbaar lichaam de renterisiconorm niet overschrijden.

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm bedragen beide een percentage (8,5% respectievelijk 20%) van het begrotingstotaal van de gemeente.

Indien een openbaar lichaam voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder.

De kasgeldlimiet is enkel gedurende de eerste twee kwartalen van 2016 (beperkt) overschreden.

In 2016 is geen nieuwe vaste geldlening afgesloten.

Hieronder treft u de ontwikkeling (van de ruimte onderschrijding c.q. overschrijding) van de kasgeldlimiet en renterisiconorm aan.

De kasgeldlimiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan en dient derhalve om het renterisico op de korte termijn te beheersen.

Berekening kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet moet berekend worden naar de situatie bij de aanvang van het kalenderjaar.

Begrotingstotaal 2016	€ 43.349.184
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,50%
Kasgeldlimiet voor 2016 (afgerond)	€ 3.685.000

Verloop stand kasgeldlimiet 2016 (bedragen x € 1.000,-)	Kwartaal			
Basisgegevens kasgeldlimiet	1	2	3	4
1 Vlottende schuld	4.024	4.872	1.000	0
2 Vlottende middelen	115	1.125	2.019	1.743
3 Totaal netto-vlottende schuld (1-2)	3.909	3.747	- 1.019	- 1.743
Kasgeldlimiet	3.685	3.685	3.685	3.685
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	- 224	- 62	+ 4.703	+ 5.428

De renterisiconorm heeft betrekking op schuld met een looptijd van meer dan een jaar. De norm is gericht op een evenwichtige opbouw van de vaste schuld door gemeenten. Beoogd wordt te voorkomen dat er te grote renterisico's ontstaan in enig jaar door renteherziening of (her-) financiering.

Verloop stand renterisiconorm 2016 (bedragen x € 1.000)	
Basisgegevens renterisiconorm	
1 Renteherzieningen op leningen o/g	0
2 Betaalde aflossingen	3.770
3 Renterisico (1 + 2)	3.770
4a Begrotingstotaal jaar 2016	43.349
4b Het bij Min. Regeling vastgesteld %	20%
5 Renterisiconorm (4a x 4b /100)	8.670
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	+ 4.900

De conclusie uit bovenstaand overzicht is dat in de beschouwde periode het renterisico ruim beneden de aangegeven normering is gebleven.

Financieringspositie

De Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) schrijft voor dat de (structurele) financieringsbehoefte boven de kasgeldlimiet moet worden afgedekt met vaste financieringsmiddelen (looptijd langer dan één jaar).

Kredietrisico's

Niet betalende debiteuren kunnen binnen 4 weken na de vervaldatum van de betreffende nota een eerste herinnering tegemoet zien. Bij niet tijdige betaling na deze herinnering volgt binnen drie weken een laatste herinnering. Mocht ook die actie geen resultaat hebben dan wordt mondeling contact gezocht, eventueel gevolgd door een bezoek van een deurwaarder. In de algemene voorwaarden voor het gebruik van gemeentelijke, overdekte sportaccommodaties is een bepaling is opgenomen op grond waarvan aan gebruikers van deze accommodaties die weigeren te betalen de toegang kan worden ontzegd.

Liquiditeitsrisico's

Om zo optimaal mogelijk om te gaan met de beschikbare liquiditeiten is een overeenkomst gesloten met de Bank Nederlandse Gemeenten. Op basis van deze regeling worden de verschillende bij deze bank aangehouden rekeningen valutorisch als één rekening gezien. Tevens geldt een gunstig renteregime voor deze regeling.

Voor wat betreft de bij de andere (Rabo)bank aangehouden rekening geldt dat het streven er op gericht is om daar te kunnen beschikken over beperkte saldi.

Overschotten die op deze rekening ontstaan, worden periodiek overgeheveld naar de hoofdrekening bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Schatkistbankieren/Schatkistbeleggen

Eind 2013 heeft het parlement de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) gewijzigd in verband met het rentedragend aanhouden van liquide middelen in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren). Voor decentrale overheden (waaronder gemeenten) betekent dit dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is overeengekomen dat saldi boven € 250.000,00 automatisch worden gestald op de schatkistrekening bij het Rijk.

Aangezien onze gemeente niet (structureel) beschikt over overtollige middelen is de impact van de wet, afgezien van extra administratieve handelingen, voor onze gemeente beperkt.

Renteresultaat

Overeenkomstig de in de raadsvergadering van 29 juni 2015 vastgestelde begrotingsrichtlijnen wordt voor zowel de berekening van de zogenaamde bespaarde rente alsmede voor de rentebijbeschrijving aan de reserves een percentage van 1,5% gehanteerd. Een uitzondering hierop vormt de bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis waaruit gedeeltelijk de kapitaallasten van het nieuwe gemeentekantoor worden gedekt. Deze volgt de renteomslag van 4%.

Onderstaand overzicht schetst het renteresultaat 2016.

Rentelasten:	
- Rente van langlopende geldleningen	1.238.530
- Rente kortgeld	195
- Bespaarde rente eigen financieringsmiddelen	282.839
Totaal rentelasten (a)	1.521.564
Afschrijvingslasten (b)	2.249.422
Totaal kapitaallasten (a + b)	3.770.986
Doorberekende kapitaallasten + rentebaten	4.790.135
Saldo kostenplaats kapitaallasten/renteresultaat	1.019.149

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

Beleid en strategie

De gemeentelijke organisatie ontwikkelt zich geleidelijk door aan de hand van de Bedrijfsvoeringsvisie "naar de organisatie van morgen". Daarmee speelt de organisatie in op de veranderende wereld en nieuwe vraagstukken, bijvoorbeeld op het vlak van participatie en digitaal werken. De organisatie onderscheidt zich op basis van deze visie op dienstverlening, partnerschap en communicatie. Deze Bedrijfsvoeringsvisie is vertaald in een Uitvoeringsprogramma met 12 speerpunten, waaraan in 2016 is gewerkt.

Op het terrein van de bedrijfsvoering wordt intensief samengewerkt met de gemeenten Deventer en Raalte (DOWR-gemeenten). In 2016 is er onderzoek gedaan naar de DOWR samenwerking. Hierbij is geconcludeerd dat de samenwerking toekomstbestendig is en voldoet aan de beoogde effecten van de samenwerking. Tevens zijn er aanbevelingen gedaan die in 2017 uitgevoerd worden.

Management

Op managementniveau heeft een ontwikkelingstraject plaats gevonden voor de teamleiders. Er zijn als tastbare opbrengst teamontwikkelplannen gemaakt. Deze hebben als doel om verder toe te groeien naar taakvolwassen medewerkers en taakvolwassen teams. Daarmee kan de organisatie wendbaar inspelen op opgaven én is er eigentijds ruimte en uitdaging voor medewerkers.

Financiën en Medewerkers

De afgelopen jaren hebben verschillende heroverwegingen plaatsgevonden, waardoor de organisatie een substantieel kleinere omvang heeft gekregen (daling van ca. 16 fte's). De omvang van de organisatie in relatie tot de ambities noodzaakt tot het maken van keuzes en goed organiseren. Dit is nodig om datgene wat is afgesproken waar te maken, en ook vanuit een goed werkgeverschap. De balans van de bestuurlijke vraag en de ambtelijke capaciteit wordt gewogen en besproken in overlegvormen tussen het college en de directie en sturing vindt plaats via het bestuurlijk dashboard en door start notities bij projectmatige werkzaamheden. Er is in de organisatie een hoge werkdruk geconstateerd. In combinatie met een aantal bestuurlijke keuzes en daarmee vrijgekomen middelen (bijvoorbeeld op het sociaal domein) heeft dit het afgelopen jaar geleid tot een aantal formatieve maatregelen.

Dat de organisatie met de aanpak van een Bedrijfsvoeringsvisie, een Uitvoeringsprogramma én een passend HRM beleid tot resultaat komt blijkt uit het predicaat 'Brons met een zilveren randje', dat vanuit Investors in People aan Olst-Wijhe is toegekend. Om medewerkers ook in de toekomst te blijven binden en boeien aan onze organisatie is dit belangrijk en draagt dit bij aan een toekomstbestendige organisatie.

Het ziekteverzuim bij onze medewerkers is het afgelopen jaar iets hoger geworden dan de cijfers van de afgelopen jaren. Een aantal langdurige zieke medewerkers veroorzaakt de stijging. Voor 2016 is het ziekteverzuim 5%. De gemiddelde norm bij gemeenten van onze omvang ligt ook rond dit percentage.

Informatie

Bij het onderzoek naar de DOWR samenwerking is er ook specifiek ingezoomd op de I-werkorganisatie. Bij de I-werkorganisatie zijn er al langer signalen over problemen. In 2016 kwamen deze volledig in beeld. In het voorjaar van 2016 leidde dit tot een stroomversnelling van ambtelijke en bestuurlijk overleggen, interventies en besluitvorming. Uiteindelijk hebben de raden van de gemeenten extra middelen beschikbaar gesteld om de organisatie werkend te houden en te stabiliseren. Aansluitend is er onderzoek gedaan naar DOWR-I genaamd 'Grip op ICT'. De aanbevelingen van dit onderzoek zijn in het najaar van 2016 aan de raden gepresenteerd. De aanbevelingen zijn overgenomen en hebben geresulteerd in een plan van aanpak met daarin drie sporen: vorming I-visie, informatieveiligheid en organisatieontwikkeling.

De DOWR gemeenten kennen ieder een eigen ontwikkelagenda. Het DOWR programma digitalisering is vertaald naar een Olst-Wijhe digitaliseringsprogramma. De implementatie is in 2016 gestart en loopt door in 2017.

De provinciale archiefinspecteur heeft naar aanleiding van het jaarlijkse verantwoordingsverslag informatie- en archiefhuishouding ook dit jaar de groene kleur toegekend. Hetgeen betekent dat onze informatie- en archiefhuishouding op orde is en voldoet aan bepaalde landelijke prestatie-indicatoren.

Processen

De ontwikkeling van onze organisatie wordt mede vorm gegeven met behulp van het Overheidsontwikkelmodel. Dit moet leiden tot een goede onderlinge afstemming van bedrijfsvoeringsprocessen. Jaarlijks wordt een aantal processen via de LEAN methodiek verbeterd. Deze aanpak is gecontinueerd en wordt gekoppeld aan digitaal werken. Op het gebied van programmatisch werken heeft het college ingestemd met het programma Transformatie Sociaal Domein.

Resultaatgebieden

De kwaliteit van onze bedrijfsvoering wordt uiteindelijk afgemeten aan de behaalde resultaten. Het optimaliseren (lees: minimaliseren) van het kostenniveau blijft een belangrijk speerpunt voor de bedrijfsvoering. Daarbij wordt de dienstverlening aan onze burgers, bedrijven en instellingen niet uit het oog verloren. Jaarlijks worden consequent enkele instrumenten gebruikt die wij periodiek inzetten om gestructureerd onze resultaten te meten. Door ons instrumentarium van klanttevredenheidsonderzoeken, medewerkerstevredenheidsonderzoeken en deelname aan www.waarstaatjegemeente.nl en vensters voor bedrijfsvoering consequent en periodiek toe te passen, monitoren wij onze resultaten.

In 2016 hebben wij deelgenomen aan onderzoeken van Investor in People en Vensters voor Bedrijfsvoering. Verder is er een burgerpeiling (waarstaatjegemeente.nl) uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn aan uw raad aangeboden in de eerste helft van 2017.

In 2016 is één collegeonderzoek op basis van artikel 213a gemeentewet uitgevoerd, te weten een Quick Scan Naleving inkoop- en aanbestedingsbeleid Olst-Wijhe.

Eén van de conclusies is het ontbreken van meetbare, gekwalificeerde en kwantificeerde doelen in het inkoopbeleid, hetgeen het lastig maakt te bepalen of de aanbestedingsdoelen van het inkoopbeleid zijn gehaald.

Wel geven de spendanalyses 2014 en 2015 en de uitkomsten van Vensters voor Bedrijfsvoering 2016 een beeld over de kansen voor het lokale bedrijfsleven, het duurzaam inkopen en de toepassing van social return on investment.

Dit heeft geleid tot de volgende aanbeveling: nagaan of in het nieuwe inkoopbeleid de doelstellingen met betrekking tot het bevorderen van de lokale economie/kansen voor het lokale bedrijfsleven, het duurzaam inkopen en het toepassen van het uitgangspunt van social return on investment meer SMART geformuleerd kunnen worden, zodat de vraag beantwoord kan worden of de vastgestelde doelstellingen zijn bereikt en daarover desgevraagd teruggekoppeld kan worden aan het bestuur. Aanpassing van het nieuwe inkoop beleid gebeurt in samenspraak met betrokken partners.

De conclusies en aanbevelingen in de QuickScan worden gebruikt bij de evaluatie en aanpassing van het huidige inkoopbeleid, die gepland is voor medio 2017.

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Een van de verplichte paragrafen voor de begroting en het jaarverslag is de paragraaf verbonden partijen. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het doel van deze paragraaf is uw raad inzicht te geven in de verbonden partijen van onze gemeente (welke, waarom) en de risico's die hiermee (mogelijk) gelopen worden.

Onze gemeente werkt met een aantal verbonden partijen samen om de gewenste beleidseffecten uit de begroting op een efficiënte - en doelmatige wijze te realiseren. Met deze externe partijen is de samenwerking op verschillende manieren georganiseerd.

Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn partijen waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang (deelname) heeft. We spreken van financieel belang als de gemeente aansprakelijk is bij niet nakoming van verplichtingen of als er geen verhaalmogelijkheden zijn bij een faillissement. We spreken van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft, bijvoorbeeld als een wethouder, raadslid of ambtenaar zitting heeft in het bestuur of namens de gemeente stemt bij een algemene vergadering van aandeelhouders. Van indirect bestuurlijk belang is sprake als de verbonden partij een wettelijke taak van de gemeente uitvoert of publieke dienstverlening verzorgt die beslissend is voor het realiseren van een bestuurlijk doel.

Er zijn verschillende vormen van verbonden partijen, zo zijn er publiekrechtelijke- en privaatrechtelijke verbonden partijen. Publiekrechtelijke verbonden partijen zijn organisaties op basis van de Wet Gemeenschappelijke regelingen verder Gemeenschappelijke regelingen (GR) genoemd. Privaatrechtelijke verbonden partijen zijn organisaties op basis van Burgerlijk Wetboek, voorbeelden zijn: naamloze vennootschappen (NV's), besloten vennootschappen (BV's), verenigingen (VN) en stichtingen (ST). Op deze regel zijn een paar uitzonderingen:

- Stichtingen waarin de gemeente in het bestuur participeert en waarmee wij een subsidie-relatie hebben zijn geen verbonden partijen.
- Partijen waarvan wij leningen hebben gegarandeerd zijn geen verbonden partijen.

Ontwikkelingen in 2016

- Omgevingsdienst IJsselland

In 2012 hebben de gemeentelijke- en provinciale bestuurders van Overijssel gekozen voor een Regionale Uitvoerings Dienst (RUD) in de vorm van twee netwerkorganisaties (IJsselland en Twente). In september 2015 heeft de Tweede Kamer aangegeven dat de netwerkstructuur per 1-1-2018 dient te zijn vervangen door een RUD als openbaar lichaam in de vorm van gemeenschappelijke regeling (GR). Het Algemeen Bestuur van de nieuw gevormde Omgevingsdienst heeft een voorgenomen besluit genomen over de huisvesting en de bedrijfsvoeringspartner voor de Omgevingsdienst IJsselland. Het Algemeen Bestuur kiest voor Zwolle als de locatie voor de huisvesting en als partner voor de bedrijfsvoering. Er wordt dus niet voor Olst-Wijhe en DOWR gekozen. Begin april wordt, als de BOR een advies heeft gegeven, een definitief besluit wordt genomen. De gemeente Olst-Wijhe heeft zich in de AB vergadering van stemming onthouden.

- BVO Jeugd

Naar aanleiding van de drie decentralisaties neemt onze gemeente sinds 1 januari 2015, tezamen met 10 andere gemeenten, deel in de BVO Jeugd. Er zijn echter ook ontwikkelpunten (ICT en de koppeling met regionaal beleid). In 2016 gaat de BVO jeugd dan ook verder op de ingeslagen weg en zullen deze ontwikkelpunten in samenwerking met de regio verder uitwerken. Tevens wordt in 2016, in samenwerking met de regio, de besluitvorming over het al dan niet, in gelijke of gewijzigde vorm, voortzetten van de BVO in 2017 geëvalueerd.

- Kadernota verbonden partijen

Op 2 februari 2017 is tijdens de kulturhússessie het onderwerp regionale samenwerkingen en verbonden partijen aan de orde geweest. Tijdens deze sessie is ook de kadernota verbonden partijen besproken. Deze nota stelt beleid rondom bestaande en nieuwe verbonden partijen van de gemeente. De nota treedt in werking vanaf de begroting 2018.

- CBL vennootschap B.V.

De functie van deze vennootschap is de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent ("Verkopende Aandeelhouders") te vertegenwoordigen, als medebeheerder te fungeren en als "doorgeefluik" voor betalingen in en uit het CBL Escrow Fonds. Onze gemeente bezit € 9,- aandelenkapitaal in portefeuille.

Eind juni 2016 is het CBL Escrow Fonds geliquideerd. Het restantbedrag is onder inhouding van een restant bedrag en dividendbelasting naar rato van het belang in CBL Vennootschap B.V. uitbetaald aan de aandeelhouders. Ondanks dat het Escrow fonds in juni 2016 is uitbetaald en geliquideerd, dient de vennootschap nog in stand gehouden te worden tot en met 2019. De reden hiervoor is dat de vennootschap partij is in een aantal juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent aan RWE zijn afgesloten.

Paragraaf weerstandsvermogen

Afhankelijk van de mate van verbondenheid (bijv. geplaatst aandelenkapitaal) zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen. De genoemde verbonden partijen kennen hun eigen risicopositie. Daar waar sprake is van een aanzienlijk, niet afgedekt, risico wordt dit meegenomen bij de paragraaf weerstandsvermogen.

Overzicht Verbonden partijen

Hieronder staat een overzicht met de 15 verbonden partijen van onze gemeente. In dit overzicht wordt vermeld wie de gemeente vertegenwoordigt binnen de verbonden partij daarnaast wordt aangegeven op welk beleidsterrein de verbonden partij actief is en de bijbehorende financiële kengetallen.

Soort	Verbonden partij	Relatie met Programma	Bestuurlijke vertegenwoordiging
Gemeenschappelijke regelingen			
GR	GGD IJsselland	1,5,7 & 9	Dhr. A.G.J. Strien
GR	Veiligheidsregio IJsselland	2	Dhr. A.G.J. Strien
GR	Werkvoorzieningsschap Sallcon Werk talent	7	Dhr. H.H. Engberink en dhr. A.G.J. Bosch
GR	Recreatiegemeenschap Salland	3	Dhr. A.G.J. Bosch & Dhr. M. Blind
GR	Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland	5	Dhr. M. Blind
Besloten- en Naamloze vennootschappen			
N.V.	ROVA	4 & 10	Dhr. M. Blind
N.V.	Enexis Holding	3	Dhr. M. Blind
N.V.	Wandinko	3	Dhr. A.G.J. Bosch
N.V.	Vitens	3	Dhr. M. Blind
N.V.	Bank Nederlandse Gemeenten	10	Dhr. A.G.J. Bosch
Overige verbonden partijen			
ST	Stichting de Mare	5	dhr R. Leber en dhr J. Gerkes
VN	Impact	10	Dhr. A.G.J. Strien

Overzicht per verbonden partijen

Vervolgens geven wij per verbonden partij nog nadere informatie. Van deze verbonden partijen zijn de laatst bekende cijfers meegenomen.

Bedrijfsgegevens	GGD IJsselland (GR)	Zwolle
Openbaar belang (doelstelling)	Beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners, daarbij richt de GGD IJsselland zich op het verminderen van ongelijkheid in de kans op goede gezondheid.	
Beleidsontwikkeling en realisatie	Het bestuur van GGD IJsselland heeft in 2014 de bestuursagenda 'Vernieuwing vanuit basistaken' vastgesteld. Dit leidt tot twee ontwikkelprogramma's: GGD als vertrouwde adviseur van gemeenten en Moderniseren governance. De dienstverlening Jeugdgezondheidszorg wordt voor 10 gemeenten uitgevoerd voor jeugd van 0-18 jaar. Hierin wordt een doorlopende lijn in georganiseerd met een samenhangende financieringssysteem. Voor de gemeente Steenwijkerland wordt de JGZ 4-18 jarigen uitgevoerd.	
Bestuurlijk belang	De GGD IJsselland wordt gevormd door elf gemeenten. Onze burgemeester heeft zitting en inspraak in het algemeen bestuur. Bestuurlijke vertegenwoordiging: Burgemeester A.G.J. Strien	
Financieel belang	Voor 2016 is een bijdrage aan de GGD begroot van € 504.000,- . Dat is 3,3% van de totale bijdrage van de 11 gemeenten.	
	Eigen Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Vreemd Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Resultaat: • Het resultaat over 2016 (*Begroten cijfers 2016)	€ 1.777.000,- € 766.000,- € 6.135.000,- € 5.947.000,- € 0,-
Risico's en kansen	Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten – naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. Voor de risico's voor incidentele additionele taken (maatwerk en projecten) is een aparte voorziening getroffen. Risico's voor additionele producten kunnen niet ten laste komen van alle gemeenten in de Gemeenschappelijke regeling. Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland is het risico voor de gemeente Olst-Wijhe klein.	

Bedrijfsgegevens	Veiligheidsregio IJsselland (GR)	Zwolle
Openbaar belang (doelstelling)	Zorgdragen voor de veiligheid van onze inwoners door veiligheidstaken uit te voeren op basis van de Wet veiligheidsregio's.	
Beleidsontwikkeling en realisatie	In oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's in werking getreden. Op basis hiervan zijn in Nederland 25 veiligheidsregio's ingesteld waaronder Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ). VRIJ werkt als brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening met gemeenten en andere partners samen in het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crisis. Dit doen ze samen met en voor de regio IJsselland, een gebied met circa 520.000 inwoners. Met als motto:	

	Veiligheid, voor elkaar! Het ambitieniveau van het beleidsplan voor de periode 2015-2018 is om uiterlijk in 2018 de rol als betrouwbare partner te versterken en in de regio leidend te zijn in de samenwerking bij branden, incidenten en crises tussen hulpverleningsdiensten, gemeenten en andere partners. De medewerkers zetten hun professionaliteit in om samen met inwoners, bedrijven en instellingen te werken aan een realistisch niveau van risicobeperking en zelfredzaam handelen voor, tijdens en na een calamiteit. Voorafgaand aan de begroting 2017 is de verdeelmethode herzien. Door het algemeen bestuur is op 23 maart 2016 namelijk gekozen voor een combinatiemodel voor de verdeling van de kosten. De kosten worden vanaf 2017 voor 75% verdeeld op basis van de historische kosten en voor 25% op basis van een meer geobjectieerde methode, te weten het gemeentefonds. Na drie jaar, dus in 2019, wordt de verdeelmethode opnieuw geëvalueerd waarbij in principe het gekozen combinatiemodel gehandhaafd blijft. Er wordt alleen gekeken of het geobjectieerde aandeel van het gemeentefonds in de verdeelmethode kan worden vergroot. Voorafgaand aan de evaluatie wordt door het algemeen bestuur op basis van de ontwikkelingen op dat moment besloten hoe de evaluatie exact vorm zal krijgen.																
Bestuurlijk belang	De veiligheidsregio wordt gevormd door elf gemeenten. De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle. Onze burgemeester heeft zitting en inspraak in het dagelijks bestuur en in het algemeen bestuur. Bestuurlijke vertegenwoordiging: Burgemeester A.G.J. Strien																
Financieel belang	Voor 2016 is een bijdrage aan de veiligheidsregio verstrekt van € 1.498.952 Dat is 4,37% van de totale bijdrage van de 11 gemeenten. <table border="1"> <tr> <td>Eigen Vermogen:</td><td></td></tr> <tr> <td>• per 1 januari 2016</td><td>€ 2.117.710,-</td></tr> <tr> <td>• per 31 december 2016</td><td>€ 2.450.264,-</td></tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen:</td><td></td></tr> <tr> <td>• per 1 januari 2016</td><td>€ 46.422.077,-</td></tr> <tr> <td>• per 31 december 2016</td><td>€ 27.847.619,-</td></tr> <tr> <td>Resultaat:</td><td></td></tr> <tr> <td>• Het resultaat over 2016</td><td>€ 2.036.750,-</td></tr> </table> (*Voorlopige eind cijfers 2016)	Eigen Vermogen:		• per 1 januari 2016	€ 2.117.710,-	• per 31 december 2016	€ 2.450.264,-	Vreemd Vermogen:		• per 1 januari 2016	€ 46.422.077,-	• per 31 december 2016	€ 27.847.619,-	Resultaat:		• Het resultaat over 2016	€ 2.036.750,-
Eigen Vermogen:																	
• per 1 januari 2016	€ 2.117.710,-																
• per 31 december 2016	€ 2.450.264,-																
Vreemd Vermogen:																	
• per 1 januari 2016	€ 46.422.077,-																
• per 31 december 2016	€ 27.847.619,-																
Resultaat:																	
• Het resultaat over 2016	€ 2.036.750,-																
Risico's en kansen	Er is een risicoprofiel opgesteld om de risico's van de organisatie in kaart te brengen. Deze zijn in een rapportage vastgelegd. De tien risico's met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn: Grootschalige/langdurige inzet, stijgende rentepercentages, fiscale controles, stijgende pensioenpremies, datalek, transitie meldkamer, besluiten van het Veiligheidsberaad met financiële of personele gevolgen, marktontwikkelingen oefentrajecten, hogere prijs (dan beschikbaar) tankautospuiten bij de aanbesteding en complexiteit Europese aanbestedingen. Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland. Met behulp van een zogenaamde Monte-Carlo (MC)-simulatie is het verband tussen risico en aan te houden weerstandsvermogen bepaald. Uit de rapportage van risicomanagement blijkt dat, op basis van een																

	zekerheidspercentage van 90%, het weerstandsvermogen 1,18 miljoen euro zou moeten bedragen. De benodigde weerstandscapaciteit ligt in de lijn der verwachting op basis van de bedragen die andere veiligheidsregio's hanteren. Veiligheidsregio IJsselland heeft op 31-12-2016 een weerstandsvermogen van één miljoen euro, dat geeft een betrouwbaarheid van 85%. Dit betekent dat de veiligheidsregio bij een dergelijke weerstandscapaciteit naar verwachting eenmaal in de zes à zeven jaar niet in staat zal zijn zonder aanvullende financiering een positief eigen vermogen te behouden. Op basis van het huidige risicoprofiel is de beschikbare weerstandscapaciteit als onvoldoende te beschouwen. Het is echter wel raadzaam definitieve uitspraken pas te doen wanneer enige ervaring is opgedaan met de gevolgde werkwijze in het benoemen en inschatten van risico's. De benoemde risico's kunnen langdurige financiële gevolgen hebben. De eventuele financiële gevolgen kunnen voor een beperkte periode worden gedekt. In die periode moet een structurele oplossing worden gevonden. De gemeente kan worden aangesproken op een eventueel exploitatiekort, zie bovenstaand percentage.
--	--

Bedrijfsgegevens	Werkvoorzieningsschap Sallcon (GR)	Deventer
Openbaar belang (doelstelling)	Sallcon maakt een transitie door van Sociale Werkvoorziening (SW) naar sociale firma. Dit heeft geresulteerd in een nieuwe naam; Sallcon, Deventer Werk talent, Digigewerkt en Sallcon Groen werken nu onder de paraplu van KonnecteD. KonnecteD BV voert de Participatiewet en de WSW uit met als belangrijkste doelen: meer bedrijvigheid, meer mensen aan het werk, lagere uitkeringslasten en beheersbaarheid van het verwachte structurele tekort op de uitvoering van de Wsw.	
Beleidsontwikkeling en realisatie	De gemeenten Deventer en Olst-Wijhe vormen samen de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Sallcon. Met de komst van de Participatiewet en in het verlengde hiervan dat er geen nieuwe klanten in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) meer kunnen instromen en het steeds verder afnemende subsidiebedrag per Wsw-er vanuit het Ministerie is het van belang dat er een visie werd opgesteld op welke wijze Sallcon zich door kan ontwikkelen om toekomstbestendig te zijn. Daarnaast moest vanwege een wijziging in de Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr) de GR Sallcon en de Akte van statutenwijziging Sallcon worden aangepast. Medio maart 2016 heeft u ingestemd met de Visie doorontwikkeling Sallcon en de Startnotitie bestuurlijk juridische vormgeving Sallcon. U hebt daarnaast de bestaande Gemeenschappelijke Regeling ingetrokken en ons college toestemming verleend tot het treffen van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Sallcon en de Akte van statutenwijziging	
Bestuurlijk belang	Onze gemeente heeft inspraak op de verbonden partij. Voor ons college zitten in het bestuur van BVO KonnecteD twee vertegenwoordigers. Bestuurlijke vertegenwoordiging: Wethouder H.G. Engberink en Wethouder A.G.H Bosch	

Financieel belang	De (GR) is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Deventer en Olst-Wijhe, gemeenten zijn tezamen 100% aandeelhouder van Sallcon B.V.	
	Onze gemeente heeft voor het jaar 2016 een bijdrage verstrekt van € 2.262.000,- aan Sallcon.	
	Eigen Vermogen:	
	• per 1 januari 2016	€ 9.640.000,-
	• per 31 december 2016	€ 10.965.000,-
	Vreemd Vermogen:	
	• per 1 januari 2016	€ 1.115.000,-
	• per 31 december 2016	€ 867.000,-
	Resultaat:	
	• Het resultaat over 2016	€ 1.506.000,-
	(*Voorlopige eind cijfers 2016)	
Risico's en kansen	De afbouw van de rijksbijdrage leiden tot structurele nadelen voor Sallcon. Volgens het vastgestelde Herstructureringsplan kunnen tekorten de jaren tot en met in ieder geval 2020 nog via de algemene reserve van Sallcon worden opgevangen. Daarna is het begrote tekort jaarlijks € 2,8 miljoen. Dit jaar wordt er gewerkt aan een nieuwe toekomstvisie voor Sallcon waarin ook verdienmodellen worden uitgewerkt.	

Bedrijfsgegevens	Recreatiegemeenschap Salland (GR)	Deventer
Openbaar belang (doelstelling)	Het onderhouden en behartigen van de belangen op het terrein van de openluchtrecreatie in ruime zin. Voor onze inwoners en gasten.	
Beleidsontwikkeling en realisatie	Versterken van vrijetijdseconomie in de regio.	
Bestuurlijk belang	Wethouders nemen zitting in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Bestuurlijke vertegenwoordiging: Wethouders M. Blind (AB-lid) en A.G.J. Bosch (AB en DB lid)	
Financieel belang	De Recreatiegemeenschap Salland is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe. Alle gemeenten zijn gezamenlijk 100% eigenaar van de RGS. De gemeentelijke bijdrage van 2016 is € 38.318 (11.66% van het totaal).	
	Eigen Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Vreemd Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Resultaat: • Het resultaat over 2016 (*Voorlopige eind cijfers 2016)	€ 654.220,- € 612.497,- € 53.098,- € 663.217,- € 67.331,- (positief)
Risico's en kansen	Op 14 juli 2016 heeft de RGS de gemeenteraad per brief ingelicht over het besluit om een verkenning te starten naar de mogelijkheden tot en de consequenties van het opheffen van de gemeenschappelijke regeling. Dit is o.a. het gevolg van het wegvallen van de provinciale subsidie per 1	

	januari 2017 en het aanwezige takenpakket van de RGS, dat mede gelet op het ontbreken van gezamenlijke beleidsambities, vooral bestaat uit uitvoerende werkzaamheden. De gemeenteraad ondersteunt de gedachte dat de gemeenschappelijke regeling een relatief zwaar middel is voor slechts het beheer en onderhoud van de onderhavige recreatieve voorzieningen. Het is passend om nu een verkenning te doen naar mogelijke efficiëntere organisatievormen. Daarnaast heeft de gemeenteraad een aantal aandachtspunten/voorwaarden gegeven voor bovengenoemde verkenning.
--	--

Bedrijfsgegevens	Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland (GR)		Deventer
Openbaar belang (doelstelling)	Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland handelt namens onze gemeente de facturen van de jeugdzorgaanbieders af, is verantwoordelijk voor inkoop en contractmanagement en de informatieverstrekking aan de gemeente over de – regionale – budgetbesteding en de verleende jeugdzorg. De organisatie heeft ten doel dit efficiënter en effectiever te doen dan de gemeente.		
Beleidsontwikkeling en realisatie	De gemeenschappelijke inzet vanuit de BVO in 2015 heeft er ertoe geleid dat er tijdig contracten zijn afgesloten en er kwalitatieve zorg en/of ondersteuning is ingezet voor zowel overgangsccliënten als nieuwe cliënten jeugdhulp uit onze gemeente (De 'Zachte Landing'). Tevens is flink geïnvesteerd in een goede samenwerkingsrelatie met de aanbieders voor jeugdhulp en de gebruikers van jeugdhulp. De BVO heeft daarmee een zeer goede prestatie geleverd.		
Bestuurlijk belang	De BVO Jeugd (GR) wordt gevormd door 11 gemeenten in de regio IJsselland. Alle gemeenten zijn gezamenlijk 100% eigenaar van de BVO.		
Financieel belang	Bestuurlijke vertegenwoordiging: Wethouder M. Blind Onze gemeente heeft voor het jaar 2016 een bijdrage verstrekt van € 34.613,- aan de Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland. Dat is 2,76% van de totale bijdrage van de 11 gemeenten. De totale bedrijfsvoeringskosten van de BVO bedroegen voor 2016 € 1.254.095,- Onze gemeente heeft in 2016 aan totale zorgkosten via de BVO betaald € 3.608.942,- Dat is 3,18% van de totale bijdrage van de 11 gemeenten.		
	Eigen Vermogen: • per 31 december 2015 Vreemd Vermogen: • per 31 december 2015 Resultaat: • Het resultaat over 2015 (*cijfers 2016 onbekend)	De BVO heeft geen eigen vermogen. € 11.333.760,- € 0,-	
Risico's en Kansen	De inkoop van jeugdzorg bij zorgaanbieders komt voor 100% voor rekening van de gemeenten. Die geldstroom verloopt via de administratie van de BVO en maakt daardoor wel onderdeel uit van de verantwoording maar is volledig budgettair neutraal. De elf gemeenten zelf verantwoorden ieder voor hun deel de kosten voor de jeugdzorg. Conform het landelijke beeld ontstaat er vertraging bij de accountantscontrole op de verantwoordingen WMO en Jeugd. Daarom benadrukken we dat de zorgkosten voorlopig zijn en gebaseerd op de meest recente cijfers		

	over 2015. Pas nadat de controle van de verantwoording door de zorgaanbieders is afgerond kan de jaarrekening van de BVO worden voorzien van controleverklaring.
--	--

Bedrijfsgegevens	Stichting de Mare (OB basisonderwijs Salland) (ST)	Raalte
Openbaar belang (doelstelling)	Het verzorgen van goed en waardevol onderwijs voor onze inwoners.	
Beleidsontwikkeling en realisatie	Uitvoering gegeven aan het integraal huisvestingsplan 2016-2019	
Bestuurlijk belang	Bij oprichting van de stichting is gebruik gemaakt van de Wet gemeenschappelijke regelingen door het instellen van een 'toezichthoudend orgaan'. Dit orgaan oefent het wettelijk verplichte toezicht op het openbaar onderwijs uit namens de beide gemeenteraden. Raadsleden uit Olst-Wijhe en Raalte hebben zitting in het toezichthoudende orgaan. Bestuurlijke vertegenwoordiging: Raadsleden J. Gerkes en R.J.M. Leber	
Financieel belang	Stichting de Mare wordt hoofdzakelijk gefinancierd door het Ministerie van OC en W en is een financieel zelfstandige entiteit.	
	Baten: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Lasten: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Resultaat: • Het resultaat over 2016	€ 6.998.163,- € 2.592.989,- € 6.947.806,- € 4.969.150,- € 0,-
	(*Begrote cijfers 2016)	
Risico's en kansen	De gemeenten Olst-Wijhe en Raalte zijn financieel aansprakelijk in geval van exploitatietekorten welke niet uit eigen reserves kunnen worden gedekt. De financiële positie van stichting de Mare kan aan de hand van financiële kengetallen als "voldoende" worden gekwalificeerd, maar er is wel zorg voor de toekomst.	

Bedrijfsgegevens	Coöperatie Dimpact (VN)	Enschede
Openbaar belang (doelstelling)	Vereenvoudigen en verbeteren van digitale (dienstverlenings)processen en digitale aanvragen voor onze gemeenten, ter bevordering van de service naar onze inwoners.	
Beleidsontwikkeling en realisatie	Het doorzetten van programma digitalisering zaakgerichtwerken E-Suite.	
Bestuurlijk belang	Via stemrecht als lid. De lidgemeenten een gelijke stem, ongeacht inwonersaantal. Bestuurlijke vertegenwoordiging: Burgemeester A.G.J. Strien	
Financieel belang	Onze gemeente verstrekt een jaarlijkse bijdrage aan Dimpact.	

	Eigen Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Vreemd Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Resultaat: • Het resultaat over 2016 <i>(*Voorlopige eind cijfers 2016)</i>	€ 608.140 € 608.140,- € 1.831.108,- € 1.831.108,- € 205.086,-
Risico's en kansen	Niet van toepassing	

Bedrijfsgegevens	ROVA (N.V.)	Zwolle
Openbaar belang (doelstelling)	ROVA houdt zich bezig met een efficiënte, effectieve en duurzame uitvoering van de gemeentelijk afvalzorgplicht voor onze burgers.	
Beleidsontwikkeling en realisatie	In 2015 is er gestart met het project omgekeerd inzamelen.	
Bestuurlijk belang	Via stemrecht als aandeelhouder. Onze gemeente heeft inspraak op de verbonden partij in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. De governance is op orde en voldoet aan de code Tabaksblat en aan de voorwaarden van de WNT (Wet Normering Topinkomens). Bestuurlijke vertegenwoordiging: Wethouder M. Blind	
Financieel belang	Onze gemeente is in het bezit van 112 aandelen categorie A en 90 aandelen categorie B. ROVA levert daarnaast een structureel dividend voor haar aandeelhouders.	
	Eigen Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Vreemd Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Resultaat: • Het resultaat over 2016 (*Voorlopige eind cijfers 2016)	€ 25,8 miljoen € 25,8 miljoen € 56,1 miljoen € 36,1 miljoen € 6,8 miljoen
Risico's en kansen	Niet van toepassing	

Bedrijfsgegevens	Enexis Holding (N.V.)	Zwolle
Openbaar belang (doelstelling)	Enexis beheert het energienetwerk voor onze inwoners. Enexis distribueert en transporteert energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water.	
Beleidsontwikkeling en realisatie	Enexis beweegt mee met duurzame energievoorziening, zoals lokale opwekking.	

Bestuurlijk belang	Via stemrecht als aandeelhouder. Onze gemeente heeft inspraak op de verbonden partij in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. De governance is op orde en voldoet aan de code Tabaksblat en aan de voorwaarden van de WNT (Wet Normering Topinkomens). Bestuurlijke vertegenwoordiging: Wethouder M. Blind	
Financieel belang	Onze gemeente bezit 42.621 aandelen. In 2016 zijn 22.041 aandelen overgedragen. Hiervoor is € 702.177 ontvangen.	
	Eigen Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Vreemd Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Resultaat: • Het resultaat over 2016 <i>(*Voorlopige eind cijfers 2016)</i>	€ 3.607,7 miljoen € 3.704 miljoen € 3.471,7 miljoen € 2.608 miljoen € 207miljoen
Risico's en kansen	Niet van toepassing	

Bedrijfsgegevens	Wadinko (N.V.)	Zwolle
Openbaar belang (doelstelling)	Het stimuleren van gezonde bedrijvigheid (vooral stuwende sectoren, zoals zakelijke dienstverlening en industrie) en daarmee de groei en het behoud van werkgelegenheid in de regio.	
Beleidsontwikkeling en realisatie	Stimulering van de economie in de regio.	
Bestuurlijk belang	Via stemrecht als aandeelhouder. Onze gemeente heeft inspraak op de verbonden partij in de Algemene vergadering van Aandeelhouders. De governance is op orde en voldoet aan de code Tabaksblat en aan de voorwaarden van de WNT (Wet Normering Topinkomens) Bestuurlijke vertegenwoordiging: Wethouder A.G.J. Bosch	
Financieel belang	De gemeente Olst-Wijhe neemt voor 2,51% deel in het aandelenkapitaal van Wadinko.	
	Eigen Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Vreemd Vermogen: • per 31 december 2016 Resultaat: • Het resultaat over 2016 (*Voorlopige eind cijfers 2016)	€ 65,3 miljoen € 66,4 miljoen Geen vreemd vermogen Onbekend
Risico's en kansen	Niet van toepassing	

Bedrijfsgegevens	Vitens (N.V.)	Zwolle
Openbaar belang (doelstelling)	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland en levert voor onze inwoners drinkwater.	

Beleidsontwikkeling en realisatie	n.v.t.																
Bestuurlijk belang	Via stemrecht als aandeelhouder. Gemeente Zwolle vertegenwoordigt de Overijsselse gemeenten tijdens de Algemene vergadering van Aandeelhouders. De governance is op orde en voldoet aan de code Tabaksblat en aan de voorwaarden van de WNT (Wet Normering Topinkomens). Bestuurlijke vertegenwoordiging: Wethouder M. Blind																
Financieel belang	Onze gemeente bezit 27.797 aandelen à € 2,91 nominaal met een nominale waarde van € 27.797. Daarnaast is in 2007 een achtergestelde lening verstrekt aan Vitens van € 1.826.000 met een looptijd van 15 jaar . <table> <tr> <td>Eigen Vermogen:</td><td></td></tr> <tr> <td>• per 1 januari 2016</td><td>€ 471,7 miljoen</td></tr> <tr> <td>• per 31 december 2016</td><td>€ 466,1 miljoen</td></tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen:</td><td></td></tr> <tr> <td>• per 1 januari 2016</td><td>€ 992,6 miljoen</td></tr> <tr> <td>• per 31 december 2016</td><td>€ 1.292,8 miljoen</td></tr> <tr> <td>Resultaat:</td><td></td></tr> <tr> <td>• Het resultaat over 2016</td><td>€ 31,5 miljoen</td></tr> </table> (*Begrote cijfers 2016)	Eigen Vermogen:		• per 1 januari 2016	€ 471,7 miljoen	• per 31 december 2016	€ 466,1 miljoen	Vreemd Vermogen:		• per 1 januari 2016	€ 992,6 miljoen	• per 31 december 2016	€ 1.292,8 miljoen	Resultaat:		• Het resultaat over 2016	€ 31,5 miljoen
Eigen Vermogen:																	
• per 1 januari 2016	€ 471,7 miljoen																
• per 31 december 2016	€ 466,1 miljoen																
Vreemd Vermogen:																	
• per 1 januari 2016	€ 992,6 miljoen																
• per 31 december 2016	€ 1.292,8 miljoen																
Resultaat:																	
• Het resultaat over 2016	€ 31,5 miljoen																
Risico's en kansen	Niet van toepassing																

Bedrijfsgegevens	Bank Nederlandse Gemeenten (N.V.)	Den Haag
Openbaar belang (doelstelling)	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. BNG is een betrouwbare eigentijdse bank en expert in het financieren van publieke voorzieningen.	
Beleidsontwikkeling en realisatie	Er hebben zich gedurende het jaar geen veranderingen voorgedaan in de belangen van de aandeelhouders in de BNG bank.	
Bestuurlijk belang	Via stemrecht als aandeelhouder. Gemeente Zwolle vertegenwoordigt de Overijsselse gemeenten tijdens de Algemene vergadering van Aandeelhouders. Bestuurlijke vertegenwoordiging: Wethouder A.G.J. Bosch	
Financieel belang	Onze gemeente bezit 18.252 aandelen à € 2,50 nominaal met een nominale waarde van € 45.630. BNG levert daarnaast een structureel dividend voor haar aandeelhouders.	
	Eigen Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Vreemd Vermogen: • per 1 januari 2016 • per 31 december 2016 Resultaat: • Het resultaat over 2016	€ 4.163 miljoen € 4.486 miljoen € 145.317 miljoen € 149.514 miljoen € 369 miljoen
	(*Voorlopige eind cijfers 2016)	
Risico's en kansen	Niet van toepassing	

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

Inleiding

In de Nota Grondbeleid 2014 - 2017, vastgesteld in januari 2014, zijn de kaders voor het grondbeleid vastgesteld. Voor de controle van de uitvoering van het grondbeleid is deze paragraaf grondbeleid opgesteld. In deze inleiding wordt ingegaan op de visie op het grondbeleid. Daarna wordt ingegaan op de uitkomsten van de geactualiseerde grondexploitaties. Grondbeleid is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege de relatie met de doelstelling van een aantal programma's en in de tweede plaats vanwege het financiële belang en de risico's.

Het grondbeleid in onze gemeente Olst-Wijhe is als volgt gedefinieerd:

"Het op een zodanige wijze handhaven van het bestaande grondgebruik, het innemen van grondpositie, dan wel het zodanig realiseren van gewenste veranderingen in dat grondgebruik, dat dit past in de doelstellingen die de gemeente geformuleerd heeft in het kader van het ruimtelijk beleid."

Hieruit blijkt dat het grondbeleid een belangrijke bijdrage levert aan de realisatie van de ruimtelijke doelstellingen.

In de Nota Grondbeleid wordt uitgegaan van een passief of faciliterend grondbeleid waar dat kan en een actief grondbeleid waar dat moet. De grondexploitaties zijn geactualiseerd en aangepast aan de huidige marktsituatie. Dit betekent dat voor alle exploitaties is gekeken naar het uitgiftetempo van de kavels en de grondprijzen voor woningbouwprojecten. Ook is nauwkeurig gekeken naar de in elke grondexploitatie opgenomen plankosten. Hiervoor is een rekensystematiek gebruikt die aansluit bij de ministeriële regeling voor plankosten. De gehanteerde normen voor de plankosten zijn na evaluatie van de cijfers uit 2015 geactualiseerd. Op basis van de aanpassingen aan de markt is het totaal aan bouwgrondexploitaties niet sluitend. Dit betekent dat een voorziening ter afdekking van het tekort gevormd moet worden. In onderstaande paragraaf wordt nader ingegaan op de geactualiseerde bouwgrondexploitaties en de uitkomsten hiervan.

Na de behandeling van de geactualiseerde bouwgrondexploitaties wordt ingegaan op de risicoanalyse en het benodigde weerstandsvermogen, dat wordt bepaald aan de hand van de risicoanalyse.

Financiën

Beleid

Binnen de grondexploitatie zijn de financiële risico's die worden gelopen vaak groot. Een grondexploitatie wordt meestal opgesteld voor een langere periode waardoor veel aannames gedaan moeten worden over bijvoorbeeld renteontwikkelingen, kostenstijgingen en/of – dalingen. Een helder beeld en reële inschatting van de financiële risico's is dan op haar plaats. Van de resultaten van de grondexploitaties wordt verwacht dat deze positief zijn en/of een substantiële bijdrage leveren aan de (ruimtelijke) doelstellingen. De in exploitatie genomen complexen dienen elkaar te kunnen afdekken. Indien blijkt dat het resultaat van een exploitatie negatief uitvalt, dient er conform het voorzichtigheidsprincipe en de voorschriften in het Besluit, begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv), een voorziening ter afdekking van het tekort gevormd te worden ten laste van de algemene reserve grondexploitaties.

Berekening grondexploitaties

De grondexploitaties zijn nauwkeurig doorgenomen. De in voorgaande jaren gemaakte kosten zijn opgenomen in de boekwaarden. Deze zijn bijgewerkt tot 1 januari 2017 en verwerkt in de grondexploitaties. De afgelopen jaren is de verkoop van kavels minder snel gegaan dan verwacht vanwege de economisch-financiële crisis. In 2016 is een verbetering van de woningmarkt

merkbaar. Ook de markt voor bedrijfskavels trekt enigszins aan. Bovenstaande heeft geleid tot de volgende aanpassingen van de grondexploitaties:

- Voor elke grondexploitatie is opnieuw een plankostenscan ingevuld. Met de plankosten worden bedoeld: de uren die intern gemaakt moeten worden, maar ook het uitvoeren van onderzoek, het maken van plannen en bijvoorbeeld het opstellen van overeenkomsten. Hiervoor is een rekensystematiek gehanteerd die aansluit bij de ministeriële regeling voor plankosten. Het interne tarief is onveranderd vastgesteld op € 90 per uur.
- De kostenramingen voor de civiele werken zijn voor alle projecten vervaardigd met de Standaard Systematiek voor Kostenramingen (SSK). Dit is een systematiek voor het maken van kostenramingen in de bouw en biedt een handreiking voor het kostenmanagement. Het maken van ramingen van infrastructurele kosten van projecten gebeurt met de SSK op eenduidige wijze. Daardoor zijn ramingen inzichtelijk, beter in de tijd te volgen en onderling vergelijkbaar.
- In de Jaarrekening 2015 is ervoor gekozen het aanbestedingsvoordeel van 20% vanaf 2016 te laten vervallen. Vanwege het aantrekken van de markt, het toenemende economisch vertrouwen en de verwachting van kostendeskundigen is er geen reden hiervan af te wijken.
- Met ingang van 2016 dient conform de herziene richtlijnen van de Commissie BBV het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding VV/EV (vreemd vermogen/eigen vermogen), te worden gehanteerd. Dit betekent voor onze gemeente dat het rentepercentage naar beneden is bijgesteld (van 4 naar 2,41%). Voor de meeste grondexploitaties levert dit een eenmalig voordeel op.
- Hiernaast is het niet meer toegestaan om vanuit de (positieve) grondexploitaties gelden af te dragen aan bovenwijkse voorzieningen, hetgeen een positieve invloed heeft op betreffende grondexploitaties.

In alle projecten is gerekend met dezelfde percentages voor rente, kostenstijging en opbrengstenstijging.

- Kostenstijging: 2% voor de volledige looptijd van de projecten
- Opbrengstenstijging: 0% t/m 2020, daarna 1% opbrengstenstijging
- Rente: conform BBV-richtlijnen: 2,41%
- Disconteringsvoet: conform BBV-richtlijnen: 2% (percentage waarmee toekomstige bedragen netto contant worden gemaakt naar 1-1-2017. Resultaten worden hiermee onderling vergelijkbaar).

Resultaten grondexploitaties

De commissie BBV (Besluit, begroting en verantwoording) heeft een aantal voorstellen uitgewerkt, die hebben geleid tot wijzigingen in het Bbv en de uitwerking hiervan. Deze wijzigingen moeten tot meer transparantie, eenduidigheid en een vermindering van de administratieve lasten leiden. De nieuwe regels van de Commissie BBV hebben effect op het eindresultaat. Deze effecten zijn in onderstaande tabel apart weergegeven (kolom B), zodat de projectinhoudelijke veranderingen beter in beeld worden gebracht.

De categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) is in het Bbv per 1-1-2016 afgeschaft en niet meer toegestaan. Gronden die nog niet gekwalificeerd zijn als bouwgrond in exploitatie moeten op de balans onder materiële vaste activa (MVA) worden verantwoord. Het bedrijventerrein De Meente Noord is daarom herlabeld (raadsbesluit d.d. 28-11-2016) en wordt als MVA aangemerkt en verantwoord.

Bij de jaarrekening 2015 is een voorziening gevormd voor de Meente Noord ad € 749.569 (contante waarde per 1-1-2016). Dit bedrag is omgezet in een afzonderlijke verliesvoorziening: MVA de Meente Noord.

Op basis van onderzoeken van Stec en de provincie is een overschot aan bedrijventerreinen geconstateerd voor de komende 10 jaar, waarbij een deel van dit overschot is toe te rekenen aan gemeentelijke gronden. Door de opbrengsten van het bedrijventerrein Wesepe verder uit te faseren

naar 2027 en 2028 en de grondopbrengsten van het bedrijventerrein De Enk naar beneden bij te stellen naar agrarische waarde is deze overprogrammering verwerkt in de grondexploitaties. Hierdoor moet de verliesvoorziening 'extra' worden verhoogd. Conform de Nota Grondbeleid wordt deze verliesvoorziening: 'voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties' gedekt uit de 'algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties'. Daarentegen worden winstnemingen toegevoegd aan deze reserve. Bij de jaarrekening 2016 heeft vanuit Zonnekamp West een tussentijdse winstneming plaatsgevonden van € 850.000.

Het overzicht van de resultaten van grondexploitaties is als volgt:

Resultaten onderhanden werken	A	B	C	D	E	E-D	
	Resultaat* JR 2015 per 1-1-2016	Wijzigingen a.g.v. Bbv	Toevoeging 2% rente	Resultaat* JR 2015 per 1-1-2017	Resultaat* JR 2016 per 1-1-2017	Project-inhoudelijk verschil	
Meente Zuid	302.572	34.972	6.751	344.295	295.522	-48.773	Nadelig
Wesepe bedrijventerrein	-85.420	73.974	-229	-11.675	-145.793	-134.118	Nadelig
Wesepe woningbouw	-569.481	44.772	-10.494	-535.203	-924.859	-389.656	Nadelig
Noorder Koeslag	120.629	593.740	15.014	729.383	1.111.134	381.751	Voordelig
Boerhaar	-183.998	24	- 3.679	-187.653	-251.217	-63.564	Nadelig
Zonnekamp Oost	40.112	232.546	5.453	278.111	71.538	-206.573	Nadelig
Zonnekamp West**	1.165.302	42.834	24.163	1.232.299	383.899	-848.400	Nadelig
De Enk	-1.821.630	- 9.595	- 36.625	-1.867.850	-2.212.706	-344.856	Nadelig
Totaal	-1.031.914	1.013.267	354	-18.293	-1.672.482	-1.654.189	Nadelig
						E-D	E-A
Totaal verlies	-2.660.529			-2.602.381	-3.534.575	-932.194	-874.046
Totaal winst	1.628.615			2.584.088	1.862.093	-721.995	233.478

* : contante waarde per 1 januari

** : na winstneming van € 850.000 in Zonnekamp West

Bovenstaande tabel geeft per project de financiële resultaten weer. Kolom (A) geeft het resultaat weer, behorend bij de jaarrekening van 2015, dit bedrag is op contante waarde per 1-1-2016. Kolom B geeft de effecten als gevolg van de gewijzigde regelgeving in het Bbv weer. Doordat er gerekend wordt met een rekenrente, kunnen contante waarden uit verschillende jaren niet met elkaar vergeleken worden. In Kolom C staat daarom de rente van 1 jaar rente over het totaal van kolom A+B. Kolom D (= A + B+ C) geeft dan het resultaat uit de jaarrekening van 2015 weer (inclusief het effect van de Bbv-regels + 1 jaar rente). De cijfers in kolom D zijn hiermee omgerekend naar peildatum 1-1-2017, inclusief de Bbv-effecten. De resultaten zijn op deze manier te vergelijken met de resultaten uit JR 2016. Het verschil in kolom E-D geeft de verschillen weer als gevolg van projectinhoudelijke wijzigingen. De kolom E-A geeft het totale verlies (eerste regel) en totale winst (tweede regel) weer. Het verschil tussen E en A van de projecten met een negatief resultaat worden bij elkaar opgeteld en staan vermeld onder totaal verlies. Het totaal van de verschillen tussen E en A met een positief resultaat staan onder totaal winst (tweede regel).

Uit de jaarrekening 2016 kan voor de grondexploitaties het volgende worden geconcludeerd:

- Het verwachte resultaat van de complexen in exploitatie op contante waarde bedraagt op 1 januari 2017 ca. € 1,67 miljoen negatief (per 1 januari 2016 was dit ca. € 1,03 miljoen negatief).
- De opbrengst grondverkoop in 2016 bedraagt € 2,94 miljoen, in 2015 was deze € 0,97 miljoen.

Het resultaat/perspectief voor het totaal van alle grondexploitaties ziet er in het kort als volgt uit:

- Het verwachte resultaat van de grondexploitaties op contante waarde 1 januari 2017 bedraagt circa € 1,67 miljoen negatief (was per 1 januari 2016: € 1,03 miljoen negatief). Dit is na winstneming uit Zonnekamp West van € 850.000.
- De verliesvoorziening wordt gevormd ter afdekking van alle negatieve complexen, per contante waarde per 1 januari van dat jaar. In de jaarrekening 2015 was dit een bedrag van € 2,66 miljoen. Per 1 januari 2017 is er een bedrag van € 3,53 miljoen nodig. Per saldo wordt voor een bedrag van circa € 874.000 aan aanvullende voorzieningen getroffen om de voorzieningen in evenwicht te houden met de herberekende en/of nieuw geraamde verliezen. De aanvullende voorziening zal moeten komen uit de reserve grondexploitaties.
- Het benodigd weerstandsvermogen in de Reserve Grondexploitatie wordt berekend in de risicoanalyse en bedraagt € 0,82 miljoen. Per 1-1-2016 was het benodigde weerstandsvermogen nog € 1,03 miljoen. Dit betekent een afname van € 210.000.
- De saldering van de verliesvoorziening en het weerstandsvermogen per 1-1-2017 neemt toe met circa € 664.000.
- De winstneming Zonnekamp West wordt conform de Nota Grondbeleid toegevoegd aan de reserve grondexploitaties.

Grondexploitatieprojecten

Elke grondexploitatie is uniek en heeft eigen uitgangspunten. Hieronder zijn de wijzigingen in de uitgangspunten per project aangegeven.

In de tabellen is aangegeven of de rente en het resultaat op eind- en contante waarde voordelig (v) of nadelig (n) is. Dit is ook zo bij de verschillen tussen 1-1-2016 en 1-1-2017 aangegeven.

Meente Zuid

Op dit bedrijventerrein is bijna 0,5 hectare uitgeefbaar. In de geactualiseerde grondexploitatie wordt uitgegaan van een verkoop in twee delen.

	1 januari 2017	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2016	Eindwaarde per 31 december...	verschil
Boekwaarde	79.943		60.181		
Kosten	1.374.990		1.309.331		65.659 (n)
Opbrengsten	1.696.933		1.633.684		63.249 (v)
Kostenstijging	6.560		2.489		4.071 (n)
Opbrengstenstijging	-		0		0
Rente	4.499 (v)		5.398 (v)		899 (n)
Eindwaarde	319.882 (v)	2020	327.262 (v)	2017	7.380 (n)
Contante waarde	295.522 (v)		302.572 (v)		7.050 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- Het project is aan de hand van een behoefteonderzoek bedrijventerreinen drie jaar uitgefaseerd;
- hierdoor ontstaan hogere plankosten.

Wesepe bedrijventerrein

Op dit bedrijventerrein zijn nog 6 bouwrijpe kavels, van gezamenlijk 1,3 hectare, uitgeefbaar. De looptijd van het project is tot en met 2028. In 2016 zijn hier geen kavels verkocht.

	1 januari 2017	Eindwaarde per 31 december...	1 januari 2016	Eindwaarde per 31 december...	Verschil
Boekwaarde	1.102.968		1.077.744		
Kosten	2.650.781		2.577.892		72.889 (n)
Opbrengsten	2.748.608		2.723.648		24.960 (v)
Kostenstijging	22.241		18.920		3.321 (n)
Opbrengstenstijging	17.440		26.110		8.670 (n)
Rente	277.928 (n)		284.446 (n)		6.518 (v)
Eindwaarde	184.901 (n)	2028	131.500 (n)	2026	53.401 (n)
Contante waarde	145.793 (n)		85.420 (n)		60.373 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- BBV-regels hebben groot effect;
- Verkoop van een extra strook grond (geen kavel);
- Het project is aan de hand van een behoefteonderzoek bedrijventerreinen twee jaar uitgefaseerd.

Wesepe woningbouw

Deze woningbouwlocatie in Wesepe bestaat uit twee delen. Het eerste deel is bijna geheel verkocht. Het tweede deel is opnieuw verkaveld (kleinere kavels), bouwrijp gemaakt en deels op de markt gebracht. Vertraging is o.a. ontstaan, doordat één van de twee ontwikkelaars zich heeft teruggetrokken. Kavels zijn opnieuw op de markt gebracht. Een aantal van deze kavels is in optie genomen door particulieren.

	1 januari 2017	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2016	Eindwaarde per 31 december ...	verschil
Boekwaarde	2.480.286		2.569.705		
Kosten	4.362.479		4.352.291		10.188 (n)
Opbrengsten	3.522.196		3.948.834		426.638 (n)
Kostenstijging	22.030		27.026		4.996 (v)
Opbrengstenstijging	-		-		-
Rente	158.807 (n)		235.730 (n)		76.923 (v)
Eindwaarde	1.021.119 (n)	2021	666.212 (n)	2019	354.907 (n)
Contante waarde	924.859 (n)		569.481 (n)		355.378 (n)

Het verschil wordt met name veroorzaakt door:

- Minder uitgeefbare grond, omdat de kaveldiepte is aangepast vanwege de verkoopbaarheid en drie kavels zijn vervallen vanwege verdichting;
- Verlenging van het project met twee jaar met hogere plankosten tot gevolg.

Noorder Koeslag

In de woonwijk Noorder Koeslag worden kavels verkocht door de gemeente en door woningbouwcorporatie SallandWonen. Ook worden er woningen verhuurd en verkocht door SallandWonen en verkocht door projectontwikkelaar Roosdom Tijhuis (voorheen Roosdom Tijhuis/BPD Ontwikkeling BV). De woonwijk is verdeeld in vier fasen. Fase één is nagenoeg

afgerond en fase twee is in ontwikkeling. In 2015 is gestart met de ontwikkeling van de volgende fase. Er is een deel van een nieuw woonveld op de markt gebracht en alle kavels zijn in optie of inmiddels verkocht. Het tweede deel van dit woonveld wordt in 2017 op de markt gebracht. Het uitwerkingsplan voor de laatste fase volgt in een later stadium. De onderhandelingen met de projectontwikkelaar over het contract voor fase twee zijn afgerond en de bouwproductie is inmiddels op gang gekomen.

	1 januari 2017	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2016	Eindwaarde per 31 december...	verschil
Boekwaarde	4.284.933		4.464.767		
Kosten	17.770.228		17.689.088		81.140 (n)
Opbrengsten	19.382.828		18.968.121		414.707 (v)
Kostenstijging	209.379		297.943		88.564 (v)
Opbrengstenstijging	46.580		66.813		20.233 (n)
Rente	173.456 (n)		882.814 (n)		709.358 (v)
Eindwaarde	1.276.344 (v)	2023	165.089 (v)	2023	1.111.255 (v)
Contante waarde	1.111.134 (v)		120.629 (v)		990.505 (v)

Deze verschillen worden veroorzaakt door:

- de nieuwe BBV-regels hebben een groot effect op het resultaat;
- verkoop beter dan verwacht;
- opbrengsten waren voorzichtig geraamd; nu feitelijke grondprijzen in exploitatie verwerkt;
- opbrengsten tweede deel van woonveld N zijn naar voren getrokken, vanwege aantrekken van de markt.

Boerhaar III

Voor het project Boerhaar moeten nog twee kavels worden verkocht en het gebied moet nog woonrijp worden gemaakt. Het uitgangspunt is dat de grond in 2017 en 2018 wordt verkocht en in 2017 woonrijp wordt gemaakt. Een van de kavels is inmiddels in optie genomen.

	1 januari 2017	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2016	Eindwaarde per 31 december ..	verschil
Boekwaarde	399.178		323.079		
Kosten	1.253.773		1.187.494		66.279 (n)
Opbrengsten	1.010.695		1.010.695		-
Kostenstijging	1.316		3.354		2.038 (v)
Opbrengstenstijging	-		-		-
Rente	16.972 (n)		18.858 (n)		1.886 (v)
Eindwaarde	261.366 (n)	2018	199.012 (n)	2017	62.354 (n)
Contante waarde	251.217 (n)		183.998 (n)		67.219 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- Aanpassingen in fasering: in 2016 is in Boerhaar III geen grond verkocht. De opbrengsten zijn daarom een jaar doorgeschoven met als eindjaar 2018. Dit geeft hogere plankosten
- De civiele werken zijn aanbesteed. Het resultaat is verwerkt.

Zonnekamp Oost

Zonnekamp Oost betreft de realisatie van een nieuwe woonwijk. De grondexploitatie heeft alleen betrekking op fase 1. In 2015 zijn nieuwe gronden in de verkoop gebracht.

	1 januari 2017	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2016	Eindwaarde per 31 december ...	verschil
Boekwaarde	3.237.429		3.749.745		
Kosten	10.448.804		10.398.482		50.322 (n)
Opbrengsten	10.746.769		10.921.435		174.666 (n)
Kostenstijging	76.880		118.293		41.413 (v)
Opbrengstenstijging	9.688		14.545		4.857 (n)
Rente	150.208 (n)		366.421 (n)		216.213 (v)
Eindwaarde	80.563 (v)	2022	52.784 (v)	2022	27.779 (v)
Contante waarde	71.538 (v)		40.112 (v)		31.426 (v)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- de nieuwe BBV regels hebben een groot effect op het resultaat;
- het uitgeefbaar gebied is verkleind ten behoeve van aanleg trottoir en het vrijhouden van een kabel- en leidingentracé.
- De gemeente heeft een niet ingecalculerde opbrengst ontvangen uit verkoop van grond aan het waterschap.

Zonnekamp West

In Zonnekamp West liggen nog twee bouwrijpe kavels, waarvan één in optie. In de grondexploitatie is ervan uitgegaan dat deze in 2017 worden verkocht. De nog te maken kosten bestaan uit het woonrijp maken.

	1 januari 2017	Eindwaarde per 31 december...	1 januari 2016	Eindwaarde per 31 december...	Verschil
Boekwaarde	-96.963		242.635		
Kosten	10.738.819		9.911.919		826.900 (n)
Opbrengsten	11.125.687		11.129.247		3.560 (n)
Kostenstijging	1.087		4.157		3.070 (v)
Opbrengstenstijging	-		-		-
Rente	5.796 (v)		47.220 (v)		41.424 (n)
Eindwaarde	391.577 (v)	2017	1.260.390 (v)	2017	868.813 (n)
Contante waarde	383.898 (v)		1.165.302 (v)		781.404 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- de nieuwe Bbv-regels hebben effect op het resultaat;
- Inkomsten uit grondverkoop is sneller verlopen dan verwacht
- Vervroegde winstneming

Winstneming

Voor winstneming geldt de percentage- of completionmethode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien. Omdat de nog te ontvangen grondopbrengsten (ca. € 400.000) in dit project ruimschoots de nog te maken kosten (ca. € 100.000) overschrijden dient volgens het realisatiebeginsel (Bbv) de winst te worden genomen. Gelet op de boekwaarde ultimo 2016 ad circa € 950.000 en de naar verwachting nog te maken kosten van circa € 100.000 wordt een bedrag van € 850.000 als winst genomen, waarna de verwachting is dat eind 2017 het project kan worden afgesloten.

De Enk

De uitvoerende werkzaamheden voor herstructurering van De Enk bevinden zich in de afrondende fase. Belangrijk punt hierin is een bedrijfsverplaatsing. In 2016 zijn hierin belangrijke stappen gezet, waardoor dit in 2017 kan worden afgerond. Daarnaast zijn er nog twee kavels uitgeefbaar. In 2017 zal besluitvorming plaatsvinden/procedures in gang worden gezet om te komen tot afronding van dit project.

	1 januari 2017	Eindwaarde per 31 december...	1 januari 2016	Eindwaarde per 31 december...	verschil
Boekwaarde	1.904.153		1.827.026		
Kosten	3.739.199		3.713.585		25.614 (n)
Opbrengsten	1.534.951		1.909.821		374.870 (n)
Kostenstijging	3.189		4.731		1.542 (v)
Opbrengstenstijging	-		-		-
Rente	49.523 (n)		161.780 (n)		112.257 (v)
Eindwaarde	2.256.960 (n)	2017	1.970.275 (n)	2017	286.685 (n)
Contante waarde	2.212.706 (n)		1.821.630 (n)		391.076 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- De grondopbrengsten zijn verlaagd doordat de beoogde ontwikkeling van een parkeerterrein naast het gemeentehuis ten behoeve van de huisvesting van de RUD definitief geen doorgang vindt en doordat een behoefteonderzoek van bedrijventerreinen een mindere vraag naar bedrijventerreinen heeft aangetoond;
- De plankosten zijn als gevolg van een behoefteonderzoek bedrijventerreinen iets hoger uitgevallen dan geraamd.

Risicoanalyse

Een groot deel van de risico's is opgenomen in de grondexploitatie zelf. De projectoverstijgende risico's en een aantal grote projectrisico's zijn opgenomen in de risicoanalyse. Elk risico en elke kans wordt gewaardeerd door het effect te berekenen op het totaal van grondexploitatie als de kans of het risico zich daadwerkelijk voordoet en dit effect te vermenigvuldigen met een ingeschatte kans van zich voordoen. Deze risicoanalyse heeft een subjectief karakter en houdt geen rekening met "extreme weersituaties" die zich zouden kunnen voordoen bij bijvoorbeeld een volledig instortende huizenmarkt. Het totaal berekende bedrag kan als benodigd weerstandsvermogen in de Reserve Grondexploitatie worden gezien. In het voorgaande jaar werd een benodigd weerstandsvermogen van € 1,03 miljoen berekend. Op basis van de opnieuw uitgevoerde risicoanalyse is het benodigde weerstandsvermogen per 1-1-2017 € 0,82 miljoen.

Tabel: Risicoanalyse op hoofdlijnen

Risico of kans	Impact op resultaat	Kans op voordoen	Impact*kans	Beheersmaatregelen
RISICO'S				
In alle grondexploitaties rente 0,5% negatiever (uitgaven rente)	180.000	10%	18.000	Ontwikkelingen volgen, goed treasurybeleid
In alle grondexploitaties een jaarlijkse kostenstijging van 3% (i.p.v. 2%)	170.000	30%	51.000	Slim aanbesteden, goede timing
In alle grondexploitaties een daling van de grondprijs met 10%	1.835.000	10%	183.500	Markt volgen
In alle grondexploitaties een vertraging van de inkomsten met 2 jaar	838.400	30%	251.520	Inzetten op verkoop en promotie activiteiten

Project specifieke risico's Wesepe woningbouw, De Enk en Noorder Koeslag	2.934.000	10-50%	448.500	
Subtotaal risico's			952.520	
KANSEN				
In alle grondexploitaties rente 0,5% positiever (uitgaven rente)	170.000	30%	51.000	Ontwikkelingen volgen, goed treasurybeleid
In alle grondexploitaties een jaarlijkse kostenstijging van 1% (ipv 2%)	160.000	10%	16.000	Slim aanbesteden, goede timing van werkzaamheden
Project specifieke kansen Wesepe, De Enk en Zonnekamp Oost	387.200	10-30%	61.300	
Subtotaal kansen			128.300	
Totaal kansen en risico's			824.220	

Naast generieke risico's zijn er ook project specifieke risico's. Die zijn in bovenstaande tabel op totaalniveau benoemd.

HOOFDSTUK 3 JAARREKENING

3.1 BALANS EN TOELICHTING

ACTIVA	(bedragen x € 1.000)	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa			
<i>Immateriële vaste activa</i>		281	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	26		0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	255		0
<i>Materiële vaste activa</i>		40.847	41.827
Investerings met een economisch nut:			
- gronden uitgegeven in erfpacht	29		29
- overige investeringen met economisch nut	25.783		26.413
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	7.081		7.019
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	7.954		8.366
<i>Financiële vaste activa</i>		11.058	12.034
Kapitaalverstrekkingen aan:			
- deelnemingen	1.649		1.913
Leningen aan:			
- woningbouwcorporaties	7.207		7.365
- deelnemingen	0		91
- overige verbonden partijen	1.692		1.841
Overige langlopende leningen	510		554
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0		0
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0		270
Totaal vaste activa		52.186	53.861
Viottende activa			
<i>Voorraden</i>		9.857	12.165
Grond- en hulpstoffen:			
- niet in exploitatie genomen bouwgronden	0		510
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	9.857		11.655
Gereed product en handelsgoederen	0		0
Vooruitbetalingen	0		0
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		1.773	2.650
Vorderingen op openbare lichamen	795		1.105
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	37		0
Overige vorderingen	941		1.545
<i>Liquide middelen</i>		276	10
Kassaldi	4		2
Banksaldi	272		8
<i>Overlopende activa</i>		3.365	3.278
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	401		189
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.964		3.089
Totaal viottende activa		15.271	18.103
Totaal - generaal		67.457	71.964

BALANS EN TOELICHTING

PASSIVA	(bedragen x € 1.000)	31-12-2016	31-12-2015
Vaste passiva			
<i>Eigen vermogen</i>		16.189	15.167
Algemene reserve	9.512		9.005
Bestemmingsreserves	4.647		4.716
Gerealiseerd resultaat	2.030		1.446
<i>Voorzieningen</i>		6.722	6.614
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.139		978
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	5.583		5.636
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</i>		36.696	40.467
Onderhandse leningen van:			
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	36.696		40.467
- binnenlandse bedrijven	0		0
- overige binnenlandse sectoren	0		0
Door derden belegde gelden	0		0
Waarborgsommen	0		0
Totaal vaste passiva		59.607	62.248
Viottende passiva			
<i>Netto viottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar</i>		5.186	6.367
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden	0		0
Overige kasgeldleningen	2.000		0
Banksaldi	0		1.755
Overige schulden	3.186		4.612
<i>Overlopende passiva</i>		2.664	3.349
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.147		2.686
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	501		657
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	16		6
Totaal viottende passiva		7.850	9.716
Totaal - generaal		67.457	71.964
<i>Gewaarborgde geldleningen</i>		26.719	28.437

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investerings die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Investerings met economisch nut.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met economisch nut en investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Conform het B&W-besluit van 15 december 2009 worden met ingang van de jaarrekening 2009 de afschrijvingslasten in het jaar van investering op nihil gesteld en wordt op investeringen afgeschreven vanaf het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt.

In het algemeen wordt gebruik gemaakt van de lineaire afschrijvingsmethode.

Slechts in uitzonderlijke gevallen wordt gebruik gemaakt van de annuïtaire afschrijvingsmethode.

Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

Op 6 december 2005 heeft het college van Burgemeester en Wethouders de nota "Waardering en afschrijving vaste activa 2005" vastgesteld. In deze nota zijn de navolgende afschrijvingstermijnen opgenomen:

Immateriële activa

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	maximaal de looptijd van de geldlening
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	ten hoogste 5 jaar

Activa met een meerjarig economisch nut

- (Onder)Gronden va geen afschrijving	
- Gebouwen	40 jaar
- CV-installatie	15 jaar
- Rioleringswerken	40 jaar
- Pompen riolering	15 jaar
- Transportmiddelen	7 jaar
- Transportmiddelen Brandweer (minder intensief gebruikt)	15 jaar
- Motorvoertuigen	20 jaar
- Technische installaties en machines	15 jaar
- Vaste inventaris, veiligheidsvoorzieningen, groot onderhoud	10 jaar
- Gereedschappen, inventaris, meubilair en overig materiaal	Naar gangbare ervaringsnormen of voorgescreven normen over de gebruiksduur, wordt deze bij de aanschaf bepaald (meestal 5 jaar)
- Automatisering (pc's, printers en servers etc)	5 jaar
- Automatisering (software)	7 jaar

Activa met een meerjarig maatschappelijk nut in de openbare ruimte (als er geactiveerd wordt):

- Wegen (wegdek, bermen, talud en wegmeubilair)	25 jaar
- Wegreconstructies (wegdek, bermen, talud en wegmeubilair)	25 jaar
- Rotondes	25 jaar
- Verkeerslichtinstallaties en openbare verlichting	15 jaar
- Bruggen, viaducten en ov. grotere kunstwerken	20 jaar

Met ingang van 2005 is het in deze nota vermelde afschrijvingsbeleid voor nieuwe investeringen gehanteerd.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut, zoals b.v. wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken worden zonodig geactiveerd en afgeschreven. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, kan op dergelijke activa overigens (resultaatafhankelijk) extra worden afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Als gevolg van een wijziging in BBV worden met ingang van 2016 bijdragen aan activa van derden niet langer geactiveerd onder de financiële vaste activa, maar onder de immateriële vaste activa. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Viottende activa

Voorraden

De niet in exploitatie genomen bouwgronden (NIEGG) zijn met ingang van 1 januari 2016 afgeschaft (notitie grondexploitatie – commissie BBV 2016). Activa die op de dag voor inwerkingtreding van de gewijzigde BBV (01-04-2016) op de balans zijn opgenomen als NIEGG, worden tegen dezelfde boekwaarde opgenomen op de balans als materiele vaste activa categorie 'gronden en terreinen'. Deze activa worden uiterlijk voor 2020 gewaardeerd op marktwaarde tegen de dan geldende bestemming. Deze activa worden gedurende deze overgangperiode apart toegelicht in de toelichting op de materiele vaste activa.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie (BIE) zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voorzover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders zijn eveneens tegen contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2016									
(bedragen x € 1.000)									
ACTIVA									
VASTE ACTIVA									
Immateriële vaste activa									
De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:									
	Boekwaarde 31-12-2016		Boekwaarde 31-12-2015						
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	€ 26		€ -						
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 255		€ -						
Totaal	€ 281		€ -						
Onderstaand overzicht geeft het verloop van de weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2016									
	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 1-1-2016	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016			
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	€ -	€ -	€ 26	€ -	€ -	€ 26			
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ -	€ 270	€ -	€ -	€ 15	€ 255			
Totaal	€ -	€ 270	€ 26	€ -	€ 15	€ 281			
Als gevolg van BBV wijziging zijn de bijdragen aan activa in eigendom van derden ad € 270.000 in de beginbalans 2016 overgegaan van financiële activa naar immateriële activa.									
De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.									
	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2016	Cumulatief besteed t/m 2016						
Meente Noord	€ 45	€ 26	€ 26						
Totaal	€ 45	€ 26	€ 26						

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut, weer.

	Boekwaarde 31-12-2015	Stand voorziening per 31-12-2015	Balanswaarde 31-12-2015	Boekwaarde 1-1-2016	Stand voorziening per 1-1-2016	Balanswaarde 1-1-2016	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2016	Stand voorziening per 31-12-2016	Balanswaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	€ 4.309	€ -	€ 4.309	€ 5.569	€ 750	€ 4.819	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.569	€ 750	€ 4.819
Woonruimten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ 18.652	€ -	€ 18.652	€ 18.652	€ -	€ 18.652	€ 121	€ -	€ 872	€ -	€ -	€ 17.901	€ -	€ 17.901
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervoermiddelen	€ 209	€ -	€ 209	€ 209	€ -	€ 209	€ 34	€ -	€ 31	€ -	€ -	€ 212	€ -	€ 212
Machines, apparaten en installaties	€ 202	€ -	€ 202	€ 202	€ -	€ 202	€ -	€ -	€ 40	€ -	€ -	€ 162	€ -	€ 162
Overige materiële vaste activa	€ 3.041	€ -	€ 3.041	€ 3.041	€ -	€ 3.041	€ 30	€ -	€ 322	€ -	€ -	€ 2.689	€ -	€ 2.689
Totaal	€ 26.413	€ -	€ 26.413	€ 27.673	€ 750	€ 26.923	€ 125	€ -	€ 1.265	€ -	€ -	€ 26.533	€ 750	€ 25.783

Door een BBV wijziging is de boekwaarde van de gronden en terreinen per 01-01-2016 € 1.260.000 hoger dan 31-12-2015.

Daarbij zijn de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGO) als categorie vervallen en zijn de boekwaarden en voorzieningen ondergebracht onder de materiële vaste activa.

Order bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering.

Order de afwaardering staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2016	Cumulatief besteed t/m 2016
Sportterreinen	€ -	€ 30	€ 30
Huisvesting binnendienst	€ 113	€ 74	€ 92
Huisvesting buitendienst	€ 50	€ 45	€ 45
Vervoermiddelen buitendienst	€ 36	€ 34	€ 34
Totaal	€ 199	€ 124	€ 142

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waartoe ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geteerd weer.

	Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2016
Overige materiële vaste activa	€ 7.019	€ 692	€ 3	€ 315	€ 7.081

Order bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering.

Order de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2016	Cumulatief besteed t/m 2016
Afvalstoffen	€ 180	€ 143	€ 143
Riolering	€ 1.398	€ 450	€ 903
Totaal	€ 1.578	€ 593	€ 1.046

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:							
	Boekwaarde 31-12-2015	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Atwaarderdingen	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 6.316	€ 209	€ 8	€ 482	€ 62	€ -	€ 5.973
Machines, apparaten en installaties	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige materiële vaste activa	€ 2.050	€ 119	€ 10	€ 174	€ 4	€ -	€ 1.981
Totaal	€ 8.366	€ 328	€ 18	€ 656	€ 66	€ -	€ 7.954
Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief.							
Onder de atwaarderdingen staan de atwaarderdingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.							
De volgende investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn in het boekjaar geactiveerd.							
	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2016	Cumulatief t/m besteed t/m 2016				
Wegen c.a.	€ 7.435	€ 208	€ 8.122				
Openbare verlichting	€ 110	€ 25	€ 112				
Recreatie en Toerisme	€ 129	€ 94	€ 104				
Totaal	€ 7.674	€ 327	€ 8.337				

Financiële vaste activa										
Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2016 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:										
	Boekwaarde 31-12-2015	Stand van de voorziening 31-12-2015	Balanswaarde 31-12-2015	Balanswaarde 1-1-2016	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen / aflossingen	Boekwaarde 31-12-2016	Stand voorziening per 31-12-2016	Balanswaarde 31-12-2016
Kapitaalverstrekingen aan:										
- deelnemingen	€ 1.913	€ -	€ 1.913	€ 1.913	€ 6	€ 3	€ 267	€ 1.649	€ -	€ 1.649
- gemeenschappelijke regelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
- overige verbonden partijen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Langlopende leningen aan:										
- woningbouwcorporaties	€ 7.365	€ -	€ 7.365	€ 7.365	€ -	€ -	€ 158	€ 7.207	€ -	€ 7.207
- deelnemingen	€ 91	€ -	€ 91	€ 91	€ -	€ -	€ 91	€ -	€ -	€ -
- overige verbonden partijen	€ 1.841	€ -	€ 1.841	€ 1.841	€ -	€ -	€ 149	€ 1.692	€ -	€ 1.692
Overige langlopende leningen	€ 658	€ 104	€ 554	€ 554	€ -	€ -	€ 150	€ 510	€ -	€ 510
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 270	€ -	€ 270	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 12.138	€ 104	€ 12.034	€ 11.764	€ 6	€ 3	€ 815	€ 11.058	€ -	€ 11.058
Toelichting op BBV wijziging										
Als gevolg van wijziging in BBV zijn bijdragen aan activa in eigendom van derden ad € 270.000 in de beginbalans 2016 overgegaan van financiële activa naar immateriële activa.										
De hierna opgenomen tabel geeft een overzicht van de vaste activa, waarvan afstoting overwogen wordt.										
Van deze activa wordt de (benaderde) actuele waarde per 31 december 2016 weergegeven.										
	Boekwaarde per 31-12-2016	Actuele waarde per 31-12-2016								
Wachterholt 5 (vm OBS Elshof)	€ 110	€ 434								
Totaal	€ 110	€ 434								

VLOTTENDE ACTIVA											
Voorraden											
De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:											
	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015									
Grond- en hulpstoffen:											
- niet in exploitatie genomen bouwgronden	€ -	€ 1.260									
Onderhanden werk: waaronder gronden in exploitatie	€ 13.392	€ 14.315									
Totaal	€ 13.392	€ 15.575									
Afgedekt door voorziening verwacht verlies											
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden	€ -	€ 750									
- Onderhanden werk: gronden in exploitatie	€ 3.535	€ 2.660									
Totaal verliesvoorziening	€ 3.535	€ 3.410									
Totaal	€ 9.857	€ 12.165									
Van de niet in exploitatie genomen bouwgronden(NIEGG) kan het volgende overzicht worden gegeven:											
	Boekwaarde 31-12-2015	Stand voorz. 31-12-2015	Balanswaarde 31-12-2015	Balanswaarde 1-1-2016	Investeringen	Des-investeringen	Naar gronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2016			
Noordelijke uitbreiding De Meente	€ 1.260	€ 750	€ 510	€	€	€	€	€			
Totaal	€ 1.260	€ 750	€ 510	€	€	€	€	€			

De categorie NIEGG is komen te vervallen en ondergebracht onder MVA als gevolg van nieuwe BBV regelgeving.									
Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2016 het volgende overzicht worden weergegeven:									
	Boekwaarde 31-12-2015	Stand voorz. 31-12-2015	Balanswaarde 31-12-2015	Investerings	Opbrengsten	Winst-uitname	Boekwaarde 31-12-2016	Stand voorz. 31-12-2016	Balanswaarde 31-12-2016
Boerhaar 3e fase	€ 323	€ 184	€ 139	€ 76	€ 927	€ -	€ 399	€ 251	€ 148
Zonnekamp Oost	€ 3.752	€ -	€ 3.752	€ 414	€ -	€ -	€ 3.239	€ -	€ 3.239
Zuid. Uitbreiding De Meente	€ 60	€ -	€ 60	€ 25	€ 5	€ -	€ 80	€ -	€ 80
Zonnekamp West	€ 242	€ -	€ 242	€ 28	€ 1.217	€ 850	€ 97	€ -	€ 97
Noorder Koeslaag	€ 4.464	€ -	€ 4.464	€ 550	€ 729	€ -	€ 4.285	€ -	€ 4.285
Wesepse plandeel woningbouw	€ 2.570	€ 569	€ 2.001	€ 95	€ 185	€ -	€ 2.480	€ 925	€ 1.555
Wesepse plandeel bedrijventerrein	€ 1.077	€ 85	€ 992	€ 50	€ 25	€ -	€ 1.102	€ 146	€ 956
De Erik (Erikweg Wijhe)	€ 1.827	€ 1.822	€ 5	€ 77	€ -	€ -	€ 1.904	€ 2.213	€ 309
Totaal	€ 14.315	€ 2.660	€ 11.655	€ 1.315	€ 3.088	€ 850	€ 13.392	€ 3.535	€ 9.857
Toelichting op de aard en de omvang van de waardeverminderingen									
Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma/het jaaverslag en de paragraaf grondbeleid.									
Onderdeel	Bedrag/%	toelichting							
Nog te maken kosten	€ 7.076.240								
Nog te maken opbrengsten	€ 18.812.185								
Totale Netto contante waarde	€ 1.678.387								
Disconteringsvoet	2%								
Kostenstijging	2%	voor de volledige looptijd van de projecten							
Opbrengstenstijging	0%	tm 2020, daarna 1%							
Rente	2,41%								

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2016	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2016	Balanswaarde 31-12-2015
Vorderingen op openbare lichamen	€ 795	€ -	€ 795	€ 1.105
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ 37	€ -	€ 37	€ -
Overige vorderingen	€ 1.556	€ 615	€ 941	€ 1.545
Overige uitzettingen	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 2.388	€ 615	€ 1.773	€ 2.650

Drempelbedrag Schatkistbankieren (SKB)

	1e kwartaal 2016	2e kwartaal 2016	3e kwartaal 2016	4e kwartaal 2016
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	€ -	€ 216	€ 321	€ 250
Drempelbedrag	€ 325	€ 325	€ 325	€ 325
Ruimten binnen limiet (+), overschrijding (-)	€ 325	€ 109	€ 4	€ 75

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Kassaldi	€ 4	€ 2
Banksaldi	€ 272	€ 8
Totaal	€ 276	€ 10

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	€ 401	€ 189
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	€ 2.964	€ 3.089
Totaal	€ 3.365	€ 3.278

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan zijn door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2015	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2016
Provincie Overijssel; Impuls Brede School, Sport en Cultuur	€ 4	€ -	€ 4	€ -
Provincie Overijssel; cultuur aan de basis	€ 1	€ -	€ 1	€ -
Provincie Overijssel; Gemeentelijk Energieloket 2.0	€ 8	€ -	€ 8	€ -
Provincie Overijssel; Herontwikkeling Tuinweide	€ 18	€ -	€ 18	€ -
Provincie Overijssel; Ruimte voor Aardehuizen	€ 149	€ -	€ 149	€ -
Provincie Overijssel; BIKS	€ -	€ 31	€ -	€ 31
Provincie Overijssel; Sisa 2015 verkeersveiligheid	€ 9	€ -	€ 9	€ -
Provincie Overijssel; Afwaarderen Eikelfhof Boxbergerweg	€ -	€ 63	€ -	€ 63
Ministerie van SZW; BUIG vangnetregeling	€ -	€ 307	€ -	€ 307
Totaal	€ 189	€ 401	€ 189	€ 401

De in de balans opgenomen overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Belastingdienst, BCF	€ 1.726	€ 1.837
DOWR, diftar, toeristenbelasting	€ 486	€ 489
DOWR, doorbetaling belastingontvangsten	€ 78	€ -
SallandWonen, rente geldlening sporthal De Lange Slag	€ 138	€ 143
ROVA, afrekening	€ 90	€ 108
Nedvang	€ 61	€ -
Overige posten	€ 356	€ 486
Subtotaal nog te ontvangen bedragen	€ 2.935	€ 3.063
Subtotaal vooruitbetaalde bedragen	€ 29	€ 26
Totaal	€ 2.964	€ 3.089

PASSIVA						
EIGEN VERMOGEN						
Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:						
	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015				
Algemene reserves:	€ 9.512	€ 9.005				
Bestemmingsreserves:	€ 4.647	€ 4.716				
Gerealiseerd resultaat	€ 2.030	€ 1.446				
Totaal	€ 16.189	€ 15.167				
Het verloop in 2016 wordt in het hierna volgende overzicht per reserve weergegeven:						
	Boekwaarde 31-12-2015 voor resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene reserves:						
Algemene reserve	€ 6.953	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 6.953
Nader te bestemmen middelen	€ 1.321	€ 553	€ 1.832	€ 1.446	€ -	€ 1.488
Reserve grondexploitatie	€ 730	€ 1.161	€ 821	-	€ -	€ 1.070
Totaal algemene reserves	€ 9.005	€ 1.714	€ 2.653	€ 1.446	€ -	€ 9.512
Bestemmingsreserves:						
Investeringsreserve	€ 1.812	€ 149	€ 504	€ -	€ -	€ 1.457
Decentralisatie huisvesting onderwijs	€ 17	€ 232	-	€ -	€ 232	€ 17
Bestemmingsreserve algemeen	€ 120	-	€ 20	-	€ -	€ 100
Reserve bovenwijkse voorzieningen	€ 89	-	-	-	€ -	€ 89
Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	€ 24	-	-	-	€ 6	€ 18
Bestemmingsres.kap.lasten gemeentehuis	€ 894	€ 36	-	-	€ 343	€ 587
Bestemmingsreserve privatisering groen	€ 187	-	-	-	€ -	€ 187
Reclame sport	€ 16	€ 2	€ 1	-	€ -	€ 17
Ruimtelijk kwaliteitsfonds	€ 55	-	€ 55	-	€ -	-
Onderhoud gemeentehuis	€ 522	€ 79	€ 69	-	€ -	€ 532
Onderhoud huisvesting buitendienst	€ 43	€ 11	€ 5	-	€ -	€ 49
Onderhoud brandweergarages	€ 64	€ 23	-	-	€ -	€ 87
Onderhoud welzijnsaccommodaties	€ 542	€ 155	€ 123	-	€ -	€ 574
Onderhoud kerktorens	€ 48	€ 13	€ 5	-	€ -	€ 56
Onderhoud gebouwen begraafplaats	€ 76	€ 7	€ 3	-	€ -	€ 80
Omgevingsvergunning	€ 10	-	-	-	€ -	€ 10
Duurzaamheid	€ 177	-	€ 67	-	€ -	€ 110
Laanbeplanting Raalterweg Wesepe	€ 20	-	-	-	€ -	€ 20
Wachtgeldverplichting huidige wethouders	€ -	€ 45	-	-	€ -	€ 45
Reserve Sociaal Domein	€ -	€ 612	-	-	€ -	€ 612
Totaal bestemmingsreserves	€ 4.716	€ 1.364	€ 852	€ -	€ 581	€ 4.647
Totaal reserves	€ 13.721	€ 3.078	€ 3.505	€ 1.446	€ 581	€ 14.159
Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar.						
Onder de afschrijvingen staan de verminderings vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.						
Toelichting reserves						
Hieronder blijkt de reden van instelling van iedere reserve afzonderlijk. Tevens worden de belangrijkste mutaties in 2016 genoemd :						
Algemene reserve						
Doel: Het dienen als buffer voor het opvangen van risico 's/verplichtingen waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en voor dekking van onverwachte tekorten op de jaarrekening. In 2016 is een bedrag van € 104.300 aan bespaarde rente toegevoegd aan de exploitatierekening.						
Reserve nader te bestemmen middelen						
Doel: Dekking van toekomstige uitgaven die niet nader zijn gedefinieerd.						
In 2016 is conform de resultaatsbestemming van de jaarrekening 2015 € 1.446.292 gedoteerd.						
In de jaarrekening 2015 is besloten de verkoopopbrengst van de bibliotheek in Wijhe over te hevelen naar 2016 en volgende jaren om als dekking te dienen voor de nog te betalen compensatiesubsidies. Het saldo van de opbrengst ad € 180.071 is in 2016 gelabeld gestort in de nader te bestemmen middelen.						
De reserve ruimtelijke kwaliteitsfonds is in 2016 omgezet naar een voorziening. De reserve is in 2016 vrijgevalen en gestort in de nieuwe voorziening ad € 54.295						
Daarnaast is het overschot ad € 140.634 van de 2e BERAP 2016 en het begrotingsoverschot ad € 122.436 toegevoegd aan deze reserve.						
In 2016 werd aan deze reserve voor in totaal € 1.832.103 onttrokken.						
De majeure mutaties zijn:						
- tekort 1e BERAP 2016		384.629				
- Storting reserve sociaal Domein		612.164				
- Bomenbeleidsplan		100.000				
- Opvang Statushouders		45.800				
- Toevoeging reserve grondexploitatie		299.515				

Reserve grondexploitatie			
Doel: Egalisatie van de batige en nadelige saldi van de afzonderlijke complexen. De reserve is bedoeld als weerstandsvermogen om mogelijke financiële marktrisico's voortvloeiende uit de grondexploitaties op te kunnen vangen.			
De benodigde omvang van de reserve is eind 2015 bepaald op € 1,030 miljoen. Aangezien het saldo van de reserve ultimo 2015 € 730.185 bedroeg is in het kader van de resultaatbestemming 2015 in 2016 € 299.515 gedoteerd aan deze reserve.			
In 2016 is een bedrag van € 10.953 toegevoegd aan bespaarde rente.			
Daarnaast heeft een dotatie ad € 850.000 plaatsgevonden vanwege de winstuitname uit het complex Zonnekamp West.			
Vanwege de mutatie van de verliesvoorziening voor de diverse grondexploitaties is € 820.835 onttrokken aan de reserve grondexploitatie.			
Investeringsreserve			
Doel: Het sneller kunnen inspelen op investeringsbehoefte.			
In 2016 is een totaalbedrag van € 145.000 toegevoegd wegens provinciale subsidie binnenstedelijke vernieuwing.			
In 2016 is een bedrag van € 99.000 onttrokken ten behoeve van de eikelhofweg / boxbergerweg, € 48.200 ten behoeve van de It. Andersonstraat, € 59.790 ten behoeve van invoering nieuwe omgevingswet, € 50.000 ten behoeve van aanpassingen in centrum Olst en € 26.800 ten behoeve van de structuurvisie.			
Ontrokken aan de middelen binnen stedelijk vernieuwing zijn onder ander:			
- Structuurvisie	108.500		
- Mooier aan de IJssel	20.165		
- Langstraat Wijhe	10.076		
- Gebiedsmanager IJsselzone Olst	23.825		
Reserve Decentralisatie huisvesting onderwijs			
Doel: Opvang jaarlijkse fluctuaties in de uitgaven wegens de gemeentelijke taak te voorzien in de huisvesting van het onderwijs (Basis- en Voortgezet onderwijs).			
In 2016 is een bedrag van € 250 aan bespaarde rente toegevoegd.			
Ontrokken is een bedrag van € 232.064 ter dekking van kapitaallasten, een bedrag van € 75 voor interne uren werkzaamheden de Elshof.			
Bestemmingsreserve Algemeen			
Overeenkomstig de begroting 2016 zijn bedragen ad € 17.370 ten behoeve van kunstwerken en € 2.650 ten behoeve van logopodie onttrokken ten gunste van de exploitatie.			
Reserve bovenwijkse voorzieningen			
Doel: Dekking kosten toekomstige investeringen met een bovenwijkse karakter en in het verlengde liggen van voorzieningen met uitsluitend planbetekenis.			
In 2016 is een bedrag van € 201 aan bespaarde rente toegevoegd.			
Bestemmingsreserve extra afschrijvingen			
Doel: Om de jaarrekening 2004 te laten voldoen aan het BBV is besloten de gehanteerde extra afschrijvingen m.b.t. activa met economisch nut in het kader van de heroverweging 2004 ongedaan te maken. De extra afschrijvingen zijn gedoteerd aan deze bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten in latere jaren.			
In 2016 is een bedrag van € 361 aan bespaarde rente toegevoegd.			
Ontrokken is in totaliteit € 5.854.			
Bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis			
Doel: Vanuit de gerealiseerde boekwinst ad € 2,1 miljoen door verkoop van de gemeentekantoren van de voormalige gemeenten Olst en Wijhe is een bestemmingsreserve gevormd ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten van het nieuwe gemeentekantoor.			
In 2016 is een bedrag van € 35.759 aan bespaarde rente toegevoegd.			
In 2016 is € 342.985 onttrokken voor dit doel.			
Bestemmingsreserve privatisering groen			
Doel: Dekking uitvoering groenbeleidsplan.			
In 2016 hebben geen mutaties plaatsgevonden.			
Reclame sport			
Doel: Ondersteuning vaste gebruikers sporthal de Hooiberg bij het organiseren van activiteiten in deze sporthal.			
In 2016 is een bedrag van € 1.800 toegevoegd zijnde reclame-inkomsten afkomstig uit verhuur reclameborden in sporthal "De Hooiberg".			
Ontrokken voor dit doel is € 1.035.			
Reserve ruimtelijk kwaliteitsfonds			
Doel: Het structureel middelen beschikbaar houden voor de uitvoering van projecten welke een bijdrage leveren aan het instand houden en verbeteren van het landschap.			
Bij raadsbesluit d.d. 23 mei 2016 is besloten de reserve op te heffen. Ter vervanging is de voorziening ruimtelijke kwaliteit ingesteld.			
Reserve Onderhoud gemeentehuis			
Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van het gemeentehuis.			
In 2016 hebben naast een dotatie ad € 79.421 onttrekkingen ad € 35.928 aan gemaakte onderhoudskosten en € 32.740 ten behoeve van een externe vastgoedadviseur plaatsgevonden.			
Reserve Onderhoud huisvesting buitendienst			
Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de werf te Wijhe.			
In 2016 is naast de dotatie ad € 10.479 een bedrag van € 5.062 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.			
Reserve Onderhoud brandweergarages			
Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de brandweergarages in Olst, Wesepe, Welsum en Wijhe.			
In 2016 is € 22.804 gedoteerd aan de reserve.			
Reserve Onderhoud welzijnsaccommodaties			
Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de verschillende welzijnsaccommodaties.			
In 2016 is naast de dotatie ad € 154.880 een bedrag van € 122.694 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.			
Reserve Onderhoud kerktorens			
Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de kerktorens in Olst, Welsum en Wijhe.			
In 2016 is naast de dotatie ad € 13.335 een bedrag van € 5.303 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.			

Reserve Onderhoud gebouwen begraafplaats						
Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud gebouwen begraafplaatsen in Olst en Wijhe.						
In 2016 is naast de dotatie ad € 6.556 een bedrag van € 3.229 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.						
Reserve Omgevingsvergunning						
Doel: Het op kunnen vangen van te maken kosten voor de implementatie van de omgevingsvergunning.						
In 2016 hebben geen mutaties plaatsgevonden.						
Reserve Duurzaamheid						
Doel: Dekking van de kosten van de in het duurzaamheidsprogramma opgenomen projecten.						
Het Programma "Samen Duurzaam" is vastgesteld in de raadsvergadering van 26 oktober 2015.						
In 2016 heeft een onttrekking ad € 67.168 plaatsgevonden in dit kader.						
Reserve Aanleg laanbeplanting Raalterweg Wesepe						
Doel: Bij de reconstructie van de Raalterweg Wesepe aanbrengen van laanbeplanting.						
In het kader van de realisatie van de Weseper Energiemolen en de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is met de ontwikkelaar afgesproken dat een bijdrage van € 20.000 in een reserve wordt gestort. Dit bedrag zal bij de reconstructie van de Raalterweg Wesepe worden gebruikt om laanbeplanting aan te brengen.						
Wachtgeldverplichting huidige wethouders						
Doel: Dekking van mogelijke toekomstige wachtgeldverplichtingen voor de huidige wethouders.						
Met de vaststelling van de nota Reserves en Voorzieningen 2015 in de raadsvergadering van 26 oktober 2015 is besloten een reserve wachtgeldverplichting voor de huidige wethouders te vormen en hier vanaf 2016 jaarlijks € 45.000 aan te doteren.						
Reserve sociaal domein						
Doel: Reserveren niet ingezette middelen sociaal domein voor toekomstige besteding.						
Bij de jaarrekening 2015 is besloten een reserve sociaal domein in te stellen en hieraan een bedrag van € 612.164 uit het rekeningsresultaat 2015 te doteren.						

VOORZIENINGEN					
Het verloop van de voorzieningen wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:					
	Boekwaarde 31-12-2015	Toevoegingen	Vrijval	Aanwendungen	Boekwaarde 31-12-2016
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 978	€ 249	€ -	€ 88	€ 1.139
Egalisatievoorzieningen	€ -				€ -
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	€ 5.636	€ 163	€ -	€ 216	€ 5.583
Totaal	€ 6.614	€ 412	€ -	€ 304	€ 6.722
	Boekwaarde 31-12-2015	Toevoegingen	Vrijval	Aanwendungen	Boekwaarde 31-12-2016
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Pensioenaanspraken wethouders	€ 838	€ 227	€ -	€ 19	€ 1.046
Wachtgeldvoorzieningen voormalig wethouders	€ 140	€ 22	€ -	€ 69	€ 93
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 978	€ 249	€ -	€ 88	€ 1.139
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden					
Voorziening ruimtelijke kwaliteit	€ -	€ 60	€ -	€ 4	€ 56
Voorziening riolering	€ 5.620	€ 40	€ -	€ 212	€ 5.448
Voorziening afvalstoffenheffing	€ 16	€ 63	€ -	€ -	€ 79
Totaal Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	€ 5.636	€ 163	€ -	€ 216	€ 5.583
Totaal	€ 6.614	€ 412	€ -	€ 304	€ 6.722
In de kolom "Vrijval" zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen.					
Alle aanwendungen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.					
Toelichting voorzieningen					
Voorziening Pensioenaanspraken wethouders					
Doel: Het kunnen voldoen aan de mogelijke gevolgen van pensioenverplichtingen aan wethouders en de waardeoverdracht van wethouderspensiolen.					
Ten laste van de voorziening is in 2016 € 18.609 aan pensioenlasten gebracht.					
In 2016 is naast de rente van € 12.554, op basis van de jaarlijkse actuële berekening van de wethoudersaanspraken een bedrag van € 214.343 toegevoegd.					
Voorziening Wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders					
Doel: Het kunnen voldoen aan de mogelijke gevolgen van wachtgeldverplichtingen aan voormalige wethouders.					
In 2016 is naast € 2.112 aan rente, € 19.979 aan de voorziening toegevoegd.					
Ten laste van de voorziening is in 2016 € 69.262 aan wachtgeldverplichtingen gebracht.					
Voorziening ruimtelijke kwaliteit					
Doel: Het structureel middelen beschikbaar houden voor de uitvoering van projecten welke een bijdrage leveren aan het instand houden en verbeteren van het landschap.					
Bij raadsbesluit d.d. 23 mei 2016 is besloten de reserve op te heffen. Ter vervanging is de voorziening ruimtelijke kwaliteit ingesteld.					
In 2016 is € 4.289 onttrokken voor dit doel.					
Voorziening riolering					
Doel: Verantwoording van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden conform artikel 44 lid 2 BBV.					
Aangezien in voorgaande jaren de baten hoger waren dan de lasten is het surplus in een voorziening gestort. In toekomstige jaren wordt dit weer verrekend.					
Conform de in de raadsvergadering van 14 december 2015 vastgestelde nieuwe financieringssysteematiek is in 2016 in totaal € 211.855,00 aan investeringslasten rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. In 2016 is een bedrag van € 39.568 toegevoegd wegens het voordelig resultaat 2016.					
Voorziening afvalstoffenheffing					
Doel: Verantwoording van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden conform artikel 44 lid 2 BBV.					
Op grond van artikel 229b Gemeentewet mogen de baten van de afvalstoffenheffing niet uitgaan boven de lasten ter zake.					
Aangezien in voorgaande jaren de baten hoger waren dan de lasten is het surplus in een voorziening gestort. In toekomstige jaren wordt dit weer verrekend.					
In 2016 is een bedrag van € 63.606 toegevoegd wegens het voordelig resultaat 2016.					

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van > 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

			Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Obligatieleningen			€ -	€ -
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen			€ -	€ -
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen			€ 36.696	€ 40.467
- binnenlandse bedrijven			€ -	€ -
- overige binnenlandse sectoren			€ -	€ -
- buitenlandse instellingen			€ -	€ -
			€ 36.696	€ 40.467
Door derden belegde gelden			€ -	€ -
Waarborgsommen			€ -	€ -
Totaal			€ 36.696	€ 40.467

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2016:

	Saldo 31-12-2015	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2016
Obligatieleningen	€ -			€ -
Onderhandse leningen	€ 40.467		€ 3.771	€ 36.696
Door derden belegde gelden	€ -			€ -
Waarborgsommen	€ -			€ -
Totaal	€ 40.467	€ -	€ 3.771	€ 36.696

De totale rentelast voor het jaar 2016 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 1.238.530 (2015 € 1.412.999).

VLOTTENDE PASSIVA			
Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:			
		Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar		€ 5.186	€ 6.367
Overlopende passiva		€ 2.664	€ 3.349
Totaal		€ 7.850	€ 9.716
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:			
		Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden		€ -	€ -
Overige kasgeldleningen		€ 2.000	€ -
Banksaldi		€ -	€ 1.755
Overige schulden		€ 3.186	€ 4.612
Totaal		€ 5.186	€ 6.367
De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:			
		Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume		€ 2.147	€ 2.686
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		€ 501	€ 657
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen		€ 16	€ 6
Totaal		€ 2.664	€ 3.349

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbijdragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van de lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2015	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2016
pJMP 2007-2016	€ 28	€ -	€ -	€ 28
Provincie Overijssel Binnenstedelijke vernieuwing	€ 165	€ 20	€ 145	€ -
Provincie Overijssel Wonen, zorg & welzijn	€ 58	€ -	€ 58	€ -
Bijdrage ICS RUD	€ 270	€ 1.401	€ 1.428	€ 243
Provincie Overijssel LOS Leader Salland	€ 1	€ -	€ 1	€ -
Provincie Overijssel herbestemming Rabobank Olst	€ 25	€ -	€ -	€ 25
Gemeente Zwolle; huis.geweld	€ 5	€ -	€ -	€ 5
Provincie Overijssel; energieaanpak bedrijven/RUD	€ 105	€ -	€ -	€ 105
Provincie Overijssel; Energieloket	€ -	€ 50	€ 18	€ 32
Vergroten zelfredzaamheid II-vervoer	€ -	€ 6	€ -	€ 6
Provincie Overijssel; Cultuur aan de Basis	€ -	€ 7	€ -	€ 7
Ministerie van SZW; BBZ	€ -	€ 50	€ -	€ 50
Totaal	€ 657	€ 1.494	€ 1.650	€ 501

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2016	Boekwaarde 31-12-2015
Sport	€ 85	100%	€ 32	€ 36
Woningbouw	€ 61.574	50%	€ 22.578	€ 24.105
Woningbouw	€ 503	100%	€ 232	€ 258
Zorg	€ 499	100%	€ 100	€ 116
Monumenten	€ 545	100%	€ 200	€ 216
Uitvaartzorg	€ 113	100%	€ 45	€ 50
Cultuur	€ 4.700	100%	€ 3.532	€ 3.656
Totaal	€ 68.019		€ 26.719	€ 28.437

In 2016 is geen beroep gedaan op de gemeente Olst-Wijhe in het kader van de verleende borg en garantstellingen.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen

De gemeente Olst-Wijhe heeft voor de uitvoering van de Wmo met diverse zorgaanbieders langdurige contracten afgesloten. De contracten hebben onder meer betrekking op huishoudelijke verzorging, hulpmiddelen en collectief vraagafhankelijk vervoer. Verder heeft de gemeente een meerjarig huurcontract voor de publieksbalie in het Holstohuis te Olst afgesloten.

3.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Programmarekening (lasten en baten * € 1)

nr.	omschrijving	Reëlastie 2016			Raming 2016 na wijziging			Raming 2016 voor wijziging		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1	Wonen en Leefomgeving	9.486.461	5.650.316	3.836.145	10.330.831	5.699.885	4.630.946	10.354.538	6.705.587	3.648.951
2	Veiligheid	1.975.625	98.417	1.877.208	2.011.667	91.716	1.919.951	1.996.467	91.716	1.904.751
3	Economie, recreatie en toerisme	906.484	1.021.089	-114.605	1.416.145	1.117.538	298.607	1.499.022	1.424.262	74.760
4	Duurzaamheid	2.073.157	1.619.611	453.546	2.145.237	1.637.628	507.609	2.063.264	1.654.523	408.741
5	Jeugd en Onderwijs	5.962.842	73.466	5.889.376	6.104.511	81.143	6.023.368	5.140.887	96.143	5.044.544
6	Welzijn, Sport & Cultuur	3.279.656	749.257	2.530.399	3.343.655	705.738	2.637.917	3.191.591	456.053	2.735.538
7	Werk, inkomen en zorg	11.343.471	3.273.952	8.069.519	12.617.651	2.826.496	9.791.155	12.533.490	2.528.696	10.004.794
8	Dienstverlening	519.465	329.139	190.325	526.525	296.380	230.145	506.525	296.380	210.145
9	Bestuur en communicatie	4.519.324	1.428.510	3.090.814	4.014.888	1.164.850	2.850.038	3.504.688	626.450	2.878.238
	subtotaal	40.066.486	14.243.758	25.822.728	42.511.110	13.621.374	28.889.736	40.790.272	13.879.810	26.910.461
-	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	2.134.563	28.980.354	-26.845.791	2.143.074	29.010.980	-26.867.906	1.564.425	28.401.206	-26.836.781
	Totaal van baten en lasten	42.201.049	43.224.113	-1.023.064	44.654.184	42.632.354	2.021.830	42.354.697	42.281.016	73.680
	Mutaties reserves (980)	3.078.029	4.085.204	-1.007.175	2.340.669	4.362.499	-2.021.830	774.357	1.068.167	-293.810
	Gerealiseerd resultaat	45.279.078	47.309.317	-2.030.239	46.994.853	46.994.853	0	43.129.054	43.349.183	-220.130

Programmarekening (saldi * € 1)

nr.	omschrijving programma	Saldo 2016	Saldo 2016	Saldo 2016	V/N
		Gerealiseerd	Begroting n.w.	Verschil	
1	Wonen en Leefomgeving	3.836.145	4.630.946	794.801	V
2	Veiligheid	1.877.208	1.919.951	42.743	V
3	Economie, recreatie en toerisme	-114.605	298.607	413.212	V
4	Duurzaamheid	453.546	507.609	54.063	V
5	Jeugd en Onderwijs	5.889.376	6.023.368	133.992	V
6	Welzijn, Sport & Cultuur	2.530.399	2.637.917	107.518	V
7	Werk, inkomen en zorg	8.069.519	9.791.155	1.721.636	V
8	Dienstverlening	190.325	230.145	39.820	V
9	Bestuur en communicatie	3.090.814	2.850.038	-240.776	N
	subtotaal	25.822.728	28.889.736	3.067.008	V
-	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-26.845.791	-26.867.906	-22.115	N
	Totaal van baten en lasten	-1.023.064	2.021.830	3.044.894	V
	Mutaties reserves (980)	-1.007.175	-2.021.830	-1.014.655	N
	Resultaat (990)	-2.030.239	0	2.030.239	V

Overzicht baten en lasten per product (* €1)

Programma	Product	Lasten			Baten			Saldo
		Begr n.w.	Realisatie	Verschil	Begr n.w.	Realisatie	Verschil	
1. Wonen & Leefomgeving	1.10	1.108.257	875.560	232.697	212.720	162.524	-50.196	182.500
	1.20	3.829.013	3.599.835	229.178	3.578.245	3.651.381	73.136	302.314
	1.30	366.228	343.820	22.408	49.850	63.227	13.377	35.784
	1.40	2.045.649	1.875.052	170.597	6.705	52.716	46.011	216.608
	1.50	361.258	355.119	6.139	22.500	23.875	1.375	7.514
	1.60	955.892	925.427	30.465	0	2.370	2.370	32.835
	1.70	1.519.015	1.390.916	128.099	1.756.865	1.628.766	-128.099	0
	1.80	145.519	120.731	24.788	73.000	65.459	-7.541	17.246
Totaal 1		10.330.831	9.486.461	844.370	5.699.885	5.650.316	-49.569	794.801
2. Veiligheid	2.10	1.769.441	1.731.235	38.206	70.841	79.703	8.862	47.068
	2.20	242.226	244.390	-2.164	20.875	18.715	-2.160	-4.325
Totaal 2		2.011.667	1.975.625	36.042	91.716	98.417	6.701	42.743
3. Economie, recreatie & toerisme	3.10	1.044.590	624.976	419.614	1.107.538	1.012.281	-95.257	324.357
	3.20	371.555	281.508	90.047	10.000	8.808	-1.192	88.855
Totaal 3		1.416.145	906.484	509.661	1.117.538	1.021.089	-96.449	413.212
4. Duurzaamheid	4.10	1.443.473	1.384.458	59.015	1.617.583	1.558.568	-59.015	-1
	4.20	523.410	511.242	12.168	2.500	15.566	13.066	25.234
	4.30	178.354	177.457	897	17.545	45.478	27.933	28.829
Totaal 4		2.145.237	2.073.157	72.080	1.637.628	1.619.611	-18.017	54.063
5. Jeugd & Onderwijs	5.10	66.949	81.510	-14.561	0	0	0	-14.561
	5.20	4.173.531	3.973.690	199.841	0	-3.180	-3.180	196.661
	5.30	232.899	221.285	11.614	22.200	25.645	3.445	15.059
	5.40	715.795	791.865	-76.070	0	0	0	-76.070
	5.50	698.712	749.725	-51.013	52.293	46.938	-5.355	-56.368
	5.60	90.859	69.894	20.965	3.650	618	-3.032	17.933
	5.70	125.766	74.872	50.894	3.000	3.445	445	51.339
Totaal 5		6.104.511	5.962.842	141.669	81.143	73.466	-7.677	133.992
6. Welzijn, Sport & Cultuur	6.10	716.797	739.223	-22.426	231.154	257.830	26.676	4.250
	6.20	2.002.949	1.924.419	78.530	429.201	450.540	21.339	99.869
	6.30	623.909	616.014	7.895	45.383	40.887	-4.496	3.399
Totaal 6		3.343.655	3.279.656	63.999	705.738	749.257	43.519	107.518
7. Werk, inkomen & zorg	7.10	7.012.743	7.291.209	-278.466	2.638.929	2.994.916	355.987	77.522
	7.20	804.746	748.778	55.968	0	57.671	57.671	113.639
	7.30	4.668.354	3.177.049	1.491.305	187.567	221.250	33.683	1.524.988
	7.40	131.808	126.435	5.373	0	115	115	5.488
Totaal 7		12.617.651	11.343.471	1.274.180	2.826.496	3.273.952	447.456	1.721.636
8. Publieksdiensten	8.10	526.525	519.465	7.060	296.380	329.139	32.759	39.820
Totaal 8		526.525	519.465	7.060	296.380	329.139	32.759	39.820
9. Bestuur & communicatie	9.10	1.391.805	1.634.862	-243.057	0	35	35	-243.023
	9.20	402.701	402.769	-68	0	0	0	-68
	9.30	970.453	983.546	-13.093	1.450	-123	-1.573	-14.666
	9.40	1.249.929	1.498.147	-248.218	1.163.400	1.428.599	265.199	16.981
Totaal 9		4.014.888	4.519.324	-504.436	1.164.850	1.428.510	263.660	-240.776
10. Algemene dekkingsmiddelen & onvoorzien	10.10	10.595	14.777	-4.182	602.849	546.598	-56.251	-60.433
	10.20	0	0	0	23.183.207	23.271.693	88.486	88.486
	10.30	287.264	312.078	-24.814	4.140.718	4.142.763	2.045	-22.769
	10.40	507.026	403.204	103.822	157.790	151	-157.639	-53.817
	10.50	1.338.189	1.404.504	-66.315	926.416	1.019.149	92.733	26.418
Totaal 10		2.143.074	2.134.563	8.511	29.010.980	28.980.354	-30.626	-22.115
Saldo baten en lasten		44.654.184	42.201.049	2.453.135	42.632.354	43.224.113	591.759	3.044.894
Mutaties reserves		2.340.669	3.078.029	-737.360	4.362.499	4.085.204	-277.295	-1.014.655
Resultaat		46.994.853	45.279.078	1.715.775	46.994.853	47.309.317	314.464	2.030.239

3.2.1 TOELICHTING VAN DE VERSCHILLEN PER PROGRAMMA

Specificaties van de verschillen tussen de primitieve begroting en de begroting na wijziging en analyse van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de realisatie per programma en programmaonderdeel op hoofdlijnen.

Programma 1 Wonen en leefomgeving

Programma 1 Wonen en Leefomgeving					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
1.10 Ruimtelijke ordening					
- lasten	709.262	578.345	1.108.257	875.560	232.697
- baten	169.549	154.920	212.720	162.524	-50.196
	539.713	423.425	895.537	713.037	182.500
1.20 Woningbouw					
- lasten	2.026.384	4.936.137	3.829.013	3.599.835	229.178
- baten	1.981.248	4.536.058	3.578.245	3.651.381	73.136
	45.137	400.079	250.768	-51.546	302.314
1.30 Leefomgeving					
- lasten	156.838	153.278	366.228	343.820	22.408
- baten	37.196	0	49.850	63.227	13.377
	119.642	153.278	316.378	280.594	35.784
1.40 Openbare ruimte - wegen					
- lasten	1.894.482	1.794.300	2.045.649	1.875.052	170.597
- baten	114.650	6.705	6.705	52.716	46.011
	1.779.832	1.787.595	2.038.944	1.782.695	216.608
1.50 openbare ruimte - verkeer					
- lasten	263.802	248.708	361.258	355.119	6.139
- baten	21.723	22.500	22.500	23.875	1.375
	242.079	226.208	338.758	331.244	7.514
1.60 Openbare ruimte - groen					
- lasten	872.030	797.697	955.892	925.427	30.465
- baten	1.700	0	0	2.370	2.370
	870.330	797.697	955.892	923.057	32.835
1.70 Openbare ruimte - riolering					
- lasten	1.728.707	1.700.554	1.519.015	1.390.916	128.099
- baten	1.938.555	1.910.404	1.756.865	1.628.766	-128.099
	-209.848	-209.850	-237.850	-237.850	0
1.80 Begraven					
- lasten	122.230	145.519	145.519	120.731	24.788
- baten	62.194	75.000	73.000	65.459	-7.541
	60.036	70.519	72.519	55.273	17.246
Totaal lasten programma 1	7.773.735	10.354.538	10.330.831	9.486.461	844.370
Totaal baten programma 1	4.326.815	6.705.587	5.699.885	5.650.316	-49.569
Totaal saldo van baten en lasten	3.446.920	3.648.951	4.630.946	3.836.145	794.801
Storting in reserves (+)	559.216	75.940	259.287	1.073.236	-813.949
Onttrekking aan reserves (-/-)	356.691	36.838	1.113.790	1.120.700	6.910
Resultaat	3.649.445	3.688.053	3.776.443	3.788.681	-12.238

1.10 Ruimtelijke ordening

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Bestemmingsplannen stedelijk gebied	rbs, 9 nov 2015	150.100		-150.100	N
2. Vitaal platteland	rbs, 9 nov 2015	26.000		-26.000	N
3. Transformatie Rabobank Olst	rbs, 9 nov 2015	82.500	50.000	-32.500	N
4. Actualisatie bestemmingsplannen	jaarrekening 2015	16.600		-16.600	N
5. Structuurvisie	jaarrekening 2015	33.500		-33.500	N
6. Aanpassing Proces Structuurvisie	rbs, 1 febr. 2016	101.800		-101.800	N
7. Cultuurhist.waarden Langstr/Kerkstraat	1e berap 2016	11.000		-11.000	N
8. Deelvisie Goedkope huur	1e berap 2016	15.600	7.800	-7.800	N
9. Startnotitie woonvisie	rbs, 14 dec 2015	11.500		-11.500	N
10. Startnotitie omgevingswet	rbs, 18 april 2016	81.300		-81.300	N
Totaal 1.10 Ruimtelijke ordening		529.900	57.800	-472.100	N
Mutatie reserves		4.100	446.100	442.000	V
Resultaat		534.000	503.900	-30.100	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Actualisatie bestemmingsplannen	-25.600		25.600	V
2. Facilitair grondbeleid (antérieure overeenkomsten)	-12.100	-11.700	400	V
3. Invoering Omgevingswet, ruimtelijk ontwikkelingskader	-147.800		147.800	V
4. Structuurvisie	60.600		-60.600	N
5. Procedures bestemmingspl.algemeen (incl. planschades)	8.200	11.100	2.900	V
6. Transformatie Rabobank Olst	-82.500	-50.000	32.500	V
7. Woonvisie (startnotitie+deelvisie Goedkope huur)	-2.000	-3.000	-1.000	N
8. Vitaal platteland/leader	-31.500	3.400	34.900	V
Totaal 1.10 Ruimtelijke ordening	-232.700	-50.200	182.500	V
Mutatie reserves		-189.500	-189.500	N
Resultaat	-232.700	-239.700	-7.000	N

Toelichting:

- Op de actualisatie van bestemmingsplannen is een voordeel gerealiseerd. Gelet op het niet realiseren van de geplande actualisaties in 2016 (bestemmingsplannen Uiterwaarden, Olst-West en Boskamp) stellen wij voor een bedrag van € 24.500 beschikbaar te houden voor 2017 en volgende jaren.
- De extra gerealiseerde baten en lasten zijn ontstaan door de toenemende initiatieven uit de samenleving met een ruimtelijke impact. De dan te volgen ruimtelijke procedures worden in de meeste gevallen vastgelegd in antérieure overeenkomsten. In aansluiting met de antérieure overeenkomst herontwikkeling 'Het Polletje' te Olst wordt voorgesteld € 7.900 via resultaatsbestemming toe te voegen aan de reserve bovenwijkse voorzieningen.
- In de raad van 9 november 2015 (vaststelling van de begroting 2016) is een budget beschikbaar gesteld voor het actualiseren van het ruimtelijke ontwikkelingskader van € 150.112. Verder is in de raad van 18 april 2016 een budget beschikbaar gesteld van € 81.300 voor de startnotitie "Vorbereiding invoering Omgevingswet". De afronding/voorzetting van genoemde werkzaamheden vindt plaats in 2017 en volgende jaren. In het kader van resultaat bestemming wordt daarom voorgesteld het restant van de genoemde bedragen van € 147.800 over te hevelen naar 2017.
- Het proces van de totstandkoming van de structuurvisie heeft meer energie, tijd en budget gekost dan vooraf was ingeschat.
- Er zijn extra niet geraamde lasten en baten gemaakt voor lopende procedures. Het budget planschades algemeen is niet volledig benut.

6. De transformatie van het pand Rabobank Olst is in 2016 niet gerealiseerd. Inmiddels heeft een nieuwe projectwikkelaar het project in uitvoer genomen. Via resultaatbestemming wordt daarom voorgesteld een budget van € 50.000 over te hevelen naar 2017. Tegenover dit bedrag staat een provinciale subsidie van dezelfde omvang. De eerder geraamde onttrekking aan de investeringsreserve, onderdeel binnenstedelijke vernieuwing van € 32.500 vervalt.
7. Op het budget woonvisie (inclusief deelvisie wonen-goedkope huur) is een beperkt nadeel ontstaan doordat meer externe advieskosten zijn verantwoord dan vooraf was voorzien.
8. In de raad van 9 november 2015 (vaststelling van de begroting 2016) is een eenmalig budget beschikbaar gesteld van € 26.000 voor de uitvoering van projecten in het kader van het programma De Kracht van Salland-Leader 2015-2022. Vanuit de projecten vorige leaderperiode is een voordeel gerealiseerd van € 4.800. Vanwege het meerjarig karakter van De Kracht van Salland stellen wij voor in het kader van resultaatbestemming een bedrag van € 30.800 over te hevelen naar 2017. Het restant van het verschil heeft betrekking op kleine voor- en nadelen op het totale budget vitaal platteland.

Mutatie reserves

Het nadeel op de reserve onttrekking wordt veroorzaakt door de niet of deels niet geëffectueerde onttrekkingen in verband met de transformatie Rabobank Olst, de invoer van de Omgevingswet, actualisatie van bestemmingsplannen en de startnotitie woonvisie.

1.20 Woningbouw

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Grondexploitatie woningbouw	rbs, 9 nov 2015, jaarrek, 1e berap 2016	-1.116.100	-1.152.800	-36.700	N
2. Bouwleges	1e berap 2016		50.000	50.000	V
3. Binnenstedelijke vernieuwing	2e berap 2016		145.000	145.000	V
4. Woonbehoefte onderzoek	2e berap 2016	9.000		-9.000	N
Totaal 1.20 Woningbouw		-1.107.100	-957.800	149.300	V
Mutatie reserves		125.000	9.000	-116.000	N
Resultaat		-982.100	-948.800	33.300	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Beheer- en uitgifte gronden	58.200	-10.900	-69.100	N
2. Volkshuisvesting	-4.300	-11.300	-7.000	N
3. Omgevingsvergunningen	18.900	-15.000	-33.900	N
4. Grondexploitatie woningbouw	-301.900	110.400	412.300	V
Totaal 1.20 Woningbouw	-229.100	73.200	302.300	V
Mutatie reserves	813.900	403.200	-410.700	N
Resultaat	584.800	476.400	-108.400	N

Toelichting:

1. In de raad van 28 november 2016 is besloten de gronden van de Niet in Exploitatie Genomen Gronden (NIEEG) De Meente Noord onder te brengen bij materiële vaste activa (MVA) in verband met de vernieuwde Bbv-voorschriften. De toegerekende rente aan deze grond komt nu ten laste van de exploitatie rekening. Extra kosten zijn gemaakt in verband met de verdere uitwerking van het duurzaam initiatief Noordmanshoek. De exploitatie van de Noordmanshoek is (nog) niet budgettair neutraal weggezet. In begroting 2016 is dit als zodanig geraamd. Hierdoor zijn de baten lager.
2. Op de beheerskosten Svn (Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) is een voordeel ontstaan, doordat minder beroep op de startersleningen is gedaan dan vooraf geraamd. De rentevergoeding op de startersleningen is daardoor ook lager. Met de 2e berap 2016 is een

extra budget van € 9.000 beschikbaar gesteld voor het Woonbehoefte onderzoek (aanpak Woonmarkt voor jongeren). De organisatie van de woonmarkt vindt in 2017 plaats. Wij stellen daarom voor het restant budget van € 4.300 over te hevelen naar 2017.

3. Op de welstandsadviesing is sprake van een overschrijding. Er zijn meer aanvragen waarbij een welstandstoetsing en inhuur van een constructeur noodzakelijk was. Er zijn minder opbrengsten leges omgevingsvergunningen gerealiseerd door minder aanvragen dan verwacht.
4. Bouwgrondexploitaties woningen: Voor twee complexen zijn aanvullende middelen nodig om de exploitaties financieel sluitend te maken. Mede gelet op de Bbv-voorschriften zijn om deze redenen bedragen ten laste van de exploitatie 2016 gestort in voorzieningen. Dit betreft een aanvullende voorziening voor het complex Boerhaar van € 67.200 en voor het complex Wesepe van € 355.300. Het resultaat op de grondexploitatie woningbouw wordt geneutraliseerd via toevoeging en onttrekking aan reserves en verder op de boekwaarde van de gronden van de verschillende woningbouwcomplexen (zie ook Hoofdstuk 2 Jaarverslag-paragrafen: paragraaf 7 grondbeleid).

Mutaties reserves

Gelet op vernieuwde Bbv-voorschriften heeft de geraamde toevoeging aan de Reserve Bovenwijkse voorzieningen niet plaats gevonden.

Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorzieningen voor de complexen de Boerhaar en Wesepe zijn extra onttrekkingen gedaan aan de Reserve grondexploitatie. Voor het complex Zonnekamp-West heeft in verband met winstneming een toevoeging aan de Reserve grondexploitatie plaats gevonden.

1.30 Leefomgeving

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. BGT (luchtfoto's, beheer etc.)	rbs, 9 nov 2015	30.000		-30.000	N
2. Dorpsontwikkelingsplannen	jaarrekening 2015	20.500		-20.500	N
3. Geo-info (BGT + Obsurv)	1e berap 2016	60.000		-60.000	N
4. GVA (vreemdelingen)	2e berap 2016	102.500	49.800	-52.700	N
Totaal 1.30 Leefomgeving		213.000	49.800	-163.200	N
Mutatie reserves			51.100	51.100	V
Resultaat		213.000	100.900	-112.100	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Straatnaamgeving & huisnummering	-1.000		1.000	V
2. Geografische informatievoorziening	-16.400	2.900	19.300	V
3. Onderhoud kerktorens	-3.400		3.400	V
4. Monumentenbeleid en beheer	-6.400		6.400	V
5. Tijdelijke huisvesting statushouders	13.600	10.500	-3.100	N
6. Dorpsontwikkelingsplannen	-8.800		8.800	V
Totaal 1.30 Leefomgeving	-22.400	13.400	35.800	V
Mutatie reserves		-2.900	-2.900	N
Resultaat	-22.400	10.500	32.900	V

Toelichting:

1. Dit betreft kleine voordelen op straatnaamgeving en huisnummering.
2. Op het budget geografische informatievoorziening wordt het ontstane voordeel grotendeels veroorzaakt, doordat de aanschaf van een applicatie (Obsurv) met betrekking tot het beheer

van de openbare ruimte is doorgeschoven naar 2017. In het kader van resultaatbestemming stellen wij daarom voor het hiermee gemoeide bedrag van € 14.000 over te hevelen naar 2017. Een deel van de gemaakte kosten m.b.t. luchtfoto's zijn doorberekend aan de Gemeente Deventer. Dit verklaart het voordeel op de baten.

3. Aan de kerktorens is minder onderhoud gepleegd dan in de meerjarenonderhoudsplanning was geraamd. Het resterende bedrag blijft beschikbaar in de reserve onderhoud kerktorens.
4. Het proces om te komen tot een cultuurhistorische waardenkaart is doorgeschoven naar 2017. Daarom stellen wij voor het restant bedrag van € 6.400 over te hevelen naar 2017.
5. Het gemeentelijk Versnellingsarrangement (GVA) biedt gemeente financieel de mogelijkheid om statushouder tijdelijk te huisvesten. Vanaf 2016 maakt onze gemeente gebruik van deze mogelijkheid en huisvest statushouders in de Elshof, de Bron en op 't Zwervel. In 2016 heeft de gemeente investeringen gedaan om deze gebouwen geschikt te maken voor bewoning. Deze investeringslasten zijn met name voor de Elshof hoger uitgevallen. De verwachting was dat de bewoners van de Elshof medio augustus geleidelijk zouden vertrekken naar andere locaties, dit heeft echter langer geduurd dan voorzien. Aangezien het GVA aan de gemeente een vergoeding geeft per persoon per week, zijn de baten in 2016 hoger uitgevallen dan verwacht.
6. Het budget voor dorpsontwikkelingsplannen voor Wesepe is in 2016 niet volledig benut. Om dit specifieke budget beschikbaar te houden wordt voorgesteld € 5.200 via resultaatbestemming over te hevelen naar 2017. Het restant bedrag valt vrij.

Mutatie reserves

Het verschil in onttrekkingen van € 2.900 komt doordat minder onderhoud aan de kerktorens is gepleegd dan in de meerjarenonderhoudsplanning was voorzien.

1.40 Openbare ruimte - wegen

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Stelpost reconstructie wegen	jaarrekening 2015	140.600		-140.600	N
3. Vervanging openbare verlichting	jaarrekening 2015	14.700		-14.700	N
4. Grasbetonstenen Andersonstr.	jaarrekening 2015	93.500		-93.500	N
5. Kapitaallasten gladheidbestr.	2e berap 2016	2.500		-2.500	N
Totaal 1.40 Openbare ruimte - wegen		251.300	0	-251.300	N
Mutatie reserves			248.800	248.800	V
Resultaat		251.300	248.800	-2.500	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Stelpost reconstructie wegen	-184.700		184.700	V
2. Onderhoud wegen	-37.300	6.000	43.300	V
3. Kapitaallasten	-35.300		35.300	V
4. Glasvezel buitengebied	4.300		-4.300	N
5. Infrastructuur Molenstraat	79.600	40.000	-39.600	N
6. Gladheidbestrijding	2.800		-2.800	N
Totaal 1.40 Openbare ruimte-wegen	-170.600	46.000	216.600	V
Mutatie reserves		-200.600	-200.600	N
Resultaat	-170.600	-154.600	16.000	V

Toelichting:

1. Gelet op het vastgestelde reconstructieschema en de specifieke besluiten betreffende inhaalslag onderhoud wegen in 2016 en begin 2017 (Reconstructie de Grienden etc.) dient het saldo van de stelpost reconstructie wegen beschikbaar te blijven voor 2017 en volgende jaren.

In het kader van resultaatbestemming wordt daarom voorgesteld het bedrag over te hevelen naar 2017.

2. Op het totaal van onderhoud wegen is een voordeel ontstaan. In de begroting was geen rekening gehouden met leges telecom- en inritvergunningen.
De financiële consequenties van een tweetal concreet verstrekte opdrachten in 2016 (weginspectie 2016, verhard Wittenbergsweg) tot een bedrag van € 23.600 behoren tot het budget 2016. Wij stellen daarom voor dit bedrag met resultaatbestemming over te hevelen naar 2017.
3. Gelet op het specifieke besluit met betrekking tot de reconstructie van de Grienden etc. stellen wij voor het vrijvallende bedrag van € 35.300 beschikbaar te houden voor 2017 en volgende jaren. In het kader van resultaat bestemming wordt daarom voorgesteld het bedrag over te hevelen naar 2017.
4. Ten behoeve van snel internet in het buitengebied zijn incidentele voorbereidingskosten gemaakt. In begroting 2016 was hiervoor geen raming opgenomen.
5. De extra gemaakte kosten met betrekking tot de infrastructuur Molenstraat te Wijhe zijn gevorderd bij de in gebreke gebleven projectontwikkelaar. Gezien het risico van oninbaarheid van deze vordering is een voorziening getroffen.
6. Op gladheidbestrijding is sprake van een kleine overschrijding.

Mutatie reserves

Het nadeel op de reserve onttrekking wordt veroorzaakt door de niet geëffectueerd onttrekking over te hevelen budget reconstructie wegen.

1.50 Openbare ruimte - verkeer

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Aanpak weesfietsen station	1e berap 2016	3.000		-3.000	N
2. Voorziening Julianalaan	1e berap 2016	12.000		-12.000	N
3. Verkeersmaatregelen Eikelhofweg	rbs, 6 juni 2016	97.550		-97.550	N
Totaal 1.50 Openbare ruimte - verkeer		112.550	0	-112.550	N
Mutatie reserves			109.550	109.550	V
Resultaat		112.550	109.550	-3.000	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Verkeer algemeen (verkeersveiligheidsproj. borden etc.)	-1.200	1.400	2.600	V
2. Voorziening Julianalaan	-4.900		4.900	V
Totaal 1.50 Openbare ruimte - verkeer	-6.100	1.400	7.500	V
Mutatie reserves		-3.300	-3.300	N
Resultaat	-6.100	-1.900	4.200	V

Toelichting:

1. Er is een voordeel gerealiseerd op de stroomkosten van de informatieborden halteplaatsen. Door hogere kosten voor niet-infrastructurele verkeersveiligheid projecten is de provinciale BDU-subsidie (brede doeluitkering verkeer en vervoer) ook hoger.
2. Het verhoogde kruisingsvlak op de Julianalaan te Olst is ruimschoots binnen de raming gerealiseerd.

Mutatie reserves

Het nadeel op de reserve onttrekking wordt veroorzaakt door de niet geëffectueerd onttrekking met betrekking tot de voorziening Julianalaan.

1.60 Openbare ruimte - groen

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Fysieke aanpassingen Langstraat Wijhe	jaarrekening 2015	4.000		-4.000	N
2. Bomenbeleidsplan	jaarrekening 2015	100.000		-100.000	N
3. Ruimtelijk kwaliteitsfonds	rbs, 23 mei 2016	54.300		-54.300	N
Totaal 1.60 Openbare ruimte - groen		158.300	0	-158.300	N
Mutatie reserves		54.300	212.600	158.300	V
Resultaat		212.600	212.600	0	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Openbaar groen (onderhoud bermen, afvoer etc.)	-28.500	2.400	30.900	V
2. Fysieke aanpassingen Langstraat	-2.000		2.000	V
Totaal 1.60 Openbare ruimte - groen	-30.500	2.400	32.900	V
Mutatie reserves		-2.000	-2.000	N
Resultaat	-30.500	400	30.900	V

Toelichting:

- Dit betreft verschillende voor- en nadelen op het onderhoud groen (bermen onderhoud, afvoer zwerfafval, algemeen groenonderhoud).
- Voor fysieke aanpassingen Langstraat Wijhe is voor groen een bedrag van € 4.000 voorzien. Aan aanpassingen groen is in 2016 besteed een bedrag van € 2.000. De nog te maken kosten 2017 worden geraamd op € 2.000. Het bedrag van € 2.000 blijft gereserveerd in de investeringsreserve.

Mutaties reserves

Het verschil in onttrekkingen van € 2.000 is toe te schrijven aan de niet gedane onttrekking met betrekking tot aanpassingen groen Langstraat Wijhe.

1.70 Openbare ruimte - riolering

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
Vaststelling GRP 2016-2020	rbs 14 dec 2015	-181.500	-153.500	28.000	V
Totaal 1.70 Openbare ruimte - riolering		-181.500	-153.500	28.000	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Exploitatielasten riolering	-136.100		136.100	V
2. Dotatie voorziening riolering	39.500	-109.200	-148.700	N
3. Indirecte lasten (kapitaallasten)	-31.500		31.500	V
4. Overige inkomsten (eigen bijdrage riolering)		9.600	9.600	V
5. Rioolheffing		-33.500	-33.500	N
6. Extra invorderingsbaten		5.000	5.000	V
Totaal 1.70 Openbare ruimte - riolering	-128.100	-128.100	0	V

Toelichting:

- Het voordeel op de exploitatielasten riolering van € 136.000 wordt veroorzaakt, doordat minder gebruik is gemaakt van advisering door derden. Dit als gevolg van ontwikkelingen binnen RIVUS. Verder zijn met name de kosten voor rioolinspectie en het verhelpen van storingen en verstoppingen in 2016 lager uitgevallen.

2. Bij de vaststelling van het tarief rioolheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op de riolering wordt op rekeningsbasis toegevoegd/onttrokken aan de voorziening riolering. Vanwege de gerealiseerde voor- en nadelen op het totale product riolering wordt per saldo € 40.000 toegevoegd aan de voorziening riolering. De geraamde onttrekking aan de voorziening van € 109.000 was niet nodig, omdat de geplande uitvoering van de vervanging van diverse gemalen is doorgeschoven naar 2017.
3. De financiële afronding van de reconstructie Herxen en riool overstorten Olst heeft dit jaar plaats gevonden. In de begroting 2016 was rekening gehouden met afronding in 2015, waardoor een voordeel op kapitaallasten is ontstaan (de afschrijving start een jaar later).
4. Er zijn hogere baten gerealiseerd door extra ontvangen exploitatie bijdragen riolering buitengebied.
5. De werkelijk opbrengst rioolheffing is lager dan begroot. Het verschil zit met name in de minder-opbrengst bij woningen (zie ook Hoofdstuk 2 Jaarverslag-paragrafen: paragraaf 1 lokale heffingen).
6. Er zijn extra invorderingsbaten gerealiseerd.

1.80 Begraven

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
Onderhoudsrechten begraafpl wijhe	1e berap 2016		-2.000	-2.000	N
Totaal 1.80 Begraven		0	-2.000	-2.000	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de begroting af op de volgende budgetten.

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Onderhoud begraafplaatsen	1.900		-1.900	N
2. Exploitatie begraafplaats	-26.700	-7.500	19.200	V
Totaal 1.80 Begraven	-24.800	-7.500	17.300	V
Mutatie reserves		1.900	1.900	V
Resultaat	-24.800	-5.600	19.200	V

Toelichting:

1. Aan gemeentelijke gebouwen begraafplaatsen is meer onderhoud gepleegd dan in de meerjarenonderhoudsplanung was geraamd. Het nadeel op het onderhoud wordt gecompenseerd via de reserve onderhoud begraafplaatsen.
2. In 2014 is het beleids- en beheersplan begraafplaatsen 2014 vastgesteld en in werking getreden. Hierdoor is het onderhoud op de begraafplaatsen in afgesproken omvang uitgevoerd, waardoor minder kosten zijn gemaakt. Daarnaast zijn er minder begrafenissen geweest in 2016, waardoor de inkomsten uit begraafplaatsrechten achterblijft bij de raming.

Mutatie reserves

Het verschil in onttrekkingen van € 1.900 komt doordat meer onderhoud is gepleegd dan in de meerjarenonderhoudsplanung was geraamd. Het bedrag is onttrokken aan de reserve onderhoud begraafplaatsen.

Programma 2 Veiligheid

Programma 2 Veiligheid					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
2.10 Brandweer en rampenbestrijding					
- lasten	1.819.840	1.772.241	1.769.441	1.731.235	38.206
- baten	226.126	70.841	70.841	79.703	8.862
	1.593.713	1.701.400	1.698.600	1.651.532	47.068
2.20 openbare orde en veiligheid					
- lasten	225.132	224.226	242.226	244.390	-2.164
- baten	18.624	20.875	20.875	18.715	-2.160
	206.507	203.351	221.351	225.676	-4.325
Totaal lasten programma 2	2.044.971	1.996.467	2.011.667	1.975.625	36.042
Totaal baten programma 2	244.751	91.716	91.716	98.417	6.701
Totaal saldo van baten en lasten	1.800.221	1.904.751	1.919.951	1.877.208	42.743
Storting in reserves (+)	22.912	0	0	22.804	-22.804
Onttrekking aan reserves (-/-)	0	0	15.200	15.200	0
Resultaat	1.823.133	1.904.751	1.904.751	1.884.812	19.939

2.10 Brandweer en rampenbestrijding

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Budget crisisnoodopvang	RB2015/2e Berap	15.200	15.200	0	N
2. Bijdrage VRJ, afrekening 2015	1e Berap	-18.000		18.000	V
Totaal 2.10 Brandweer en rampenbestrijding		-2.800	15.200	18.000	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Regionale brandweer	-9.200		9.200	V
2. Crisisbeheersing	-8.200		8.200	V
3. Onderhoud brandweerkazernes	-22.800		22.800	V
4. Overig	2.000	8.900	6.900	V
Totaal 2.10 Brandweer en rampenbestrijding	-38.200	8.900	47.100	V
Mutatie reserves	22.800		-22.800	N
Resultaat	-15.400	8.900	24.300	V

Toelichting:

- Het budget voor de regionale brandweer is hoger geraamd dan de vastgestelde bijdrage aan de Veiligheidsregio IJsselland voor 2016. De Veiligheidsregio IJsselland verwacht voor 2016 een voordelig resultaat. Hier is in onze cijfers nog geen rekening mee gehouden. De bestemming van het resultaat moet nog plaatsvinden.
- Door de vorming van een nieuw regionaal team bevolkingszorg is in 2016 geen gebruik gemaakt van het lokale budget voor opleiden en oefenen. We verwachten dat dit in 2017 wel weer nodig is.
- Het onderhoud aan de brandweerkazernes wordt structureel geraamd. Afwijkingen muteren in de reserve onderhoud brandweerkazernes.
-

Mutatie reserves

De mutatie in reserves betreft de storting van de niet ingezette vergoeding voor onderhoud gebouwen van de Veiligheidsregio IJsselland in de reserve onderhoud kazernes. Deze middelen blijven beschikbaar voor onderhoud in volgende jaren.

2.20 Openbare orde en veiligheid

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Inzet BOA's	1e Berap	18.000		-18.000	N
Totaal 2.20 Openbare orde en veiligheid		18.000	0	-18.000	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Openbare orde en veiligheid	3.300		-3.300	N
2. APV	-1.100	-2.200	-1.100	N
Totaal 2.20 Openbare orde en veiligheid	2.200	-2.200	-4.400	N

Toelichting:

1. Bij een inwoner die een niet natuurlijke dood sterft, moet een lijkschouw worden verricht. Deze taak hebben wij uitbesteed aan de GGD. In 2016 zijn meer lijkschouwen verricht dan vooraf verwacht werd.
2. -

Programma 3 Economie, recreatie en toerisme

Programma 3 Economie, recreatie en toerisme					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
3.10 Economische aangelegenheden					
- lasten	706.085	1.307.967	1.044.590	624.976	419.614
- baten	433.906	1.414.262	1.107.538	1.012.281	-95.257
	272.179	-106.295	-62.948	-387.305	324.357
3.20 Recreatie					
- lasten	185.051	191.055	371.555	281.508	90.047
- baten	11.699	10.000	10.000	8.808	-1.192
	173.352	181.055	361.555	272.700	88.855
Totaal lasten programma 3	891.136	1.499.022	1.416.145	906.484	509.661
Totaal baten programma 3	445.605	1.424.262	1.117.538	1.021.089	-96.449
Totaal saldo van baten en lasten	445.531	74.760	298.607	-114.605	413.212
Storting in reserves (+)	3.422	17.173	12.463	0	12.463
Onttrekking aan reserves (-/-)	478.309	0	161.400	507.300	345.900
Resultaat	-29.356	91.933	149.670	-621.905	771.575

3.10 Economische aangelegenheden

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Grondexploitatie bedrijventerreinen	rbs, 9 nov 2015, jaarrek. 2015, 1e Berap 2016	-281.200	-329.200	-48.000	N
2. Detailhandel structuurvisie	jaarrekening 2015	9.900		-9.900	N
3. Bijdrage samenwerking Zwolle	rbs, 9 nov. 2015	5.900		-5.900	N
4. Dividend nutsbedrijven (enixis, vitens)	1e berap 2016		22.500	22.500	V
5. Project zomerondernemer	1e berap 2016	2.000		-2.000	N
Totaal 3.10 Economische aangelegenheden		-263.400	-306.700	-43.300	N
Mutatie reserves		4.700	9.900	5.200	V
Resultaat		-258.700	-296.800	-38.100	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Grondexploitatie bedrijventerreinen	-415.100	-835.700	-420.600	N
2. Deelneming nutsbedrijven		741.200	741.200	V
3. Beheer- en exploitatie markten/bedrijfscontacten	-4.500	-800	3.700	V
Totaal 3.10 Economische aangelegenheden	-419.600	-95.300	324.300	V
Mutatie reserves	-12.500	403.400	415.900	N
Resultaat	-432.100	308.100	740.200	V

Toelichting:

1. Bouwgrondexploitatie bedrijfsterreinen: voor twee complexen zijn aanvullende middelen nodig om de exploitatie financieel sluitend te maken. Mede gelet op Bbv-voorschriften zijn om deze redenen bedragen ten laste van de exploitatie 2016 gestort in voorzieningen. Dit betreft een aanvullende voorziening voor complex de Enk van € 391.000 en complex Wesepe bedrijventerreinen van € 60.300. Het gerealiseerde nadeel op de grondexploitatie van bedrijfsterreinen, wordt geneutraliseerd via toevoeging en onttrekking aan reserves (zie

- hieronder) en verder gemuteerd op de boekwaarde van de gronden van de verschillende complexen (zie ook Hoofdstuk 2 Jaarverslag-paragrafen: paragraaf 7 grondbeleid).
- De meeropbrengst wordt met name veroorzaakt door de incidentele bate vanwege de verkoop van 34% van het aandelenbezit Enexis.
 - Er zijn extra kosten gemaakt in verband met herstelwerkzaamheden naar aanleiding van de NEN 3140 keuring gemeentelijke meterkasten. Op het project zomerondernemer, de uitvoering van het onderzoek MKB- vriendelijkste gemeente en detailhandelsstructuurvisie zijn voordelen gerealiseerd. De budgetten zijn niet volledig benut.

Mutaties reserves

Het verschil wordt veroorzaakt doordat geen onttrekking heeft plaats gevonden in verband met de detailhandel structuurvisie.

Gelet op vernieuwde BBV-voorschriften heeft de geraamde toevoeging aan de Reserve Bovenwijkse voorzieningen niet plaats gevonden. Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorzieningen voor de complexen de Enk en Wesepe zijn extra onttrekkingen gedaan aan de Reserve grondexploitatie.

3.20 Recreatie

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Beleidsvisie recreatie, toerisme en cultuur (aanjaagsubsidie)	rbs, 9 nov. 2015	29.000		-29.000	N
2. Fysieke aanpassingen centrum Olst	jaarrekening 2015	50.000		-50.000	N
3. Uitvoeringsprog, beleef de IJssel	jaarrekening 2015	10.000		-10.000	N
4. Beleidsvisie recreatie, toerisme en cultuur	jaarrekening 2015	12.300		-12.300	N
5. Mooier ad IJssel (burgerinitiatief)	jaarrekening 2015	7.200		-7.200	N
6. Mooier ad IJssel (burgerinitiatief)	rbs, 18 jan 2016	31.500		-31.500	N
7. IJsselzone Olst	rbs, 18 jan 2016	40.500		-40.500	N
Totaal 3.20 Recreatie		180.500	0	-180.500	N
Mutatie reserves			151.500	151.500	V
Resultaat		180.500	151.500	-29.000	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Stelpost recreatie en toerisme	-4.200		4.200	V
2. Beleidsvisie recreatie, toerisme en cultuur	-48.600		48.600	V
3. Bijdrage recreatieschap (incl. diverse kleine verschillen)	-2.000	-1.200	800	V
4. Mooier ad IJssel/IJsselzone Olst	-35.200		35.200	V
Totaal 3.20 Recreatie	-90.000	-1.200	88.800	V
Mutatie reserves	0	-57.500	-57.500	N
Resultaat	-90.000	-58.700	31.300	V

Toelichting:

- Het restant van het budget recreatie en toerisme van € 4.200 is gelabeld aan het recreatief fietspad Welsum en onderhoud fiets- en wandelbrug Fortmond. Wij stellen voor het bedrag via resultaatbestemming over te hevelen naar 2017.
- De nieuwe beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020 is in 2015 aan uw raad voorgelegd. Wij stellen voor om de projectbudgetten (Zichtbaarheid N337, Herontwikkeling Fortmond, Beleef de IJssel) gekoppeld aan deze visie tot een bedrag van € 36.700 via resultaatbestemming over te hevelen naar 2017. Het resterende bedrag valt vrij.

3. Het betreft hier een Btw-voordeel door de transparantieregeling gemeenschappelijke regelingen, waardoor de gemeenschappelijke regeling de Btw-compensatie verlegt naar de gemeente. Daarnaast zijn er kleine nadelige afwijkingen op de baten gerealiseerd.
4. In de raad van 18 januari 2016 zijn kredieten beschikbaar gesteld van resp. € 31.500 voor het burgerinitiatief Olst Mooier aan de IJssel en € 40.500 voor de gebiedsmanager IJsselzone Olst. De afronding van deze projecten vindt plaats in 2017. Het restant van de gevoteerde kredieten ad. € 35.200 blijft beschikbaar in de investeringsreserve, onderdeel binnenstedelijke vernieuwing.

Mutaties reserves

Het verschil wordt veroorzaakt doordat geen of deels onttrekking heeft plaats gevonden in verband met de gebiedsmanager IJsselzone Olst, project mooier aan de IJssel en het uitvoeringsprogramma Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020.

Programma 4 Duurzaamheid

Programma 4 Duurzaamheid					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
4.10 Afvalstoffen					
- lasten	1.429.300	1.460.368	1.443.473	1.384.458	59.015
- baten	1.603.410	1.634.478	1.617.583	1.558.568	-59.015
	-174.110	-174.110	-174.110	-174.109	-1
4.20 Milieutaken					
- lasten	464.107	477.442	523.410	511.242	12.168
- baten	3.389	2.500	2.500	15.566	13.066
	460.718	474.942	520.910	495.676	25.234
4.30 Duurzaamheidsmaatregelen					
- lasten	181.421	125.454	178.354	177.457	897
- baten	18.657	17.545	17.545	45.478	27.933
	162.764	107.909	160.809	131.980	28.829
Totaal lasten programma 4	2.074.828	2.063.264	2.145.237	2.073.157	72.080
Totaal baten programma 4	1.625.456	1.654.523	1.637.628	1.619.611	-18.017
Totaal saldo van baten en lasten	449.371	408.741	507.609	453.546	54.063
Storting in reserves (+)	0	0	9.500	9.500	0
Onttrekking aan reserves (-/-)	45.000	0	88.350	85.511	-2.839
Resultaat	404.371	408.741	428.759	377.535	51.224

4.10 Afvalstoffen

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Belastingverord. 2016 (tarief afval)	rbs, 14 dec 2015	-16.900	-16.900	0	N
Totaal 4.10 Afvalstoffen		-16.900	-16.900	0	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Kosten inzameling verwerking	-90.000		90.000	V
2. Overige directe lasten	-13.000		13.000	V
3. Kapitaallasten	-11.600		11.600	V
4. Indirecte lasten (doorberekende indirecte uren)	-8.000		8.000	V
5. Overige inkomsten (Nedvang + invorderingbaten)		-21.300	-21.300	N
6. Heffing en inning afvalstoffen		-34.300	-34.300	N
7. Mutatie egalisatievoorziening afvalstoffen	63.600	-3.400	-67.000	N
Totaal 4.10 Afvalstoffen	-59.000	-59.000	0	V

Toelichting:

- Door minder container aanbiedingen zijn voordelen gerealiseerd. De definitieve afrekening van de ROVA 2016 is meegenomen in de rekening 2016.
- Op de overige directe lasten is een voordeel gerealiseerd door minder onvoorziene zaken betreffende afvalverwerking (illegale stortingen, asbestverwijderingen etc.) dan vooraf ingeschat.

3. De financiële afronding van het krediet ondergrondse containers vindt plaats in 2017. In de begroting 2016 was rekening gehouden met afronding in 2016, waardoor een voordeel op kapitaallasten is ontstaan (de afschrijving start een jaar later).
4. Er zijn minder interne uren doorberekend dan in de begroting 2016 is geraamd. Voor de berekening van deze kosten is gebruik gemaakt van de werkelijk geschreven uren op basis van het urenregistratiesysteem.
5. Het gerealiseerde nadeel komt door een afrekening van Nedvang die lager is dan geraamd. De gemeente heeft een deelnemersovereenkomst afgesloten met Nedvang. Op grond hiervan komt de gemeente in aanmerking voor vergoeding van gescheiden ingezamelde hoeveelheden verpakkingsafval uit huishoudens. Verder zijn extra invorderingsbaten gerealiseerd.
6. De opbrengst is minder dan begroot. De vastrecht aanbiddingen laten een lichte daling zien. Vastrecht wordt betaald door elk huishouden in de gemeente. Door het positieve scheidingsgedrag zijn er in 2016 minder container aanbiddingen geweest wat resulteert in een lagere opbrengst (zie ook Hoofdstuk 2 Jaarverslag-paragrafen: paragraaf 1 lokale heffingen). De gemiste opbrengsten van de lagere ledigingen vallen weg tegen de lagere eindafrekening van de afvalinzamelaar (zie onder 1).
7. Bij de vaststelling van het tarief afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op het totale product Afvalstoffenverwijdering en –verwerking wordt op rekeningsbasis toegevoegd/onttrokken aan de egalisatievoorziening afvalstoffen. Vanwege de gerealiseerde voor- en nadelen op dit product wordt € 63.000 toegevoegd aan de voorziening afvalstoffen.

4.20 Milieutaken

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Transitie RUD	jaarrekening 2015	21.800		-21.800	N
2. Aanschaf VTH	1e berap 2016	18.300		-18.300	N
3. Gronddepot Lange Slagen	2e berap 2016	5.900		-5.900	N
Totaal 4.20 Milieutaken		46.000	0	-46.000	N
Mutatie reserves			21.800	21.800	V
Resultaat		46.000	21.800	-24.200	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Milieutaken algemeen	-12.200	13.000	25.200	V
Totaal 4.20 Milieutaken	-12.200	13.000	25.200	V
Mutatie reserves		-7.600	-7.600	N
Resultaat	-12.200	5.400	17.600	V

Toelichting:

De kosten van externe inhuur voor de uitvoering van milieu taken zijn onderschreden. Taken zijn uitgevoerd door eigen medewerkers. Hierdoor valt een bedrag vrij van € 12.200. Verder zijn voordelen gerealiseerd op leges en opgelegde dwangsommen.

Mutaties reserves

Het nadeel op de reserve onttrekking wordt veroorzaakt door de deels geëffectueerde onttrekking in het kader van uitvoeringskosten RUD (zie ook resultaatbestemming 2015).

4.30 Duurzaamheid

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Programma duurzaamheid 2016	1e berap 2016	52.900		-52.900	N
Totaal 4.30 Duurzaamheidsmaatregelen		52.900	0	-52.900	N
Mutatie reserves		9.500	66.600	57.100	V
Resultaat		62.400	66.600	4.200	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Programma duurzaamheid 2016	-900	27.900	28.800	V
Totaal 4.30 Duurzaamheidsmaatregelen	-900	27.900	28.800	V
Mutatie reserves		4.800	4.800	V
Resultaat	-900	32.700	33.600	V

Toelichting:

Het duurzaamheidsprogramma beslaat een periode van vier jaar. De extra baten worden veroorzaakt door bijdragen van de provincie en VNG voor het energieloket. Verder zijn baten gerealiseerd doordat meer interne uren doorberekend zijn aan het programma dan vooraf was ingeschat.

Mutaties reserves

Het voordeel op de reserve onttrekking wordt veroorzaakt door de geëffectueerde onttrekking aan de reserve duurzaamheid in het kader van het duurzaamheidsprogramma 2016. Dit in aansluiting met het raadsbesluit van 26 oktober 2015 inzake het meerjarenprogramma "Samen Duurzaam" 2016-2020.

Programma 5 Jeugd en onderwijs

Programma 5 Jeugd en Onderwijs					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
5.10 Jeugd- en jongerenwerk					
- lasten	81.106	66.949	66.949	81.510	-14.561
- baten	0	0	0	0	0
	81.106	66.949	66.949	81.510	-14.561
5.20 Jeugdgezondheidszorg					
- lasten	4.322.033	3.186.352	4.173.531	3.973.690	199.841
- baten	169.171	0	0	-3.180	-3.180
	4.152.863	3.186.352	4.173.531	3.976.870	196.661
5.30 Lokaal onderwijsbeleid					
- lasten	252.058	238.254	232.899	221.285	11.614
- baten	44.399	22.200	22.200	25.645	3.445
	207.659	216.054	210.699	195.641	15.059
5.40 Huisvesting onderwijs					
- lasten	834.211	695.095	715.795	791.865	-76.070
- baten	0	15.000	0	0	0
	834.211	680.095	715.795	791.865	-76.070
5.50 Overige onderwijs aangelegenheden					
- lasten	764.703	713.712	698.712	749.725	-51.013
- baten	45.863	52.293	52.293	46.938	-5.355
	718.840	661.419	646.419	702.787	-56.368
5.60 Speelvoorzieningen					
- lasten	77.426	90.859	90.859	69.894	20.965
- baten	670	3.650	3.650	618	-3.032
	76.757	87.209	87.209	69.276	17.933
5.70 Kinderopvang					
- lasten	96.295	149.466	125.766	74.872	50.894
- baten	2.166	3.000	3.000	3.445	445
	94.129	146.466	122.766	71.427	51.339
Totaal lasten programma 5	6.427.832	5.140.687	6.104.511	5.962.842	141.669
Totaal baten programma 5	262.267	96.143	81.143	73.466	-7.677
Totaal saldo van baten en lasten	6.165.565	5.044.544	6.023.368	5.889.376	133.992
Storting in reserves (+)	285.789	368.670	368.670	275.864	92.806
Onttrekking aan reserves (-/-)	294.750	246.673	480.764	268.105	-212.659
Resultaat	6.156.604	5.166.541	5.911.274	5.897.135	14.139

5.10 Jeugd en jongerenwerk

De primitieve begroting 2016 is niet gewijzigd.

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. 3D: Subsidie ambulant jongerenwerk	15.200		-15.200	N
2. Overige subsidies	-600		600	V
Totaal 5.10 Jeugd en jongerenwerk	14.600	0	-14.600	N

Toelichting:

1. Voor ambulant jongerenwerk is de verhoging van de subsidie conform voorgaand jaar gehandhaafd met dekking uit het budget sociaal domein. In de begroting 2017-2020 is dit structureel verwerkt.
2. -

5.20 Jeugdgezondheidszorg

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Provinciale subsidie transitie en transformatie jeugd	RB2015	166.000		-166.000 N	
2. Rijksbijdrage transitie jeugd	RB2015	54.900		-54.900 N	
3. Verwacht tekort jeugdzorg 2016	2eBerap2016	270.700		-270.700 N	
4. Inzet stelpost risico's voor verwacht tekort jeugdzorg 2016	2eBerap2016	-103.300		103.300 V	
5. Budget jeugdzorg 2016: mutatie sc2016	2eBerap2016	53.300		-53.300 N	
Totaal 5.20 Jeugdgezondheidszorg		441.600	0	-441.600 N	
Mutatie reserves			220.900	220.900 V	
Resultaat		441.600	220.900	-220.700 N	

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Jeugdgezondheidszorgbeleid	-29.500		29.500 V	
2. 3D: jeugdzorg	-68.200	-3.200	65.000 V	
3. 3D: uitvoering jeugdzorg	94.100		-94.100 N	
4. Transitie jeugdzorg	-30.200		30.200 V	
5. Transformatieplan jeugdzorg	-166.000		166.000 V	
Totaal 5.20 Jeugdgezondheidszorg	-199.800	-3.200	196.600 V	
Mutatie reserves		-196.200	-196.200 N	
Resultaat	-199.800	-199.400	400 V	

Toelichting:

1. Het voordeel op het jeugdgezondheidsbeleid is het gevolg van de gewijzigde financieringsstructuur van de GGD en de teruggaaf van een voorschot op de zorg voor 0-4 jarigen.
2. Voor de jeugdzorg is gebruik gemaakt van de conceptcijfers 2016 van de BVO Jeugd. Voorlopig een voordeel ten opzichte van de begroting omdat in de begroting al rekening is gehouden met een verwacht tekort (dekking beschikbaar uit de risicobudgetten) en de BVO Jeugd voor de berekening van het beschikbaar budget rekening houdt met de incidentele cumulatiekorting voor 2016. Onze gemeente heeft deze korting ten laste van de algemene middelen gebracht in 2016.
3. Het tekort op de uitvoering jeugdzorg wordt veroorzaakt doordat de korting op het budget ten opzichte van 2015, en dus ook op het lokale deel van het budget, hier is geraamd. Voor een deel is het budget voor uitvoering geraamd onder programma 7 Werk, inkomen en zorg. Via de resultaatbestemming 2016 worden de resultaten onder 2 en 3, gesaldeerd, een nadeel van € 29.068, samen met de voor- en nadelen op andere programma's Sociaal Domein gemuteerd in de reserve Sociaal Domein.
4. De in 2015 overgehevelde middelen voor transitie jeugdzorg en de daarmee samenhangende automatiseringskosten, zijn in 2016 voor een deel ingezet. Voorgesteld wordt om het restant budget naar 2017 over te hevelen voor dit zelfde doel.

5. De in 2015 overgehevelde provinciale subsidie voor transitie en transformatie jeugdzorg wordt in 2017 voor de uitvoering van het transformatieplan Jeugd ingezet. Het budget wordt daarom overgeheveld naar 2017.

5.30 Lokaal onderwijsbeleid

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Onderhoud gymlokalen	2eBerap2016	-7.500		7.500	V
2. Keuringskosten gymtoestellen	2eBerap2016	2.100		-2.100	N
Totaal 5.30 Lokaal onderwijs beleid		-5.400	0	5.400	V
Mutatie reserves			-7.500	-7.500	N
Resultaat		-5.400	-7.500	-2.100	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Lokaal onderwijsbeleid	-2.300	-400	1.900	V
2. Onderhoud gymlokalen	-3.900		3.900	V
3. Overige lasten en baten gymlokalen	-5.400	3.900	9.300	V
Totaal 5.30 Lokaal onderwijsbeleid	-11.600	3.500	15.100	V
Mutatie reserves		-3.900	-3.900	N
Resultaat	-11.600	-400	11.200	V

Toelichting:

1. Kleine afwijkingen gymvervoer en ondersteuning Toezichthoudend orgaan.
2. De lagere kosten voor onderhoud gymlokalen wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de reserve onderhoud welzijnsgebouwen.
3. De huurinkomsten van de gymlokalen zijn hoger door de extra verhuur als gevolg van het tijdelijk wegvallen van de sporthal De Hooiberg tijdens de crisismoodopvang vluchtelingen.

Mutatie reserves

Het betreft een lagere onttrekking aan de onderhoudsreserves welzijnsgebouwen.

5.40 Huisvesting onderwijs

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Exploitatiebudget De Elshof	RB2015	20.700		-20.700	N
2. Vervallen regeling medegebruik	1eBerap2016		-15.000	-15.000	N
Totaal 5.40 Huisvesting onderwijs		20.700	-15.000	-35.700	N
Mutatie reserves			20.700	20.700	V
Resultaat		20.700	5.700	-15.000	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Onderwijshuisvesting, korting AU voor buiten onderhoud	100.900		-100.900	N
2. Huisvestingslasten incl kapitaallasten	-4.200		4.200	V
3. Exploitatie De Elshof	-20.600		20.600	V
Totaal 5.40 Huisvesting onderwijs	76.100	0	-76.100	N
Mutatie reserves	-92.800	-12.600	80.200	V
Resultaat	-16.700	-12.600	4.100	V

Toelichting:

1. De korting in de Algemene Uitkering als gevolg van de overdracht van het buitenonderhoud naar de schoolbesturen is als stelpost verwerkt in de begroting en staat tegen over een lagere toevoeging aan de reserve decentralisatie huisvesting onderwijs.
2. De hogere kapitaallasten worden voor een deel gecompenseerd door een hogere onttrekking aan de reserve decentralisatie huisvesting onderwijs.
3. De openbare basisschool De Elshof is met ingang van schooljaar 2015-2016 gesloten. Voor de doorlopende en bijkomende kosten voor de verkoop is incidenteel budget geraamd. De dekking komt in eerste instantie uit de reserve decentralisatie huisvesting onderwijs, maar uiteindelijk uit de verkoopopbrengst van het gebouw. In 2016 zijn de exploitatiekosten ten laste van het budget Tijdelijke huisvesting statushouders verantwoord.

Mutatie reserves

De lagere storting in reserves hangt samen met de overdracht van het buitenonderhoud naar de schoolbesturen.

De per saldo lagere onttrekking aan reserves hangt samen met het in 2016 niet ingezette incidentele budget voor De Elshof, verminderd met de hogere onttrekking voor kapitaallasten en ondersteuning schoolbesturen.

5.50 Overige onderwijsaangelegenheden

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Kinderopvang	2eBerap2016	-15.000		15.000	V
Totaal 5.50 Overige onderwijs aangelegenheden		-15.000	0	15.000	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Leerlingenvervoer	5.700	-5.400	-11.100	N
2. Voor- en vroegtijdse educatie	44.200		-44.200	N
3. Overige onderwijs aangelegenheden	1.100		-1.100	N
Totaal 5.50 Overige onderwijs aangelegenheden	51.000	-5.400	-56.400	N

Toelichting:

1. De hogere kosten voor leerlingenvervoer zijn het gevolg van de extra huisvesting statushouders. Deze kosten worden gedekt door de vergoeding die hiervoor via de AU worden ontvangen. De eigen bijdrage voor leerlingenvervoer neemt af.
2. Het budget voor Voor- en vroegtijdse educatie is ten onrechte voor € 36.300 geraamd op 5.70 Kinderopvang.
3. -

5.60 Speelvoorzieningen

De primitieve begroting 2016 is niet gewijzigd:

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Onderhoud speelvoorzieningen	-20.600		20.600	V
2. Overige kosten speelvoorzieningen	-300	-3.000	-2.700	N
Totaal 5.60 Speelvoorzieningen	-20.900	-3.000	17.900	V

Toelichting:

1. De kosten voor vervanging en onderhoud speeltoestellen liggen veel lager dan begroot omdat een aantal activiteiten (w.o. vervanging van speeltoestellen op de Boerhaer) is uitgesteld. Realisatie vindt pas in 2017 plaats

5.70 Kinderopvang

De primitieve begroting 2016 is niet gewijzigd:

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Kinderopvang	9.200	400	-8.800	N
2. Peuterspeelzaalwerk	-23.800		23.800	V
3. Voor- en vroegtijds educatie	-36.300		36.300	V
Totaal 5.70 Kinderopvang	-50.900	400	51.300	V

Toelichting:

1. De kosten voor kinderopvang zijn gestegen als gevolg van een toenemend aantal sociaal medische indicaties.
2. Door een toename van het aantal peuters waarvoor kinderopvangtoeslag bij de Belastingdienst kan worden aangevraagd wordt er voor peuters minder gebruik gemaakt van door de gemeente betaalde opvangplekken. Dit is bij de 2^e Berap reeds geconstateerd, maar de terugloop is nog groter dan toen werd verwacht.
3. Het budget voor- en vroegtijdse educatie is voor € 36.300 op 5.70 Kinderopvang geraamd. Het tekort op 5.50 Overige onderwijsaangelegenheden wordt hiermee voor een groot deel gecompenseerd.

Programma 6 Welzijn, sport en cultuur

Programma 6 Welzijn					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
6.10 Welzijn en welzijnsaccommodaties					
- lasten	573.287	558.174	716.797	739.223	-22.426
- baten	32.801	19.154	231.154	257.830	26.676
	540.486	539.020	485.643	481.393	4.250
6.20 Sport en sportaccommodaties					
- lasten	2.226.570	2.017.083	2.002.949	1.924.419	78.530
- baten	696.886	395.516	429.201	450.540	21.339
	1.529.685	1.621.567	1.573.748	1.473.879	99.869
6.30 Kunst en cultuur					
- lasten	678.326	616.334	623.909	616.014	7.895
- baten	303.091	41.383	45.383	40.887	-4.496
	375.235	574.951	578.526	575.127	3.399
Totaal lasten programma 6	3.478.183	3.191.591	3.343.655	3.279.656	63.999
Totaal baten programma 6	1.032.778	456.053	705.738	749.257	43.519
Totaal saldo van baten en lasten	2.445.405	2.735.538	2.637.917	2.530.399	107.518
Storting in reserves (+)	216.125	157.630	135.985	135.485	500
Onttrekking aan reserves (-/-)	141.459	340.217	230.240	162.031	-68.209
Resultaat	2.520.072	2.552.951	2.543.662	2.503.853	39.809

6.10 Welzijn en welzijnsaccommodaties

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Onderhoud welzijnsaccommodaties	2e berap 2016	6.000		6.000	N
2. Verkoop Olde Postkantoor	2e berap 2016	109.600	212.000	-102.400	V
3. Energie lasten olde Postkantoor	1e berap 2016	16.000		16.000	N
4. Vervanging tegelvloer de Bongerd	1e berap 2016	27.000		27.000	N
Totaal 6.10 Welzijn en welzijnsaccommodaties		158.600	212.000	-53.400	V
Mutatie reserves		22.605	33.000	-10.395	V
Totaal na resultaatbestemming		181.205	245.000	-63.795	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Olde postkantoor, exploitatiekosten	-1.800		1.800	V
2. Welzijnsaccommodaties	-2.200	-3.300	-1.100	N
3. SKOW, kulturhusconcept	8.400	12.000	3.600	V
4. Project coördinator gemeenschapsaccommodaties	18.000	18.000	0	V
Totaal 6.10 Welzijn en welzijnsaccommodaties	22.400	26.700	4.300	V
Mutatie reserves		-2.000	-2.000	N
Totaal na resultaatbestemming	22.400	24.700	2.300	V

Toelichting:

- Het Olde Postkantoor is dit jaar verkocht. Bij de 1^e berap 2016 is € 16.000 geraamd voor de doorlopende exploitatiekosten. De kosten liggen uiteindelijk lager in verband met de verkoop

- van het pand. De meeropbrengst van het pand is middels de 2^e berap gestort in de reserve nader te bestemmen middelen.
- Het voordeel op de welzijnsaccommodaties komt met name door lagere onderhoudslasten. Dit voordeel wordt gecompenseerd via een lager onttrekking aan de reserve onderhoud welzijnsgebouwen. Er zijn daarnaast minder huuropbrengsten bij zalencentrum Wesepe en cultureel centrum de Bongerd.
 - In 2013 is de gemeente met SKOW overeengekomen dat de kosten voor inzet van gemeentelijk personeel (€ 12.000) jaarlijks in rekening wordt gebracht bij SKOW. De baten zijn naar gelijke delen verdeeld tussen SKOW (€ 6.000) en sporthal de Lange Slag (€ 6.000). De overige extra lasten komt met name indexatie van de subsidie aan het SKOW.
 - Voor het projectsubsidiecoördinator accommodaties is een extra last opgenomen van € 18.000. Hier tegenover staat een inkomst van € 18.000 ontvangen van de Provincie Overijssel.

Mutatie reserves

De mutatie in de reserves hangen samen met onderhoud en de kosten van de welzijnsaccommodaties (buurthuis Den Nul, de Bongerd en Zalencentrum Wesepe).

6.20 Sport en sportaccommodaties

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Sport en cultuurstimulering, project beweegimpuls senioren Olst-Wijhe	rekres 2015	36.990	36.990	0	V
2. Verzelfstandiging zwembad de Welters	rekres 2015	5.000		5.000	N
3. Verzelfstandiging zwembad de Welters	1e berap 2016	52.700		52.700	N
4. Verzelfstandiging zwembad de Welters	2e berap 2016	-99.900	7.000	-106.900	V
5. Sporthal de Hooiberg	2e berap 2016	-15.000	-10.000	-5.000	V
6. Nieuwe Combinatie functionaris	2e berap 2016	5.000		5.000	N
Totaal 6.20 Sport en sportaccommodaties		-15.210	33.990	-49.200	V
Mutatie reserves		-40.000	-145.500	105.500	N
Totaal na resultaatbestemming		-55.210	-111.510	56.300	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Sportaccommodaties (hooiberg/lange slag/ijsbaan)	-31.200	-4.100	27.100	V
2. Exploitatie zwembad	-68.000	5.500	73.500	V
3. Sportparken	13.000	6.400	-6.600	N
4. Sport- en cultuur stimulering	6.300	13.300	7.000	V
5. Overige sportaangelegenheden	1.000		-1.000	N
Totaal 6.20 Sport en sportaccommodaties	-78.900	21.100	100.000	V
Mutatie reserves		-62.000	-62.000	N
Totaal na resultaatbestemming	-78.900	-40.900	38.000	V

Toelichting:

- Het voordeel op de verschillende sportaccommodaties is een gesaldeerd voordeel. Er is met name een voordeel gerealiseerd door besparing op inhuur van extern personeel. Er is daarnaast minder huuropbrengst gerealiseerd dan begroot.
- De exploitatie van het zwembad is met ingang van 2016 overgegaan naar stichting de Welters. Dit jaar zijn de onderhoudslasten van het zwembad € 64.000 lager dan begroot. Daar staat een lagere onttrekking aan de onderhoudsreserve tegenover. Daarnaast zijn de lasten en baten

toegenomen vanwege de financiële overdracht aan stichting de Welters. Het zwembad heeft per saldo een klein voordeel gerealiseerd. Dit voordeel is te verklaren doordat de eenmalige opstartsubsidie ad € 14.500 niet aan stichting de Welters in 2016 is verleend. De stichting wil in 2017 alsnog een aanspraak doen op deze subsidie.

3. Voor de sportparken zijn er in 2016 nabetalings gekomen. Er is om deze reden circa € 13.000 meer uitgegeven dan geraamd. Daarnaast zijn de huuropbrengsten in 2016 met ongeveer € 6.400 toegenomen.
4. In 2016 hebben wij van stichting sportraad Overijssel een subsidie gekregen van ongeveer € 14.000 voor het project "Sport en jeugdhulp scoren samen". Deze subsidie is volledig verleend aan stichting Welzijn Olst-Wijhe die het project uitvoert. Daarnaast is er in 2016 ongeveer € 7.700 minder uitgegeven aan combinatiefunctionarissen en is er ongeveer € 700 minder bijdrage gekregen van de scholen voor cultuureducatie.
5. -

Mutatie reserves

De afwijkingen op de mutaties in reserves hebben te maken met onderhoud zwembad en reclame sport.

6.30 Cultuur

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. vervallen reserve vervanging inventarispodiumvoorzieningen	1e begw wijz			0	V
2. Realiseren taalpunt bibliotheek	rekres 2015	2.500		2.500	N
3. Aanschaf kunstwerk birds	1e berap 2016	1.100		1.100	N
4. Subsidie, week van de amateurkunst	1e berap 2016	4.000	4.000	0	V
Totaal 6.30 Kunst en cultuur		7.600	4.000	3.600	N
Mutatie reserves		-4.500	2.500	-7.000	V
Totaal na resultaatbestemming		3.100	6.500	-3.400	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Subsidie Openbare Bibliotheek	2.000		-2.000	N
2. 3D: Taalpunt openbare bibliotheek	4.100		-4.100	N
3. Onderhoud MFA Capellenborg en muziktent Olst	-2.600	-1.000	1.600	V
4. Amateuristische kunstbeoefening	-11.300	-3.500	7.800	V
Totaal 6.30 Kunst en cultuur	-7.800	-4.500	3.300	V
Mutatie reserves		-4.100	-4.100	N
Totaal na resultaatbestemming	-7.800	-8.600	-800	N

Toelichting:

1. De subsidie aan de bibliotheek is door indexatie € 2.000 hoger dan geraamd.
2. De lasten van het Taalpunt in de openbare bibliotheek zijn € 4.100 hoger. In de actualisatie van de budgetten Sociaal Domein is rekening gehouden met deze extra kosten, maar niet verwerkt in de begroting 2016. Deze lasten worden gedekt uit middelen van het Sociaal Domein.
3. Er is in 2016 geen onderhoud nodig geweest aan de muziktent in Olst. Daarnaast is er meer uitgegeven aan het onderhoud voor het multifunctioneel gebouw Capellenborg.
4. De Subsidie kunst en cultuur is in 2016 niet volledig benut.

Mutatie reserves

De afwijkingen op de mutaties in reserves hebben te maken met onderhoud van de muziktent.

Programma 7 Werk, inkomen en zorg

Programma 7 Werk, inkomen en zorg					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
7.10 Werk en inkomen					
- lasten	6.492.600	6.746.106	7.012.743	7.291.209	-278.466
- baten	2.374.646	2.353.829	2.638.929	2.994.916	355.987
	4.117.954	4.392.277	4.373.814	4.296.292	77.522
7.20 Maatschappelijk werk					
- lasten	782.645	804.746	804.746	748.778	55.968
- baten	107.433	0	0	57.671	57.671
	675.212	804.746	804.746	691.107	113.639
7.30 Maatschappelijke ondersteuning					
- lasten	3.613.283	4.850.830	4.668.354	3.177.049	1.491.305
- baten	300.749	174.867	187.567	221.250	33.683
	3.312.534	4.675.963	4.480.787	2.955.800	1.524.988
7.40 Gezondheidszorg					
- lasten	142.157	131.808	131.808	126.435	5.373
- baten	2.070	0	0	115	115
	140.087	131.808	131.808	126.320	5.488
Totaal lasten programma 7	11.030.685	12.533.490	12.617.651	11.343.471	1.274.180
Totaal baten programma 7	2.784.898	2.528.696	2.826.496	3.273.952	447.456
Totaal saldo van baten en lasten	8.245.786	10.004.794	9.791.155	8.069.519	1.721.636
Storting in reserves (+)	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves (-/-)	0	0	285.000	0	-285.000
Resultaat	8.245.786	10.004.794	9.506.155	8.069.519	1.436.636

7.10 Werk en inkomen

De primitieve begroting 2015 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Uitkeringen en buig-budget	2e Berap 2016	214.000	214.000	0	N
2. uitvoering WSW, aanpassing budget SD	2e Berap 2016	70.500		-70.500	N
3. Re-integratie, aanpassing budget SD	2e Berap 2016	-4.600		4.600	V
4. Inzet risicobudget voor tekort jeugdzorg	2e Berap 2016	-79.800		79.800	V
5. Minimabeleid	2e Berap 2016	-200.200		200.200	V
6. Opvang vluchtelingen/statushouders	2e Berap 2016	252.700	71.100	-181.600	N
Totaal 7.10 Werk en inkomen		252.600	285.100	32.500	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Uitkeringen	332.300	337.800	5.500	V
2. Sociale werkvoorziening	-18.900	-6.200	12.700	V
3. Minimabeleid	20.300	29.400	9.100	V
4. 3D: participatie	69.800	-300	-70.100	N
5. opvang vluchtelingen en statushouders	-125.000	-4.700	120.300	V
Totaal 7.10 Werk en inkomen	278.500	356.000	77.500	V

Toelichting:

1. Dit betreft het totaal van de rijksvergoedingen, baten terugvordering en verhaal, te declareren kosten Bbz (Besluit bijstand zelfstandigen) en de uitkeringslasten van de Participatiewet.
2. Voor de WSW uitvoering wordt het beschikbare budget binnen het Sociaal Domein doorgegeven aan Sallcon. Door lagere bestuurskosten Sallcon en overige kosten is er een klein voordelig resultaat.
3. Op minimabeleid zijn de inkomsten terugvordering en verhaal veel hoger. In 2016 is hier veel aandacht voor geweest.
4. In 2016 is een deel van het budget ingezet op inkoop van trajecten, onder andere bij Het Goed in Wijhe. Daarnaast is er inzet van personeel geweest om de klanten te begeleiden naar werk, Olst-Wijhe werktraject. Vooruitlopend op de bestuursopdracht is al wel extra personele inzet geweest. De (nieuwe) consulenten werk zijn bezig geweest met zich inwerken, het klantenbestand en de gemeente leren kennen en het opzetten van een goede basis om in 2017 volop van start te kunnen gaan met de uitvoering van de bestuursopdracht, namelijk het zoveel mogelijk klanten doen uitstromen naar betaald werk dan wel groei op de Participatieladder. Daarnaast is de uitvoering WSW incidenteel hoger door een ontslagprocedure. Het nadeel wordt verrekend binnen het budget Sociaal Domein.
5. In 2016 heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor gemeenten vanwege het verhoogde aantal te huisvesten statushouders. Deze rijksmiddelen zijn dekking voor de inzet van eigen personeel, tekort op het GVA, gezondheidszorg, participatie, scholing en leerlingenvervoer. In 2016 zijn de rijksmiddelen niet volledig besteed. Middels resultaatbestemming wordt er € 71.000 overgeheveld naar volgend jaar.

7.20 Maatschappelijk werk

De primitieve begroting 2016 is niet gewijzigd.

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Algemeen maatschappelijk werk	-14.700		14.700	V
2. Afrekening Masterplan Wonen, Welzijn en zorg		57.700	57.700	V
3. 3D: WMO Begeleiding	-27.900		27.900	V
4. 3D: Mantelzorg	-36.200		36.200	V
5. 3D: experimenten	22.500		-22.500	N
6. Overige	300		-300	N
Totaal 7.20 Maatschappelijk Werk	-56.000	57.700	113.700	V

Toelichting:

1. Door de komst van VeiligThuis (nieuw meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling) is de taak van ketencoördinatie huiselijk geweld ondergebracht bij deze nieuwe organisatie en is de subsidie aan Kadera in 2016 vervallen.
2. Het masterplan Wonen, welzijn en zorg wordt gesubsidieerd door de provincie. In 2016 heeft de provincie op basis van de uitgevoerde activiteiten deze subsidie hoger vastgesteld dan waar wij rekening mee hadden gehouden.
3. Het beschikbare budget voor onder andere onafhankelijke cliëntondersteuning en doventolk is in 2016 niet volledig ingezet.
4. Het budget voor Mantelzorg is onderdeel van het Sociaal Domein. Het budget is niet volledig benut ondanks bijstelling van het beleid. Niet voorspelbaar was of en hoeveel meer aanvragen dit tot gevolg zou hebben. Om die reden zijn wij het eerste uitvoeringsjaar terughoudend geweest met aanvullende beleidsvoorstellen ontwikkelen voor mantelzorgondersteuning.
5. De taakstelling uit de heroverwegingen fase 4, korting op de subsidie brede welzijnsorganisatie is afgedekt binnen het budget sociaal domein.
6. -

De voordelen onder punt 3 tot en met 6 worden gesaldeerd met resultaten op het Sociaal Domein op andere programma's via de resultaatbestemming 2016 gestort in de reserve Sociaal Domein.

7.30 Maatschappelijke ondersteuning

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Woningaanpassingen	2e Berap 2016	-40.000		40.000	V
2. Collectief vervoer	2e Berap 2016	-40.000	-14.000	26.000	V
3. 3D: Inzet risicobudget voor tekort jeugdzorg	2e Berap 2016	-87.600		87.600	V
4. 3D: Transformatieplan SD	2e Berap 2016	285.000		-285.000	N
5. 3D: SC aanpassing budget WMO begeleiding	2e Berap 2016	28.800		-28.800	N
6. 3D: Huishoudelijke hulp	2e Berap 2016	124.900	26.700	-98.200	N
7. 3D: Budget SD, reservering CER/Wtgc	2e Berap 2016	100.000		-100.000	N
Totaal 7.30 Maatschappelijke Ondersteuning		371.100	12.700	-358.400	N
Mutatie reserves			285.000	285.000	V
Resultaat		371.100	297.700	-73.400	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. 3D: WMO Begeleiding	-671.600	9.800	681.400	V
2. 3D: WMO Huishoudelijke hulp	-362.000		362.000	V
3. 3D: Uitvoering etc	-106.300		106.300	V
4. 3D: Transformatieplan Sociaal Domein	-285.000		285.000	V
5. Overige voorzieningen	-42.100	23.900	66.000	V
6. uitvoeringskosten WMO	-24.300	0	24.300	V
Totaal 7.30 Maatschappelijke Ondersteuning	-1.491.300	33.700	1.525.000	V
Mutatie reserves		-285.000	-285.000	N
Resultaat	-1.491.300	-251.300	1.240.000	V

Toelichting:

- Het voordeel op de wmo begeleiding is een gesaldeerd resultaat. Er is een verschuiving te zien op de verschillende onderdelen begeleiding. Wel is er een flinke onderbesteding op het geraamde budget PGB begeleiding van € 315.000. In de begroting is voorzien dat € 431.000 van het budget WMO begeleiding niet is ingezet. Dit bedrag valt vrij in het resultaat.
- Het voordeel voor de huishoudelijke verzorging betreft grotendeels het in de begroting al voorziene voordeel op het beschikbare budget. Dit is mede het gevolg van de in 2016 nog ontvangen uitkering voor Huishoudelijke Hulp Toeslag (HHT).
- De budgetten voor uitvoering, toegang, experimenten en onvoorzien zijn per saldo iets overschreden door enerzijds het lager beschikbare budget door de korting op het budget jeugdzorg en anderzijds door hogere lasten voor toegang en experimenten. De kosten voor het toegangsteam zijn hoger door extra inhuur capaciteit om de tijdelijke uitval van medewerkers op te vangen. Onder experimenten is de niet doorgevoerde korting op de subsidie brede welzijnsorganisatie verantwoord.
De budgetten voor uitvoering, toegang, experimenten en onvoorzien zijn over verschillende programma's verdeeld, waardoor hier een voordeel van € 106.000 naar voren komt. Op programma 5 Jeugd en onderwijs staan hier nadelen tegenover.

De voordelen onder punt 1 tot en met 3 worden gesaldeerd met resultaten op het Sociaal Domein op andere programma's via de resultaatbestemming 2016 gestort in de reserve Sociaal Domein.

- Het beschikbare budget voor het transformatieplan Sociaal Domein is nog niet ingezet in 2016. Het plan wordt in 2017 in uitvoering genomen en het budget, met dekking uit de reserve Sociaal Domein, wordt overgeheveld naar 2017.

5. De overige voorzieningen (woonvoorzieningen, collectief vervoer, etc) zijn lager omdat er vooral minder woningaanpassingen zijn aangevraagd.
6. De budgetten voor ondersteuning uitvoering wmo zijn in 2016 niet volledig nodig geweest omdat een deel van de activiteiten binnen de eigen capaciteit is uitgevoerd.

7.40 Gezondheidszorg

De primitieve begroting 2016 is niet gewijzigd.

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Diversen gezondheidszorg	-5.400	100	5.500	V
Totaal 7.40 Gezondheidszorg	-5.400	100	5.500	V

Programma 8 Dienstverlening

Programma 8 Dienstverlening					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
8.10 Publiekdiensten					
- lasten	530.534	506.525	526.525	519.465	7.060
- baten	297.751	296.380	296.380	329.139	32.759
	232.782	210.145	230.145	190.325	39.820
Totaal lasten programma 8	530.534	506.525	526.525	519.465	7.060
Totaal baten programma 8	297.751	296.380	296.380	329.139	32.759
Totaal saldo van baten en lasten	232.782	210.145	230.145	190.325	39.820
Storting in reserves (+)	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves (-/-)	0	0	0	0	0
Resultaat	232.782	210.145	230.145	190.325	39.820

8.10 Burgerdiensten

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Referendum	1e Berap 2016	20.000		20.000	N
Totaal 8.10 Burgerdiensten		20.000	0	20.000	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Referendum	-8.600		8.600	V
2. Reisdocumenten	-2.100	8.500	10.600	V
3. Rijbewijzen	4.900	22.300	17.400	V
4. Overige	-1.200	1.900	3.100	V
Totaal 8.10 Burgerdiensten	-7.000	32.700	39.700	V

Toelichting:

1. Er is door een efficiënte inzet van middelen voordeel gerealiseerd tijdens het Oekraïne referendum. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door extra budget in de algemene uitkering.
2. In 2016 zijn er meer reisdocumenten verkocht dan geraamd. Deze toename kan worden verklaard doordat vijf jaar geleden de wet veranderde en kinderen verplicht werden een eigen reisdocument te hebben. Deze wijziging viel samen met een verhoging van de kosten in 2012 waardoor in november en december 2011 extra veel reisdocumenten zijn aangevraagd.
3. In 2016 zijn er meer rijbewijzen verkocht dan geraamd. Deze toename kan worden verklaard door de gewijzigde wetgeving rondom invoering trekker rijbewijs en de code vakbekwaamheid.
4. -

Programma 9 Bestuur en Communicatie

Programma 9 Bestuur en communicatie					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
9.10 Bestuursorganen					
- lasten	1.540.911	1.381.805	1.391.805	1.634.862	-243.057
- baten	0	0	0	35	35
	1.540.911	1.381.805	1.391.805	1.634.828	-243.023
9.20 Voorlichting en communicatie					
- lasten	394.762	402.701	402.701	402.769	-68
- baten	7.486	0	0	0	0
	387.276	402.701	402.701	402.769	-68
9.30 Bestuursondersteuning					
- lasten	1.049.667	1.008.653	970.453	983.546	-13.093
- baten	0	1.450	1.450	-123	-1.573
	1.049.667	1.007.203	969.003	983.669	-14.666
9.40 Bestuurlijke samenwerking					
- lasten	903.646	711.529	1.249.929	1.498.147	-248.218
- baten	822.702	625.000	1.163.400	1.428.599	265.199
	80.944	86.529	86.529	69.548	16.981
Totaal lasten programma 9	3.888.986	3.504.688	4.014.888	4.519.324	-504.436
Totaal baten programma 9	830.188	626.450	1.164.850	1.428.510	263.660
Totaal saldo van baten en lasten	3.058.799	2.878.238	2.850.038	3.090.814	-240.776
Storting in reserves (+)	0	0	45.000	45.000	0
Onttrekking aan reserves (-/-)	0	0	0	0	0
Resultaat	3.058.799	2.878.238	2.895.038	3.135.814	-240.776

9.10 Bestuursorganen

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Reserve wachtgeldverplichtingen	1e bgw 2016			0	V
2. Ondersteuning Griffier	1e Berap 2016	10.000		10.000	N
Totaal 9.10 Bestuursorganen		10.000	0	10.000	N
Mutatie reserves		45.000		45.000	N
Totaal na resultaatbestemming		55.000	0	55.000	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Pensioenen en wachtgeld vm wethouders	227.700	0	-227.700	N
2. Personeelslasten	6.800	0	-6.800	N
3. Accountants- /onderzoekskosten	6.600		-6.600	N
4. Overige	2.000		-2.000	N
Totaal 9.10 Bestuursorganen	243.100	0	-243.100	N

Toelichting:

- De voorziening wachtgeld voormalige wethouders is door een extra storting van € 20.000 aangepast op de actuele berekening van eind 2016. De voorziening pensioenen wethouders is door een extra storting van € 207.700 aangepast op de actuele berekening van eind 2016.

2. De personeelslasten voor de gemeenteraad, college van B&W en griffier zijn in 2016 door loonstijging licht gestegen.
3. De overschrijding heeft met name te maken door meerwerk van de accountant in verband met het sociaal domein en grondexploitaties.
4. -

9.30 Bestuursondersteuning

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Desintegratieschade de Welters	1e Berap 2016	-38.200		-38.200	V
Totaal 9.30 Bestuursondersteuning(B&W)		-38.200	0	-38.200	V
Mutatie reserves				0	V
Totaal na resultaatbestemming		-38.200	0	-38.200	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Dekking WW-verplichting	11.800		-11.800	N
2. Onderzoek en overige kosten ondersteuning	5.400		-5.400	N
3. Overige	-4.200	-1.600	2.600	V
Totaal 9.30 Bestuursondersteuning	13.000	-1.600	-14.600	N

Toelichting:

1. De overschrijding betreft WW uitkeringen aan voormalig personeel die wij als eigen risicodragers in rekening gebracht krijgen. Een deel van de overschrijding wordt veroorzaakt door herberekeningen van een WW uitkering over voorgaande jaren.
2. De overschrijding heeft met name te maken met een intern onderzoeken naar telefonische bereikbaarheid. Dit onderzoek is een jaar later uitgevoerd dan was gepland.
3. -

9.40 Bestuursondersteuning

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. ICS RUD	1e Berap 2016	538.400	538.400	0	V
Totaal 9.40 Bestuurlijke samenwerking		538.400	538.400	0	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Bestuurlijke samenwerking	-17.000		17.000	V
2. ICS RUD	265.200	265.200	0	V
Totaal 9.40 Bestuurlijke samenwerking	248.200	265.200	17.000	V

Toelichting:

1. Het voordeel wordt met name veroorzaakt door teruggevorderde BTW over 2015.
2. De gemeente Olst-Wijhe is gastheergemeente voor de Informatie-, Coördinatie- en Sturingseenheid (ICS) van de Regionale Uitvoerings Dienst (RUD). Derhalve maken de budgetten van de RUD onderdeel uit van de begroting van onze gemeente. De budgetten worden afgedekt door bijdragen van de 11 deelnemende gemeenten en de provincie. De begroting kende een stelposten voor uitbreiding en ICT-investeringen, deze post wordt aangewend voor het project VTH-systeem (IJVI) die in 2016 van start is gegaan. Daarnaast is er in 2016 een projectteam gevormd om de transitie van de netwerk RUD naar de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst te begeleiden.

Programma 10 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Beleidsproducten	Rekening 2015	P. Begroting 2016	Na wijziging 2016	Realisatie 2016	Saldo 2016
10.10 Treasury					
- lasten	14.777	10.595	10.595	14.777	-4.182
- baten	423.263	289.021	602.849	546.598	-56.251
	-408.486	-278.426	-592.254	-531.821	-60.433
10.20 Algemene uitkering					
- lasten	0	0	0	0	0
- baten	22.605.725	22.579.346	23.183.207	23.271.693	88.486
	-22.605.725	-22.579.346	-23.183.207	-23.271.693	88.486
10.30 Lokale heffingen					
- lasten	301.244	287.264	287.264	312.078	-24.814
- baten	4.149.882	4.152.823	4.140.718	4.142.763	2.045
	-3.848.638	-3.865.559	-3.853.454	-3.830.685	-22.769
10.40 Algemene baten en lasten					
- lasten	278.560	507.026	507.026	403.204	103.822
- baten	20	157.790	157.790	151	-157.639
	278.540	349.236	349.236	403.053	-53.817
10.50 Saldi kostenplaatsen					
- lasten	547.570	759.540	1.338.189	1.404.504	-66.315
- baten	1.190.628	1.222.226	926.416	1.019.149	92.733
	-643.058	-462.686	411.773	2.423.653	26.418
Subtotaal lasten algemene dekkingsmiddelen	1.142.151	1.564.425	2.143.074	2.134.563	8.511
Subtotaal baten algemene dekkingsmiddelen	28.369.518	28.401.206	29.010.980	28.980.354	-30.626
Totaal saldo van baten en lasten	-27.227.367	-26.836.781	-26.867.906	-26.845.791	-22.115
10.60 Reserveringen					
- lasten	1.813.696	774.357	2.340.669	3.078.029	-737.360
- baten	2.323.001	1.068.167	4.362.499	4.085.204	-277.295
	-509.305	-293.810	-2.021.830	-1.007.175	-1.014.655
Totaal lasten algemene dekkingsmiddelen	2.955.847	2.338.782	4.483.743	5.212.592	-728.849
Totaal baten algemene dekkingsmiddelen	30.692.519	29.469.373	33.373.479	33.065.558	-307.921
Resultaat	-27.736.672	-27.130.591	-28.889.736	-27.852.967	-1.036.769

10.10 Treasury

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Aanpassing rente cf BBV	Def begr 2016		125.800	125.800	V
2. Vrijval kapitaalstorting afval	1e Berap 2016		190.500	190.500	V
3. Correctie bespaarde rente grexen	1e Berap 2016		-65.800	-65.800	N
4. Dividend Rova	1e Berap 2016		63.300	63.300	V
Totaal 10.10 Treasury		0	313.800	313.800	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Vrijval kapitaalstorting afval		-74.400	-74.400	N
2. Dividend		-3.500	-3.500	N
3. Rente	4.200	21.700	17.500	V
Totaal 10.10 Treasury	4.200	-56.200	-60.400	N

Toelichting:

1. De opgenomen raming in 1e berap 2016 met betrekking tot de vordering die Olst-Wijhe had lopen bij Essent was een te hoge inschatting. Essent heeft destijds een lening overgenomen van STIVAM met de afspraak dat deze per 1 juli 2016 zal worden afgelost. Naar intensief boekenonderzoek blijkt dat de voormalige Gemeente Olst, naast Bronkhorst, Lochem en Zutphen tot die gemeenten behoren die in december 2001 al een deel van de genoemde vordering hebben ontvangen.
2. -
3. De meeropbrengst wordt met name veroorzaakt door hogere bespaarde rente over reserves en voorzieningen.

10.20 Algemene uitkering

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Algemene Uitkering sept.circialire 2016	Def begr 2016		131.000	131.000	V
2. AU sc2016 integratie uitkering WMO	Def begr 2016		19.000	19.000	V
3. AU sc2016 taakmutaties	Def begr 2016		5.000	5.000	V
4. AU sc2016 sociaal domein	Def begr 2016		-18.000	-18.000	N
5. Algemene Uitkering meicircialire 2016	1e Berap 2016		30.000	30.000	V
6. Bijdrage referendum vai Alg Uitkering	1e Berap 2016		30.000	30.000	V
7. Algemene uitkering septembercirculaire 2016 jarn 2014 tm 2016	2e Berap 2016		79.200	79.200	V
8. AU sc2016 verhoogde asielinstroom	2eBerap2016		181.600	181.600	V
9. AU sc2016 budget WMO HH	2eBerap2016		-11.400	-11.400	N
10. AU sc2016 budget Sociaal Domein	2eBerap2016		157.500	157.500	V
Totaal 10.20 Algemene uitkering		0	603.900	603.900	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Algemene uitkering 2015		-14.200	-14.200	N
2. Algemene uitkering 2016		102.700	102.700	V
Totaal 10.20 Algemene uitkering	0	88.500	88.500	V

Toelichting:

1. De algemene uitkering 2015 is voorlopig € 14.000 lager vastgesteld dan geraamd als gevolg van bijstelling op recente informatie.
2. De algemene uitkering 2016 is voorlopig € 103.000 hoger vastgesteld dan geraamd als gevolg van bijstelling op recente informatie. Onderdeel van de meeropbrengst maakt een bedrag conform de decembercirculaire 2016 van € 5.000 uit als compensatie voor de uitvoeringslasten van extra toezichtstaken van energie-audits grote ondernemingen. Wij stellen voor dit bedrag via resultaatbestemming over te hevelen naar 2017.

10.30 Lokale heffingen

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Heffing onroerende zaakbelasting	2eBerap2016		-12.100	-12.100	N
Totaal 10.30 Lokale heffingen		0	-12.100	-12.100	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Onroerende zaakbelasting		-12.000	-12.000	N
2. Baatbelasting		8.400	8.400	V
3. Toeristenbelasting		5.100	5.100	V
4. Overige belastingen en heffingen		200	200	V

5. Uitvoering	24.800	300	-24.500	N
Totaal 10.30 Lokale heffingen	24.800	2.000	-22.800	N
Mutatie reserves			0	V
Resultaat	24.800	2.000	-22.800	N

Toelichting:

- De kosten voor de uitvoering zijn veel hoger omdat lopende deurwaarderszaken uit 2014, 2015 en 2016 in 2016 na gerechtelijke uitspraken geleid hebben tot nabetaling van vergoedingen voor proceskosten.

10.40 Algemene baten en lasten

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
Totaal 10.40 Algemene baten en lasten		0	0	0	N
Mutatie reserves		140.600	384.600	244.000	V
Resultaat		140.600	384.600	244.000	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Onvoorzien	-41.400		41.400	V
2. Stelpost onderuitputting	75.000		-75.000	N
3. Voorziening dubieuze debiteuren	20.400		-20.400	N
4. Geraamde uren*tarief op projecten/investeringen	-157.800	-157.800	0	V
5. Overig		200	200	V
Totaal 10.40 Algemene baten en lasten	-103.800	-157.600	-53.800	N

Toelichting:

- Het geraamde budget onvoorzien is niet ingezet in 2016.
- Tegen over de voordelen onder 1 is de stelpost onderuitputting in de begroting niet gerealiseerd en is een nadeel.
- Vanuit de exploitatie heeft een aanvullende dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren plaatsgevonden voortvloeiende uit de beoordeling van de invorderbaarheid van de openstaande posten.
- De toerekening van uren aan projecten en investeringen is op algemene baten en lasten geraamd. De realisatie is op de verschillende projecten en investeringen verantwoord. De afwijking hierop wordt onder 10.50 Saldi kostenplaatsen verantwoord.
-

10.50 Saldi kostenplaatsen

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Aanpassing rente incl vernieuwing BBV	Def begr 2016	-5.000	-125.800	-120.800	N
2. Storting in diverse reserves	ResBes2015			0	N
3. Overgehevelde budgetten bedrijfsvoering	ResBes2015	61.400		-61.400	N
4. Onttrekking reserve nader te bestemmen middelen	ResBes2015			0	N
5. Begroting DOWR I en klanttevredenheidonderzoek	1e Berap 2016	161.700		-161.700	N
6. Project digitaal werken OW	1e Berap 2016	58.000		-58.000	N
7. Invoering individueel keuzebudget	1e Berap 2016	227.500		-227.500	N
8. Belasting naheffing RVU en loopbaanbeleid	1e Berap 2016	135.900		-135.900	N

9. Aanpassing rente incl vernieuwing BBV	1e Berap 2016	-100.000	-170.000	-70.000	N
10. Diverse aanpassingen kostenplaatsen	2e Berap 2016	39.200		-39.200	N
Totaal 10.50 Saldi kostenplaatsen		578.700	-295.800	-874.500	N
Mutatie reserves		994.000	1.158.700	164.700	V
Resultaat		1.572.700	862.900	-709.800	N

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Stelpost kapitaallasten ICT	-8.600		8.600	V
2. Stelpost digitalisering bouwvergunningen	-8.200		8.200	V
3. Stelpost kapitaallasten buitendienst	-16.800		16.800	V
4. Onderhoud gemeentehuis en werf	-27.700		27.700	V
5. Saldi kostenplaatsen	127.600		-127.600	N
6. Financieringsvoordeel		92.700	92.700	V
Totaal 10.50 Saldi kostenplaatsen	66.300	92.700	26.400	V
Mutatie reserves	6.400	-61.400	-67.800	N
Resultaat	72.700	31.300	-41.400	N

Toelichting:

- Het uit 2015 overgehevelde budget ICT is voor een deel niet ingezet in 2016. Voorgesteld wordt om dit restant budget over te hevelen naar 2017 voor incidentele kosten ICT.
- De digitalisering bouwvergunningen is in 2016 nog niet volledig afgerond. Het restantbudget wordt overgeheveld naar 2017.
- Voor het materieel buitendienst is een vervangingsschema opgesteld. Het budget voor vervanging materieel is in 2016 niet volledig benut. Gelet op de noodzaak van de benodigde middelen stellen voor het restantbudget beschikbaar te houden voor 2017 en volgende jaren.
- Het geplande onderhoud aan het gemeentehuis en de werf is in 2015 lager uitgevallen. Dit wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de reserve onderhoud.
- Het nadeel op saldo kostenplaatsen wordt met name veroorzaakt door een lagere doorbelasting naar projecten en investeringswerken.
- Het financieringsvoordeel is met name hoger door lagere rentelasten van kortlopende financiering.

10.60 Reserveringen

De primitieve begroting 2016 is op de volgende budgetten gewijzigd:

Budget	Via	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Vaststelling begroting 2016:					
- Voorbereiding invoering omgevingswet (investeringsreserve)	BW1		150.100	150.100	V
- storting in reserve wachtverplichtingen vm wethouders	BW1	45.000		-45.000	N
- vervallen storting in reserve podiumkunsten		-4.300		4.300	V
- bijstelling begrotingsvoorstel (reserve nader te bestemmen middelen)		-97.700		97.700	V
2. Perspectiefnota grondexploitaties 2015					
- Reserve bovenwijkse voorzieningen		-24.700		24.700	V
3. Resultaatbestemming 2015					
- Reserve nader te bestemmen middelen, resultaat na bestemming		13.600	1.200.100	1.186.500	V
- Reserve nader te bestemmen middelen: correctie resultaat sociaal domein 2e Berap 2015			150.000	150.000	V
- Investeringsreserve, overgehevelde budgetten 2015 en voorgaande jaren			230.600	230.600	V
- Reserve nader te bestemmen middelen, overgehevelde budgetten 2015 en voorgaande jaren			413.700	413.700	V
- Reserve decentralisatie onderwijshuisvesting, overgeheveld exploitatiebudget Elshof			20.700	20.700	V
- Reserve nader te bestemmen middelen, opbrengst verkoop pand bibliotheek		180.100		-180.100	N
- Reserve Sociaal Domein, budget 2015 incl corr 2e berap 2015		612.200		-612.200	N
- Investeringsreserve, Onttrekking Salland glas			4.200	4.200	V
- Reserve duurzaamheid, onttrekking extra lasten 2015			9.500	9.500	V
- Reserve grondexploitaties, dotatie 2015		299.500		-299.500	N
4. Budgetten ten laste van investeringsreserve					
- woonvisie	BW3		11.500	11.500	V
- Mooier aan de IJssel	BW5		31.500	31.500	V
- IJsselzone Oost	BW6		40.500	40.500	V
- Aanpassing proces structuurvisie	BW7		101.800	101.800	V
- Voorbereiding invoering omgevingswet	BW8		81.300	81.300	V
- Verkeersmaatregelen Eikelhof	BW10		97.600	97.600	V
5. Reserve ruimtelijke kwaliteit, omzetting naar voorziening	BW9	54.200	108.400	54.200	V
6. 1e Berap 2016 mutaties reserves					
- onttrekkingen diverse reserves			126.700	126.700	V
- resultaat 1e Berap 2016			384.600	384.600	V
6. 2e Berap 2016 mutaties reserves					
- mutaties diverse reserves		127.700	131.500	3.800	V

- resultaat 2e Berap 2016		140.600		-140.600	N
Totaal 10.60 Reserveringen		1.346.200	3.294.300	1.948.100	V

De realisatie wijkt ten opzichte van de gewijzigde begroting af op de volgende budgetten:

Budget	Lasten	Baten	Saldo	N/V
1. Reserve nader te bestemmen middelen:				
- Rente	11.200		-11.200	N
- Realisatie 2016		-7.700	-7.700	N
- Overheveling naar 2017		-412.000	-412.000	N
2. Reserve grondexploitatie:				
- Waardering diverse complexen	844.200	820.800	-23.400	N
3. Nog te bestemmen resultaat 2016			0	V
4. Investeringsreserve:				
- Rente	1.000		-1.000	N
- Realisatie 2016		-57.800	-57.800	N
- Overheveling naar 2017		-189.400	-189.400	N
- Overheveling naar 2017 via kredieten		-37.700	-37.700	N
5. Reserve decentralisatie huisvesting onderwijs				
- Rente	0		0	V
- Aanpassing storting agv overdracht buitenonderhoud	-92.800		92.800	V
- Realisatie 2015 kapitaallasten		8.100	8.100	V
- Overheveling naar 2017		-20.600	-20.600	N
6. reserve extra afschrijvingen				
- Realisatie 2016		-100	-100	N
7. Reserve bovenwijkse voorzieningen				
- Rente	-100		100	V
- Realisatie 2016	-48.500		48.500	V
8. Reserve reclame sport				
- Realisatie 2016		1.000	1.000	V
9. Reserve onderhoud gebouwen				
- Realisatie 2016	22.300	-101.700	-124.000	N
10. Reserve duurzaamheid				
- Realisatie 2016		4.800	4.800	V
11. Reserve sociaal domein				
- Overheveling naar 2017		-285.000	-285.000	N
Totaal 10.60 Reserveringen	737.300	-277.300	-1.014.600	N

Voor de toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves wordt verwezen naar de programmatoelichting in de jaarrekening alsmede de toelichting op het onderdeel eigen vermogen in de balans.

3.2.2 TOELICHTING BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Begrotingsrechtmatigheid (algemeen)

Op grond van artikel 28, lid a van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moet in de toelichting op de programmarekening een analyse worden opgenomen van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening. Hiervoor is het onderdeel 'toelichting van de verschillen per programma' in de jaarstukken opgenomen.

Artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet schrijft voor dat begrotingsoverschrijdingen op de lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties in principe onrechtmatig zijn. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige lasten is het criterium 'passend binnen het door de raad uitgezette beleid' van belang. In geval van strijd met een wettelijk bepaling of met een door de raad genomen besluit is duidelijk dat een en ander niet 'passend' is. Voor vele andere situaties is dit minder duidelijk.

Wij zijn van mening dat onderstaande afwijkingen passen binnen het bestaande beleid en als gevolg hiervan kunnen worden aangemerkt als niet onrechtmatig.

Beoordeling uitkomsten jaarrekening 2016

Voor 2016 zijn de lasten per programma:

Programma	Saldo 2016	Saldo 2016	Saldo 2016
	Gerealiseerd	Begroting n.w.	Verschil
1 Wonen en Leefomgeving	9.486.461	10.330.831	844.370
2 Veiligheid	1.975.625	2.011.667	36.042
3 Economie, recreatie en toerisme	906.484	1.416.145	509.661
4 Duurzaamheid	2.073.157	2.145.237	72.080
5 Jeugd en Onderwijs	5.962.842	6.104.511	141.669
6 Welzijn, Sport & Cultuur	3.279.656	3.343.655	63.999
7 Werk, inkomen en zorg	11.343.471	12.617.651	1.274.180
8 Dienstverlening	519.465	526.525	7.060
9 Bestuur en communicatie	4.519.324	4.014.888	-504.436
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	2.134.563	2.143.074	8.511
Eindtotaal	42.201.049	44.654.184	2.453.135

Bij de toetsing van bovenstaande wettelijke kaders blijkt dat er een overschrijding van de lasten is op:

Programma 9 Bestuur en communicatie

De hogere lasten in programma 9 Bestuur en communicatie zijn het gevolg van hogere lasten voor aanpassing voorziening wachtgeld en pensioenen voormalig wethouders. Op basis van actuele gegevens zijn extra stortingen in de voorzieningen gedaan. Daarnaast heeft de Regionale Uitvoeringsdienst kosten gemaakt die bij de samenwerkende gemeenten, provincie en RUD Twente in rekening zijn gebracht.

Wet normering topinkomens (Wnt)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt) in werking getreden. Per genoemde datum is de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (Wopt) komen te vervallen. De Wnt regelt dat topfunctionarissen in de (semi)publieke sector niet meer mogen verdienen dan 130% van het salaris van een minister. Dit wordt normering van topinkomens genoemd. De Wnt-norm voor 2016 is € 179.000.

In 2016 zijn door de gemeente Olst-Wijhe geen salarissen betaald die boven deze norm uitkomen. De griffier en secretaris van de gemeente Olst-Wijhe moet worden aangemerkt als topfunctionaris als bedoeld in de Wnt. De secretaris en de griffier hebben de functie het gehele jaar 2016 uitgeoefend.

Jaar	2015	2015	2016
Functie:	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris
Aard van functie	Topfunctionaris	Topfunctionaris	Topfunctionaris
Naam:	A. Oeseburg	D.L.W. Zielhuis	D.L.W. Zielhuis
Beloning	76.474	8.521	90.152
Belastbare vaste en variabele onkosten vergoeding	2.168	9	456
Werkgeversdeel van voorzieningen beloningen betaalbaar op termijn	9.555	1.294	11.922
Datum aanvang dienstverband in boekjaar	n.v.t.	23-11-2015	n.v.t.
Datum einde dienstverband in boekjaar	01-10-2015	n.v.t.	n.v.t.
Omvang dienstverband	1,0 fte	1,0 fte	1,0 fte
Interim en motivering overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Jaar	2015	2016
Functie:	Griffier	Griffier
Aard van functie	Topfunctionaris	Topfunctionaris
Naam:	B.A. Duursema	B.A. Duursema
Beloning	67.044	68.624
Belaste vaste en variabele onkosten vergoeding	81	81
Werkgeversdeel van voorzieningen en beloningen betaalbaar op termijn	9.310	9.068
Datum aanvang dienstverband in boekjaar	n.v.t.	n.v.t.
Datum einde dienstverband in boekjaar	n.v.t.	n.v.t.
Omvang dienstverband	0,89 fte	0.89 fte
Interim en motivering overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

Vaststelling juistheid en volledigheid eigen bijdrage WMO

Het Centraal AdministratieKantoor (CAK) voert voor alle gemeenten in Nederland in het kader van de Wmo de volgende werkzaamheden uit: het vastleggen, opleggen, innen en afdragen van de eigen bijdrage.

Om een goede basis voor de verantwoording van de uitvoering van deze wettelijke taak te leggen heeft het CAK Price Waterhouse Coopers (PWC) gevraagd om objectief een oordeel te geven over de waarborgen die het CAK heeft getroffen om dit proces volgens de regels te laten verlopen. In de Kadernota Platform Rechtmatigheid 2010 is het CAK verantwoordelijk gesteld voor de juistheid van de eigen bijdrage. Dat betekent dat gemeenten zich niet afzonderlijk hoeven te verantwoorden.

Voor 2015 heeft PWC weer onderzoek gedaan en beoordeeld dat het verloop van het proces met een redelijke mate van zekerheid de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de eigen bijdrageregeling Wmo waarborgt. Het onderzoek over 2016 wordt in de loop van 2017 afgerond.

3.2.3 OVERZICHT AANWENDING ONVOORZIENE UITGAVEN

Op grond van de financiële uitgangspunten wordt een bedrag per inwoner beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven. De raming voor 2016 bedraagt in de primitieve begroting € 41.400.

In 2016 is geen beroep gedaan op dit budget.

3.2.4 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

In het overzicht van incidentele baten en lasten dient op grond van de wijzigingen in het BBV met ingang van de begroting 2014 een aantal extra gegevens te worden opgenomen. De incidentele baten en lasten moeten meerjarig per programma worden weergegeven, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. In het overzicht is de specificatie van de in omvang belangrijkste posten weergegeven.

Programma	Baten / Lasten	Jaarrekening 2016	Begroting 2016	Realisatie 2016
<i>bedragen € voor bestemming</i>		Totaal (incl. mutaties reserves)	Incidenteel	Incidenteel
1. Wonen en leefomgeving	Lasten	10.559.697	1.557.696	2.326.120
	Baten	6.771.016	1.448.815	1.531.083
2. Veiligheid	Lasten	1.998.429	19.026	32.885
	Baten	113.617	15.200	21.525
3. Economie, recreatie en toerisme	Lasten	906.484	257.700	541.680
	Baten	1.528.389	161.400	1.266.745
4. Duurzaamheid	Lasten	2.082.657	108.368	31.193
	Baten	1.705.122	88.350	124.746
5. Jeugd en Onderwijs	Lasten	6.238.705	241.591	-13.590
	Baten	341.570	241.591	24.689
6. Welzijn, Sport & Cultuur	Lasten	3.415.141	253.293	338.074
	Baten	911.288	359.375	342.353
7. Werk, inkomen en zorg	Lasten	11.343.471	537.740	506.022
	Baten	3.273.952	630.100	809.511
8. Dienstverlening	Lasten	519.465	20.000	23.800
	Baten	329.139	0	0
9. Bestuur en communicatie	Lasten	4.564.324	1.208.400	1.736.518
	Baten	1.428.510	1.163.400	1.428.599
Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	3.650.703	1.059.691	1.354.820
	Baten	30.906.712	1.848.519	1.625.760
Endtotaal		-2.030.239	-693.245	-297.490

Toelichting Incidentele Baten en lasten 2016:

Programma 1 Wonen en leefomgeving

Grondexploitatie

In 2016 is er op het complex Zonnekamp West een winstneming van € 850.000 gerealiseerd. Deze winstneming wordt gestort in de reserve grondexploitatie. Daar staan tegenover incidentele hogere onttrekkingen aan de reserve grondexploitatie voor de woningbouwcomplexen ad € 407.000 en is er incidenteel voor de woningbouwcomplexen € 405.000 extra gestort in de verliesvoorziening grondexploitatie.

Verkeer en Wegen

In de begroting 2016 zijn incidenteel € 346.000 middelen beschikbaar gesteld voor de afschrijving van verkeer en wegen. Deze middelen zijn in 2016 niet ingezet. Daar staat tegenover dat er in 2016 een lager bedrag is onttrokken aan de reserve nader te bestemmen middelen ad € 200.000.

Bestemmingsplannen Stedelijk gebied

In de begroting 2016 is € 150.000 aan baten en lasten beschikbaar gesteld voor bestemmingsplannen stedelijk gebied. Van dit krediet is in 2016 slechts € 24.000 aan baten en lasten besteed.

Programma 3 Economie, recreatie en toerisme

Nutsbedrijven

In 2016 heeft de gemeente een deel van haar aandelenkapitaal van Enexis verkocht en is een verkoopvennootschap BV geliquideerd. Dit resulteert in een incidentele bate van € 741.200.

Grondexploitatie

Er zijn incidentele hogere onttrekkingen aan de reserve grondexploitatie voor de bedrijventerreinen ad € 355.000. Daarnaast is er incidenteel voor de bedrijventerreinen € 351.000 extra gestort in de verliesvoorziening grondexploitatie.

Programma 5 Jeugd en onderwijs

Jeugdzorg

Er is in 2016 rekening gehouden met € 220.000 voor transformatie jeugdzorg. Dit budget wordt onttrokken aan de reserve nader te bestemmen middelen. Van dit budget is € 25.000 besteed.

Programma 9 Bestuur en communicatie

RUD

De gemeente Olst-Wijhe is gastheergemeente voor de RUD. De budgetten worden afgedekt door bijdragen van de 11 deelnemende gemeenten en de provincie. De begroting kende een stelposten voor uitbreiding en ICT-investeringen, deze post wordt aangewend voor het project VTH-systeem (IJVI) die in 2016 van start is gegaan. Daarnaast is er in 2016 een projectteam gevormd om de transitie van de netwerk RUD naar de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst te begeleiden.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

AU

In 2016 en 2017 is er vanuit het rijk incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld via de algemene uitkering voor de verhoogde taakstelling opvang statushouders. Daar tegenover staan incidentele lasten.

Verkoop Bibliotheek

Via resultaatbestemming 2015 is in 2016 de opbrengst van de bibliotheek ad € 180.000 gestort in de reserve nader te bestemmen middelen.

3.3. SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)

												
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2014-2017 (OAB)	SISA bijlage: verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatievoorziening SISA - d.d. 10 januari 2017									
			Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)									
SZW	G2	Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)	Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)									
			Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)									
SZW	G3	Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)	Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)									
			Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)									
SZW	G2	Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)	Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)									
			Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)									
SZW	G3	Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)	Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)									
			Bevestiging (jaar T) aan overige afspraken over voor- en voorschoolse educatie met leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 105 WPO) (conform artikel 167 WPO)									

RAADSBSLUIT

Nr.	2017/
Onderwerp	Besluit tot vaststelling van de jaarrekening en jaarverslag 2016 (Jaarstukken 2016)

De raad van de gemeente Olst-Wijhe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2017;
gelet op artikel 197 tot en met 201 van de Gemeentewet;

besluit:

1. de jaarrekening en het jaarverslag 2016 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering d.d. 3 juli 2017.

De raad voornoemd,
de griffier

de burgemeester

B.A. (Bart) Duursema

A.G.J. (Ton) Strien

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OVERZICHT PERSONEELSLASTEN

BIJLAGE B: Personeelslasten 2016

nr.	Personeelslasten	(sub)functie/ kostenplaats	werkelijk 2015	werkelijk 2016	resultaat 2016
	onderdeel				
1.	Leden van de raad				
	Totaal leden van de raad	U60010101	158.534	162.502	-3.968
2.	Raadsgriffie	U60060101	101.905	110.605	-8.700
3.	Burgemeester en wethouders				
	Totaal burgemeester en wethouders	U60010102	298.983	308.793	-9.810
4.	Burgerlijke stand (huwelijken)	U60030107	4.176	3.601	575
	ICS RUD	U6005020100	387.599	424.199	-36.600
5.	Openbaar Basisonderwijs				0
	NC Onderwijsbegeleiding	U64800101	35.931	37.387	-1.456
6.	Sporthal de hooiberg	U65300101	14.637		14.637
6.	Havenmeester	U65600104	5.317	5.442	-125
6a.	Beheer- en uitvoeringskosten Leader	U68100301	46.518	52.074	-5.556
7.	Staf				
	Directie	U5204010	226.860	231.704	-4.844
	Control	U5204110	98.434	99.835	-1.401
	C&O teamleider	U5312010	32.797	34.846	-2.049
	C&O stage	U5312010			0
	C&O communicatie	U5312020	194.496	223.440	-28.944
	C&O ondersteuning	U5312030	120.999	123.031	-2.032
	PMA	U5314000	254.620	260.938	-6.318
					0
					0
			928.206	973.794	-45.588

nr.	Personeelslasten	(sub)functie/ kostenplaats	werkelijk 2015	werkelijk 2016	resultaat 2016
	onderdeel				
9.	KOC	U5331000	510.341	514.137	-3.796
	WIZ teamleider	U5325010	88.154	97.717	-9.563
	WIZ stage	U5325010			0
	WMO	U5325030	332.707	316.907	15.800
	Sociale Zaken	U5325020	377.695	409.803	-32.108
	Toegangsteam	U5325040	110.686	177.423	-66.737
	Burgerzaken	U5324000	130.199	134.987	-4.788
			1.549.782	1.650.974	-101.192
10.	Ruimtelijke Ontwikkelingen	U5322000	437.092	355.034	82.058
	Fysieke Infrastructuur	U5323020	610.246	504.936	105.310
	Fysieke Infra binnendienst	U5323010	561.657	527.980	33.677
	Maatschappelijke Ontwikkelingen	U5321000	619.285	651.114	-31.829
	MO stage	U5321000	2.430		2.430
	Vergunningen Handhaving	U5326000	762.751	783.740	-20.989
	V&H stage	U5326000	1.341		1.341
			2.994.802	2.822.804	171.998
11.	Bedrijfsvoering				
	BVO	U5206010	726.522	675.033	51.489
	BVO stage	U5206020			0
			726.522	675.033	51.489
12.	Gedetacheerd personeel				
	Zwembad Wijhe *)	U65300401		96.908	-96.908
	Soza (gemeente Deventer)	U66100101	35.036	31.906	3.130
	Totaal gedetacheerd		35.036	128.814	-93.778
13.	Voormalig personeel				
	- uitvoering pensioen/waachtgeld door Deloitte		21.249	25.141	-3.892
	- pensioen wethouder door SA	U2834000		18.609	-18.609
	- waachtgeld wethouder door SA	U2836400		69.262	-69.262
		4.001.02.01	21.249	113.012	-91.763
	- Leef tijdsbewust personeelsbeleid	U60020101		0	0
	- Uitvoering FPU-gemeenten	U60020101	1.562		1.562
	- verplichting oud-werknemer	U60020101	142.988	68.567	74.421
	- afkoop voormalig personeel				0
		4.002.01.01	144.550	68.567	75.983
	Totaal voormalig personeel		165.799	181.579	-15.780
14.	Zonnekamp O	U6830012603	1.704		1.704
	Zonnekamp W	U6830013303	1.128		1.128
	Totaal		2.832	0	2.832
	TOTAAL PERSONEELSLASTEN		7.456.579	7.537.601	-81.022

BIJLAGE 2 OVERZICHT VASTE ACTIVA

Omschrijving	Investerings- en financiering begin 2016	Vermeerderingen 2016	Verminderingen 2016	Investeringen en financiering eind 2016	Jaarrente	Soort	Looptijd in jaren	Afschrijving / aflossing tm 2015	Aflossing 2016	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Rentelasten 2016	Kapitaal-lasten 2016	WIS-element
Deelname aand.kap Vtens (voorheen WMO)	3.897			3.897		GAVR	99			3.897	3.897	156	156	U6.330.01.01
Deelname CBL Vennootschap BV Olst-Wijhe	9			9		GAVR	99			9	9	0	0	U6.330.01.01
Deelname Clain Staat Vennootschap BV O-W	9			9		GAVR	99			9	9	0	0	U6.330.01.01
Deelname in aandelekap. Enexis O-W	8.168	2.784		5.384		GAVR	99			8.168	5.384	327	327	U6.330.01.01
Deelname Publiek Bedrijf Elek. prod BV	1			1		GAVR	99			1	1	0	0	U6.330.01.01
Deelname Verkoop Venneoot. BV Olst-Wijhe	9			9		GAVR	99			9	9	0	0	U6.330.01.01
Deelname Vord op Enexis BV Olst-Wijhe	9			9		GAVR	99			9	9	0	0	U6.330.01.01
Deelname aand.kapitaal Vtens 1975	182	3		185		GAVR	99			182	182	7	7	U6.330.01.01
Vord op Vord op Enexis B.V. - lening C 4.6	215.998			215.998		GAVR	99			215.998	215.998	8.640	8.640	U6.330.01.01
Vord op Vord op Enexis B.V. - lening D 7.2	151.198			151.198		GAVR	99			151.198	151.198	6.048	6.048	U6.330.01.01
Deelname SVN	379.478	2.787		376.691						267.536	275.478	15.179	15.179	U6.330.01.01
Duurzaamheidsfonds SVN 2010	500.000	6.139		506.139		GAVR	99			533.991	540.130	21.360	21.360	U6.822.01.02
Startersfonds SVN	235.000			235.000		GAVR	99			500.000	500.000	20.000	20.000	U6.822.01.02
Aandelenkapitaal BNG OLST	45.630	6.139		51.769		GAVR	99			1.268.991	1.275.130	50.760	50.760	U6.822.01.02
Aandelen N.V. ROVA	22.916			22.916		GAVR	99			45.630	45.630	1.825	1.825	U6.913.01.01
Achtergestelde lening N.V. ROVA	196.323			196.323		GAVR	99			22.916	22.916	917	917	U6.914.01.01
Subtotaal FVA kapitaal	219.239	2.787		216.452						196.323	219.239	8.770	8.770	U6.914.01.01
Verst.geldlen.VRI kas. Welsum	580.000	6.139		586.139		GAVR	10			267.536	1.913.338	76.534	76.534	U6.120.01.02
Verst.geldlen.VRI kas. Weezpe	583.238			583.238		GAVR	6			13.750	553.500	16.605	16.605	U6.120.01.02
Achtergestelde geldlening Enexis BV O-W	1.163.238			1.163.238						13.750	553.500	16.605	16.605	U6.120.01.02
Borgstell.fonds Mid en Kleinbedrijf Ov.	345	345		690		GAVR	99			90.756	90.756	3.630	3.630	U6.330.01.01
Langlopende lening Vtens	1.826.800			1.826.800		GAVR	99			121.787	730.717	29.229	29.229	U6.330.01.01
Speelbr. Verstrekte geld. Sall Won 2010	1.917.901	345		1.918.246						121.787	730.717	32.873	32.873	U6.330.01.01
Salland Wonen leningen 2388	1.046.078			1.046.078		GAVR	99			114.664	3.840.236	177.611	177.611	U6.530.05.01
Salland Wonen leningen 2370	601.049			601.049		GAVR	99			1.046.078	1.046.078	41.529	41.529	U6.820.01.01
Salland Wonen leningen 2485	1.441.826			1.441.826		GAVR	99			432.148	412.391	13.224	13.224	U6.820.01.01
Salland Wonen leningen 2662	326.318			326.318		GAVR	99			1.441.826	1.441.826	40.804	40.804	U6.820.01.01
Salland Wonen leningen 395	497.019			497.019		GAVR	99			11.537	251.574	2.264	2.264	U6.820.01.01
Subtotaal FVA leningen	3.912.290	0		3.912.290						12.651	351.507	14.494	14.494	U6.820.01.01
Gedlening Inv.vesting Harmonie	22.689			22.689		GAVR	99			43.946	3.525.134	112.315	112.315	U6.540.01.04
Zonniepanelen Dorpshuis Welsum	42.017			42.017		GAVR	99			398.159	9.297.006	356.093	356.093	U6.540.01.04
Zonniepanelen Openbaar Onderwijs Zwolle	50.000			50.000		GAVR	99			908	8.073	363	363	U6.540.01.04
Zonniepanelen Pinokkio	30.000			30.000		GAVR	99			2.543	32.566	30.023	30.023	U6.723.01.02.00
Zonniepanelen Stichting buurthuis Elshof	23.950			23.950		GAVR	99			3.026	38.753	35.727	35.727	U6.723.01.02.00
Zonniepanelen Stichting De Mare	289.000			289.000		GAVR	99			1.815	23.252	21.436	21.436	U6.723.01.02.00
Zonniepanelen Stichting Mij n Plein	280.000			280.000		GAVR	99			724	9.267	8.543	8.543	U6.723.01.02.00
Lening u/g. Essent lvm bijdrage kap.fonds	104.554			104.554		GAVR	99			17.489	223.993	206.504	206.504	U6.723.01.02.00
Subtotaal FVA overig	842.210	0		842.210						42.540	544.847	16.345	16.345	U6.723.01.02.00
Totaal Financiële vaste activa	14.163.123	6.139		14.169.262						11.448	658.474	20.890	20.890	U6.913.01.01

Omschrijving	Investeringen en financiering begin 2016	Vermeer- deringen 2016	Vermin- deringen 2016	Investeringen en financiering eind 2016	Jaarrente	Soort	Looppijd in jaren	Afschrijving/ in jaren	Aflossing 2016	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Rentelasten 2016	Kapitaalaan 2016	WIS-element
Reconstructie kruising Raaltseweg	105.463			105.463		LINE	25	12.655	4.219	92.807	88.589	3.712	7.931	06.210.02.01.00
Pmp Boskamp waw	105.463			105.463		LINE	25	12.655	4.219	92.807	88.589	3.712	7.931	06.210.02.01.00
	60.533			60.533		LINE	25	2.421	2.421	58.112	55.690	2.324	4.746	06.670.02.01
	60.533			60.533		LINE	25	2.421	2.421	58.112	55.690	2.324	4.746	06.670.02.01
Bldfage rioolwaterzuivering	212.623			212.623		LINE	25	93.627	8.500	118.996	110.496	4.760	13.560	06.722.01.01.00
	212.623			212.623		LINE	25	93.627	8.500	118.996	110.496	4.760	13.560	06.722.01.01.00
Meente Noord IMVA	26.484			26.484		GAVR	99				26.484			06.820.01.03
	26.484			26.484		GAVR	99				26.484			06.820.01.03
Subtotaal Immateriële vaste activa	378.618	26.484	0	405.102				108.704	15.140	0	269.915	281.259	10.797	25.936
SPOC Beekhof VHK002892	28.672			28.672		GAVR	99			28.672	28.672	1.147	1.147	06.670.04.04
	28.672			28.672		GAVR	99			28.672	28.672	1.147	1.147	06.670.04.04
Subtotaal MVA erfaren	41.717	142.646	0	28.672				0	0	28.672	28.672	1.147	1.147	06.721.01.01
Alvalpark Wijhe Inrichting	41.717			41.717		LINE	30	40.232	1.485	1.485		59	1.544	06.721.01.01
Omgekeerd inzamelen 2017						LINE	40				1.485			06.721.01.01
	41.717			41.717		LINE	30	40.232	1.485	1.485		59	1.544	06.721.01.01
Drukriool Schakelautomaat	161.746			161.746		LINE	15	106.908	10.967	54.837	43.870	2.193	13.161	06.722.01.01.00
Overdracht pompgemaal Watersch. Gr. Sall	288.138			288.138		LINE	25	154.777	12.134	133.361	121.237	5.334	17.458	06.722.01.01.00
Persriool Aanleg ged. Raltseweg	44.865			44.865		LINE	40	11.943	1.121	33.622	32.501	1.345	2.666	06.722.01.01.00
Ric. Hooginderst/Industrieveeg/Kooskew	215.671			215.671		LINE	25	174.965	15.697	44.275	35.578	5.651	21.348	06.722.01.01.00
Riolering Aanleg bergbez.bas. tuurwerde 07	268.015			268.015		LINE	40	60.307	6.700	207.708	201.008	8.308	15.009	06.722.01.01.00
Riolering A-koppelen De Hooiberg 2007	32.382			32.382		LINE	40	6.537	815	28.066	25.251	1.043	1.857	06.722.01.01.00
Riolering beelventilering riol. beke	50.883			50.883		LINE	30	15.274	1.696	35.610	33.914	1.424	3.120	06.722.01.01.00
Riolering buitengebied Boerhaar	245.749			245.749		LINE	30	73.993	8.179	171.755	163.577	6.870	15.049	06.722.01.01.00
Riolering buitengebied fase 1/Aanleg riol.	3.414.872			3.414.872		LINE	30	1.025.477	11.781	87.731	84.597	3.509	6.642	06.722.01.01.00
Riolering Bypass Oost-Noord	125.330			125.330		LINE	40	37.999	3.133	87.731	84.597	3.509	6.642	06.722.01.01.00
Riolering centrum Oost 2007	144.896			144.896		LINE	40	32.616	3.622	112.280	108.658	4.491	8.113	06.722.01.01.00
Riolering Den Hul / R.W.Z.I. (1989/1990)	69.669			69.669		LINE	30	64.655	2.507	5.014	2.507	201	2.708	06.722.01.01.00
Riolering Diverse rioleringsmaatregelen 2006	51.411			51.411		LINE	15	30.847	3.427	20.564	17.137	823	4.250	06.722.01.01.00
Riolering Enkweg Wijhe 2007	282.454			282.454		LINE	25	13.999	11.298	192.068	180.770	7.683	18.981	06.722.01.01.00
Riolering Nieuwendijk	84.994			84.994		LINE	25	30.866	3.231	71.395	67.995	2.856	6.256	06.722.01.01.00
Riolering Rellinen Oost 2005	110.031			110.031		LINE	15	11.637	1.293	77.545	74.314	3.102	6.333	06.722.01.01.00
Riolering Renovatie gemaal Krijenberg	19.395			19.395		LINE	40	32.486	3.231	7.758	6.465	310	1.693	06.722.01.01.00
Riolering Rijkswaagweg Oost 2007	333.243			333.243		LINE	25	70.649	8.831	282.594	273.763	11.304	20.135	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Geertstr./Limb.Shrumstr	146.059			146.059		LINE	25	35.054	5.842	111.005	105.163	4.440	10.283	06.722.01.01.00
Riolering Veronging Schamharstr. 2009	129.356			129.356		LINE	25	15.523	5.174	113.834	108.659	4.553	9.728	06.722.01.01.00
Riolering relinen Schamharstr. 2014	64.062			64.062		LINE	40	1.602	1.602	64.062	62.460	2.562	4.164	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Traversse Den Hul (1991)	152.016			152.016		LINE	40	95.010	3.800	57.006	53.206	2.280	6.081	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Traversse Den Hul 2008	400.792			400.792		LINE	25	16.032	12.825	304.602	288.857	12.825	28.857	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	80.399			80.399		LINE	40	25.303	2.041	55.095	53.055	2.204	4.244	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	437.223			437.223		LINE	25	186.851	17.884	250.372	232.488	10.015	27.899	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	5.678			5.678		LINE	40	3.427	141	2.251	2.110	90	231	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	4.651			4.651		LINE	30	3.332	188	1.319	1.130	53	241	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	108.520			108.520		LINE	30	39.791	3.617	68.779	65.112	2.749	6.367	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	825.209			825.209		LINE	40	20.630	20.630	804.578	783.948	32.183	52.813	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	460.871			460.871		LINE	40	11.522	11.522	449.349	407.827	17.974	29.066	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	81.641			81.641		LINE	40	2.041	2.041	79.600	77.559	3.184	5.225	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	111.807			111.807		LINE	25	8.945	4.472	102.862	96.390	4.114	8.587	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	433.502			433.502		LINE	40			433.502	405.970	17.340	17.340	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	19.475			19.475		LINE	40			19.475	232.136	779	779	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	32.797			32.797		LINE	40			32.797	26.237	1.312	7.871	06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	29.218			29.218		LINE	40							06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	79.433			79.433		LINE	1							06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	105.845			105.845		LINE	1							06.722.01.01.00
Riolering Verv. Wilhe-West	0			0		LINE	1							06.722.01.01.00
Subtotaal MVA economische nut	9.558.000	449.627	214.497	9.997.129				2.540.952	313.367	0	7.017.047	6.938.810	280.682	594.049
	9.558.000	449.627	214.497	9.997.129				2.540.952	313.367	0	7.017.047	6.938.810	280.682	594.049
Subtotaal MVA economische nut	9.558.000	449.627	214.497	9.997.129				2.540.952	313.367	0	7.017.047	6.938.810	280.682	594.049

Omschrijving	Investeringen en financiering begin 2016	Vermeer- deringen 2016	Verminder- deringen 2016	Investeringen en financiering eind 2016	Jaarrente	Soort	Looptijd in jaren	Afschrijving / aflossing tm 2015	Afschrijving 2016	Aflossing 2016	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Rentelasten 2016	Kapitaallasten 2016	WBS-element
Digitalisering WABO-proces	37.256	0		37.256		LINE	7	5.778	7.869		31.478	23.608	1.259	9.129	US.2.01.000
Gasbuurstallatie	19.059			19.059		LINE	15	10.165	1.271		8.894	7.624	356	1.626	US.2.01.000
Kassa's klantcontactcentrum	20.828			20.828		LINE	7	8.927	2.975		11.902	8.926	476	3.452	US.2.01.000
Migratie BRS	84.228			84.228		LINE	7	36.012	12.054		48.216	36.162	1.929	13.983	US.2.01.000
BAG (BP2008)	173.693			173.693		LINE	7	99.253	24.813		74.440	49.626	2.978	27.791	US.2.01.000
Digitale factuurstroom	44.292			44.292		LINE	7	31.637	6.327		12.655	6.327	506	6.834	US.2.01.000
DMS fase 2 (BP2008)	193.749			193.749		LINE	7	83.035	27.678		110.714	83.035	4.429	32.107	US.2.01.000
GBA als basisregistratie	5.729			5.729		LINE	7	3.274	818		2.455	1.637	98	917	US.2.01.000
Helpdeskfacil. Facilitair/ICT (BP2008)	12.444			12.444		LINE	7	8.889	1.778		3.556	1.778	142	1.920	US.2.01.000
Klachten-meldingssysteem	9.583			9.583		LINE	7	6.845	1.369		2.738	1.369	110	1.479	US.2.01.000
Klantlogsysteem WMO	17.256			17.256		LINE	7	9.861	2.465		7.395	4.930	296	2.761	US.2.01.000
Omgevingsvergunning	17.146			17.146		LINE	7	9.798	2.449		7.348	4.899	294	2.743	US.2.01.000
Onderzoek mogelijkh. tel.ewerk (BP2008)	15.393			15.393		LINE	7	13.080	2.313		2.313	93	2.405	4.666	US.2.01.000
Online wegenlegger	26.800			26.800		LINE	7	10.711	4.022		16.089	12.067	644	4.666	US.2.01.000
Producten- en dienstencatal. (BP 2008)	6.364			6.364		LINE	7	4.546	909		1.818	909	73	982	US.2.01.000
RIS/BIS fase 1	15.255			15.255		LINE	7	6.538	2.179		8.717	6.538	349	2.528	US.2.01.000
Vernieuwing website	63.151			63.151		LINE	7	27.038	9.028		36.113	27.084	1.445	10.473	US.2.01.000
Vernieuwing burgersakensysteem	9.335			9.335		LINE	7	6.668	1.334		2.667	1.334	107	1.440	US.2.01.000
Virtueel lokaal Kulturhus	8.118			8.118		LINE	7	3.479	1.160		4.639	3.479	186	1.345	US.2.01.000
WOZ als basisregistratie	16.577			16.577		LINE	7	6.301	2.569		10.275	7.706	411	2.980	US.2.01.000
796.257	0			796.257				391.835	115.382		404.422	289.040	16.177	131.559	US.2.01.000
Nieuwbouw gemeentehuis bouw	6.338.651			6.338.651	4,00	ANNU	40	283.477	78.032		6.055.174	5.977.142	242.207	320.239	US.2.01.020
Nieuwb. gemeentehuis inricht. en verhuiz.	1.158.971			1.158.971	4,00	ANNU	15	233.124	68.651		925.847	857.196	37.034	105.685	US.2.01.020
Nieuwbouw gemeentehuis planontwikkeling	1.197.463			1.197.463	4,00	ANNU	5	941.009	256.444		256.444	10.258	266.702	US.2.01.020	
Aanpassingen Gem.Huis WKO + Klimaat	17.918	829		18.747		LINE	15	17.918	1.195		17.918	17.553	717	1.911	US.2.01.020
Aanpassingen Gem.Huis zonwering zuid zijde	601			601		LINE	10	601	60		601	541	24	84	US.2.01.020
Nieuwbouw gemeentehuis grond 2008	1.904.432			1.904.432		GAVR	99				1.904.432	1.904.432	76.177	76.177	US.2.01.020
Aanpassingen Gem.Huis vervanging touchscreen	30.315			30.315		LINE	5	30.315	6.063		30.315	24.252	1.213	7.276	US.2.01.020
Aanpas gemeentehuis Wijhe (klimaat 2016)	10.648.341	74.029		10.722.370			35	1.457.610	410.444		9.190.732	8.854.316	367.629	778.074	U6.96002.20
Brand gemeenteloods Olst	24.901			24.901		LINE	60	24.901			42.474	41.385	1.699	2.788	US.3.23.020
Loods gemeentewerken Wijhe 1980	81.599			81.599		LINE	75	39.126	1.089		42.474	41.385	1.699	2.788	US.3.23.020
Verbouw gemeentewerf 2008 Wijhe	49.874			49.874		LINE	20	19.950	2.494		29.925	27.431	1.197	3.691	US.3.23.020
Verwerving gemeentewerf Olst	66.369			66.369		LINE	60	66.369			29.925	27.431	1.197	3.691	US.3.23.020
Aanhanger + afdekplep 2013	26.106			26.106		LINE	15	3.481	1.740		22.625	20.885	905	2.645	US.3.23.020
Vervanging tractor 2010	52.946			52.946		LINE	15	17.649	3.530		35.297	31.768	1.412	4.942	US.3.23.020
Vervanging vrachtauto 2007	113.500			113.500		LINE	15	68.101	7.566		45.399	37.832	1.816	9.382	US.3.23.020
Voertuigen buitendienst Plaggio	124.206			124.206		LINE	7	17.744	17.744		106.462	88.719	4.259	22.002	US.3.23.020
Verwoning gemeentewerf Wijhe 2016	45.473			45.473		LINE	40				45.473	45.473	40		U6.96002.65
Vervanging Toyota 2016	34.024			34.024		LINE	7				34.024	34.024			U6.96002.65
Verkeerszegen aanschaf stemhokjes 2009	539.503	79.497		618.999			15	257.321	34.163		282.182	327.516	11.287	45.450	US.3.23.020
	20.428			20.428		LINE	15	6.809	1.362		13.618	12.257	545	1.907	U6.00301.04
	20.428			20.428				6.809	1.362		13.618	12.257	545	1.907	U6.00301.04
Overkapping busvoertuig Wijhe 2010	50.374			50.374		LINE	40	6.297	1.259		44.077	42.818	1.763	3.022	U6.12001.01
Vervanging garagedeuren 2005	23.742			23.742		LINE	15	14.245	1.583		9.497	7.914	380	1.963	U6.12001.01
Brandweringgarage Wijhe grond	13.861			13.861		GAVR	99				13.861	13.861	554	554	U6.12001.01
Zonnepanelen brandweerkazerne Wijhe	39.605			39.605	4,00	ANNU	15	8.399	2.314		31.206	28.892	1.248	3.562	U6.12001.01
Zonnepanelen brandweerkazerne Olst	23.138			23.138	4,00	ANNU	15	4.907	1.352		18.231	16.879	729	2.081	U6.12001.01
	150.719			150.719			60	33.848	6.508		116.871	110.363	4.675	11.183	U6.12001.01
Aanpassing brandweerkazerne Welsum 1997	36.369			36.369		LINE	60	11.570	605		24.799	24.194	992	1.597	U6.12001.03
	36.369			36.369				11.570	605		24.799	24.194	992	1.597	U6.12001.03

Omschrijving	Investeringen en financiering begin 2016	Vermeer- deringen 2016	Vermin- deringen 2016	Investeringen en financiering eind 2016	Jaarrente	Soort	Looptijd in jaren	Afschrijving/ aflossing tm 2015	Afschrijving 2016	Aflossing 2016	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Rentelasten 2016	Kapitaallasten 2016	WBS-element
Vervanging materieel gladheidsbestrijd.	8.750			8.750		LINE	15	5.253	583		3.497	2.915	140	723	U6.210.02.01.00
Vervanging sneeuwpleng 2010	9.945			9.945		LINE	15	3.315	663		6.630	5.967	265	928	U6.210.02.01.00
Vervanging zoutstrokers 2008	48.105			48.105		LINE	15	25.656	3.207		22.449	19.242	898	4.105	U6.210.02.01.00
Zoutstrooier 2015	23.900			23.900		LINE	15	1.993	1.994		95.179	93.185	3.807	5.801	U6.210.02.01.00
Bestemm. plan Project centrumwisse Olst	912.641			912.641	4,00	HAVR	30	817.462			151.655	143.615	6.066	14.107	U6.210.02.01.00
1.003.341	1.003.341			1.003.341				851.686	8.040		151.655	143.615	6.066	14.107	U6.210.02.01.00
Markten vervang electriciteitskasten	18.406			18.406		LINE	10	14.578	957		3.828	2.871	153	1.110	U6.310.01.01
18.406	18.406			18.406				14.578	957		3.828	2.871	153	1.110	U6.310.01.01
Brandveiligheidsmaatr. openbare scholen	152.533			152.533		LINE	20	61.013	7.627		91.520	83.893	3.661	11.287	U6.420.01.01
152.533	152.533			152.533				61.013	7.627		91.520	83.893	3.661	11.287	U6.420.01.01
Gym.lok. Olst-dorp Bouw 1981	382.190			382.190		LINE	60	249.460	5.309		132.731	127.421	5.309	10.618	U6.420.03.12
Gym.lok. Olst-dorp grond 1980	34.465			34.465		GAWR	99				34.465	34.465	1.379	1.379	U6.420.03.12
Gym.lok. Olst-dorp brandveilig.Watert	5.525			5.525		LINE	20	2.490	276		3.035	2.759	121	397	U6.420.03.12
422.181	422.181			422.181				251.949	5.585		170.231	164.646	6.809	12.394	U6.420.03.12
Gym.lok. Wespeje 1979	338.304			338.304		LINE	60	234.469	4.515		103.834	99.320	4.153	8.668	U6.420.03.14
Gym.lok. Wespeje aanbrenngen lichtkoepel	2.118			2.118		LINE	22	1.829	96		289	192	12	108	U6.420.03.14
De nieuwe coors Stichtingskst 1979/1980	31.106			31.106		LINE	60	21.865	402		9.241	8.859	370	771	U6.420.03.14
Gym.lok. Wespeje brandveiligheidsmaatr.	6.149			6.149		LINE	20	1.537	307		4.612	4.304	184	482	U6.420.03.14
377.676	377.676			377.676				295.701	5.320		117.976	112.656	4.719	10.039	U6.420.03.14
OBS Boskamp bouwkosten 1964	113.813			113.813		LINE	60	96.520	1.729		17.293	15.564	692	2.421	U6.421.01.01
OBS Boskamp buitenzonwering 2011	9.263			9.263		LINE	10	3.705	926		5.558	4.632	222	1.149	U6.421.01.01
OBS Boskamp dakbedekking Klimboom 2004	20.121			20.121		LINE	15	14.482	1.410		5.639	4.229	226	1.635	U6.421.01.01
OBS Boskamp uitbreiding schoolgeb 1992	145.096			145.096		LINE	60	58.025	2.419		87.071	84.653	3.483	5.902	U6.421.01.01
OBS Boskamp vervangen buitenkozijn 2009	46.789			46.789		LINE	40	7.018	1.170		39.770	38.601	1.591	2.761	U6.421.01.01
OBS Boskamp vervangen dakbedekking 2008	43.866			43.866		LINE	15	17.547	2.924		26.320	23.395	1.053	3.977	U6.421.01.01
OBS Boskamp vervangen kozijnen/deuren	27.339			27.339		LINE	40	4.794	683		22.555	21.871	902	1.586	U6.421.01.01
OBS Boskamp ver platen fietsenberg 2010	9.183			9.183		LINE	40	1.148	230		8.035	7.806	321	551	U6.421.01.01
De Holsthoek	156.072			156.072		LINE	60	79.582	2.390		76.690	74.100	3.060	5.450	U6.421.01.01
De Holsthoek aanpassing gebouw 1998	14.571			14.571		LINE	50	5.351	297		9.220	8.922	369	666	U6.421.01.01
De Holsthoek dakconstructie 2004	1.680			1.680		LINE	20	1.008	84		672	588	27	111	U6.421.01.01
De Holsthoek verbouw 2000	40.563			40.563		LINE	50	11.988	733		28.575	27.842	1.143	1.876	U6.421.01.01
De Holsthoek vervangen entreepui 2009	6.064			6.064		LINE	40	910	152		5.155	5.003	206	358	U6.421.01.01
De Holsthoek verv hemelwaterafvoer 2010	39.848			39.848		LINE	40	3.985	996		35.863	34.867	1.435	2.431	U6.421.01.01
De Holsthoek vervangen lichtkoepels	23.679			23.679		LINE	15	14.209	1.578		9.070	7.892	379	1.957	U6.421.01.01
OBS Elshof uitbreiding 2009	51.500			51.500		LINE	40	7.725	1.288		43.775	42.488	1.751	3.039	U6.421.01.01
OBS Elshof vervangen buitenrooi. 2009	8.408			8.408		LINE	40	1.261	210		7.147	6.937	286	496	U6.421.01.01
OBS Elshof verv buitenzonwering 2007	3.460			3.460		LINE	15	1.384	231		2.076	1.845	83	314	U6.421.01.01
OBS Elshof vervangen dakbedekking	4.833			4.833		LINE	15	4.511	322		322		13	335	U6.421.01.01
OBS Elshof vervangen golfplaten stalling	4.779			4.779		LINE	20	3.088	211		1.691	1.479	68	279	U6.421.01.01
OBS Elshof vervangen kozijnen	64.761			64.761		LINE	40	24.257	1.761		40.504	38.743	1.620	3.381	U6.421.01.01
OBS Elshof vervangen radiatoren 2007	22.242			22.242		LINE	40	3.336	556		18.906	18.350	756	1.312	U6.421.01.01
OBS Tellegen aanpassing 2006	62.000			62.000		LINE	40	12.400	1.550		49.600	48.050	1.984	3.534	U6.421.01.01
OBS Tellegen bouw	91.852			91.852		LINE	60	86.318	1.107		5.534	4.428	221	1.328	U6.421.01.01
OBS Tellegen huisvestingsvoorz. 2007	78.357			78.357		LINE	15	41.791	5.224		36.567	31.343	1.463	6.686	U6.421.01.01
OBS Tellegen ingrijpend onderhoud 1998	159.234			159.234		LINE	40	24.227	5.870		135.007	129.137	5.400	11.270	U6.421.01.01
OBS Tellegen int. Verbouw. en meubilair	29.666			29.666		LINE	40	11.804	744		17.862	17.117	714	1.459	U6.421.01.01
OBS Tellegen uitbreiding 1972	46.994			46.994		LINE	60	37.291	571		9.703	9.132	388	959	U6.421.01.01
OBS Tellegen uitbreiding/integratie 1986	193.481			193.481		LINE	60	94.684	4.705		98.798	94.093	3.952	8.657	U6.421.01.01
OBS Tellegen vervangen dakbedekking gang	2.752			2.752		LINE	15	2.596	197		197		8	204	U6.421.01.01
OBS Welsum aanpass. tbv Keuters 1984	41.211			41.211		LINE	60	31.599	343		9.612	9.268	384	728	U6.421.01.01
OBS Welsum uitbreiding verbouw 1987	111.267			111.267		LINE	60	54.113	1.732		57.154	55.422	2.286	4.018	U6.421.01.01
OBS Welsum vervangen rijwielstall 2012	17.786			17.786		LINE	20	14.419	1.122		3.367	2.245	135	1.257	U6.421.01.01

Omschrijving	Investeren en financiering begin 2016	Vermeer- deringen 2016	Verminderen 2016	Investeren en financiering eind 2016	Soort	Looptijd in jaren	Afschrijving aflossing tm 2015	Afschrijving 2016	Aflossing 2016	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Rentelaast 2016	Kapitaalaast 2016	WBS-element
OBS Welsum vernieuwende nieuwbouw 1996	394.045			394.045	LINE	60	129.029	6.795	6.795	265.016	258.220	10.601	17.396	U6.421.01.01
OBS Peperhof aanpassing/uitbreiding 2006	171.812			171.812	LINE	40	34.362	4.295	4.295	137.450	133.155	5.498	9.793	U6.421.01.01
OBS Peperhof bouw	532.124			532.124	LINE	75	362.893	7.358	7.358	169.231	161.873	6.799	14.127	U6.421.01.01
OBS Peperhof huisvesting 2001	15.107			15.107	LINE	20	11.330	755	755	3.777	3.021	151	906	U6.421.01.01
OBS Peperhof speelplaats	57.447			57.447	LINE	25	52.820	2.314	2.314	4.627	3.663	185	2.499	U6.421.01.01
OBS Peperhof uitbreiding 2 lokalen	254.623			254.623	LINE	60	163.061	3.522	3.522	91.562	88.041	3.663	7.184	U6.421.01.01
OBS Peperhof vervangen boelbord 2007	16.120			16.120	LINE	15	8.598	1.075	1.075	7.523	6.448	301	1.376	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s bouwkosten 1961	48.426			48.426	LINE	60	43.369	632	632	5.057	4.425	202	834	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s bouwkosten 1970	46.570			46.570	LINE	60	35.707	776	776	10.864	10.088	435	1.211	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s de Schakel 1980	331.195			331.195	LINE	60	223.409	4.491	4.491	107.786	103.295	4.311	8.803	U6.421.01.01
Ter Stegsschool aanpassing	67.500			67.500	LINE	40	3.375	1.688	1.688	64.125	62.438	2.565	4.253	U6.421.01.01
Ter Stegsschool verv. kozijnen/ramen	59.000			59.000	LINE	10	5.900	5.900	5.900	53.100	47.200	2.124	8.024	U6.421.01.01
A. Bsschool gedeeltelijke uitbreid 2006	86.001			86.001	LINE	40	21.500	2.150	2.150	64.500	62.350	2.580	4.790	U6.421.01.01
A. Bsschool huisvestingsvoorz 2007	8.601			8.601	LINE	15	4.587	573	573	4.014	3.441	161	734	U6.421.01.01
A. Bsschool renovatie 2004	258.200			258.200	LINE	40	71.005	6.455	6.455	187.195	180.740	7.488	13.943	U6.421.01.01
A. Bsschool renovatie 2004	28.523			28.523	LINE	40	8.645	795	795	19.878	19.083	795	1.590	U6.421.01.01
A. Bsschool renovatie toiletgroep	19.513			19.513	LINE	40	5.367	488	488	14.146	13.658	566	1.054	U6.421.01.01
A. Bsschool uitbreiding 1975	115.570			115.570	LINE	60	81.150	1.721	1.721	34.420	32.699	1.377	3.098	U6.421.01.01
A. Bsschool vernieuwen 11 kleppen	3.500			3.500	LINE	20	1.925	175	175	1.575	1.400	63	238	U6.421.01.01
A. Bsschool vernieuwen dakbedekking 2009	13.626			13.626	LINE	15	3.634	908	908	9.992	9.084	400	1.308	U6.421.01.01
A. Bsschool verv. goten en zonneciem	7.460			7.460	LINE	15	6.963	497	497	497		20	517	U6.421.01.01
A. Bsschool vervangen ramen/entree 2010	16.303			16.303	LINE	40	1.630	408	408	14.672	14.265	587	994	U6.421.01.01
School Wesepe o/s uitbreiding 1976	131.406			131.406	LINE	60	92.265	1.957	1.957	39.142	37.185	1.566	3.523	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s aanpass. school 2001	19.208			19.208	LINE	40	7.203	480	480	12.005	11.525	480	960	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s aanpass. gebouw 1973	53.567			53.567	LINE	60	19.973	861	861	33.594	32.733	1.344	2.205	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s bouwkosten 1972	417.720			417.720	LINE	60	313.577	6.126	6.126	104.143	98.017	4.166	10.292	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s buitenvoorz 2003	27.000			27.000	LINE	20	13.500	1.350	1.350	13.500	12.150	540	1.890	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s buitenvoorz 2011	20.740			20.740	LINE	10	8.296	2.074	2.074	12.444	10.370	498	2.572	U6.421.01.01
School Olsdorp herinn. pers. ruimte 87	1.749			1.749	LINE	40	1.295	45	45	454	408	18	64	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s inpand. aanpass. 03	22.580			22.580	LINE	40	7.964	664	664	14.615	13.951	585	1.249	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s renovatievoorz. 03	45.420			45.420	LINE	40	15.159	1.044	1.044	30.261	29.218	1.210	2.254	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s verv. buitenkoz. 03	59.873			59.873	LINE	40	11.975	1.497	1.497	47.898	46.402	1.916	3.413	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s verv. dakbedekk. 09	59.712			59.712	LINE	15	23.885	3.981	3.981	35.827	31.846	1.433	5.414	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s verv. fietsenstall.	4.982			4.982	LINE	20	1.744	249	249	1.744	1.495	70	319	U6.421.01.01
OBS Boskamp grondkosten 1964	20.465			20.465	GAVR	99	20.465	20.465	819	20.465	20.465	819	819	U6.421.01.01
OBS Den Nui grondkosten 1968	4.057			4.057	GAVR	99	4.057	4.057	162	4.057	4.057	162	162	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s grondkosten 1961	12.388			12.388	GAVR	99	12.388	12.388	496	12.388	12.388	496	496	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s grondkosten 1970	3.165			3.165	GAVR	99	3.165	3.165	127	3.165	3.165	127	127	U6.421.01.01
School Olsdorp o/s grondkosten 1973	23.971			23.971	GAVR	99	23.971	23.971	959	23.971	23.971	959	959	U6.421.01.01
A. Bsschool herstraten schoolplein 2009	36.082			36.082	LINE	25	7.216	1.443	1.443	28.866	27.423	1.155	2.598	U6.421.01.01
A. Bsschool meublar. groep 6 2003	19.087			19.087	LINE	20	11.453	954	954	7.634	6.680	305	1.260	U6.421.01.01
Interne verbouwing PWA	5.226.968			5.226.968			2.594.282	121.963		2.632.686	2.510.724	105.307	227.270	U6.421.01.01
Prot. Chr. basissch. Olsdorp buitenvoorz 04	19.025			19.025	LINE	15	2.537	1.268	1.268	16.488	15.220	660	1.928	U6.421.01.02
Prot. Chr. basissch. Olsdorp renov. dakb. 08	3.850			3.850	LINE	15	3.256	297	297	594	297	24	321	U6.421.01.02
Prot. Chr. basissch. Olsdorp feestst. PWA	8.544			8.544	LINE	15	4.557	570	570	3.987	3.418	159	729	U6.421.01.02
Prot. Chr. basissch. Olsdorp uitbr. PWA 06	12.810			12.810	LINE	20	9.259	710	710	3.551	2.841	142	852	U6.421.01.02
Prot. Chr. basissch. Olsdorp uitbr. PWA 06	187.195			187.195	LINE	40	34.931	4.912	4.912	152.264	147.353	6.091	11.002	U6.421.01.02
Prot. Chr. basissch. Olsdorp nieuwbouw 1991	501.548			501.548	LINE	60	215.018	8.187	8.187	286.531	278.344	11.461	19.648	U6.421.01.02
Gebruiksvergunningen bijzonder onderwijs	62.899			62.899	LINE	20	25.160	3.445	3.445	37.739	34.594	1.510	4.655	U6.421.01.02
Prot. Chr. basisschool Mäzter bouw	258.458			258.458	LINE	60	185.964	3.452	3.452	72.494	69.042	2.900	6.352	U6.421.01.02
Prot. Chr. basisschool Mäzter stichting	215.083			215.083	LINE	60	184.975	2.316	2.316	30.107	27.791	1.204	3.520	U6.421.01.02

Omschrijving	Investerings- en financiering begin 2016	Vermeerderingen 2016	Verminderingen 2016	Jaarrente	Soort	Looptijd in jaren	Afschrijving/aflossing tm 2015	Afschrijving 2016	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Rentelasten 2016	Kapitaallasten 2016	WBS-element
Prot. Chr. Basissch. Mäzter uitbreiding	145.100			145.100	LINE	60	104.380	1.939	40.720	38.781	1.629	3.568	U6.421.01.02
Prot. Chr. Basissch. Mäzter verv. Dak.10	27.945			27.945	LINE	15	9.315	1.863	18.630	16.767	745	2.608	U6.421.01.02
RK Basissch. Boerhaar buitentw 04	5.355			5.355	LINE	15	4.284	357	1.071	714	43	400	U6.421.01.02
RK basisschool Boerhaar dakleien 1999	40.610			40.610	LINE	30	23.097	1.347	17.513	16.166	701	2.048	U6.421.01.02
RK Basissch. Boerhaar huisvesting 2001	11.228			11.228	LINE	20	10.105	561	1.123	561	45	606	U6.421.01.02
RK Basissch. Boerh onderw. kund. vern. 06	25.000			25.000	LINE	40	2.500	625	22.500	21.875	900	1.525	U6.421.01.02
RK Basissch. Boerh perm. utbr. Bong. 08	200.000			200.000	LINE	40	40.000	5.000	160.000	155.000	6.400	11.400	U6.421.01.02
RK Basissch. Boerhaar utbr. Bongerd 06	65.000			65.000	LINE	40	14.625	1.625	50.375	48.750	2.015	3.640	U6.421.01.02
RK Basissch. Boerhaar utbr. Bongerd 08	140.000			140.000	LINE	15	55.999	9.333	84.001	74.667	3.360	12.693	U6.421.01.02
RK Basissch. Boerhaar utbr. Bongerd 06	140.000			140.000	LINE	40	31.500	3.900	108.500	105.000	4.340	7.840	U6.421.01.02
RK basisschool Boerhaar verbouw 1968	51.674			51.674	LINE	60	45.297	531	6.377	5.845	255	786	U6.421.01.02
NC St. Alysius dakonderhoud	36.791			36.791	LINE	10	5.498	3.912	31.292	27.381	1.252	5.163	U6.421.01.02
RK Basissch. Boskamp bouw fee lokaal 67	34.272			34.272	LINE	60	31.287	298	2.985	2.686	119	418	U6.421.01.02
RK Basissch. Boskamp huisvestingsvz. 98	97.713			97.713	LINE	60	28.002	1.660	69.711	68.051	2.788	4.448	U6.421.01.02
RK Basissch. Boskamp huisvestingsvz. 99	25.317			25.317	LINE	15	20.575	1.581	4.742	3.162	190	1.770	U6.421.01.02
RK Basissch. Boskamp verv. pannendak 03	107.401			107.401	LINE	40	34.885	2.686	72.516	69.830	2.901	5.586	U6.421.01.02
RK Basissch. Boskamp vochtproblemen 07	5.453			5.453	LINE	15	3.188	377	2.265	1.887	91	468	U6.421.01.02
RK basisschool Oist 2e lokaal 1970	35.768			35.768	LINE	60	27.407	597	8.361	7.763	334	932	U6.421.01.02
RK Basissch. Oist dakb. Willibrord 2006	9.477			9.477	LINE	15	3.159	632	6.318	5.686	253	884	U6.421.01.02
RK Basissch. Oist renov. dakonstr. 08	60.046			60.046	LINE	40	12.009	1.501	48.037	46.536	1.921	3.423	U6.421.01.02
RK basisschool Oist stichting 1959	23.243			23.243	LINE	60	21.695	387	1.548	1.161	62	449	U6.421.01.02
RK Basissch. Oist utbr. St. Willibrord	195.003			195.003	LINE	60	45.522	3.250	149.481	146.232	5.979	9.229	U6.421.01.02
RK Basissch. Oist utbr. Willibrord 06	70.000			70.000	LINE	40	15.750	1.750	54.250	52.500	2.170	3.920	U6.421.01.02
RK basisschool Oist verv. goten 2008	25.692			25.692	LINE	15	8.564	1.713	17.128	15.415	685	2.398	U6.421.01.02
RK basisschool Oist vls gym ruimte 1976	172.494			172.494	LINE	60	131.771	2.715	40.723	38.008	1.629	4.344	U6.421.01.02
RK Basissch. Oist vls huisvest. vz. 1998	7.753			7.753	LINE	60	2.409	134	5.344	5.210	214	347	U6.421.01.02
RK Basissch. Oist vls verbouwing 1991	436.154			436.154	LINE	60	196.421	6.850	239.733	232.884	9.589	16.439	U6.421.01.02
RK basisschool St.Jozef bouw	347.319			347.319	LINE	60	157.497	5.583	189.822	184.239	7.593	13.176	U6.421.01.02
RK Basissch. St.Jozef dabedekk. zonnw	45.000			45.000	LINE	15	30.000	3.000	15.000	12.000	600	3.600	U6.421.01.02
RK Basissch. St.Jozef huisvest.vz. 2001	13.381			13.381	LINE	20	10.868	838	2.513	1.675	101	938	U6.421.01.02
RK Basissch. St.Jozef int.verbouwing 06	34.000			34.000	LINE	40	6.800	850	27.200	26.350	1.088	1.938	U6.421.01.02
RK Basissch. St.Jozef kozijnen 2004	3.736			3.736	LINE	15	2.989	249	747	498	30	279	U6.421.01.02
RK Basissch. St.Jozef schoolpleinvz. 04	23.800			23.800	LINE	20	14.280	1.190	9.520	8.330	381	1.571	U6.421.01.02
prot.chr.Oist 1e Inr. OJP en meubil 2006	11.955			11.955	LINE	10	9.564	1.196	2.391	1.196	96	1.291	U6.421.01.02
RK Basissch. Boerhaar 1e Inr. 2006	12.000			12.000	LINE	10	10.800	1.200	1.200	1.200	48	1.248	U6.421.01.02
RK Basissch. Boerh 1e Inr. groep 7 08	12.311			12.311	LINE	10	9.849	1.231	2.462	1.231	99	1.330	U6.421.01.02
RK Basissch. Boerhaar verv. terrein 10	10.142			10.142	LINE	40	1.268	254	8.874	8.621	355	609	U6.421.01.02
RK Basissch. Oist 1e Inr. meublaar	12.311			12.311	LINE	15	4.924	821	7.387	6.566	295	1.116	U6.421.01.02
MAVO school herstel constr.fouten 2003	3.989.594			3.989.594	LINE	15	1.853.759	97.991	2.136.115	2.038.124	85.445	183.496	U6.421.01.02
MAVO school Nieuwbouw MAVO-1996	20.165			20.165	LINE	15	17.372	1.396	2.793	1.396	112	1.508	U6.441.01.01
MAVO school uitbr.rijwielberging 2004	992.664			992.664	HAR1	60	56.182	4.844	936.482	931.638	37.459	42.304	U6.441.01.01
MAVO school uitbreiding bouwkosten 2004	10.375			10.375	LINE	25	4.565	415	5.810	5.395	232	647	U6.441.01.01
MAVO school uitbreiding bouwkosten 2004	290.952			290.952	LINE	20	161.043	14.434	129.508	115.474	5.196	19.631	U6.441.01.01
MAVO school uitbr. Cap.borg 2008 bouwkos	2.525.248			2.525.248	ANNU	40	143.860	32.333	2.381.389	2.349.056	95.256	127.588	U6.441.01.01
MAVO school uitbreiding 2006	276.470			276.470	LINE	20	115.955	14.592	160.515	145.922	6.421	21.013	U6.441.01.01
MAVO school CV-installatie	5.000			5.000	LINE	15	3.665	334	1.335	1.001	53	387	U6.441.01.01
MAVO school 1e inrichting 2006	35.084			35.084	LINE	10	20.310	2.462	14.774	12.312	591	3.053	U6.441.01.01
MAVO school tijd.huisv.Cap.borg 08 div.	39.358			39.358	LINE	20	15.743	1.968	23.615	21.647	945	2.912	U6.441.01.01
MAVO school tijd.huisv.Cap.borg 1e Inr 08	47.502			47.502	LINE	15	19.001	3.167	28.501	25.334	1.140	4.307	U6.441.01.01
MAVO school uitbr. Cap.borg 2008 inricht	155.757			155.757	ANNU	15	42.132	9.464	113.625	104.161	4.545	14.009	U6.441.01.01
MAVO school herstel constr.fouten 2003	4.398.574			4.398.574	LINE	15	595.828	85.410	3.798.746	3.713.336	151.950	237.360	U6.441.01.01

Omschrijving	Investeringen en financiering begin 2016	Vernieu- deringen 2016	Vernieu- deringen 2016	Investeringen en financiering eind 2016	Jaarrente	Soort	Looptijd in jaren	Afschrijving/ aflossing tm 2015	Afschrijving 2016	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Rentelasten 2016	Kapitaallasten 2016	WBS-element
De Hoolberg bouw 1975	718.513			718.513		LINE	60	544.262	8.713	174.252	165.539	6.970	15.683	U6.530.01.01
De Hoolberg toegangsweg park, terrein 1976	25.142			25.142		LINE	60	17.287	374	7.855	7.481	314	688	U6.530.01.01
De Hoolberg uitbreiding sporthal 2009	712.696			712.696		HAR1	40	40.655	7.732	672.040	664.308	26.882	34.614	U6.530.01.01
Zonnepanelen sporthal Hoolberg	45.666			45.666		4,00 ANNU	15	9.684	2.668	35.981	33.313	1.439	4.107	U6.530.01.01
De Hoolberg brandveiligheidsmaatregelen	98.680			98.680		LINE	20	33.052	5.048	65.628	60.580	2.625	7.673	U6.530.01.01
De Hoolberg voorz. wateroverlast 1977	3.483			3.483		LINE	60	2.552	44	990	886	37	82	U6.530.01.01
Uitbaan grond 1961	1.604.179			1.604.179				647.493	24.579	956.686	932.107	38.267	62.847	U6.530.01.01
Uitbaan renovatie 2004	13.190			13.190		GAVR	99			13.190	13.190	528	528	U6.530.01.01
	17.769			17.769		LINE	15	13.229	1.132	4.530	3.397	181	1.314	U6.530.01.01
Zwembad Wijhe zonne-energie collectoren	30.959			30.959				13.229	1.132	17.720	16.588	709	1.841	U6.530.01.01
	27.971			27.971		LINE	15	19.718	2.063	8.252	6.189	330	2.391	U6.530.01.01
Sporthal De Speelbrink gr. Huisbergen 87	27.971			27.971				19.718	2.063	8.252	6.189	330	2.391	U6.530.01.01
Zonnepanelen Sporthal lange Slag	78.706			78.706		GAVR	99			78.706	78.706	3.148	3.148	U6.530.01.01
Sporthal De Speelbrink uitbreiding 2008	45.834			45.834		4,00 ANNU	15	9.720	2.678	36.114	33.436	1.445	4.122	U6.530.01.01
	189.547			189.547		4,00 ANNU	15	51.272	11.517	138.275	126.758	5.531	17.048	U6.530.01.01
Sportpark Zandhulsweg aankoop grond 1978	314.087			314.087				60.992	14.195	253.095	238.900	10.124	24.319	U6.530.01.01
Sportpark Zandhulsweg aankoop grond 1980	59.123			59.123		GAVR	99			59.123	59.123	2.365	2.365	U6.530.01.01
Sportpark Zandhulsweg grond 1960	24.071			24.071		GAVR	99			24.071	24.071	963	963	U6.530.01.01
Sportterrein Overwetering gronden 1968	82.874			82.874		GAVR	99			82.874	82.874	3.315	3.315	U6.530.01.01
Sportterrein Overwet. gronden 1972/1973	74.318			74.318		GAVR	99			74.318	74.318	2.973	2.973	U6.530.01.01
De Magister renovatie sportpark 2008	16.881			16.881		LINE	15	7.878	1.125	9.003	7.878	360	1.486	U6.530.01.01
Kunstgrasveld Muggert 2013	151.293			151.293		LINE	20	15.129	7.565	136.163	128.599	5.447	13.011	U6.530.01.01
Kunstgrasveld Muggert 2013	212.400			212.400		LINE	15	28.320	14.160	184.080	169.920	7.363	21.523	U6.530.01.01
Sportpark Zandhulsweg aanleg kunstgras 07	267.344			267.344		4,00 ANNU	20	82.693	12.282	184.651	172.369	7.382	19.664	U6.530.01.01
Sportpark Zandhulsweg aanleg kunstgras 08	816.230			816.230		4,00 ANNU	15	361.041	51.235	405.189	389.540	18.208	69.448	U6.530.01.01
Sportpark Zandhulsweg renovatie 2008	86.974			86.974		LINE	15	40.588	5.798	46.386	40.588	1.855	7.654	U6.530.01.01
Sportterrein Overwetering kunstgras 10	515.987			515.987		LINE	15	131.411	34.898	383.875	339.749	15.355	50.251	U6.530.01.01
Sportterrein Overwetering renovatie 2010	41.928			41.928		LINE	15	11.181	2.795	30.747	27.952	1.230	4.025	U6.530.01.01
Bouw 2 kleedk. sportpark Weisum 1985	2.429.915	-29.642		2.400.273				678.241	129.859	1.731.675	1.592.173	70.067	199.506	U6.531.01.01
Grond sportterrein Weisum 1981	32.701			32.701		LINE	60	20.739	544	11.962	11.418	478	1.021	U6.531.01.01
	71.957			71.957		GAVR	99			71.957	71.957	2.878	2.878	U6.531.01.01
MultiFunc. geb. Capellenburg Uitbr. 2008	104.658			104.658				20.739	544	83.919	83.375	3.357	3.900	U6.531.01.01
SPOC overige mfr bouw	920.372			920.372		4,00 ANNU	40	49.652	11.822	870.720	838.898	34.829	46.651	U6.540.01.05
MultiFunc. geb. Capellenburg Aanp. Inn. 08	213.983			213.983		4,00 ANNU	40	12.197	2.740	201.786	199.047	8.071	10.811	U6.540.01.05
	118.123			118.123		4,00 ANNU	15	31.979	7.183	86.244	79.061	3.450	10.633	U6.540.01.05
Kinderdagverblijf	1.252.578			1.252.578				98.827	21.745	1.158.750	1.137.005	46.350	68.095	U6.540.01.05
Onttrekking deel obs Ter Stege	13.441			13.441		4,00 ANNU	25	11.621	892	1.820	928	73	965	U6.650.01.01
	5.835			5.835		LINE	36	2.917	162	2.918	2.756	117	279	U6.650.01.01
Buurt huis Den Nul aanpas. gebouw	19.275			19.275				14.537	1.054	4.738	3.684	190	1.244	U6.650.01.01
	65.984			65.984		LINE	50	19.607	1.496	46.377	44.881	1.855	3.351	U6.670.01.01
T. Oude Postkantoor Opslagruimte	65.984			65.984				19.607	1.496	46.377	44.881	1.855	3.351	U6.670.01.01
T. Oude Postkantoor verbouwing 1987	90.697			90.697		4,00 ANNU	40	10.740	79.957	79.957	79.957	3.198	83.155	U6.670.01.02
T. Oude Postkantoor brandveiligheidsmaatr.	85.370			85.370		LINE	60	52.072	33.298	33.298	33.298	1.332	34.630	U6.670.01.02
	1.852			1.852		LINE	20	555	1.296	1.296	1.296	52	1.348	U6.670.01.02
Gym. lok. Weisum bouwkosten 1979	17.918			17.918				63.367	114.551	133.189	127.861	4.582	119.131	U6.670.01.03
Bongerd Uitbreiding dorps huis 2012	406.926			406.926		LINE	60	273.737	5.328	133.189	127.861	5.328	10.655	U6.670.01.03
De Bongerd Modernis. toeliegroep 2000	123.372			123.372		LINE	25	4.995	4.935	118.438	113.503	4.738	9.672	U6.670.01.03
De Bongerd Modernis. toeliegroep 1981	18.151			18.151		LINE	40	8.620	454	9.532	9.078	381	835	U6.670.01.03
De Bongerd Stichting 1979 / 1981	76.613			76.613		LINE	60	51.822	1.033	24.791	23.758	992	2.025	U6.670.01.03
De Bongerd Overname grond 1992	15.962			15.962		GAVR	99			15.962	15.962	639	639	U6.670.01.03
De Bongerd Beplanting 1982 / 1983	8.439			8.439		LINE	60	6.019	101	2.420	2.320	97	198	U6.670.01.03
De Bongerd Brandveiligheidsmaatregelen 2006	62.254			62.254		LINE	20	27.986	3.115	34.268	31.153	1.371	4.486	U6.670.01.03
De Bongerd Toegangsweg/jarkesteer. 80/81	30.876			30.876		LINE	60	20.775	421	10.101	9.680	404	825	U6.670.01.03
Gym. lok. Weisum bouwkosten 1979	742.594			742.594				393.894	15.386	348.701	333.314	13.948	23.334	U6.670.01.03

Onschrifing	Investeringen en financiering begin 2016	Vermeer- deringen 2016	Vermi- deringen 2016	Investeringen en financiering eind 2016	Jaarrente	Soort	Looptijd in jaren	Afschrijving/ aflossing tm 2015	Afschrijving 2016	Aflossing 2016	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Rentelasten 2016	Kapitaallasten 2016	WBS-element
SFOC-cluster grond SFOC	647.690	647.690		647.690		GAVR	99	489.610			138.080	138.080	6.323	6.323	U6.670.04.04
Zalencentrum Weespe Aankoop opstal 2009	409.000			409.000		LINE	40	61.350	10.225		138.080	337.425	13.906	24.131	U6.670.04.04
Zalencentrum Weespe Aankoop grond 2009	91.000			91.000		GAVR	99				91.000	91.000	3.640	3.640	U6.670.06.01
Zalencentrum Weespe Aankoop inventaris	75.000			75.000		LINE	10	45.000	7.500		30.000	22.500	1.200	8.700	U6.670.06.01
	575.000			575.000				106.350	17.725		468.650	450.925	18.746	36.471	U6.670.06.01
Ultr algem. begraafpl.aank. grond 1984	3.662			3.662		GAVR	99				3.662	3.662	146	146	U6.724.01.01.00
Begraafplaats Den Nul 1969	10.819			10.819		LINE	60	9.215	146		1.605	1.459	64	210	U6.724.01.01.00
Brandveiligheidsmaatregelen afd. Den Nul	2.307			2.307		LINE	20	1.045	105		1.262	1.157	50	156	U6.724.01.01.00
Reconstructie begraafplaats Den Nul	119.169			119.169		LINE	20	29.792	5.958		89.377	83.418	3.575	9.554	U6.724.01.01.00
Uitbreiding begraafplaats Wijhe 2005	335.771			335.771		LINE	40	74.636	7.462		261.155	253.694	10.446	17.908	U6.724.01.01.00
Uitbreiding urnenmuur Kappeweg 2004	21.921			21.921		LINE	10	15.805	1.705		5.115	3.410	205	1.910	U6.724.01.01.00
	493.650			493.650				131.474	15.376		362.176	346.800	14.487	29.869	U6.724.01.01.00
Actualisatie bestemmingsplannen DU/RP	21.916			21.916		LINE	7	15.654	3.131		6.262	3.131	250	3.381	U6.810.01.02.00
	21.916			21.916				15.654	3.131		6.262	3.131	250	3.381	U6.810.01.02.00
Ov.terren eigend. Aank. Beltenbox 1975	19.895			19.895		GAVR	99				19.895	19.895	796	796	U6.820.01.02
Ov.terren eigend. grond Kleistraat 1975	69.794			69.794		GAVR	99				69.794	69.794	2.792	2.792	U6.820.01.02
Ov.terren eigend. TeSlege volkstuint 83	12.122			12.122		GAVR	99				12.122	12.122	485	485	U6.820.01.02
Ov.terren eigend. Kleistraat 2011	99.216			99.216		GAVR	99				99.216	99.216	3.969	3.969	U6.820.01.02
Ov.terren eigend. Lt. Andersonstr. 2011	68.700			68.700		GAVR	99				68.700	68.700	2.748	2.748	U6.820.01.02
Ov.terren eigend. Noordmansloak	989.300			989.300		GAVR	99				989.300	989.300	39.572	39.572	U6.820.01.02
Ov.terren eigend. Olt-Zuid 2e fase	155.208			155.208		GAVR	99				155.208	155.208	6.208	6.208	U6.820.01.02
Ov.terren eigend. Onhoop	82.920			82.920		GAVR	99				82.920	82.920	3.317	3.317	U6.820.01.02
Park Meester herstructurering Toegang	40.941			40.941		GAVR	99				40.941	40.941	1.658	1.658	U6.820.01.02
Woning Groening 20						GAVR	99								U6.820.01.02
	1.538.095			1.538.095							1.538.095	1.538.095	61.524	61.524	U6.820.01.02
mnegg Bedr.terrein Meente	1.259.776			1.259.776		GAVR	99				1.259.776	1.259.776	50.391	50.391	U6.820.01.03
	1.259.776			1.259.776							1.259.776	1.259.776	50.391	50.391	U6.820.01.03
Subtotaal MVA overige economische nut	39.087.896	423.883		39.211.779				11.414.531	1.364.194		27.672.885	26.552.574	1.065.915	2.371.109	

omschrijving	Investeringen en financiering begin 2016	Vermeer- deringen 2016	Vermin- deringen 2016	Investeringen en financiering eind 2016	Jaarrente	Soort	Looptijd in jaren	Afschrijving/ aflossing t/m 2015	Afschrijving 2016	Aflossing 2016	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Rentelasten 2016	Kapitaallasten 2016	WBS-element
Dorpsplein Weespe/reconst. Kei/keml 2011	177.346			177.346		UNE	25	35.469	7.094		141.877	134.783	5.675	12.769	U6.210.02.01.00
Friespad Boobergerweg 2003	298.463			298.463		UNE	25	174.906	10.296		123.556	113.260	4.942	15.239	U6.210.02.01.00
Herinrichting Beatrixstraat eo 2009	426.357			426.357		UNE	25	85.271	17.054		341.086	324.032	13.643	30.698	U6.210.02.01.00
Herinrichting Boskamp 2002	476.969			476.969		UNE	30	234.531	15.152		242.438	227.286	9.698	24.850	U6.210.02.01.00
Herinrichting Raalierwegzone	3.300.916	18.967		3.319.883		UNE	25	2.818.709			482.207	501.174	19.288	19.288	U6.210.02.01.00
Inhaalslag wegenonderhoud	1.386.011			1.386.011		UNE	25	1.053.480	55.422		332.530	277.109	13.301	68.723	U6.210.02.01.00
Ontsluiting en dijkoort Welsum	72.598			72.598		UNE	25	2.904			69.694	66.790	2.788	5.692	U6.210.02.01.00
Parkpits/weg Dorpshuis Welsum	8.993			8.993		UNE	25		360		8.993	8.633	360	719	U6.210.02.01.00
Reconstr. A Geertsstr/ Stiusstraat 2010	256.039			256.039		UNE	25	61.449	10.242		194.590	184.348	7.784	18.025	U6.210.02.01.00
Reconstr. Borneaart/ fietspad Boehr 2000	274.725			274.725		UNE	25	174.458	11.141		100.266	89.126	4.011	15.151	U6.210.02.01.00
Reconstr. De Onloep	444.289			444.289		UNE	25	177.772	17.772		426.518	408.746	17.061	34.832	U6.210.02.01.00
Reconstr. De Onloep 2006	435.829			435.829		UNE	25	282.829	9.000		153.000	144.000	6.120	15.120	U6.210.02.01.00
Reconstr. Holstweg Den Nul 1998	174.912			174.912		UNE	25	120.908	6.751		54.005	47.254	2.160	8.911	U6.210.02.01.00
Reconstr. Jan Hooglandstraat 2003	762.806			762.806		UNE	25	336.345	30.462		426.462	396.000	17.058	47.520	U6.210.02.01.00
Reconstr. K.L.van Strunstraat	543.540			543.540		UNE	25	338.028	22.835		205.512	182.677	8.220	31.055	U6.210.02.01.00
Reconstr. Marijkestraat 2010	50.719			50.719		UNE	25	8.115	2.029		42.604	40.575	1.704	3.733	U6.210.02.01.00
Reconstr. Nieuwendijk 2009	277.516			277.516		UNE	25	44.402	11.101		233.113	222.012	9.325	20.425	U6.210.02.01.00
Reconstr. Schinhartstraat 2009	196.131			196.131		UNE	25	23.558	7.844		172.573	164.729	6.903	14.747	U6.210.02.01.00
Reconstr. ter Siegestraat 2009	716.016			716.016		UNE	25	28.641	28.641		687.375	658.735	27.495	56.136	U6.210.02.01.00
Reconstr. Weespe 2007	629.186			629.186		UNE	25	125.837	25.167		503.349	478.181	20.134	45.301	U6.210.02.01.00
Reconstr. K Terpstraat 2012	144.217			144.217		UNE	25	5.769	5.769		138.448	132.679	5.538	11.307	U6.210.02.01.00
Vervangen brug Hooiberglaan	29.387			29.387		UNE	20	4.408	1.469		24.979	23.509	999	2.468	U6.210.02.01.00
Reconstr. Heren	219.105	10.894		229.999		UNE	25		8.764		219.105	221.234	8.764	17.528	U6.210.02.01.00
Herinr. Noordpool Wijhe/Park Wjhezicht	1.637.675	-22.750	8.175	1.606.750		UNE	40	737.500	22.504		900.175	846.746	36.007	58.511	U6.210.02.01.00
Brug Fortmond 2014						GAGR	20								U6.210.02.01.00
Grabaton Lt.Andersstraat 2015	48.210			48.210		UNE	10		48.210		48.210		1.928	50.138	U6.210.02.01.00
Vervanden Stapelhaarspad 2015	43.776			43.776		UNE	10		4.378		43.776	39.398	1.751	6.129	U6.210.02.01.00
Reconstr. de Grienden	39.283			39.283		UNE	25					39.283			U6.210.02.01.00
Verkeersmaatregelen Eikelhofweg 2016						HAR1	1		99.114					99.114	U6.210.02.01.00
Bestem.plan Herstructur. centrumgebied	1.944.457		62.450	1.944.457	4,00	ANNU	30	482.056	33.003		1.462.401	1.429.399	58.496	91.499	U6.210.02.01.00
Openbare verlichting 't Kortrick 2008	77.242			77.242		UNE	15	30.897	5.149		46.345	41.195	1.854	7.003	U6.210.02.01.00
Openbare verlichting TerStegestraat 2012	83.184			83.184		UNE	15	5.546	5.546		77.638	72.093	3.106	8.651	U6.210.02.01.00
Verv. Openbare verlichting 2008/2009	200.312			200.312		UNE	15	80.125	13.354		120.187	106.833	4.807	18.162	U6.210.02.01.00
Verv. Openbare verlichting 2010	122.818			122.818		UNE	15	40.939	8.188		81.879	73.691	3.275	11.463	U6.210.02.01.00
Verv. Openbare verlichting 2011	138.683			138.683		UNE	15	36.982	9.246		101.701	92.455	4.068	13.314	U6.210.02.01.00
Openbare verlichting Heren 2014	20.608			20.608		UNE	15		1.374		20.608	19.234	824	2.198	U6.210.02.01.00
Bewust verlichten 2015	55.157	24.950	3.500	76.607		UNE	15				55.157	76.607	2.206	2.206	U6.210.02.01.00
Abri's 2008	15.674.192	232.908	74.125	15.832.975		UNE	25	7.391.834	557.331		8.282.358	7.883.809	331.294	888.626	U6.210.02.01.00
	97.844			97.844		UNE	25	23.483	3.914		74.361	70.447	2.974	6.888	U6.210.03.01.00
Fysieke aanpass. centrum Olst 2016	97.844	50.001		97.844		UNE	1	23.483	3.914		74.361	70.447	2.974	6.888	U6.210.03.01.00
Gebied IJsselzone Olst 2016		33.601	9.775	50.001		UNE	1		50.001					50.001	U6.560.01.04
Proj. Moort aan de IJssel	9.675	10.490		23.626		UNE	1		23.626		9.675		387	23.626	U6.560.01.04
	9.675	94.092	9.775	93.992		UNE	1	93.992	20.165		9.675	9.675	387	94.379	U6.560.01.04
Subtotaal MVA maatschappelijk nut	15.781.171	326.999	83.900	16.024.510				7.415.317	655.237	0	8.366.394	7.954.286	334.656	989.893	
Totaal Materiële vaste activa:	64.876.114	1.069.689	298.398	65.647.355				21.519.717	2.249.422	0	43.356.397	41.878.216	1.724.256	3.983.678	

Onschrijving	Investeringen en financiering begin 2016	Vermeer- deringen 2016	Verminder- ingen 2016	Investeringen en financiering eind 2016	Jaarrente	Soort	Looptijd in jaren	Afsluiting/ aflossing tm 2015	Afsluiting 2016	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Rentelasten 2016	Kapitaallasten 2016	WBS-element
Onderhoud Boerhaar III	323.079	-76.099	512.316	399.178	2,41	GAVR	99			323.079	399.178	7.786	7.786	U6.830.01.01.00
Onderhoud Zonnelamp Oost	3.749.745	512.316	323.742	3.237.429	2,41	GAVR	99			3.749.745	3.237.429	90.369	90.369	U6.830.01.26.00
Onderhoud Zonnelamp West	242.635	339.597	-96.962	4.284.934	2,41	GAVR	99			242.635	-96.962	5.848	5.848	U6.830.01.33.00
Noorder Koerslag	4.464.767	179.833	89.419	2.480.286	2,41	GAVR	99			4.464.767	2.480.286	107.601	107.601	U6.830.01.34.00
Wesepse woningbouw	2.569.705	60.181	-19.761	79.941	2,41	GAVR	99			2.569.705	79.941	1.450	1.450	U6.830.01.40.00
Orid comp z.d.uitb Meente	11.410.112	1.025.306	10.384.806	10.384.806	2,41	GAVR	99			11.410.112	10.384.806	274.984	274.984	U6.830.01*
Wesepse bedrijventerrein	1.077.744	-25.724	-77.127	1.904.153	2,41	GAVR	99			1.077.744	1.102.968	25.974	25.974	U6.830.02.41.00
Onderhoud De Eik	1.827.026	-77.127	-102.351	3.007.121	2,41	GAVR	99			1.827.026	1.904.153	44.031	44.031	U6.830.02.42.00
Totaal Voorraden:	14.314.882	0	922.955	13.391.927				0	0	14.314.882	13.391.927	344.989	344.989	U6.830.02*
Totaal Activa	93.354.119	1.075.778	1.329.089	93.100.858				23.814.023	2.249.422	69.540.097	66.328.273	2.532.762	4.782.184	

BIJLAGE 3 OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naam reserve/voorziening	WB S nrs	Saldo aan het begin van 2016	Vermeerderingen dotatie rente	Overige vermeerderingen	Verminderingen	Saldo aan het einde van 2016	bespaarde rente t.g.v exploitatie
A. Algemene reserve:							
Algemene reserve	U14100.00	6.953.343				6.953.343	104.300
Nader te bestemmen middelen	U14105.00	1321.653	19.817	1979.883	1832.103	1488.750	
Reserve grondexploitatie	U14110.00	730.185	10.953	1.149.515	820.835	1069.817	
Totaal algemene reserves		9.004.681	30.770	3.129.398	2.652.938	9.511.911	104.300
B. Nog te bestemmen resultaat jaarrekening							
Exploitatieresultaat 2016		1446.292			1446.292	0	
Exploitatieresultaat 2016		0		2.030.239		2.030.239	
Totaal algemene reserves		1446.292	0	2.030.239	1446.292	2.030.239	0
C. Bestemmingsreserves:							
Investeringsreserve, algemeen	U14200.00	1812.681	4.079	145.000	503.914	1457.846	23.112
Decentralisatie huisvesting onderwijs	U14202.00	16.655	250	232.064	232.139	16.829	
Bestemmingsreserve algemeen	U14205.00	120.224			20.020	100.204	
Reserve bovenwijkse voorzieningen	U14210.00	89.344	201		0	89.545	1.139
Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	U14212.00	24.099	361		5.854	18.606	
Bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis	U14213.00	893.984	35.759		342.985	586.759	
Bestemmingsreserve privatisering groen	U14216.00	187.214			0	187.214	
Reclame sport	U14222.00	16.597		1800	1035	17.362	
Ruimtelijk kwaliteitsfonds	U14239.00	54.195			54.195	0	
Onderhoud gemeentehuis	U14240.00	521.728		79.421	68.668	532.481	
Onderhoud huisvesting buitendienst	U14241.00	43.366		10.479	5.062	48.783	
Onderhoud brandweergarages	U14242.00	63.906		22.804	0	86.710	
Onderhoud welzijnsaccommodaties	U14243.00	541.760		154.880	122.694	573.946	
Onderhoud kerktorens	U14244.00	47.928		13.335	5.303	55.960	
Onderhoud gebouwen begraafplaats	U14245.00	75.773		6.556	3.229	79.100	
Omgevingsvergunning	U14247.00	9.835			0	9.835	
Duurzaamheid	U14248.00	176.322			67.168	109.154	
Laanbepianting Raalterweg Wesepe	U14249.00	20.000			0	20.000	
Wachtgeldverplichting huidige wethouders	U14250.00			45.000	0	45.000	
Sociaal Domein	U14255.00			612.164	0	612.164	
Totaal bestemmingsreserves		4.716.611	40.650	1323.503	1432.266	4.647.498	24.251
D. Voorzieningen							
Egalisatievoorziening afvalstoffen	U2.8305.00	16.669		63.606		79.275	
Riolering	U2.8316.00	5.620.212		39.568	211.855	5.447.924	
Ruimtelijke kwaliteit	U2.8330.00	0		59.695	4.289	55.406	
Pensioenaanspraken wethouders	U2.8340.00	836.927	12.554	214.343	18.609	1045.215	
Wachtgeldverplichtingen vm werthouders	U2.8364.00	140.782	2.112	19.979	69.262	93.610	
Totaal voorzieningen		6.616.589	14.666	397.511	304.015	6.721.431	0
TOTAAL		21.780.174	86.086	6.880.330	5.835.511	22.911.078	128.551
Verwachte verliezen grondexploitatie	U2.8300.00	2.660.529	53.211	820.835	0	3.534.575	
Verwachte verliezen De Meente Noord	U2.8300.01	749.569				749.569	
Voorziening dubieuze debiteuren soza	U2.8301.00	78.027		378.315	20.459	435.883	
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	U2.8313.00	32.703		145.954		178.657	
Vordering op Verkoop Vennootschap BV	U2.8363.00	49.720			49.720	0	
Vordering op Essent bijdrage kapitaalfonds	U2.8365.00	104.554				104.554	
Voorzieningen in mindering op activa		3.675.102	53.211	1345.105	174.733	4.898.684	
TOTAAL GENERAAL		25.455.275	139.297	8.225.435	6.010.244	27.809.762	128.551

BIJLAGE 4 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN

Nr.	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum	OW	le-nings-nummer	OS of R	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage	Bedrag der annuïteit	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag opgenomen in loop dienstjaar	Rente	Aflossing	Restantbedrag geldlening einde dienstjaar
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Leningen vaste schuld :													
11	2.268.301	4-12-2001		40.0093835	S	2026	5,120		998.316		50.727	90.756	907.560
12	1.134.451	13-12-2001		10021720	S	2026	5,210	82.195	675.274		35.080	47.013	628.261
13	2.000.000	19-4-2002		40.0094524	S	2027	5,514		960.000		49.810	80.000	880.000
15	2.500.000	25-9-2001		40.0099865	S	2030	3,988		1.500.000		55.998	100.000	1.400.000
17	2.500.000	20-1-2009		40.104093	S	2018	4,500		750.000		33.281	250.000	500.000
18	3.000.000	26-1-2010		40.104750	S	2024	3,695		1.800.000		66.017	200.000	1.600.000
19	2.500.000	15-6-2010		40.104952	S	2030	3,860		1.875.000		68.046	125.000	1.750.000
20	5.000.000	15-6-2010		40.105140	S	2030	3,880		3.750.000		137.686	250.000	3.500.000
21	4.000.000	15-6-2010		40.105406	S	2040	3,650		3.333.333		125.196	133.333	3.200.000
22	5.000.000	19-4-2011		40.106500	S	2031	4,490		4.000.000		170.433	250.000	3.750.000
23	2.500.000	27-9-2011		40.106839	S	2036	3,990		2.100.000		82.438	100.000	2.000.000
24	5.000.000	12-6-2012		10027626	S	2037	3,190		4.400.000		136.337	200.000	4.200.000
25	2.500.000	6-11-2012		40.107807	S	2017	1,060		1.000.000		9.231	500.000	500.000
26	5.000.000	6-8-2013		40.108451	S	2018	1,040		3.000.000		28.116	1.000.000	2.000.000
27	3.000.000			40.109285	S	2029	1,700		2.800.000		46.344	200.000	2.600.000
28	4.000.000			40.109681	S	2035	0,870		4.000.000		33.476	200.000	3.800.000
	51.903.352			subtotaal				82.195	36.941.924	0	1.126.215	3.726.102	33.215.822
Leningen verstrekt t.b.v. woningbouw :													
Wb 1	1.046.078	28-09-1987	EV 2358 ; lening WSO	O/190	40.0070843	S	2021	3,970			41.529		1.046.078
Wb 3	1.441.826	28-09-1987	EV 2435 ; lening WSO	O/192	40.0070844	S	2022	2,830		1.046.078	40.804		1.441.826
Wb 7	601.049	25-2-1988	EV 2370 / WFB 1275	W/161	40.0072056	S	2022	3,060		432.148	13.224	19.758	412.391
Wb 9	497.019	25-2-1988	EVAT 395 / WFB 1275	W/163	40.0072058	S	2019	4,100		353.507	14.494	12.651	340.856
Wb 10	326.318	25-2-1988	EV 2662 / WFB 1275	W/164	40.0072059	S	2025	0,900		251.574	2.284	11.537	240.037
	3.912.290		subtotaal					73.927	3.525.134		112.315	43.946	3.481.188
	55.815.642		TOTAAL GENERAAL					156.122	40.467.058	0	1.238.530	3.770.048	36.697.010

BIJLAGE 5 OVERZICHT GEWAARBORGDE GELDLENINGEN

Numer *)	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldnemer	Rente- percen- tage	Restante- drag geldlening begin 2016	Bedrag van de in de loop van 2016 te waarborgen geldleningen	Aflossing in 2016	Restante- drag van de geldlening aan het einde van 2016	Waarvan door de gemeente gewaar- borgd	Toelichting geldgever/ leningnr.	Gewaarbord door de gemeente	Lening- nummer
voornalig gemeente OLS	499.158	7 medew. woningen.	St. Michaelshoeve	8,000	116.470		16.639	99.831	100%	Zilveren Kruis	99.831	
25			Overkempe							Levensverzekeri		
			Salland Wonen	3,950	521.750		26.154	495.596	50%	ng M.V.	247.798	40.83234.01
32	794.115	15 won. St. Willibrord	St. Monumenten	2,200	215.660		16.035	199.625	100%	St. Nationaal	199.625	803991029
38	544.536	Restaurantie De Heere	Restaurantie De Heere							Restaurantiefond		
	1.837.810				833.880		58.827	795.053			547.254	
voornalig gemeente WIJHE	907.560		Salland Wonen	4,43	249.193		58.308	190.885	50%	BNG	95.442	40.89479
8			Salland Wonen	4,59	559.002		51.558	507.444	50%	BNG	253.722	40.89480
9	1.134.451		St. Beheer		49.915		4.538	45.377	100%	Algemene	45.377	
13	113.445	aula	Uitvaartvoorzie- ningen							Uitvaartver		
	2.155.456				858.110		114.404	743.705		Eert uw doden	394.541	
gemeente OLS-WIJHE												
2	5.000.000	Nieuwbouw 29 app.	Salland Wonen	5,349	3.716.631		139.508	3.577.123	50%	BNG	1.788.562	40.94935
3	2.000.000	ym Mavo-terrein	Salland Wonen	5,345	1.276.619		78.616	1.198.003	50%	BNG	599.001	40.94936
4	2.000.000	Paasweide/Wilhelms	Salland Wonen	5,359	1.277.379		78.599	1.198.780	50%	BNG	599.390	40.94937
5	2.000.000	woningen Ols-Noord	Salland Wonen	5,375	1.278.247		78.579	1.199.668	50%	BNG	599.834	40.94938
6	85.000	uitbr. Kledace.	s.v. Wijhe '92	5,800	36.042		4.233	31.809	100%	Rabobank	31.809	
7	3.000.000		Salland Wonen	4,759	1.980.095		113.512	1.866.583	50%	Salland-West	933.291	40.98048
8	1.988.000		Salland Wonen	4,909	1.506.772		54.016	1.452.756	50%	BNG	726.378	40.98049
9	1.000.000		Salland Wonen	4,945	758.921		27.116	731.806	50%	BNG	365.903	40.98050
10	3.000.000		Salland Wonen	4,880	2.254.762		82.571	2.172.191	50%	NWB	1.086.096	10022487
12	2.500.000		Salland Wonen	4,650	1.942.731		65.861	1.876.869	50%	BNG	938.435	40.99479
13	2.500.000	Kultuurhus	Salland Wonen	4,675	1.944.373		65.754	1.878.619	100%	BNG	1.878.619	40.99480
14	2.200.000	Kultuurhus	Salland Wonen	4,685	1.711.626		57.826	1.653.800	100%	BNG	1.653.800	40.99481
16	502.712	Centrumplan Ols	Salland Wonen	0,500	257.623		25.188	232.435	100%	Stg. Stim. fonds	232.435	872.707.020
17	5.000.000		Salland Wonen	4,505	3.788.632		166.691	3.621.941	50%	Volkskuisv.	1.810.971	40.101969
19	2.500.000		Salland Wonen	4,280	1.750.000		125.000	1.625.000	50%	BNG	812.500	40.104643
20	2.749.635	Refinanciering	Salland Wonen	3,790	2.350.159		109.508	2.240.651	50%	NWB	1.120.326	10027258
21	5.000.000		Salland Wonen	3,740	5.000.000		0	5.000.000	50%	NWB	2.500.000	10027297
22	10.000.000		Salland Wonen	3,430	10.000.000		0	10.000.000	50%	SKLEV N.V.	5.000.000	25062012
23	5.000.000		Salland Wonen	2,198	5.000.000		0	5.000.000	50%	NWB	2.500.000	10028334
24	6.000.000		Salland Wonen	var	5.000.000		1.800.000	3.200.000	50%	BNG	600.000	FLKX.546
	64.025.347				50.830.612		3.072.578	47.758.034			25.777.348	
	68.018.613	TOTAAL			52.542.602		3.245.809	49.296.792			26.719.144	